T - 1491

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕರು

Cover Page

ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ
ಎಂ. ಎ , ಪಿಎಚ್. ಡಿ.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಪಿಎಚ್. ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ
ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ

೧೯೮೧

[illegible] Acknowledgement

[illegible] (1973) [illegible]

[illegible]

ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ನಾನು ಸಂಶೋಧನಾ [illegible] ಅವರ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ [illegible] ಕಾರಣವಾಗಿ [illegible]. ಹೀಗಾಗಿ 1978ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ "ಅನುಭಾವ [illegible]" ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, [illegible] ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ [illegible] ಮೂಲಗಳನ್ನು [illegible]. [illegible] ಮೂಲಗಳನ್ನು [illegible] ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, [illegible] "ಅನುಭಾವ [illegible]" ಎಂಬ [illegible] "[illegible] [illegible]" ಎಂದು [illegible].

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ [illegible]

ನನ್ನ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು [illegible] ಡಾ. ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ [illegible] ಡಾ. ಎಸ್. ಎಂ. [illegible]

[illegible] UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD 580003

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಧಾರವಾಡ. ೨೩.೧೦.೧೯೮೧

[illegible]
— [illegible]

[illegible] content

ಅಧ್ಯಾಯ : ಒಂದು 1-13

[illegible]

ಅಧ್ಯಾಯ : ಎರಡು 14-23

[illegible]

[illegible]

ಅಧ್ಯಾಯ : ಮೂರು 24-142

[illegible]

I [illegible]

II [illegible]

UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD 580003

ಅಧ್ಯಾಯ : [illegible] 143-232

[illegible]

I [illegible] : [illegible]

[illegible] 2 [illegible] 3 [illegible]

II [illegible] : [illegible]

ಅಧ್ಯಾಯ : [illegible] 233-250

[illegible]

ಅಧ್ಯಾಯ : [illegible] 251-336

[illegible]

ಅಧ್ಯಾಯ : [illegible] 337-362

[illegible]

ಅಧಿಕಾರ : ನ್ಯಾಯ ಬಗೆಹರಿಸುವುದು — ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗ್ರಾಮದ ಕೊಡುಗೆ — ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ದಂಡ ಪ್ರದಾನ — ಧರ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುದು ಶಾಸನ ಕೊಡಿಸುವುದು. ಕರ್ತವ್ಯ ಅಥವಾ ಕೊಡುಗಾರಿಕೆ : ದಾನ — ಸನ್ನಿಧಾನ ಅನುಮತಿ ಮಾಡದೂರಿಕೆ. ದಾನ — ರಕ್ಷೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ — ತ್ರೈಕಾಲ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಅಂತಃಕಲಹ — ಸಮುದಾಯ ಸಂಕೇತ ನಿಷೇಧ ದಾರಿ — ದಾನ ಆಚರಣೆ — ಅಧಿಕ ತೆರಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ಎಂಟು 363-449

ಶಾಸನದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲ್ಯಾಣಗಳು

ನಿರ್ಮಾಣ : ದೇವಾಲಯ — ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ — ವಸತಿ — ಮಠ ವಸತಿ — ಕೆರೆ — ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ : ವಿಗ್ರಹ, ಲಿಂಗ. ದಾನ : ವೈಯಕ್ತಿಕ ದಾನ. ಸಾಮೂಹಿಕ ದಾನ — 1 ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಗದ ದಾನ 2 ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಗದ ದಾನ 3 ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವರ್ಗದ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳ ದಾನ. ತೆರಿಗೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ : ಒಂಬತ್ತು 450-464

ಶಾಸನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ — ಇತಿಹಾಸ

ಅಧ್ಯಾಯ : ಹತ್ತು 465-475

ಸಮಾರೋಪ

ಅನುಬಂಧ : ಒಂದು 476-504

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ ಪ್ರತಿಗಳು

505-518

ಅನುಬಂಧ : ಐದು

ಗ್ರಂಥಋಣ

ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳು

(ಸೂಚನೆ : ಶಾಸನೋಕ್ತ ಱ , ೞ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ರ್ , ಳ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ)

ಅಧ್ಯಾಯ : ಒಂದು

ಅಧ್ಯಯನದ [illegible]

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವ

ಮಾನವಜನಾಂಗದ ಆರ್ಥಿಕ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ವರ್ತಕಸಂಘಗಳು ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಘಿಕವಾಗಿ ಈ ವರ್ತಕರು ಕೈಕೊಂಡ ವ್ಯಾಪಾರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಜೀವನಸ್ಥಿತಿ,ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಒಂದು ಆಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ವರ್ತಕರ ಪ್ರಥಮ ಉಲ್ಲೇಖ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಷ್ಟು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಲಭಿಸುವದುಂಟು.

ಆರ್ಯರು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು,ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ವೈದಿಕಯುಗದಲ್ಲಿ 'ಪಣಿ' (ವ್ಯಾಪಾರಿ) ಗಳೆಂಬ ವರ್ತಕರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದರು. ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಗ್ಗೆ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಬೇಕಾದ ವ್ಯಾಪಾರದ ವಿಷಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಬೌದ್ಧಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರು ಹಾಗೂ ವರ್ತಕಸಂಘಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸವಿವರವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿದೆ.

ಸಂಘಗಳು ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ವರ್ತಕ ಸಂಘಗಳು ಮಾತ್ರ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡುಬರುವುದು ಬೌದ್ಧಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ.

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY
DHARWAD

ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಈ ವರ್ತಕಸಂಘಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರ, (ಸಂಘದ) ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವು ಮುಂದೆ ಚಾಳುಕ್ಯರ ಕಾಲ (ಮಧ್ಯಯುಗ)ದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸಪಡೆದವು.

ಜೈನಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿಯ, ರೋಮನ ಭೌಗೋಲಿಕ ವೃತ್ತಾಂತ, ಚೀನಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ವರ್ಣನೆಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ — ವಾಣಿಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಧಾನ ಆಕರಗಳೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಶಾಸನಗಳು.

ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಕೆಲವು ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಿವರ ಅಲ್ಪವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಪೇಟೆ, ಪಟ್ಟಣ, ಅಂಗಡಿಗಳ ವರ್ಣನೆ ಬಂದರೂ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿರದೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆನಿಸಿ, ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಘಟಕಗಳಾದ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ವರ್ತಕ ಸಂಘಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ.

'ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕರು' ಎಂಬುದು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಿ.ಶ.450 ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ.1565ರ ವರೆಗಿನ ಅಂದರೆ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ

ಶಾಸನವಾಗಿರುವ ಹಲ್ಮಿಡಿಶಾಸನದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಘಟ್ಟವಾಗಿರುವ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತನದವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇದರದಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಸಾವಿರಾರು ಶಾಸನಗಳು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಆಧಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿವೆ. ಶಾಸನಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅನ್ಯಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಇವು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸದೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿ ಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆಧಾರಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಚೆದರಿದ ಕಾಳು, ಜೊಳ್ಳು ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ — ಸಂಶೋಧಿಸಿ ವರ್ತಕರ ಬದುಕು, ವರ್ತಕಸಂಘದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವರ್ತಕರು ವಿನಿಮಯದ (ವ್ಯಾಪಾರ) ವೃತ್ತಿಯವರು, ಉತ್ಪಾದನಾ — ವಿನಿಮಯದ ವೃತ್ತಿಯವರು ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೇ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸೆಟ್ಟಿ— ಬಣಂಜು, ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ನಕರ, ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ, ವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿ, ಗವರೆ, ಗಾತ್ರಿಗ, ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ, ಬೀರ, ಎಕ್ಕಟಿ, ಸಾಳೆ ಬಣಜಿಗರು 'ಸಂಘ' ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿನಿಮಯದ ವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ — ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಕುಂಬಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ತೆಲ್ಲಿಗ, ಸಮಗಾರ, ನೇಕಾರ ಮೊದಲಾದವರು ಉತ್ಪಾದಕ — ವಿನಿಮಯದ ವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ತಕರ ಬಗೆಗೂ ಶಾಸನಗಳು ವಿವರ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ವರ್ತಕಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು, ತಂಬುಲಿಗಸಾಸಿರ್ವರು, ಅಂಜುವಣ್ಣಗಳು ಮುಮ್ಮುರಿ (ವರ್ತಕ) ಸಂಘಗಳಾಗಿಯೂ ತೆಲ್ಲಿಗರೈವತ್ತೊಕ್ಕಲು, ವಣಿಗರ ನಾಲ್ವತ್ತೊಕ್ಕಲು, ತೋಟಗರೈನೂರ್ವರು, ಸಾಲೆಸಾಸಿರ್ವರು ಅಥವಾ ಸಮಯಮುಸಾಸಿರ್ವರು, ಬಿಲ್ಲಗೊತ್ತಳಿ, ಕುರುಬಸೇಟಿ, ಕಂಚುಗಾರ್ಗೊತ್ತಳಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ —ವಿವಿಧಯ ಸಂಘಗಳಾಗಿಯೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ತಕಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತಕರು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ವೈದಿಕ, ಜೈನ, ಶೈವ ಮತದ ಈ ವರ್ತಕರು ದೇವಾಲಯ — ಕೆರೆ — ಮಂಟಪ — ದೀಪಮಾಲೆಗಳು — ಮಠ (= ಅನ್ನಛತ್ರ) — ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದಂಥ ರಚನಾತ್ಮಕಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಗ್ರಹ — ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಾಲಯಗಳ ಚೈತ್ರ — ಪವಿತ್ರ ಪರ್ವ, ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ಅಂಗಭೋಗ, ರಂಗಭೋಗ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿಯೂ ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ತಕರ ಇಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕಕಾರ್ಯಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ರಾಜಕೀಯ— ಸಾಮಾಜಿಕ —ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ದುಡಿದ ಈ ವರ್ತಕರ ಕೆಲಸದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ

ಇಂಡಿಯಾ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ನಾರ್ದರ್ನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಇನ್ ನಾರ್ದರ್ನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಗಿಲ್ಡ್ಸ್ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯುಳ್ಳ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕರು, ವರ್ತಕಸಂಘಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸರ್ವ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಂಥ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಡ್ಯುರಿಂಗ್ ದಿ ವಿಜಯನಗರ ಟೈಮ್ಸ್, ಲೋಕಲ್ ಸೆಲ್ಫ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಮಿಡಿವಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಮ್ ಆಸ್ಪೆಕ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಆಂಡ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಲೈಫ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ವಿವೇಚನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಟ್ರೇಡ್ ಗಿಲ್ಡ್ಸ್ ಇನ್ ಮಿಡಿವಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಗ್ರೂಪ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಶನ್ ಇನ್ ಮಿಡಿವಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಲೋಕಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಂಡ್ ಗಿಲ್ಡ್ಸ್ ಇನ್ ಅರ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಟೈಮ್ಸ್, ಗಿಲ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟಿಸನ್ಸ್ ಇನ್ ಮಿಡಿವಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಇನ್ ಮಿಡಿವಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ವಿಪ್ರಕೈಸಾಗೇ : ಟೆಂಪಲ್ ಆಂಡ್ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಶನ್, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯಾಸ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಸೋಶಿಯಲ್ ಲೈಫ್ ಆಂಡ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಅಂಡರ್ ದಿ ಚಾಲುಕ್ಯಾಸ್ ಆಫ್ ಬಾದಾಮಿ, ದಿ ವೀರ ಬಣಂಜು ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಟ್ರೇಡ್‌ಗಿಲ್ಡ್ಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ವೀರಬಣಂಜುಗಳು, ಅಯ್ಯಾಹೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘ – ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಧ್ಯವಕೋಶ್ಯಲು, ಅಯ್ಯಪದಾತಿಗಳ ಸಂಘಗಳು, ಉಗುರುಮಾನವಾರ್ವರು ಎಂಬ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD

ಬ್ಬರೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನಾ೯ಟಕದ ವಚನಕಾರ ಮತ್ತು ವಚನ ಸಂಕಲನ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊರತೆ ಬಹಳ ವಷ೯ಗಳಿಂದ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದ ರಚನೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

.:.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಸಾರ, ಅನ್ನು ಕೊನೆಯ ವಿಭಾಗ ಅಂದರೆ "ಉಪಸಂಹಾರ"ದಲ್ಲಿ [illegible].

ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. [illegible]

*

chapter - 2

ಅಧ್ಯಾಯ : ಎರಡು

ಪ್ರತಿಮೆಗಳು – ಪ್ರತಿಮಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ವೃತ್ತಿಗಳು – ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಗಳು

"ವೃತ್ತಿ" ಗೆ ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸದಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನತೆಯಿದೆ. ವೃತ್ತಿಯು ಜೀವನಾಧಾರ, ವೃತ್ತಿ. ವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳುವುದು, ಬದುಕುವುದು ಮಾನವನಿಗೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನುಕುಲದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ, ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದಿತು.

ಪ್ರಾಚೀನರ ಬದುಕು ತುಂಬ ಸೀಮಿತವಾದುದು; ಹಸಿವೆ, ನಿದ್ರೆ, ಮೈಥುನಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಿತವಾದುದು. ಮೊದಮೊದಲು ಇವರ ವೃತ್ತಿಗಳು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತು-ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ನೈಸರ್ಗಿಕ (Natural)ವೆನಿಸಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವನ ಆರಂಭದ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೃತ್ತಿ (ಬೇಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ)ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ವರ್ಧಿಸಿದವು.

ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮಾನವನ ಭೌತಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ವಿಕಾಸಗೊಂಡವು. ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ, ಮಂಡಲ, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ನಿಸರ್ಗಜೀವಿಯಾದ ಮಾನವನು ಸಮಾಜಜೀವಿಯಾದನು. ಆಗ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ವೃತ್ತಿಗಳು ಸರಳತೆಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗೆ ಸರಿಯುತ್ತ ನಡೆದವು.

ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಲ, ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಲ, ದೇಶಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬರುವಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಗಳು ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಧಾನವೃತ್ತಿಗಳು ಅನೇಕ ಉಪವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಈ ಉಪವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಒಳವೃತ್ತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಮುಖ್ಯವೃತ್ತಿಗಳು ಉಪವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮನೀಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದುವು. ಅಲ್ಲದೆ ಜಾತಿವಾದಿ, ಧರ್ಮವಾದಿಗಳಾಗಿರದೆ ವೃತ್ತಿವಾದಿಗಳೆನಿಸಿದ್ದುವು. ಕ್ರಮೇಣ ಇವು ಜಾತಿನಿಷ್ಠ, ಜನಾಂಗನಿಷ್ಠ, ಪ್ರದೇಶನಿಷ್ಠಗಳಾಗಿಯೂ ವರ್ಗನಿಷ್ಠವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದವು.

ವೃತ್ತಿ, ಶ್ರಮಜೀವಿಯಿಂದಲೂ ವೃತ್ತಿಜೀವಿಯಿಂದಲೂ ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗಳು ಮಾನವ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಳ್ಳ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು (ಶ್ರಮ, ವೃತ್ತಿ) ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿಯೂ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿಯೂ ನಿಂತು ಮಾನವ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೃತ್ತಿಗೂ ಶ್ರಮವೇ ಮೂಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದ ವೃತ್ತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರಮಭೇದದಿಂದ ವೃತ್ತಿಭೇದಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ "ಶ್ರಮಗೌರವ"ವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗಳು ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ನಾಡಿಯೆನಿಸಿದ್ದುವು.

ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವಂತೆ ವೃತ್ತಿಪ್ರಧಾನವೂ ಆಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದ್ದವು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ 1. ಉತ್ಪಾದಕ ವೃತ್ತಿ (Productive Professions) 2. ವಿನಿಮಯದ ವೃತ್ತಿ (Exchange Professions) 3. ಉತ್ಪಾದಕ — ವಿನಿಮಯ ವೃತ್ತಿ (Productive cum Exchange Professions) 4. ಇತರ ವೃತ್ತಿ (Other Professions) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಸಿಸಬಹುದು.

1. ಉತ್ಪಾದಕ ವೃತ್ತಿ: ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ (Natural Resources) ಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಸುಬುಗಳೇ ಉತ್ಪಾದಕ ವೃತ್ತಿಗಳು. ಈ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಭೂಮಿ (Land), ಶ್ರಮ (Labour), ಹಣ ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳ (Money capital) ಗಳು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಬೇಸಾಯ,[1] ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿಗಳು ಈ ಉತ್ಪಾದಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಮ್ಮದಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ, ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಪಾದಕ ವೃತ್ತಿಗಳು ಹಿರಿದಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ.

---

1. ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 142 ಬಾಳಂಬೀಡ (ಹಾ) ಹಾನಗಲ್ಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

2. ವಿತರಣೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ : ಉತ್ಪಾದಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ (ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ) ಪೂರೈಕೆ (Distribution)ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ವಿತರಣೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳದು. ಇದು ಉತ್ಪಾದಕ (Producer)ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕ(Consumer)ರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುವಂಥದು, ವ್ಯಾಪಾರವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯವರು ಶ್ರಮ (Labour), ಹಣರೂಪದ ಬಂಡವಾಳ(Money capital), ಸಂಘಟನೆ (organization)ಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಕೆಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಹಕರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಆಗ ವಿತರಣೆಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಈ ವಿತರಣೆಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕರ, ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

3. ಉತ್ಪಾದಕ — ವಿತರಣೆಯವ್ಯಕ್ತಿ : ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಪೂರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿವು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ

UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD

ಕುರುಬ,[1] ಮಾಲೆಗಾರ,[2] ತೆಲ್ಲಿಗ,[3] ಪಟ್ಟೆಗಾರ,[4] ಸಾಲಿಗ,[5] ಜೇಡ,[6] ಕಬ್ಬಿಗ,[7] ಕಂಚುಗಾರ,[8] ಕುಂಬಾರ,[9] ಕಮ್ಮಾರ,[10] ಹೊಲೆಗಾರ,[11] ಅಕ್ಕಸಾಲಿ,[12] ಮಾದಿಗ,[13] ಬೇಡರ,[14] ಸಮಗಾರ,[15] ಬಡಗಿ[16] ಜಾತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ- ವಿವರಗಳು

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 347 ನಿಂಬಾಳ (ತಾ) ಇಂಡಿ(ಸು.ಶ.13).

2 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 8 ಕುರುವಣಗಡ್ಡೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 338 ಹತ್ತಿಮತ್ತೂರ (ತಾ)ಹಾವೇರಿ (ಸು.ಶ.11).

4 ಎ.ಇ. VI ಪುಟ 166 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.793).

5 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19-20 ಮನಗೂಳಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 178 ಹಿಪ್ಪರಗಿ (ತಾ)ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1192).

7 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 112 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 225 ಬರಡೋಲ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1304).

9 ಕ.ಇ. V 21 ತೇರದಾಳ (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 178 ಹಿಪ್ಪರಗಿ (ತಾ)ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1192).

11 ಎ.ಕ. III ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ 39 ರಾಘವಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1507).

12 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 112 ಕಂಚಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1253).

13 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಮಿರಜ (ತಾ) ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

14 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಮಿರಜ (ತಾ)ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

15 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಮಿರಜ (ತಾ) ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

16 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 178 ಹಿಪ್ಪರಗಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1192).

[illegible] (Land), [illegible] (Labour), [illegible] (Money capital) [illegible] (organization) [illegible].

[illegible]

4. [illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5] [illegible].

[illegible]

1 [illegible] XV 38 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1148).

2 [illegible] XX 178 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1192).

3. [illegible] IX-11554 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1533).

4 [illegible] XVII [illegible] 121-122 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1047).

5 [illegible] XI [illegible] 133 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] (— I) : [illegible] X–XIII.

2 [illegible] 24 [illegible] (1176).

ಭಕ್ತಿಯು [illegible] ನಿಜ
ಭಕ್ತಿಯೆ [illegible] ಶಿವನ
[illegible] ...
[illegible] ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1176ರಲ್ಲಿ([illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

ಹೀಗೆ ಉತ್ಪಾದಕ, ವಿನಿಮಯ, ಉತ್ಪಾದಕ–ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರ್ಥಿಕ, ಶರೀರಶ್ರಮ, ಉತ್ಪಾದನಾಧಿಕ್ಯ, ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಕುಶಲತೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ರು. ಇವು ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ಬೆಳೆಸುವ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಅಂಶಗಳು. ಈ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ–ಸಾಮಾಜಿಕ–ರಾಜಕೀಯ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕ–ವಿನಿಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳ ವಿವೇಚನೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

***

Chapter-3

[illegible]

[illegible]

I. [illegible] : [illegible] — [illegible] • [illegible]

• [illegible] • [illegible] • [illegible]

• [illegible], [illegible] • [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],

[illegible] • [illegible], [illegible].

II. [illegible] — [illegible] : [illegible] • [illegible]

• [illegible] • [illegible] • [illegible].

ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ವರ್ತಕಪ್ರಕಾರಗಳು

ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೇ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ವರ್ತಕರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಇವರ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಉಲ್ಲೇಖ 7–8ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ನಿಂತಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಈ ವರ್ತಕರಲ್ಲಿಯಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕರಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಿದ್ದವು. ಇವರನ್ನು ವಿನಿಮಯ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕ — ವಿನಿಮಯ ವರ್ತಕರು ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ ವಿವೇಚಿಸಬಹುದು.

1 ವಿನಿಮಯ ವರ್ತಕರು :

ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಹಳ ವರ್ತಕರಿವರು. ಇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಶ್ರೀಮದಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ಯ ಬರ್ಣನಾಮಾದಿಗಳುಮಪ್ಪಯ್ಯ ಶ್ರೀಮಹಾ ನವಂದಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಯ.. ಯುಕ್ತ ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಸೋಮಿಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಮುಖ್ಯ ಐದರ್ಪಸ್ವಾರ್ಥರುಂ ಮುನ್ನೂರ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರುಂ ನಖರ ಸಮಸ್ತರುಂ ಮುಂಡಮುರಿದಂಡಂಗಳುಂ ಕುಂದಿ ಮೂರ್ಮಸಾಸಿರದ ನಾಲ್ಕುಂ ಮುನ್ನೂರರ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರುಂ ಸಮಸ್ತರುಂ ಸಾಸಾದೀಸಿಗ............ ಗವರೆಗಳುಂ ಗಾತ್ರಿಗರುಮಯ್ಯತೊಕ್ಕಲುಂ ಸಮಸ್ತ ನಖರಂಗಳುಂ" [1],

1. ಇ.ಸಾ.ಕ.ಕೊ.ಸ್ಮೇ. ನಂ 15 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

“ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿಗಳುಂ......ನಾನಾದೇಸಿ ಪಟ್ಟಣ....ಮಿಂಡ ಗಂಡರು ....”[1], “.....ಕಾರ್ಕಳದ ಬಳಿಯಂ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ನಾನಾದೇಸಿಗಳುಂ”[2], “ಮೂಡಕೇರಿಯ ಮೂವರು ಸೆಟ್ಟಿಕಾರರೂ(ರುಂ), ನಖರ ಅಯ್ವತ್ತು ಎಳವೆ ಮುಂತಾಗಿ......”[3] ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿಯ 'ಉಂ' ಸಮುಚ್ಚಯದಿಂದ ಸೆಟ್ಟಿ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ನಖರ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ಮಹಾವ್ಯವಹಾರಿ ಗವರೆ ಗಾತ್ರಿಗ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ ಬಳಿಯ ಎಳವೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿವಿಧ ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರದವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮದ ಮುಂದೆ ಸಯ್ಯ, ಸಂಘನಾಮಪದಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಇದ್ದ ಸಂಘ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ವರ್ತಕಪ್ರಕಾರಗಳು. ಇಂಥ ಸೆಟ್ಟಿ-ಬಣಂಜಿ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ನಖರ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ಮಹಾವ್ಯವಹಾರಿ ಗವರೆ/ಗಾತ್ರಿಗ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ ಬಳಿಯ ಎಳವೆ ಸಾಲಿಕೆ ಬಲ್ಲಾಳು ಎಂಬ ವಿವಿಧ ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು :

---

1 ಎ.ಕ. IX ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ 98 ಮಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1326).
2 ತು.ನಾ.ಶಾ. ನಂ. 47 ಹಿರಿಯಂಗಡಿ (ತಾ) ಕಾರ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1334).
3 ಸಾ.ಇ.ಇ. VII 312 ಮೂಡಕೇರಿ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1336).

LIBRARY

ಸೆಟ್ಟಿ, ಬಣಂಜಿಗ : ಶ್ರೇಷ್ಠಿನ್, ವಣಿಜ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ತದ್ಭವರೂಪ ಸೆಟ್ಟಿ, ಬಣಂಜಿಗ[1]. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿ (< ಶ್ರೇಷ್ಠಿನ್) ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸೂಚಕ, ವಣಿಜ ವೃತ್ತಿಸೂಚಕಂಯಾಗಿರಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎರಡೂ ಪದಗಳು ವೃತ್ತಿವಾಚಕವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಕಾರಣ ಸೆಟ್ಟಿ,ಬಣಜಿಗ ಮೂಲತಃ ವೃತ್ತಿವಾಚಕಗಳಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಜಾತಿಸೂಚಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದವು. ಸೆಟ್ಟಿ,ಬಣಜಿಗ 'ವರ್ತಕ' ದ ಸಮಾನಾರ್ಥ ಪದಗಳು. ವ್ಯಾಪಾರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ಬಣಂಜಿಗ ಅಥವಾ ಸೆಟ್ಟಿಯರು. ಇವರು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತು,ಕತ್ತೆ,ಕೋಣಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಂತೆ—ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಕನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮಾರುವ ಸೆಟ್ಟಿಯರ ಚಿತ್ರವೊಂದು ಹೀಗಿದೆ :[2]

ಸಾಕಾರವೆಂಬ ಚಿಟ್ಟಿ ಜೀವನೆಂಬ ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ,
ಎತ್ತು ಹೊರೆಯಾಗಿ ಬಹುವಿಧ ಪದಾರ್ಥ
ವೇದಾಂತದ ಬಳೆಯಂಗಡಿ ಕೊಂಡು,
ಕಣಗಳೆಂಬ ಸರಕ ಹೊತ್ತು ಬರುವ ಸೆಟ್ಟಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ
ಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುಂಕವ.

ಸರಕು ಹೇರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರು 'ಹೇರ್ಳುವ ಬಣಂಜಿಗ'[3], 'ಹೇರ್ಳುವ ಸೆಟ್ಟಿ'[4]ಯರೆನಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಸರಕು ಹೇರುವ,ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ

---

1 ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 'ಪದ' ಶಬ್ದ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

2 ಸಕಲ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು (ಸಂಪುಟ—2) :ವ.ಸಂ.1861.

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ←—(ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

4 ಆ.ಕ್ರಾ.ಸಾ.ನಂ 31 ಹಿರಗಿ (ತಾ) ದೇಗಾಂವ (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).

ವರ್ತಕರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ, ಸೆಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಬಣಂಜಿಗರು.[1] ಇದಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನಸೆಟ್ಟಿಗರು,[2] ಕೋಲ್ಕಾರ ಸೆಟ್ಟಿ,[3] ಕಪ್ಪೆಯ ಸೆಟ್ಟಿ,[4] ಬಣಂಜಿಗಸೆಟ್ಟಿ[5]ಯರೆಂದೂ ಇವರು ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸೆಟ್ಟಿಯರ ಉಗಮದ ಬಗೆಗೆ ಪಾತಾಲಾಗಮ ಹಾಗೂ ನಿರಂಜನವಂಶ ರತ್ನಾಕರಗಳು ನೀಡುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಪಾತಾಲಾಗಮದ ವಿಜಯೋತ್ಪತ್ತಿ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಂಚಸೆಟ್ಟಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ:[6]

ಐಹೊಳೆ ಪಟ್ಟಣದ ಅಧಿಪತಿ ವೀರಗಂಧರ್ವ. ಸುಭದ್ರಾದೇವಿ ಈತನ ಪಟ್ಟಾಂಗನೆ. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗಳು ಬಲದೇವಿ. ಗೋಮಯಾಸುರನು ಒಂದುಸಲ ಐಹೊಳೆ ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿಬಂದು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ, ವೀರಗಂಧರ್ವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು. ಆಗ ವೀರಗಂಧರ್ವನ ಮಗಳಾದ ಬಲದೇವಿ ಗೋಮಯಾಸುರನನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಲಿಂಗಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಳು. ಆಕೆಯ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ತನ್ನ ಬಲದ ಕಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಪಂಚಮುಖ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು.

---

1 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 ಭಾರಂಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1159), ಸಾ.ಇ.ಇ. XX 165 ವಿಜಾಪುರ (ತಾ) ವಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

2 ಹಿ.ಕ.ನ್ಯೂ.ರಿ. ಅ.ಬ.ನಂ 23 ಮೀರಕಲ (ತಾ)ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1097).

3 ಹಿ.ಕ.ನ್ಯೂ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 23 ಮೀರಕಲ (ತಾ)ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1097).

4 ಹಿ.ಕ.ನ್ಯೂ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 23 ಮೀರಕಲ (ತಾ)ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1097).

5 ಕ.ಇ. II ಪುಟ 82-83 ತೆಲಸಂಗ (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1147).

6 ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ ನಂ 287.

ಈ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನು ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳಲು, ಶಿವನು " ಎಲೆ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ವೀರಗಂಧರ್ವರಾಯನ ಮಗಳಾದ ಬಿರದೇವಿ ಮಹಾರಾಣಿಯು ದಾನವನ ಬಯಸಿದಳೆಂದು ಉಗ್ರತಪದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಆ ದಾನವನ ವಧೆಗಾಗಿ ವೀರಗಂಧರ್ವ ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮಿಂದಿಲ್ಲ, ಶಿವಾಚಾರವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವುದು " ಎಂದು ನಿಯಮಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನು ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗೊಲ್ಲಯನಾ ಮಾರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ವೀರಗಂಧರ್ವನನ್ನು ಬಂಧವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದನು. ತರುವಾಯ ವೀರಗಂಧರ್ವ ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಬಿರದೇವಿಯನ್ನು ಗಣಾಧೀಶ್ವರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ನಮ್ಮಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗಣಾಧೀಶ್ವರ, ಬಿರದೇವಿಯರಿಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗಯ್ಯ ಮಗ ಜನಿಸಿದನು. ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮಹಾಲಿಂಗ ಒಂದುದಿನ ತಾನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಾವುವು ? ಎಂದು ತಂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. ಆಗ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನು " ಓ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನೆ ನೀನು ಭೂಲೋಕದಿಂದ ಹೊರಡಿಕೊಂಡು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ತಾರೆಂದನು ಅವಾವೆಂದರೆ ನಾಗವಲ್ಲಿ, ಅಡಿಕೆ, ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗು, ಅರಿಸಿನ ". ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಾಗರಾಜನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ, ಅವನನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿದನು. ಇವನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ನಾಗರಾಜ (ಆದಿಶೇಷ) ನು ತನ್ನ ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು.

UNIVERSITY ... DHARWAD

ಆಮೇಲೆ ನಾಗರಾಜನು ಹೇಳಿದ ಐದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಅಳಿಯನನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಹಾಬಲಿಯು ಸ್ವಾಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಂದೆಗೆ ವಂದಿಸಿದನು. ಆಗ ತಂದೆ ಸಂಬಮುಖಗಣಾಧೀಶ್ವರನು " ಎಲೆ ಮಹಾಬಲಿ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನೆ ನೀನೀ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಮುದ್ರೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ, ಶಿವಾಚಾರಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಪಂಚಾಯತಾದಿಗಳ ಮನ್ನಕಟ್ಟಳೆವನಿಸಿ, ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲಕನಾಗಿ ಮಲೆತವರ ಮರ್ದಿಸಿ ಮರೆಹೊಕ್ಕವರ ಕಾಯ್ದು ಏಕವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲಕನಾಗಿರು " ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ನಂತರ ಮಹಾಬಲಿ, ಸ್ವಾಮಿಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾಗನಾಳುವ ಸೆಟ್ಟಿ, ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ಮಹಾಜನಸೆಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿ, ಬಿಂಡಗುಡ್ಡಿ ಸೆಟ್ಟಿಯರೆಂಬ ಐದುಜನ ಮಕ್ಕಳಾದರು.

ಇವರಲ್ಲಿ "ಹಿರಿಯಾತಂಗೆ ನಾಗನಾಳುವಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ ದೈವಕ್ಕೆ ಲೇಸು ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವನೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ಎರಡನೆಯ ಪುತ್ರಂಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನೀನು ಕೋಲು ಕಾರ್ಯನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಪಾಕ್ಷಿ (ಸಾಕ್ಷಿ?) ಪಟ್ಟಣವಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹಿರಿಯತನವಂ ಮಾಡುತಿರುವೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮೂರನೆಯಾತಂಗೆ ಮಹಾಜನಸೆಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ದೈವಕ್ಕೆ ಮಾತು ಬಂದಲ್ಲಿ ಆವಾವ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿರುವರೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ನಾಲ್ಕನೆಯವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ದೈವದಿಂದಾದ ಬಿಟ್ಟಿರಾತ ಭಾಗ್ಯಗಳ ಮೊದಲಾದ ಜಾಗ

ಆರಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ಏಕಾಂತರಾಮಂಗೆ ಬಿಂದಗುದ್ದಲಸೆಟ್ಟಿ[1] ಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಶಿವನು ಕೊಟ್ಟಿಗದ್ದೆ ಹೊಲ ಮೊದಲಾದವಂ ಕೊಟ್ಟು ಆದಿನಿಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗಿರುವನೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನು." ಮಹಾಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಎಂಬವರು ಗಣಾಧೀಶ್ವರನೇ ಕೋರಿಸೆಟ್ಟಿ, ಆತನ ಮಗ ಮಹಾಗಣಾಧೀಶ್ವರನೇ ಮಾರಿಸೆಟ್ಟಿ. ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕಾಯಕ, ಶಿವಕುಲ, ನಂದೀಶ್ವರಗೋತ್ರ, ವೀರಶೈವಾಚಾರ, ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳ ವರ್ತನೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ನಿರಂಜನವಂಶ ರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ[2] ಉಕ್ತವಾದ ಸೆಟ್ಟಿಗಳ ವಿವರ :

ಅನಾದ್ಯನಂತ ಮಹಾಧೀಶ್ವರನಾದ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಗಣದರಿಂದ ಐದು ಜಾತಿಯವರು ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಹೆಸರು " ಕೋರಿಸೆಟ್ಟಿ 1. ಮಹಾನಾದಸೆಟ್ಟಿ 2. ಮಾರಿಸೆಟ್ಟಿ 3. ಮಲ್ಲಣಸೆಟ್ಟಿ 4. ಮೇ(ಬಿಂ)ದಗುದ್ದಲಸೆಟ್ಟಿ 5. ಇವರಲ್ಲದೆ ಗಣದರಿಂದ ಗುಡಾರದಸೆಟ್ಟಿ, ಬಣಕಾರಸೆಟ್ಟಿ, ಗುಣಕಾರಿಸೆಟ್ಟಿ ಇವರು ಮೊದಲಾದ ವಾಣಿಜರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಈ ಆಪ್ತವಾಣಿಜರು ಆವರವರ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೀಗ ಇದ್ದಾರೆ.......... ಇವರೊಳಗೆ ಪಂಚ ವಾಣಿಜರೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇವರ ಕಸುಬಿನ ವಿವರವ, ಕೋರಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಬಸವನ

---

1 ರಾಘವಾಂಕನ (1225) ಸೋಮನಾಥ ಚಾರಿತ್ರ" (3-45) ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಂದಗುದ್ದಲಿ ವರ್ಣದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುಳೆಯಲ್ಲದ ಬಿಂದಗುದ್ದಲಿ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ, ಶೈವಸೆಟ್ಟಿ (ಕ.ಇ.ಸಿ III ಮಲಯೂಬಸ್ಸಗಳ 63 ಬ್ರಹ್ಮಸಮುದ್ರಂ, ಕ್ರಿ.ಶ.1228), ಬಿಂದಗುದ್ದಲಿ ದೈವಸೆಟ್ಟಿ (ಎ.ಕ. X ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ 112 ರಾಮೇಶ್ವರ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1378), ಬಿಂದಗುದ್ದಲಿ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ (ಎ.ಕ.VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 100 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ, ಕ್ರಿ.ಶ.1098) ಉಲ್ಲೇಖಗಳೂ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

2 ನಿರಂಜನವಂಶರತ್ನಾಕರ, ಪುಟ: 26-28.

ಮುದ್ರೆ,ಮುರಿಗೆಮೊದಲ್ಗೊ ಸರ್ವಸಂಬಂಧದ ಬಸುರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದು. ಮಹಾನಾಥಶೆಟ್ಟಿಯು ದೇಸಾಯಿ,ದೇಶಮುಖಿ,ನಾಡಗಾವುಡಿ,ನಾಡಕರಣಿಗಳಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದು. ಪಟ್ಟೆಶೆಟ್ಟಿಯು ಜಾಸಿಂಗ ಮಹಾಲು ಮಂಚದ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತ್ರ ಕೆಲಸಂಗಳಂ ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬ ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ತೃಪ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಬೆ(ಮ)ಣಗುದ್ದಲಿ ಶೆಟ್ಟಿಯು ಕೊಲಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬ ರಕ್ಷಣೆಯಂ ಮಾಡಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ತೃಪ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಅನ್ನಛತ್ರದ ತ್ರಿಪಾದಜರಾದ ಗುಡಾರದ ಶೆಟ್ಟಿಯು ಶಾಲು,ನಶಬಾತಿ ಮುಂತಾದ ಅವಳಿಗಳ ತರಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ತೃಪ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಬಣಕಾರನೆಂಬ ಬಣಜಿಗಶೆಟ್ಟಿಯು ಕುಲಾರಿ ರಚನೆ ಮುಂತಾದ 18 ಕುಲದ ಬಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಕೋಮಟಿಗಿ ಬೊಗಾರ ಪಾಂಚಾಳರು ಮುಂತಾದ ಒಟ್ಟು ಬಣದವರಿಗೆ ಶಿರೋಭೂಷಣಯಾಗಿ 18 ಕುಲ,ನೂರಾ ಒಂದು ಜಾತಿ,ನಾಲ್ಕುವರ್ಣ ದವರಿಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ಅನೇಕ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ತೃಪ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಬಣದ ಶೆಟ್ಟಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಶೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಬಣಜಿಗರೆಂಬ ನಾಮವಾಯಿತು. ಗುಣವಂತಶೆಟ್ಟಿಯು ವಿದ್ಯಾ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಕಾರಣ ಇವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧದ ಶೆಟ್ಟಿಗಳು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಯಜಮಾನತ್ವವಂ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಯಜಮಾನನಾದ ಶೆಟ್ಟಿಯು ವ್ಯವಹಾರವಂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ

ITY LIBRARY

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಬಗೆಯ ಪೌರಾಣಿಕತೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವುದಿದೆ.[1]

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವೀರಶೈವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿಯರ ಉಗಮದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅಷ್ಟೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕತೆಗಳ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಸೆಟ್ಟಿಯರ ನಿಜವಾದ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಮೂಲಪುರುಷರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಸಮಂಜಸವೂ ಅಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದ ವರ್ತಕ ಪ್ರಭೇದ, ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಸಬುಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲದಾಗಿದೆ.

'ಬಣಂಜಿಗ' ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೀರಬಣಂಜಿಗ ಮತ್ತು ವೀರವಣಿಗ ಸಮಾನಾರ್ಥಪದಗಳೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಶೈವಕ್ಕೆ ಉಪಾಧಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಬಣಂಜುಪದಕ್ಕೂ 'ವೀರ' ಎಂಬುದು ಉಪಾಧಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ವೀರಬಣಂಜುದವರೇ ವೀರಶೈವರಾದರೆಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ[2] ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ವೀರಬಣಂಜು' ಶಬ್ದ ಶರಣರ ಕಾಲದಾದ 12ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ವೀರವಣಿಗರ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ 'ನಾಯಕ' ಎಂಬುದು ಬರುವುದರಿಂದ ಇವರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿರದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ "ಅಧಿಪನೆ ವೀರವಣಿ"[3] ಎಂಬ ಶಾಸನವಾಕ್ಯದಿಂದ

---

1 ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಸಂಸ್ಥೆ : ಕಾಗದಪತ್ರ, ನಂ 297.

2 ಪಾರಮಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ಆದಿ : ಪುಟ -31.

3 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

ಸ್ಥಿರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಮಲ್ಲದೇವ,[1] ದೂಡೆಯ ನಾಯಕ[2], ದೂಳಿಗನ[3], ಬಾಚೆಯ ನಾಯಕ[4], ಚಿಟ್ಟಯ ನಾಯಕ[5] ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

'ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳಯ್ಯಾವರ್ಗರು'[6], 'ಬಣಂಜಿಗರಯ್ಯಾವರ್ಗರು'[7] — ಎಂಬ ಕುರಗೋಡ, ನಿಡಗುಂದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಬಣಂಜಿಗರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂಘವನ್ನು ಅದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ (2ಮಾತ್ರ), ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವರ್ತಕ ಸಂಘಗಳಲ್ಲ, ಗ್ರಾಮಸೀಮಿತ ಬಣಜಿಗ ಸಂಘ. ಇಲ್ಲಿ ಬಣಂಜಿಗರು 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ವರ್ತಕಸಂಘದ ವಂಶಸ್ಥರೋ, ಸಂಪ್ರದಾಯದವರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವು ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 275 ದೇವಿಹೊಸೂರ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1402?).

2 ಎ.ಇ. XV ಪುಟ 317-26 ಮುಂಡರಗೋಳ(ತಾ)ಬಸ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 299 ಆಲ್ಮೇಲ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಸು.ಶ.12).

4 ಕ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಪ.ಸಂ. X ಪುಟ 248-49 ಸೇನರಗಿ (ತಾ)ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

5 ಇ.ಸಾ.ಕ.ಹೊ.ಸ್ಟ್ರೀ. ನಂ 15 ಸಿರಸಂಗಿ(ತಾ)ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 297 ಕುರಗೋಡ (ತಾ)ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 141 ನಿಡಗುಂದ(ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1136).

ಬಣಜು,[1] ಬಳಂಜು,[2] ಬಳಂಜಿಗರು[3] ರೂಪಗಳೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿವೆ. 'ತಳಬಣಂಜಿಗರು'[4], 'ತಳದ ಬಣಂಜಿಗರು'[5], 'ಸ್ವಸಬಣಂಜಿಗರು'[6], 'ತಳದ ಸೆಟ್ಟಿಯರು'[7], 'ತಲಸೆಟ್ಟಿಯರು'[8] ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ವರ್ತಕರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ 'ತಳದೊಕ್ಕಲು'[9], 'ತಳವಾರು'[10] ಎಂಬ ಪದಗಳೂ ಇದನ್ನೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 190 ಪೆದ್ದತುಂಬಳ (ತಾ) ಗೂಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).

2 ಎ.ಕ XVII ಮುಳಬಾಗಿಲು 306 ಆವಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.950).

3 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 299 ತೊರೆವಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

4 ಕ.ಕ.ಸ್ವ.ವಿ. ಅ.ಬ. ನಂ 54 [illegible] (ತಾ) ಅಫಜಲಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1110).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 111 ದೇವರ ನಾವದಗಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1140).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 134 ತದಲಬಾಗಿ (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1129).

7 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 18-20 ಮನಗೂಳಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 416 ಬೋರದನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1337).

9 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III ನಂ 1 ನಾಗಾವಿ (ತಾ) ಚಿತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1092).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

"ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟಣದ ಸೆಟ್ಟಿಯರು"[1], "(ಬೆಳಗಲಿ ಮುಖ್ಯ) ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟಣದ ಪಟ್ಟಣಿಗರು"[2], "ಐದನಾಡಿನ ವರ್ತಕರು"[3], "360 ಪಟ್ಟಣದ ವರ್ತಕರು"[4], "ಏಳ್ಪರ ಸೆಟ್ಟಿಯರು"[5], "ನಾಲ್ವತ್ತರ ಸೆಟ್ಟಿ"[6], "ಅಯ್ವತ್ತರ ಸೆಟ್ಟರು"[7] ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ಅಂದಿನ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳ ವರ್ತಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಪದಿನಾರ್ಮವರುಂ"[8], "ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ವದಿನಾರ್ಮವರುಂ"[9] ಶಬ್ದಗಳು ಎಂಬತ್ತಾರು 16ಜನ ಸೆಟ್ಟಿಯರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬನವಸೆಕೊಳ,[10] ನಂದಿ,[11]

---

1 ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ 6-3 ಪುಟ 43-53 ಕಲ್ಲೂರ್ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

2 ಕ.ಇ.V 68 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1215-16).

3 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. X ಪುಟ 190-91 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.903-04).

4 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. X ಪುಟ 190-91 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.903-04).

5 ಎ.ಇ. XV ಪುಟ 97-98 ಸೂಡಿ (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1075).

6 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 1 ಮುಷ್ಠೂರು (ತಾ) ಹೈದ್ರಾಬಾದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).

7 ಎ.ಕ. X ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ 112 ರಾಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1378).

8 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 23 ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ತಾ) ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ಕ್ರಿ.ಶ.1055). (ಧರ್ಮಪುರೋಳಲ ಪದಿನಾರ್ಮವರು ಸೆಟ್ಟಿಯರು" ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದವರ ಮಾತ್ರ).

9 ಕ.ಇ. IV 55 ಬೆಳಗೊಳ (ತಾ) ಬೀಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii ಬನವಸೆಕೊಳ (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 ನಂದಿ (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

ಹುಯಿಲಗೋಳ[1], ಹಾನಗಲ್ಲ[2]; ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲ್ಲೇವಾಡ[3], ಮನಗೂಳಿ[4], ಅಗರಖೇಡ[5], ಯರಗಲ್ಲ[6]; ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಡಕಿಹಾಳ[7]; ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಳಲು[8]; ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ[9]; ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೋಮಯಾಜಲಹಳ್ಳಿ[10]; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಿರಜ[11] ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ 'ಎಂಬುನಾಡ ಪದಿನರ್ಧುಬರು' ಬರುವದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ 'ಎಂಬುನಾಡ' ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 ಹುಯಿಲಗೋಳ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

2 ಕ.ಇ. V 10 ಹಾನಗಲ್ಲ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 209 ಕಲ್ಲೇವಾಡ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಪುಟ. 12).

4 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19-20 ಮನಗೂಳಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 71 ಅಗರಖೇಡ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 68 ಯರಗಲ್ಲ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).

7 ಕ.ಇ. IV 55 ಬೆಡಕಿಹಾಳ (ತಾ) ಚಿಕ್ಕೋಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 139 ಕೊಳಲು (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

9 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

10 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 170 ಸೋಮಯಾಜಲಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 11ನೇ?).

11 ಇ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಮಿರಜ (ತಾ) ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], [illegible][11], [illegible] ([illegible]), [illegible] ([illegible]), [illegible] ([illegible] 1141), [illegible] ([illegible]), [illegible] ([illegible]) [illegible]. [illegible], [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. XXXVIII [illegible] 94–98 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185–86).

2 ಎ.ಕ. III [illegible] 329 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1292).

3 [illegible] III ನಂ.40 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1113).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 138 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1128).

5 [illegible] III ನಂ.43 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

6 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

7 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.113[illegible]).

8 [illegible] III ನಂ 43 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

9 [illegible] III ನಂ 43 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 162 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.118[illegible]).

11 ಎ.ಕ. V [illegible] 26 [illegible] (ಪು.ಶ. 16).

ಕೆಲವು [illegible] ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರ — [illegible] [illegible] [illegible] ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾ: [illegible][1], ಮಹಾಪ್ರಧಾನ[2], [illegible][3], [illegible] [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7] (?) — ಇವುಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು [illegible], [illegible], [illegible] (ದಂಡನಾಯಕ), [illegible], [illegible] ಸೆಟ್ಟಿ, [illegible] ಸೆಟ್ಟಿ, [illegible] ಸೆಟ್ಟಿಯರು.

ಸೆಟ್ಟಿಯರಿಗೆ [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] (ಬಿರುದು) [illegible] [illegible] [illegible] ಗೌರವ, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible][8], [illegible][9],

---

1 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 208 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 544 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1532).

3 [illegible] ನಂ 72 ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ (ತಾ) ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 279 ಸಂಗೂರು (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 279 ಸಂಗೂರು (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).

7 ಎ.ಕ. XI [illegible] 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1554).

8 ಕ.ಇ. IV 2 ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

9 ಕ.ಇ. IV 4 ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).

[illegible] [1], [illegible] [2], [illegible] [3], [illegible] [4], [illegible] [5] [illegible].

[illegible] [6], [illegible] [7], [illegible] [8], [illegible] [9], [illegible] [10] [illegible]. [illegible].

---

1 [illegible] III ನಂ 51 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1091).
2 [illegible] III ನಂ 40 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1113).
3 [illegible] III ನಂ 40 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1113).
4 [illegible] III ನಂ 51 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1091).
5 [illegible] III ನಂ 43 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).
6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 273 [illegible] (—).
7 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 273 [illegible] (—).
8 ಕ.ಇ. IV 1 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 135 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1157).
10 ಕ.ಇ. V 125 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.16).

ನಾಳಪ್ರಭು : ಬ್ರಹ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ,[1] ಚಂದಯ್ಯಮಸೆಟ್ಟಿ,[2] ಚಿಕ್ಕಸೆಟ್ಟಿ;[3] ಪ್ರಭು : ಚನ್ನಬಸ್ತಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ,[4] ಕಲಿಸೆಟ್ಟಿ;[5] ನಾಡಪ್ರಭುಹೆಗ್ಗಡೆ : ಗೋವಿಂದಯ್ಯ;[6] ನಾಡಪೆರ್ಗ್ಗಡೆ : ಬೆಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ;[7] ಹೆಗ್ಗಡೆ : ರಾಮಸೆಟ್ಟಿ,[8] ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ;[9] ದೇವರ ಹೆಗ್ಗಡೆ: ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ;[10] ಗೌಡ : ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ[11] — ಹೀಗೆ ಇವರು ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುದ ದನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

---

1 ಎ.ಕ VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 7 ಕುರುವದ ಗಡ್ಡೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 228 ಚಿಂಚೋಳಿ (ತಾ) ಕಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

3 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 170 ಬಳಾವಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಲಾಪುರ(ತಾ)ಕೊಲ್ಲಾಪುರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 232 ಆದೋನಿ (ತಾ)ಗೂಳ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 316 ಗೋಗ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1117).

7 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35–39 ಮಿರಜ (ತಾ) ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

8 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಲಾಪುರ(ತಾ)ಕೊಲ್ಲಾಪುರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 384 ಸಿರನಿ (ತಾ) ಆಲೂರು(ಕ್ರಿ.ಶ.1287).

10 ಎ.ಇ. XII ಪುಟ 168–73 ಬಂಕಾಪುರ (ತಾ) ಬಂಕಾಪುರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1055).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 224 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1295).

[illegible] ನಾಡಿನ [illegible], [illegible];[1] [illegible]- 300, [illegible] — 800, [illegible] —500, [illegible] — 300 ರ [illegible] [illegible][2] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] ([illegible] [illegible]) [illegible],[6] [illegible],[7] ([illegible] [illegible] [illegible]) [illegible][8] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಬಂಗಾರ, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ, ಅಡಕೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible][9] [illegible];

---

1 ಎ.ಕ. XI [illegible] 9 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1111).

2 [illegible] III ಸಂ 19, 20 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

3 ಎ.ಕ. VII [illegible] 284 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).

4 ಎ.ಕ. V [illegible] 261 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1277).

5 [illegible] I ಸಂ 80 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 230 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).

7 [illegible] XX ಸಂ 249 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1249-50).

8 ಎ.ಇ. XVII ಸಂ 7-10 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1008).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 544 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1532).

ಮಹಾದೇವಸೆಟ್ಟಿ[1], ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ[2], ಬಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ[3], ಮಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ[4], ಲಕ್ಕಿಸೆಟ್ಟಿ[5];
ಬಿಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ[6]; ಜಕ್ಕಿಸೆಟ್ಟಿ[7]; ತಿಪ್ಪಯ್ಯ[8]; ರೇವಿಸೆಟ್ಟಿ[9], ತಿಪ್ಪಿಸೆಟ್ಟಿ[10], ತಿಕ್ಕಮಸೆಟ್ಟಿ[11];
ಚೊಂಡಮಸೆಟ್ಟಿ[12], ಮಾಕಣಸೆಟ್ಟಿ[13]; ಗುಂಡಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ[14], ಬಂದಿಸೆಟ್ಟಿ[15], ಕಾಳಿಸೆಟ್ಟಿ[16],

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

3 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III ನಂ 47 ಗಂಗಾಪುರಂ(ತಾ)ಮಹಬೂಬನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

4 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 338 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಸು.ಶ.12).

5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

6 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III ನಂ 43 ಗಂಗಾಪುರಂ(ತಾ)ಮಹಬೂಬನಗರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

8 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 87 ಸಂಜೆಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166?).

7 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 566 ಹಂಪಿ (ತಾ) ಹೊಸಪೇಟೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1534).

11 ಕಿ.ಶ.ಸ್ವ.೦.ಅ.ಬ. ನಂ 72 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ(ತಾ)ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ(ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

12 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 143 ಕೆಲ್ಲಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1275).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 424 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1401).

14 ಎ.ಕ. VIII ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ 111 ಎಲವಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪ (—)

15 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 10 ದುಗ್ಗಲಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

16 ಕಿ.ಶ.ಸ್ವ.೦.ಅ.ಬ. ನಂ.64 ಅಡಕಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1120).

ಹೀರಸೆಟ್ಟಿ,[1] ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ,[2] ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ,[3] ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ,[4] ಮಲಿಸೆಟ್ಟಿ[5]ಯವರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂಗಡಿಸೆಟ್ಟಿ,[6] ಹೇಡಾವಿಗೆ(?)ಸೆಟ್ಟಿ[7]ಯರುಗಳು ಬೋಳೆಗಾರ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ, ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ;[8] ಕಂಚಗಾರ ಮಲಗಿಸೆಟ್ಟಿ,[9] ಬಳೆಗಾರ ಕೇಶವಸೆಟ್ಟಿ,[10] ಬಳೆಗಾರ ಮಲಮಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ[11]ಯರುಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸರಕು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವರ್ತಕರನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದೆ.

---

1 ಕ.ಇ. V 131 ತಿಳವಳ್ಳಿ(ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಸು.ಶ.16).
2 ಎ.ಕ. VIII ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ 31 ಮಂಡಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1401).
3 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 23 ಸಿಗ್ಗಾವ (ತಾ) ಸಿಗ್ಗಾವ (ಕ್ರಿ.ಶ.1055).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV III ಮುತ್ತಗಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).
5 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 64 ಬಾಡ(ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಸು.ಶ.12–13).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 338 ಚಿಕ್ಕಮಲಾಪುರ(ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಸು.ಶ.11).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX–1 297 ಕುರುಗೋಡು (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).
8 ಎ.ಕ. XV ಬೇಲೂರು 343 ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1265).
9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 279 ಸಂಗೂರು(ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).
10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 16 ದೇವಿಹೊಸೂರು (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.907–08).
11 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 130 ಸಿಂಗಟಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1205).

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸೆಟ್ಟಿಯರನ್ನು 1. ವೈದಿಕ 2. ಜೈನ 3. ಶೈವ 4. ಇತರ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವೇಚಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ.

1. ವೈದಿಕ : ಪುರೋಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ವೈದಿಕರಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿರಳಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗುವವನು ಹೊಯ್ಸಳದ ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ. ಈತನು ವೈಶ್ಯಕುಲ, ನಾಗರವಂಶ. ಶಂಕರಸೆಟ್ಟಿ, ಸಾವಿತ್ರಿಯರು ತಂದೆ-ತಾಯಿ. ಸೋಮವ್ವೆ, ಸತಿ. ಕನ್ನಿಸೆಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ. ಬಾಸೆಟ್ಟಿ, ಚಿಕ್ಕವ್ವೆ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು. ಕ್ರಿ.ಶ.1172ರ ಲಕ್ಕುಂಡಿ ಶಾಸನ[1]

ಜನಮಾತ್ಸರ್ಯಾಬ್ಧಿ ಪ್ರಪನ್ನ ಬಾಚಿಸಲು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಜೋತ್ಪೀಡನಂ
ವಿದಿಯಂ ದಾನಿ ಕನ್ನೆಸಿಂದೆ ಹಿರಿಯಂ ಶೌಚಪ್ರತಾಪಾರವ
ವರ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ನಂದನಂ ಬಿಟ್ಟೆಯೆಂದರಿ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್
ನ್ನರ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿಯೆಂದು ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿಯನೀಗಳ್ ಪಲಂ ಧನ್ಯಂ ಪೆರ್ಬಣ್ಣಿಪರ್ ||

ಎಂದು ಹೊಯ್ಸಳದ ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಶೂದ್ರಕುಲದ ವರ್ತಕ ಮೊಬ್ಬನ ಉಲ್ಲೇಖ ಗುಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[2]

2. ಜೈನ : ಜೈನವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ಸೀರೆಯ ಕಾಳಿಸೆಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ನೆನೆಯುವಂತಹದು. ವೈಶ್ಯಕುಲದ ಶಂಕರಸೆಟ್ಟಿ ತಂದೆ. ಗುಣಚಂದ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತದೇವ, ತಂದೆಯ ಗುರು. ಮಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ, ಚಂದಿಸೆಟ್ಟಿ, ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ, ಸೋಮಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಸೀರೆಯ ಕಾಳಿಸೆಟ್ಟಿಯ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ಉ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).
2 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 175 ಗುಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ (—).

ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಶಾಂತಲದೇವಿಯು ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು[1] ವರ್ಣಿಸುವ ಪದ್ಯ ಹೀಗಿದೆ :

ಮರ್ಧಿಯನತ್ಯವಂ ಮಱೆಯು ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುವನಾರ್ಗ್ಗಡಿತ್ತು
ಬ್ಬರ್ದಿಯುನಿರ್ಧಶಿಷ್ಟಜನ ಸಂತತಿಗಳ್ ಪೊಗಳ್ವನ ಭಕ್ತಿಯಿಂ
ಪೆರ್ಚ್ಚಿದ ಜಿನೇಂದ್ರನೊಳ್ ಮುನಿತಾರ್ಥನಂ ಪೆಂಯ್ತನಿವರ್ಣ್ಣನೆಂದು ಜೀ
ಲರ್ಕೆಯು ದಾನಿಯುಂ ಪೊಗಳುತ್ತಿರೆ ಧರೆ ಕೀರ್ತಿಯ ಶಾಂತಲೆಯುಂ ॥

ಇಲ್ಲಿ ಶಾಂತಲೆಯನ್ನು ಪರಿತಾರ್ಥಗುಣದ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಚಲದಂಕರಾವ ಹೊಯ್ಸಳಸೆಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನೇಮಿಸೆಟ್ಟಿ. ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆ, ಶಾಂತಿಕಬ್ಬೆಯರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವರ ತಾಯಂದಿರು. ಹೊಯ್ಸಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಸತಿ- ಚಿಕ್ಕಬ್ಬೆಯೆಂದು ಬಂದಿದೆ.[2] ಕ್ರಿ.ಶ. 1117ರ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ[3]

ಧರೆಗೆ ಪಾಳಕನಪ್ಪ ಹೊಯ್ಸಳನ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಗಳು ಪವಿತ್ರ
ಚರಿತರ್ ಹೊಯ್ಸಳಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತನಾಗಿಯುಂ ಒಂದು ಸಂ
ದ ಗಂಭೀರದ ನೇಮಿಸೆಟ್ಟಿಯುಮಿವರ್ ಕೈಸಧ್ಧರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಪಾ
ಯ್ಯರೆಗಳ್ ತಾವೆನೆ ಸಾನ್ದ್ರ ಪೆಂಪುವಡೆದಂ ಪೂರ್ವ್ವಶತ್ರು ಭೂಭಾಗದೊಳ್ ॥

---

1 ಶಾಸನಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಯ:ನಂ 62 ಚಿಕ್ಕ(ಹಾ)ಸೇವಂ(ಕ್ರಿ.ಶ.1115).

2 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 208 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ(ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

3 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 170 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1117).

ಅವರ ಎರಡರವರ ಗುಣಗಣ
ರವಿಕಿನ ಜನಜಾವನಪ್ರದೀಪಿಕೆನಿ ಪಿಂ
ಷಡದ್ರಿಕರೆ ಬೊಂಮ್ಮಣಸೆಟ್ಟಿ
ಎಯುವಸೋಮಯಗುಣ ನೇಮಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ..... ॥

ಪದ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಬೊಂಮ್ಮಣಸೆಟ್ಟಿ, ನೇಮಿಸೆಟ್ಟಿಯರ ಅವರ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. 'ಇವರು ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ದಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ಮಗ್ಗಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಜಲದಂಕರಾದ ಬೊಂಮ್ಮಣಸೆಟ್ಟಿ, ಚಿನರು (ಚಿಬ್ಬು) ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿ 1138ರ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[1] ಇದಲ್ಲದೆ ಸುಪ್ರಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಕವಡೆಬೊಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿಯ[2] ಬಾಲಿರಿಲಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ

ಕವಡೆ ಭೂಳದಂಡದೊಳೊಡಂಬಡೆ ದಾದಿಯರೆಲ್ಲಂಗಳೊಳ್
ಸವಿದಿನಿ ಸಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ಪುರುತ್ತಿದ್ದನನಾರ ಬೊಪ್ಪನೀ
ಕವಡೆಯ ಬೊಪ್ಪನೆಂದು ನಡೆ ನೋಡಿದಕ್ಕರ್ಗಳಪ್ಪನೆಯ್ದನಂ
ಕವಡೆಯ ಬೊಪ್ಪನೆಂಬ ಪೆಸರ್ಗ್ಗಳಪೊಪ್ಪಿರುದಾ ಉಪಕಾರದೊಳ್ ॥

ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದರೆ, ಬಂದಳಿಕೆ ಶಾಸನ[3]

ಮುಡಿಗಿಡಲೆಂದೇ ಧನಮಂ
ಪಡೆವರೆ ಸಾಕಲ್ಪದ ದಾನಮಂ ಮಾಡಲುಕೆಂ
ಬೊಡವೆಯನಜ್ಜಾನದಿಂ
ಕಡು ದಾನಂ ಭವ್ಯರೊಳಗೆ ಕವಡೆಯ ಬೊಪ್ಪಂ ॥

---

1 ಎ.ಕ.II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ 208 ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).
2 ಶಾಸನಪದ್ಯಸಂಗ್ರಹ (ಭಾಗ-2)) ಪುಟ 113.
3 ಶಾಸನಪದ್ಯಸಂಗ್ರಹ (ಭಾಗ-2): ಪುಟ 114.

ಎಂದು ಆತನ ದಾನಗುಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಬೇರೆ ನೂರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಿರುದು ಹೆಸರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಶೈವ : ಶೈವ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ : ಸಿರಸಂಗಿಯ ಮಹಾಪ್ರಭು ಚಟ್ಟಿಯ ನಾಯಕ, ವೈಶ್ಯ. ಆತನ ಮನೆತನದ ವಂಶೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬಂದಿದೆ :

ವೈಶ್ಯ ಎಂಬುದು ಕುಬೇರನ ಕೂಸಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ 'ವೈಸ'. 'ವೈಸ' ನಿಂದ 'ವೈಶ್ಯ' ಹೆಸರು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಈ ವಂಶದ ಪಟ್ಟಣಿ ಭೈರವಸೋಮನ ರಮಣಿ ದಳು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಮಗ ಮಲಪ್ರಭಾನದಿ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಂಡಲಿಕನಾದ. ಮುಂದೆ ಆತನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಮುಖ್ಯ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಇಂಥ ವೈಶ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವ, ಚಟ್ಟಿಯನಾಯಕ. ಆದುದರಿಂದ ಕಲಾಭೈರವ ಕುಲದೈವ, ಮನೆದೈವ. ಚಟ್ಟಿಯ ನಾಯಕನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ ಸಿರಸಂಗಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[127] ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಅರಳಿದೆ.

ಮಹಾಪ್ರಭು ಹೊರತಾದ ಬಿರುದುಗಳುಳ್ಳವನು, ಮಹಾತ್ಮ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ವೀರಶೈವರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರಶೈವ ಚಟ್ಟಿಯನಾಯಕನ ಆಗಮನದಿಂದ ಈ ಮಂಡಲ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಕಲಶಪ್ರಾಯನಾದ

---

127. ಕ.ಇ. I ಪು 49–50 ಸಿರಸಂಗಿ (ಶಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

[illegible] :

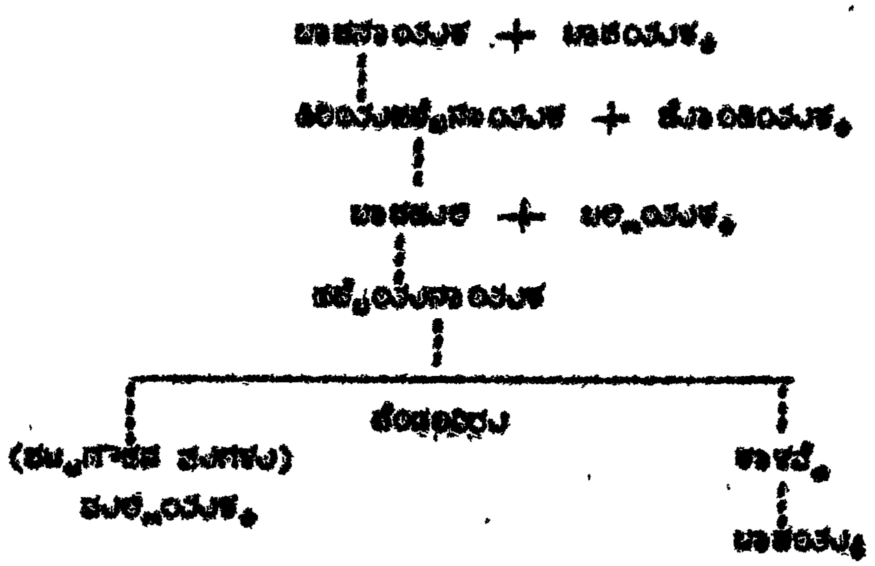

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

1 [illegible] IV 1 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1204).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಜಾಯಿಬನವಂಯು ಪ್ರತಿಪಾದನ, ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಈ ಮನೆತನದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕ್ರಿ.ಶ.1204 ರಿಂದ 1241ರ ವರೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಯಾದವ ಸಿಂಘಣನ ಪ್ರಧಾನಿ, ದಂಡನಾಯಕ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಜಾಟಿಸೆಟ್ಟಿ ಪಠೇಕವುಳ್ಳವನು. ಬೆಳ್ವೊಲ, ಬನವಾಸಿ, ಪಾಂಡ್ಯನಾಡು, ಹಾನಗಲ್ಲು, ಕುಂದಿನಾಡು, ಹರವಾಡಿಗಳನ್ನು ಆಳಿದ ಈತನ ಪರಾಕ್ರಮ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಗಳ ವರ್ಣನೆ ಹೀಗಿದೆ :

ಅನತಾರಿಕ್ಷಿತಿಪಾಳರಂ ಕುಪಿತನೆಂಬೀ ಶೌಂಡನಂ ಕಾವ್ಯದುಂ
ವಿನಯಂ ಮಾಣದೆ ಕೈಗಳಂ ಮುಗಿಯದೀಂ ಸಾತ್ವಿಕರ್ಗಳಂ ವಸ್ತ್ರದಾ
ನದ ಸಂದೋಹಮನೀಯದಾಳ್ದನದಿ ಚಿಂತೆಯೆಂದಸ್ತು ದಾ
ರ್ದ್ವರ್ಣನ್ಯದಿಯವಂ ಬಿಚ್ಚಿದರಾಂಕು [illegible]ಕದೊಳು ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಬಳ ಪ್ರಧಾನ ಕರಿಕಳ ಭಂಯಯಾಧಾರಾಧನುಂ| ಕರಿಗಮಿತಿ ವಾದಿಪಾಗ್ಯವಿದ್ವಜ್ಜನ ಸನಾಥನುಂ | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಚಂಡ ದಂಡನಾಥ ಪ್ರತಿವನ-ಭಂಜನಾಂಜನೇಯನುಂ| ಕದನ ಕರ್ಕಶನರಿಮನ್ನವನಂದನ ಪನ್ನಗ ವೈನತೇಯನುಂ| ಸಮರ ವಿರೋಧಿ [illegible]ನುಂ| ಕರಕರವಾಳ ನಿರ್ಘಾತ ಸಂಪಾತ ನಿರ್ಘಾತ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷನುಂ ಕಲಿಕಾಲ ಕುತೂಹಳ ಖಳಬಳದ ಪ್ರಚಂಡನಿವನುಂ || ಅರೋಹೋರಯತಿಪಾಳಕಳಕಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಾನ್ನನುಂ || ಅಮಿತ್ರಗೋತ್ರ, ಗೋತ್ರವೈರ ಸಮಸ್ತಬಂಧನ ಶತಧಾರಧಾರನುಂ| ಪ್ರಚಂಡ ಮಂಡಳಿಕದೋರ್ದಂಡ ಮಯೂರವರ ಶತ್ರುಧರನುಂ|

ದಕ್ಷಿಣಾಪಥ ಪ್ರತಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾಪ್ತ ಸತ್ಯಾಲ ಪುರತ್ರಿಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರನುಂ। ಜಟ್ಟಸೇನಸೂರಿ ಪ್ರಭೃತಿ ಪಂಡಿತಜನ ವಿನುತ ಚರಿತ್ರನುಂ ಕವಿ ಪರ್ವತಂ ಬೌಷ್ಪಿಕರಾ ಕಳಾಪ ಚತು-ರ್ಮುಖನುಂ । ವೀರಶೈವ ಭೂಭುಜ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಘಟ್ಟನುಂ। ಜಿನಾನ್ವಯುಂ ಷಡ್ದರ್ಶನ ಸಮುದ್ಧರಣ ಪರಿಣತಾಂತಃಕರಣನುಂ। ದೀನಾನಾಥಸಾಧುಬುಧಜನಾಶ್ರಿತಾಶಾ ಪೂರಣನುಂ। ಪ್ರಭುಮಂತ್ರ್ಯಾದಿ ಸಚಿವ ಯಶೋವಂತ್ರ ತಾಶಾಬ್ಧಿ ಧವಳೀಕೃತ ದಿಗಂತರನುಂ। ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಸ್ತೋತ್ರ ಭೂಪತಿ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸ್ವೀಕಾರ ಸಾರನುಂ। ಪತಿಹಿತಾಚರಣದೊಳಗಿಳ ನಿಯೋಗಯೋಗಂಧರಾಯಣನುಂ। ಚಾತುರ್ಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂಯಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಪಾರಾಯಣನುಂ। ಶ್ರೀಮತ್ಕಂಧರ ಜೀವಿತಾಗರು ಪಾದಾರಾಧಕನುಂ। ವಿಬಳ ಸಾಧಕನುಪಮ ಶ್ರೀಮತ್ಸೌದಾಮಿನಿ ರಾಯನುಂ।[1]

ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬೌದ್ಧಿಸೆಟ್ಟಿಯು ತಂದೆ ಬಲಿರಾಜ್ಯ,ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಕಬ್ಬೆ. ಮಾದ ರಂಗರನ ಲಕ್ಕಬ್ಬೆಯು ತಂದೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಚಾಳುಕ್ಯರ ಸಿರಿಯನ್ನು ಈತನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕರಣನಾಗಿದ್ದನು; ಪರಮಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಈತನ ಕುಲದೈವ ಸೋಮೇಶ.

ಹೊನ್ನಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಯಾದವ ಸಿಂಹಣನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ, ರಾಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ,ಮಂತ್ರಿ ಶಿಖಾಮಣಿ ಆಗಿದ್ದನು. ಬನವಾಸಿನಾಡಿನ ಮೇಲಾಳ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದ ಈತನ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರು ಅರ್ಕಣ್ಣಯ್ಯ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಹೆಸರು ಅಯ್ಯಣ್ಣ ಮಲ್ಲ,

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 242 ಜಾವೇರಿ (ತಾ)ಜಾವೇರಿ (ಸು.ಶ.13).

UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD

ರಾಜಧಾನಿ (ರಾಜವೀಡು). ಕಾವಲುದೇವಿ, ದೋರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಾದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗಾರ, ಆಭರಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದ ನಮೋಹದಯ.[1] ಆದಿಗಾವುಂಡನೆನಿಸಿದ[2] ದೋರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕುಲದೈವ ಗುಡಿತಮ್ಮನಾಥ.[3] ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಶಾಸನದ[4]

ಸುರಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ
ಪರಿಗಣಿಸಲುಂಟಾಗಿಯುದೇವಿನಿಸುತ್ತಂ
ಪರಿಹೊರೆದೊರೆಪುಸುರಾಪ್ಪ
ಕರಮೊಪ್ಪುದು ದೇವಪ್ಪನ ದೇವರ್ತನಮುದಂ ॥

ಬಂಗಾರದಿಪ್ಪ ಬಂಗಾರದ ಪಟ್ಟಿಕೆ ಬಂಗಾರ ಪಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟವಾ
ಬಂಗಾರದಾಟ ಬಂಗಾರದ ಸೋಪಾನ ಬಂಗಾರ ಕಂಬಂಗಳುಂ
ಬಂಗಾರದಾನೆ ಬಂಗಾರದ ಭಾರಿಯ ಬಿದ್ದಿಗಾನೆ ರಾಜ
ಪ್ಪಂ ಗಣನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಪುದು ಭೂಪಾವಳಿಯುಂ ಸಿಂಹಿನಾದೊಂದಾಂ ॥

ಎಂಬ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿನ ದಾನಗಳು, ಬಂಗಾರಪ್ಪೆಯಾಗಿನ ವಿಮಾನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಕ ಮನೆತನದವರು ಅರಸು ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ರಾಜನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ದೋರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯೆನಿಸಿದ್ದರೆ.

ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಯು ನಾಶಾರದಮಾರ್ಗ್ಯಯಾದ ಕುಂಚನ್ನು. ಕಂಚನಿಸಿದ್ದ

---

1 ಎ.ಕ. VI 43 ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೊಳಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1238).

2 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 276 ದೇವನಾಳ ಕಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1070).

3 ಎ.ಕ. VI 44 ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೊಳಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1238).

4 ಎ.ಕ. VI 44 ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೊಳಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1238).

ಈತನ ತಂದೆ. ಹಿರಿಯೂರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[1]

ಕರಣದ ಮಾತೆಯೊಳು ಕರಣಕ್ಷೋಣಿತ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನೆಯೊಳು
ಕರಣಮುಂಯು ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಪಾಲನದೊಳು ಶಿಲ್ಪಕ್ಕಿಂಯೊಳು ಪರ
ಸ್ವರಾದೊಳಾವಗಂ ತನ್ನೊಡನಂ ಪಡೆವೆಂಪವನೆಂದು ಕೂಡಿ ಸು
ಸ್ವರನೆನಿಸಿದನಿಲ್ಲಿಂ ಸುಕೃತಪುಂಜನೋ ಕುಂಜನಿಸಾತನಾಗ್ರದೊಳ್ ॥

ಅವನಂ ಜಗಾಪದೆಯೊಳು
ಮನವಂ ಶ್ರೀಸೋಮನಾಥ ಪದಾಂಬುಜದೊಳು
ಅನಿಂದೋಗಿಸಿ ಪಂಬಂ ನೆ
ಟ್ಟನೆ ಪಡೆದಂ ಪುಣ್ಯಪದಮನು ಶಿವಪದಮಂ ॥

ಎಂದು ವರ್ಣಿತನಾದ ಶಿಲ್ಪಿಕ್ಕೆ ಕುಂಜನೆಸ್ಸಿ ಎಂಟ ಸಾಸಿದನು.

ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪದದ್ವೋಪಜೀವಿ, ಶಿಲ್ಪಿಯು ಬಮ್ಮೋಜ. ಈತನ ಮಗ ಬನವೆಗಾದ ನಾಗೋಜ ಇದ್ದನು.[2] ಈತನು ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರ ದಿವ್ಯಶ್ರೀ ಪಾದಾರಾಧಕನಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದನು. ಹೊಯ್ಸಳದೇಶದ ಹೆಸರು ವೆತ್ತ ಶಿಲ್ಪಿ ಮಲ್ಲದೇವನೆಸ್ಸಿ ಅರಳು, ನಾಗರತಪಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ.[3]

"ಶ್ರೀಮತ್ ಬರಹಾಪುರ ಗೋತ್ರಪವಿತ್ರಂ ಬುಧಕುಮುದ ಮಿತ್ರಂ.... ಪರವಧೂವಿಮುಖಂ ನನಾಭರಣ ಶ್ರೇಯೋದಯೋಚಿತನ್"[4] ಆದಪ್ಪ ಮಲ್ಲನೆಸ್ಸಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳನ ದಂಡನಾಯಕ. ಭಾವತ್ರ, ಭಾಗವತಿ

---

1 ಎ.ಕ. V ಅರಸೀಕೆರೆ 108 ಹಿರಿಯೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1255).

2 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 10 ಬುಗ್ಗಲಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).

4 ಕ.ಇ. IV 1 ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

3 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರ 123 ಭೈರನಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1200).

[illegible] — [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] — 70, [illegible] — 70 [illegible].

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

.... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —[1] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible][2] :

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ।।
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥

[illegible] [illegible] [illegible] " [illegible], [illegible] " [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 154 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12–13).

2 ಎ.ಕ. I [illegible] 29–30 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

ಇ ತ ರ : ಯಾವ ಧರ್ಮೀಯರೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬಾರದ, ಜಾತ ದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗದವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.1176ರ ಗೋಲಿಹಳ್ಳಿಶಾಸನದ[1]

ವಿನಿತಂ ಪೆರ್ಗ್ಗಡೆನೆಂಬರ ಪರಿಕಿಸಲುವರನ್ಯರಂ ನೆಟ್ಟನಂ
ಜನ ಚೂಡಾಮಣಿ ಗಂಗಸೆಟ್ಟಿಯಿದಿರೊಳೆಂ ನಾಚದನ್ಯರೇ ದುಷ್ಕೃತಾ
ಜನರ ಬಾಡುಬರಿತ್ರ ನಂಬದವರು ಪ್ರಾಗಲ್ಭ್ಯರೆ ಕೀರ್ತಿಪ್ರದ
ದ್ವರ್ಣನರೆ ಸದ್ಗುಣವಂತರೆ ಸಂಚಿತ ಚಾತುರ್ಯನಂಬರನ್ಯರೆ ॥

ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಸೆಟ್ಟಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನ ಸತಿ ನಾಗಿಯಕ್ಕ, ಮಕ್ಕಳು ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ, ಹೊನ್ನಿಸೆಟ್ಟಿ, ಮಧುರಸೆಟ್ಟಿಯರು.

ಕುಪ್ಪಟಿ ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲದವ. ನರಗುಂದದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಕುಲದವನಾಗಿದ್ದನು.

ಸುಚರಿತ್ರದೊಳು ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್ ಶೌಚದೊಳು ವಿನಯದೊಳು ಸೌಜನ್ಯದೊಳು ದಾನದೊಳು
ಸಲೆಯೊಳು ಸಾಹಸದೊಳು ವಿಶಿಷ್ಟಗುಣದೊಳು ಸೌಂದರ್ಯಸಂಪತ್ತಿನೊಳು
ವಿಶ್ರುತ ಪಾದಾರ್ಚನ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಉಚಿತ ವ್ಯಾಪಾರದೊಳು ಧರಿತ್ರೀಜನಂ
ಗಳ ತಾಂ ಕುಪ್ಪಟಿಯ ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿಯೊಳಿದಾ ದರ್ಶನಮಂತ್ರಿಯೊಳ್ ॥

ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ[2] ಕುಪ್ಪಟಿ ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

---

1 ಕ.ಇ. v 33 ಗೋಲಿಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಖಾನಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

2 ಕ.ಇ. v 20 ನರಗುಂದ (ತಾ) ನರಗುಂದ (ಸು.ಶ.11–12).

[illegible][1]

[illegible] 1402 [illegible][2]

[illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] XI [illegible] 121 [illegible] ([illegible] 1240).

2 [illegible] IX [illegible] 96 [illegible] ([illegible] 1402 ?).

ಈ ಸೆಟ್ಟಿಯರಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಾವಳೆಯ ಸೆಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ, ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ, ಬಲ್ಲಸೆಟ್ಟಿ, ಕೊಂಡಮಾರಿಸೆಟ್ಟಿ, ಭಾಯಿಲಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ, ಗೋವಿಸೆಟ್ಟಿ;[1] ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ;[2] ಬಲದೇವಸೆಟ್ಟಿ, ಡೇಕಸೆಟ್ಟಿ, ಕಲಿಯಮಲ್ಲಸೆಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಸೆಟ್ಟಿ, ಹೊಲ್ಲಸೆಟ್ಟಿ, ಸಿರಿಸೆಟ್ಟಿ, ಭರತಿಸೆಟ್ಟಿ, ನಾಗಲಸೆಟ್ಟಿ, ಬಮ್ಮಲಸೆಟ್ಟಿ;[3] ಆಕಸೆಟ್ಟಿ;[4] ಉಮ್ಮವಸೆಟ್ಟಿ;[5] ಚಿಟ್ಟಸೆಟ್ಟಿ;[6] ಬಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ;[7] ಆಮುಸೆಟ್ಟಿ;[8] ಜಕಿಸೆಟ್ಟಿ;[9] ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ, ದಾಸಿಸೆಟ್ಟಿ;[10] ಬೊಪ್ಪಣಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಬಮ್ಮಣಸೆಟ್ಟಿ, ಸಿರಿಯಮಸೆಟ್ಟಿ, ನಾರಣಸೆಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕಣಸೆಟ್ಟಿ, ಬೇಚಸೆಟ್ಟಿ;[11] ರೇವಣಸೆಟ್ಟಿ,

---

1 ಕ.ಇ. IV 55 ಬೆಳಗಾವ (ತಾ) ಬೆಕ್ಕೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

2 ಎ.ಕ. IX ನೆಲಮಂಗಲ 1 ಸೊಲ್ಲದೇವನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1029).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 148 ಹನುಮನಹಾಳ (ತಾ) ಹೊಂಬಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1069).

4 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 14 ಸಿದ್ದಗುಂಡಿ (ತಾ) ಬಂಕಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1107).

5 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 27 ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ತಾ) ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1108).

6 ಕ.ಇ. IV 34 ಹುನಗುಂದ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 113 ಅಗಡಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 230 ರಾಯದುರ್ಗ (ತಾ) ಅಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

9 ಕ.ಇ. VI 26 ಮಾಸೂರ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

10 ಜೈ.ಶಿ.ಸಂ. III ನಂ 43 ಗಂಗಾಪುರಂ (ತಾ) ಪಟ್ಟಣಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

11 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-30 ಮಿರಜ (ತಾ) ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

ಕೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ, ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ, ಕಾಳಿಸೆಟ್ಟಿ;[1] ಕೇತಸೆಟ್ಟಿ;[2] ಮಸಣಸೆಟ್ಟಿ;[3] ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ;[4] ದೊಡ್ಡಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ;[5] ಬಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ;[6] ಕೇಶಿಸೆಟ್ಟಿ;[7] ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ, ಬೋಲಿಸೆಟ್ಟಿ;[8] ಮಲಿಬಸೆಟ್ಟಿ;[9] ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ;[10] ಮಲಂಬಿಸೆಟ್ಟಿ;[11] ಬಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ;[12] ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ;[13] ಕೇಶಿಸೆಟ್ಟಿ; ಬೈಚಿಸೆಟ್ಟಿ;[14] ಸಂಕ್ಷಸೆಟ್ಟಿ;[15] ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ;[16] ಬೋಲಿಸೆಟ್ಟಿ,

---

1 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III ನಂ 47 ಗಂಗಾಪುರಂ (ತಾ) ಮಹಬೂಬನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 171 ಕಾಗಿನೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1145).

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 185 ತಾಳಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1158).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII ಮುತ್ತಗಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

5 ಕ.ಇ. VI 34 ಹಿರೇಕೊಣತಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1168).

6 ಕ.ಇ. IV 18 ಎಮ್ಮಿಗನೂರ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1178).

7 ಎ.ಇ. XXXVIII ಪುಟ 94-98 ನಿಂಬಾಳ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1185-88).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 147 ಹಿರಾಪುರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189-90).

9 ಎ.ಕ. IX ಮಾಗಡಿ 9 ಪಳಗೆಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1194).

10 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 64 ಬಿಡ್ಡಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.12-13).

11 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 8 ಬಗ್ಗವಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1205).

12 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರ 48 ಅಲ್ಬೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1214).

13 ಕ.ಇ. V 68 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1215-17).

14 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III ನಂ 63 ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ (ತಾ) ಮಹಬೂಬನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).

15 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 121 ನೀರಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).

16 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 387 ಎಲಿವಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY
DHARWAD
580003

ಕೊಂಗಸೆಟ್ಟಿ;[1] ಕೇಶಿಸೆಟ್ಟಿ;[2] ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ;[3] ಬಿಟ್ಟಿಸೆಟ್ಟಿ;[4] ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ;[5] ಪಟ್ಟಣದ ಸೆಟ್ಟಿ;[6] ಸೋಮಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ, ಬೊಮ್ಮಣಸೆಟ್ಟಿ;[7] ದಂಡಿಸೆಟ್ಟಿ;[8] ಬರ್ಮಸೆಟ್ಟಿ;[9] ವಿಶ್ವನಾಥಸೆಟ್ಟಿ;[10] ಚಿಕ್ಕಸೆಟ್ಟಿ;[11] ನನಿಯಮಸೆಟ್ಟಿ;[12] ಕಂಚಿಸೆಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟೆತಿಂಬ ಸೆಟ್ಟಿ, ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ, ಹೊಲ್ಲದಬಲಸೆಟ್ಟಿ, ಸಾಂಬಿಸೆಟ್ಟಿ;[13] ಅಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ;[14] ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ;[15] ಗಾಂಸೆಟ್ಟಿ;[16] ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ;[17]

---

1 ಎ.ಕ.XV ಬೇಲೂರ 343 ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1265).

2 ಎ.ಕ.VIII ಸೊರಬ 302 ನಿಡ್ಡಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1270).

3 ಎ.ಕ.VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 140 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1281).

4 ಎ.ಕ.XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 12 ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1286).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-i 384 ಪೆರಿನಿಕಿ (ತಾ) ಅಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).

6 ಎ.ಕ.III ನಂಜನಗೂಡ 328 ಹೆಮ್ಮರಗಾಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1292).

7 ಎ.ಕ.II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 346 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಸು.ಶ.13).

8 ಎ.ಕ.IX ಮಾಗಡಿ 13 ಮಾಡಬಾಳು (ಕ್ರಿ.ಶ.1340).

9 ಎ.ಕ.II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 475 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1368).

10 ಎ.ಕ.XII ಶಿರಾ 79 ಎರಂಬೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1214).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ.VII 310 ಮಯೂರಕೇರಿ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 448 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1442).

13 ಎ.ಕ.XII ತಿಪಟೂರ 86 ಕೊಲ್ಲೂರನಾರಾಯಣಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1449).

14 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 512 ಕಮಲಾಪುರ (ತಾ) ಹೊಸಪೇಟೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1520).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 540 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1531).

16 ಎ.ಕ.XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 112 ಬಾಗೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1554).

17 ಕ.ಇ.V 131 ತಿಳವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಸು.ಶ.16).

ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ[1]; ಮಾದಪಟ್ಟಣ[2]; ಹುಂಡಯನಹಟ್ಟಿಯಂತಹ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲದೆ, ಬೆಳ ಗೊಡ, ಪೊಟ್ಟಲಕೆರೆ, ಸೊಳಯವಾಡಿ, ಹೊಣ್ಣಾವರ, ಬಾಣಪುರ, ಬಾದಾಮಿ, ಬಾದೇರಿ, ಶಿವಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲಹಾರ, ಗುಡ್ಡಾಪುರ, ದೋಣಿ, ಬಾಗೂರ, ಹಗರೆ, ಇಂದವಳಿ, ಮಾಯಾಪುರ — ಕಮಲನಹಳ್ಳಿ, ಬಂಡಾರೆ, ಥೋಣಗಿ, ಬಿದಿರೆ, ಬಾಗೆ, ಸೋಮವಾಳ, ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಮಳ್ಳಿಕೆರೆ, ಕಲ್ಕೆರೆ, ತಿರುವಡೆ, ಬಿದಿಯೂರಪುರ, ಕೊಡ ವಳ್ಳಿ, ಕೊಡಗೆರೆ, ಬಾಳೆ, ಕಾರಗಹಳ್ಳಿ, ಬಗಳಿಗೆ, ಚಕ್ರಬಾವಿ, ಹೆಬ್ಬೆ, ಅಗಡಿ, ನಾಡಗಳ್ಳಿ, ಮುದಗುಂದಗೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪುರ, ತುಂಬಳ, ನಿಡುಗುಂದ, ಬೆಳ್ಗಾವೆ, ಬೆಳಗೊಳ, ಅಂಬಳ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದೊಡ್ಡಮಲ್ಲಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಗಾಲ, ಹಲಸೂರ, ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರ, ಮಾಡಬಾಳು, ಕಲ್ಲೂರ, ಎಡೆಯೂರ, ಶಿಕಾರಿಪುರ, ಹೊರತಂಡೆ, ನಾಡಲ, ಹಿರೇಬಾಗೂರು, ಬಾಗೂರ, ಚಿಲುಕ, ಗೊಂಡವಳಿ, ನಿಟ್ಟವಾಡಿ, ಅಬಿ, ಧರ್ಮಾಪುರ, ತವನ, ಹೆರಬಾಯಿ, ಮಾಯಾಗೂರ, ಕುಳಗೊಲ ಗ್ರಾಮ—ಪಟ್ಟಣದ ರೆಂದು ಶಾಸನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರದೇಶ– ವ್ಯಾಪ ಕಾರ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

---

1 ಎ.ಕ.XI V ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ 99 ಪೊಟ್ಟಲಕೆರೆ (—).
2 ಎ.ಕ.XIV ತಿ.ನರಸೀಪುರ 78 ಮಾಯಾಗೂರ (—).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ.VII 265 ಗದಯಾವರ (ಅ) ಅಡಕಿ (—).

ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ : ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ 'ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ'ವೂ ಒಂದು. 'ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ'ದ ಮೊದಲ ಪದ 'ಸೆಟ್ಟಿ'(ಶ್ರೇಷ್ಠಿ), ವರ್ತಕ ಅರ್ಥವುಳ್ಳದು. ಉತ್ತರದ 'ಗುತ್ತ' ಕನ್ನಡ ನಾಮಪದ. 'ಗುತ್ತಿ', ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸ್ಥಳ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.[1] ಉದಾ: ಕಲ್ಲುಗುತ್ತಿ. ಗುತ್ತಿ, ಗುತ್ತ ಸಮಾನಾರ್ಥ ಪದಗಳು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1257ರ ನೆರಣಿಕೆ ಶಾಸನದ[2] 'ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತಿ' ಪ್ರಯೋಗ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಗುತ್ತಿ, ಗುತ್ತಗಳಿಗೆ ಗುಂಪು, ಸಮುದಾಯವೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥವೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸ್ಥಳ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ 'ಗುತ್ತ' ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಉನ್ನತವಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಹಿರಿಯ. ಇದರಿಂದ 'ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ', ಹಿರಿಯವರ್ತಕ ಅಥವಾ ವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಶ್ರೇಣಿಯವನೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿಯರಲ್ಲಿಯೇ ಉನ್ನತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸೂಚಿಸುವ ಪದ 'ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ'. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ 'ಗುತ್ತಸೆಟ್ಟಿ'[3] ಎಂಬ ಪದ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಂಬಿಯಣ್ಣನ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿ[4] ಬರುವ 'ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ' ಪದಕ್ಕೆ ಸೆಟ್ಟಿಗುಪ್ತ, ಸೆಟ್ಟಿನ್ಯಗಳೆಂಬ ಪಾಠಾಂತರಗಳಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬೇಕು. 'ಸೆಟ್ಟಿವಾಳ'[5] ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಪರ್ಯಾಯ ರೂಪವಾಗಿರಬಹುದು.

---

1 ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ 'ಗುತ್ತಿಗಾರ' ಅಡ್ಡಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬೇಕು.

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 284 ನೆರಣಿಕೆ (ತಾ) ಆಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).

3 ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ; ಅರಿಕೆ — ಪುಟ :62

4 ನಂಬಿಯಣ್ಣನ ರಗಳೆ ಪುಟ 129

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 44 ಕಳ್ಳಿಹಾಳ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1019).
(ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 'ಸೂಳೆವಾಳ'ವು ಬರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು).

" ಬಳಂಜಗಣ(ಗು)ಕಲಿಲ್ಲಂ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತನ್", [1] "ಎರಡನೆಯ ಪುತ್ರಂಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತನೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಸಿದ್ದು ಕಾಲು ಕರಿಯುರ್ಗಪಂ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಪ್ತಿ(ದಾಪಿ?) ಪಟ್ಟಣಪಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಿರಿಯಕಸಪಂ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿಯೆಂದು ನೇಮಿಸಿದರು" [2] ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ.

"ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರ ನಾಡಿಗೆಯುಲು ಕೊಟ್ಟ ಪಾದರು", [3] "ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ತನ್ನ ಬಾಳ್ವಿಯ ಮನುಂದೆಯನಿತ್ತುವಳ್ಗ ಹೆಸೆಯ ಜವಳಿ ಗಂಧದ ಬಟ್ಟಲು ಒಂದು ಗೊಂಡು" [4] ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು ನರಕು ನಾಗಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಬೆಡಕಿಹಾಳ, [5] ಕಳ್ಳಿದಾಳ, [6] ನಗರ್ಲೆ, [7] ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ, [8] ಯರಗಲ್ಲು, [9] ಬೇಗೂರ, [10] ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ, [11] --->

---

1 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 28-30 ನರಗುಂದ(ತಾ) ನರಗುಂದ (ಸು.ಶ.11-12).
2 ಕಾಗದಪತ್ರ (ಕೆ.ಎಲ್. ಲಯ.ನಂ.287) "ಪಂಚಸೆಟ್ಟಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ".
3 ಇ.ಭಾ. ಸಾ.ಸಂ.32 ಯೆಲಬರ್ಗಿ (ತಾ) ಬೇಗೂರ (ಸು.ಶ.11).
4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಮೀರಜ (ತಾ) ಮೀರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
5 ಕ.ಇ. IV 55 ಬೆಡಕಿಹಾಳ (ತಾ) ಚಿಕ್ಕೋಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 44 ಕಳ್ಳಿದಾಳ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1019).
7 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡ 241 ನಗರ್ಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1027-28).
8 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).
9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 63 ಯರಗಲ್ಲು (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1008).
10 ಇ.ಭಾ. ಸಾ.ಸಂ.32 ಯೆಲಬರ್ಗಿ (ತಾ) ಬೇಗೂರ (ಸು.ಶ.11).
11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1198).

ತೇರದಾಳ,[1] ರಾಗಿಮಸಲವಾಡ,[2] ಬಿಜಾಪುರ,[3] ಕೊಲ್ಹಾಪುರ[4], ಕುಂಡಿ[5], ಸಂಶಿ[6], ಕುಬಿಹಾಳ[7], ಹಲಕರ್ಟಿ,[8] ಭುಯ್ಯಾರ[9], ಮುತ್ತಗೆ,[10] ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ[11], ಬೆಳ್ಹೊಡ[12], ತೆನಿಹಳ್ಳಿ[13], ಸಿರಸಂಗಿ[14], ಹಿರೇಬೇವನೂರ[15],

---

1 ಕ.ಇ.V 21 ತೇರದಾಳ (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 223 ರಾಗಿಮಸಲವಾಡ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 100 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1129).

4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಹಾಪುರ (ತಾ) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

5 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35–39 ಮಿರಜ (ತಾ) ಮಿರಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 ಸಂಶಿ (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144 ?).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 118 ಕುಬಿಹಾಳ (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1148).

8 ಹೈ.ಕ.ಸ್ವ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ.76 ಹಲಕರ್ಟಿ (ತಾ) ಚಿತ್ತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1158).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 ಭುಯ್ಯಾರ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1162).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 545 ಮುತ್ತಗೆ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

11 ಕ.ಇ. V 64 ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 124 ಬೆಳ್ಹೊಡ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 164 ತೆನಿಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

14 ಇ.ಸಾ.ಕ.ಕೊ. ಸ್ಟೆ. ನಂ 15 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ.XX 175 ಹಿರೇಬೇವನೂರ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1190).

ಮುಳಗುಂದ[1], ದೇಗಾವೆ[2], ಕುರವತ್ತಿ[3], ಸಿಗ್ಗಾವಿ[4], ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ[5], ಸೇಡಬಗಿ[6], ದೇವಸಾಜ್ಞನ ಹಳ್ಳಿ[7], ಹರಿಹರ[8], ಹೊನ್ನೇಕೆರೆ[9], ಸೋಮವಾರಯಿಡ್ಡಿ[10], ರಾಯಬಾಗ[11] ಶಾಸನಗಳು ಸೇರಿಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ನುಪ್ಪದಿಂದ ಇತ ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಇಲ್ಲವೆ ವಾಸಿಸುವ ಕೇರಿಗಳಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಸೆಟ್ಟಿ[12], ಹೊಲೆಸೆಟ್ಟಿ[13], ಮುಮ್ಮುವರಿಸೆಟ್ಟಿ[14],

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 40 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.12).

2 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾಂ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. IX ಪುಟ 289 ದೇಗಾವೆ (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಸು.ಶ.12).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 391 ಕುರವತ್ತಿ (ತಾ) ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ (ಸು.ಶ.12).

4 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 29-30 ಸಿಗ್ಗಾವಿ (ತಾ) ಸಿಗ್ಗಾವಿ (ಸು.ಶ.12).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

6 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾಂ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. X ಪುಟ 248-49 ಸೇಡಬಗಿ (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

7 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 ದೇವಸಾಜ್ಞನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1245).

8 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).

9 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 137 ಹೊನ್ನೇಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

10 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 170 ಸೋಮವಾರಯಿಡ್ಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1180?).

11 ಇ.ನಾ.ಶ.ಕೊ.ಸ್ವೇ. ನಂ.25 ರಾಯಬಾಗ (ತಾ) ರಾಯಬಾಗ(—).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 144 ವಿಜಾಪುರ (ತಾ) ವಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 144 ವಿಜಾಪುರ (ತಾ) ವಿಜಾಪುರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

14 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 147 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1182-83).

ಸೋಮಪಯ್ಯ[1], ಶಂಕರಸೆಟ್ಟಿ[2], ಪದ್ಮಸೆಟ್ಟಿ[3], ರಾಮಿಸೆಟ್ಟಿ[4], ರುದ್ರಸೆಟ್ಟಿ[5], ಬಸರಿಸೆಟ್ಟಿ[6], ಚಂದಿಸೆಟ್ಟಿ[7]ಯವರು ಪ್ರಮುಖ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆಯಾ ಗ್ರಾಮ-ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸೆಟ್ಟಿಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರಲ್ಲಿಯೇ ತಳದಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಗ್ರಾಮದ ವರ್ತಕರನ್ನು ಪರಗ್ರಾಮದವರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಹೇಳುವಾಗ ಇವರಿಗೆ 'ತಳದ', 'ಸ್ಥಳದ' ಬಳಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ 'ತಳದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು' ಸ್ವಗ್ರಾಮದವರು. ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು. (ಅರೆಕುರಹಟ್ಟಿಯ) ತಳದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ[8], (ಬಿಜಾಪುರದ) ತಳದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ಧರ್ಮಸೆಟ್ಟಿ[9]ಯವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಅರೆಕುರಹಟ್ಟಿಯ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರ ಗುಣವರ್ಣನೆ ಹೀಗಿದೆ :

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 317 ಹೊಳಗಿ (ತಾ) ಬಾಗಲಿ (ಸು.ಶ.12).
2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 225 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 ಕಂದಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
4 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 12 ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1268).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 384 ಸೊರಬ (ತಾ) ಉದೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).
6 ಎ.ಕ. XI ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು 24 ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1290).
7 ಎ.ಕ. XI ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು 24 ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1290).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 49 ಅರೆಕುರಹಟ್ಟಿ (ತಾ) ನವಲಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1154).
9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 144 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]
[illegible][1]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] XVIII 44 [illegible] (1019).

ಅಮ್ಮಸ್ವಾಮಿಯು ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರನ್ನು ದೇವರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.[1] ಕುಂದಿ ಮುನ್ನೂರು ಸಾಸಿರದ ನಾಲ್ವತ್ತು ಮೂವರ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು, ಪಲವರು ... (ಬೆಳಗೆರೆ—300 + ಹೆಳ್ವಾಲ—300) ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರ ಉಲ್ಲೇಖ ಸಿರಸಂಗಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[2] ಇವರು ಮೂವರ ಪ್ರದೇಶದ ಸೆಟ್ಟಿಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇದರಂತೆ ಮಂಡಲಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರೂ ಇದ್ದರು. ನಾಡಿನ ಒಂದು ಭಾಗ ವಾದ ಮಂಡಲದ ಸೆಟ್ಟಿಯರಿಗೆ ಮುಖ್ಯರಾಗಿದ್ದವರು, ಮಂಡಲದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು. ಬೇಲೂರ ಶಾಸನದ[3]

ಕೊಂಡೆಯರಂ ದುರ್ಜನಂ
ಗಂಡರಂ ತೆಗದುತೆಗದು ನಿಟ್ಟಿಸಲಾ
ಮಂಡಳದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ
ಪುಣ್ಯರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ(ಶ್ರೀ)ಮಾಗಿಸಿದವರಸಿಂಹಳರೊ ॥

ಕಂಡಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮಂಡಲದಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರ ಪರಾಕ್ರಮ, ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಿಸುವಂತಹುದಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು: ಪುಲಿಗೆರೆ (ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ) ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ. ಒಕ್ಕಲಸೆಟ್ಟಿ, ಬಳ್ಳಿಗೆ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ. ಮುಖ್ಯಮಹಾಜನಸೆಟ್ಟಿ, ಅಲಂಪುರದಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ. ಬೊಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ, ದಾಮನಮುಸೆಟ್ಟಿ; ನಾಡಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ. ಬಂದಿಯಸೆಟ್ಟಿ, ಮಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ; ನಾಡಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ. ಕಲಿದೇವ ರಾಮಸೆಟ್ಟಿ;

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).
2 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 49–50 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
3 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 13 ಬೇಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1271).

ಆಲಂದೆ ಸಾಸಿರದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ಅರಬಳೆಪ್ಪತ್ತರ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ಪಾದಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ[1], ಹಿರಾಪುರ[2], ಇಂಗಳಗಿ[3], ಮುಣಜಿಗಿ[4], ಚಿತ್ರದುರ್ಗ[5], ಚಿನ್ನಳ್ಳಿ[6], ಹೊನ್ನೇಕೆರೆ[7], ದೇವರನಾವದಗಿ[8] ಶಾಸನಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ನಾಡಿನ ಸೆಟ್ಟಿಯರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರಿವರು.

ಹೀಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ತಳದಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ಮಣ್ಣಾದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ವಳಂಜದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ನಾಡಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು ನಾಡಿನ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದುದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ವಿದಿತವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ಸ್ಥಾನವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವ್ಯಾಪಾರವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸದ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬಲದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 147 ಹಿರಾಪುರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189-90).

3 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಥ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ.94 ಇಂಗಳಗಿ (ತಾ)ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1209).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 58 ಮುಣಜಿಗಿ (ತಾ) ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.118[illegible]).

5 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 12 ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1286).

6 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಥ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 88 ಚಿನ್ನಳ್ಳಿ (ತಾ) ಅಫಜಲಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

7 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲಕೆರೆ 137 ಹೊನ್ನೇಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 111 ದೇವರನಾವದಗಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1140).

ಆಳಿತನವನ್ನೂ ಯು ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬುದು ಶಾಸನಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು "ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು"[1] ವರ್ತಕ ಸಂಘದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಆ ವರ್ತಕ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇದು ಇವರು ಪೂರ್ವಜರ (ಐಹೊಳೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರ) ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತ್ರವಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರ ಪರಂಪರೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತಮವಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದು, ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ನಖರ : ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ತಕಪ್ರಕಾರ, ನಖರ.[2] ಶಾಸನಗಳು ಇವರನ್ನು "ಅಂಗಡಿಸೆಟ್ಟಿ"ಯರೆಂದು[3] ಕರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಸಂತೆ ಪ್ಯಾಟೆಗಳ ಸ್ಥಿರವಾದ ಅಂಗಡಿವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೆಂದು[4] ಹೇಳಬಹುದು. ಕುರುಗೋಡ ಶಾಸನದ[5] "ಪಟ್ಟಣದ ನಖರು" ಎಂಬಲ್ಲಿ, ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಖರರು ಸಂತೆ-ಪೇಟೆಗಳಿಗೆ ಬಂದ ವಿವಿಧ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ, ಬಯಲು ಅಂಗಡಿ, ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

---

1 ಸಾ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1200).
2 ಸಿ.ಟಿ.ಎಂ. ಪುಟ 88 ಹೀರಾಹಾರ — ನರೋನ್ಹಾ ದಿಲ್ಲಿ (—).
(ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ತೆಲುಗುನಖರ, ಅರುವ ನಖರ. ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಕನ್ನಡ ನಖರ. ಹೀಗೆ ಪ್ರದೇಶನಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದರು).
3 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಟ.ಡಿ.ಎ.ಬ. ನಂ 54 ಬಾದಾಮಿ(ತಾ) ಅಡಬಿಹಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).
4 ಸಾ.ಇ.ಇ. XVIII 328 ದತ್ತಿಮಹಾಪುರ (ತಾ) ಕಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ 11).
5 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-1 197 ಕುರುಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

ಇದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಖರ,[1] ನಗರ,[2] ಮಹಾನಗರ[3], ಮಹಾನಖರ,[4] ಮಹಾನಗರ[5] ಪದಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಖರರಲ್ಲಿ ಜೈನ, ಶೈವ ಧರ್ಮೀಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಜೈನ ನಖರರು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ 'ಭವ್ಯನಖರ',[6] 'ಮಹಾಜೈನನಖರ'[7] ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ (ಭವ್ಯ — ಜಿನಭಕ್ತ). ಜಿನ ಇವರ ಆರಾಧ್ಯದೈವ. ಈ ದೈವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವುದು 'ನಖರ ಜಿನಾಲಯ'.

ಶೈವನಖರರು ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣಗಳ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹರಡಿದ್ದರು. ಆರಾಧ್ಯದೈವ ನಖರೇಶ್ವರ (= ಶಿವ). ನಖರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ-ಈ ದೇವರ ಹೆಸರಿನ ಗುಡಿ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 103 ಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).
2 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 180-91 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.725).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 133 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1131).
4 ಎ.ಕ. XII ಸಿರಾ 39 ಕಸಬೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.920).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 175 ಡಂಬಳ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).
6 ಎ.ಕ. XV ಬೇಲೂರು 334 ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1257).
7 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ 456 ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).

ಉದಯಾವರ[1] ಕೋಳಲ[2], ಅಲಂದೆ[3], ಅಣ್ಣಿಕೊಂಡ[4], ಸೂರಗೆರೆ[5], ಮುತ್ತಗಿ,[6] ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ,[7] ತಾತನಹಳ್ಳಿ[8], ಮೊಸಳೆ[9], ಕಲ್ಲಂಬಾಳ[10], ಸಂತೆಯಕೆರೆ[11], ಹಾವೇರಿ[12], ನಿಡುಗಲ್ಲು,[13] ಬೆಂಬುತ್ತನೂರ,[14] ಧರ್ಮಪಟ್ಟಣಗಳ[15] ಜೈನ-ಶೈವ ನಗರರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

---

1 ತು.ನಾ.ಶಾ.ಸಂ 18 ಉದಯಾವರ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಸು.ಶ.9).

2 ತು.ನಾ.ಶಾ.ಸಂ 22 ಉದಯಾವರ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಸು.ಶ.9).

3 ಎ.ಇ. XXVIII ಪುಟ 31–36 ಅಲಂದ (ತಾ) ಅಲಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1082).

4 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. XIII ಪುಟ 185 ಪಾಟಣೋಲ (ತಾ) ಓರಂಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1090).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 122 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1153).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 111 ಮುತ್ತಗಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

7 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 457 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1195).

8 ಎ.ಕ. I ಮಡಿಕೇರಿ 6 ಮಡಿಕೇರಿ (ಸು.ಶ.12).

9 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 337 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಸು.ಶ.12).

10 ಎ.ಕ. III ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ 74 ಕಲ್ಲಂಬಾಳು (ಕ್ರಿ.ಶ.1211).

11 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 95 ಸಂತೇಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1224).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 209 ಹಾವೇರಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

13 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).

14 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 12 ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1286).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 450 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).

ಅಂಥಾ ವಸ್ತುಗಳ (ಅಂಗಡಿ) ವರ್ತಕರನ್ನು ಮಾಣಿಕ್ಯ ನಗರ[1] (ಮಾಣಿಕ್ಯ ಭಂಡಾರದವರು) ಬೆನ್ನಗೆಯುಳ್ಳ ನಗರ[2], ತೆಲ್ಲಗನಗರ,[3] ಬಲ್ಲುದ್ಯಾಪಾರದ ನಗರ[4], ಗಂಧವಾರಣದಂಗಡಿಯ ನಗರ,[5] ಛತ್ರವಸಾರದಂಗಡಿಯ ನಗರ[6]ಗಳೆಂದು ಶಾಸನಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸುತ್ತವೆ.

'ನಗರಸಮೂಹ'[7] 'ನಗರದೆಪ್ಪತ್ತೊಕ್ಕಲು'[8] 'ನಗರದಯ್ನೂರ್ವರು'[9] ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಸಮೂಹ, ಒಕ್ಕಲು, ಐನೂರ್ವರು ಪದಗಳು 'ಸಂಘ'ಸೂಚಿಯಾಗಿವೆ. ಕಾರಣ ಇವು ನಗರವರ್ತಕ ಸಂಘಗಳು. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಕುರಿತು ಇಂಥ ಬೇರೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೇ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವು ಕೇವಲ ಎಲಿಶಿರೂರ, ಉದಯಾವರ, ಅಗಡಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ನಗರ ಸಂಘವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ನಗರದಯ್ನೂರ್ವರು' ಹಾಗೂ ನಗರರು 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ವರ್ತಕಸಂಘದ

---

1 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 479 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1296).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

3 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 99 ಸಂತೇಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

4 ಕ.ಇ.ಸ್ಟ.ಡಿ. ಅ.ಬ. ನಂ 50 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

6 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 ಎಲಿಶಿರೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

8 ತು.ನಾ.ಶಾ.ನಂ 4 ಉದಯಾವರ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಸು.ಶ.8).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 113 ಅಗಡಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD 580003

ಪರಂಪರೆಯವರೆಂದೂ ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಐದು ಪಟ್ಟಣಗಳ ನಕರರನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸುವಲ್ಲಿ 'ಪಂಚನಕರಂಗಳ'[1] ಪ್ರಯೋಗವಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

"ಆ ಊರನಾಳ್ವ ಪಾಂಡ್ಯಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯರ ನಗರಸಮೂಹ" ವೆಂಬ ಅಪರೂಪದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೋಟೆಕೇರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[2] ಬಹುಶಃ ಇದು ಪಾಂಡ್ಯ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಒಡೆತನದ ನಕರವಿರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ನಕರದ ಏಕೈಕ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು.

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಶಾಸನದ[3]

ಪರಹಿತರೇಕವಾಕ್ಯರರ್ಥಿಗೆ ತವಪ್ಪವೆ ಧರ್ಮ್ಮದಾಗರಂ
ಸರಸಜಲಿಪ್ಪರಾವಳಿಗೆ ಶೀಲಗೃಹಂ ಕಲಿ ಹೆಂಪುಗೊಂಪ್ಪೆಯುಂ
ಪರಿಹರಪಂಕಜಾಸನ ಹನೂದಿ ವಿವಿಧೃಗಳ ಧರ್ಮ್ಮದಿಂದೊಡಾ
ದೊರೆರೆಯುದೊ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ಮಹಾನಗರಂಗಳೊಳೇ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ॥

ಅದುಪೊಂದಿಯೂಸೂರನ್ನೆ ಕೊ
ಟ್ಟದೆ ಪಟ್ಟಗಳಿಂ ಪರಂಗಳೆಂಬರು ಪುಸಂ
ಗಡಿಯೊಳ್ಳದೊಡಮೆಂದುಸದಿ
ಗಡಿಗಾಡಿಪ್ಪಪರಲ್ಲಿ ನೆಗರ್ದ ನಗರಜನಂ ॥

---

1 ಹ.ಕ.ಸ್ಥ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 50 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

2 ಸಾ.ಇ.ಇ.VII 376 ಕೋಟೆಕೇರಿ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1156).

3 ಎ.ಕ.VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 100 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1129).

ಸುರಪತಿಯಂತೆ ಸರ್ವ ವಿಬುಧಾಶ್ರಯನಿಂದ್ರ ಗಜೇಂದ್ರದಂತೆ ಭಾ
ಸುರತರ ದಾನಸಂಪದಧಿಕೋನ್ನತನಿಂಬಿನಂತೆ ಸತ್ಕಳಾ
ಧರಧಿರಾಜನಂತೆ ನಿಖಿಳಸುಗಾಸ್ಪದನೆನಿಸೋಳ್ವಿಗೆಂಬ
ದೊರೆಯದೊ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯಾ ಮಹಾನಗರಂಗಳೊಳೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ॥

ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ನಗರರ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳು ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನಗರರ ಧವಳವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.1131ರ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಶಾಸನದ[1]

"ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತಾನೇಕಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ ಸತ್ಯಶೌಚಾಚಾರ ನಯವಿನಯ ಶೀಲಸಂಪನ್ನರುಂ ಶ್ರೀಕಾಳಿಕಾದೇವಿಲಬ್ಧವರ ಪ್ರಸಾದರುಂ ಪಂಚಲೋಹಾಧಿಪತಿ ಗಳುಂ ತತ್ಪುಂಡಿಕ ಪರಿರಕ್ಷಣಾದಕ್ಷ ಶ್ರೀಮತ್ತೈಲಕದ ಮಹಾನಗರ" —

ಈ ಗದ್ಯದಿಂದ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಪಟ್ಟಣಿಗೆಯ ನಗರರು ಸತ್ಯವಂತರು, ಶುಚಿತ್ವವುಳ್ಳವರು, ಆಚಾರವಂತರು, ನಯ ವಿನಯವಂತರು, ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದರು, ಪಂಚಲೋಹಾಧಿಪತಿಗಳು ಎಂಬಂಶಗಳೂ ಸು.ಶ.13ರ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ ಶಾಸನದ[2]

ಧರೆಯೊಳು ಬಂಡಳಮುಳಾಳಧ್ವ ವಿಕಸದ್ವಂಶೋದ್ಭವಸ್ವರ್ಣತ್ಯಜೌ
ಚರತಸ್ವರ್ಣಪರಾಕ್ರಮಾಧ್ಯತರನೇಕಾಯೋಧಿ ಪೇಳಾಪುರಾಂ
ತರ ನಾನಾವ್ಯವಹಾರ ಜಾಳ ಕುಶಲಪ್ರಖ್ಯಾತ ರತ್ನತ್ರಯಾ
ಭರಣರ್ ಬೆಳ್ಗೊಳ ತೀರ್ಥವಾಸಿ ನಗರಂಗಳು ರಾಜ್ಯಯುಂ ತಾಳ್ದಿದರು ॥

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 123 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1131).
2 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ 455 ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ (ಸು.ಶ.13).

ಈ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜೈನ ನಗರಗಳು (ಮಹಾಪಟ್ಟಣಗಳು) ಬಂದರುಗಳಾಗಿ ಭದ್ರ ವಂಶೋದ್ಭವರು, ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರು, ಸಮುದ್ರ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ರತ್ನತ್ರಯಾರಾಧಕರೆಂಬ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಂಗತಿಗಳು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಶೈವ-ಜೈನ ನಗರಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ (ಶಕ್ತಿ), ಪುರುಷ ಆರಾಧಕರೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವವು.

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[1], ಅಗಡಿ[2], ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ[3], ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[4], ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ[5], ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ[6], ಸಂತೇಕೆರೆ[7], ಅಸಂದಿ[8], ಚಿತ್ರದುರ್ಗ[9], ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ[10], ಬೇಗೂರ[11],

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 113 ಅಗಡಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).
3 ತಿ.ಕ.ಸ್ವ.ಪಿ.ಅ.ಬ. ಸಂ 50 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 133 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1131).
5 ಎ.ಕ. XV ಬೇಲೂರ 332 ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
6 ತಿ.ಕ.ಸ್ವ.ಪಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 72 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).
7 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 97 ಸಂತೇಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166?).
8 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 152 ಅಸಂದಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1235?).
9 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 12 ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1286).
10 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡ 354 ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).
11 ಎ.ಕ. IX ~~[illegible] 354~~ ಬೆಂಗಳೂರ 90 ಬೇಗೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1400).

[illegible]

---

1 [illegible] II [illegible] 361 [illegible] ([illegible] 1409).

ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ,[1] ಅಸಂದಿ,[2] ಉದ್ಯಾವರ,[3] ಮುಳಗುಂದ,[4] ಕೋಗಳಿ,[5] ಕುಕನೂರ,[6] ಸಿಗ್ಗಾಂವ,[7] ಹಿರೇಹಡಗಲಿ,[8] ಬಂಕಾಪುರ,[9] ಕಾಗಿನೆಲೆ,[10] ಕುಂಟೋಜಿ,[11] ಲಕ್ಕುಂಡಿ,[12] ನಾಗಾವಿ,[13] ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ,[14] ಮುಳ್ಳೂರ,[15] ಕನ್ನೂರ,[16] ಹಿಪ್ಪರ,[17]

---

1 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 188–191 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.725).

2 ಎ.ಕ.VI ಕಡೂರ 145 ಅಸಂದಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.750).

3 ತು.ನಾ.ಶಾ.ನಂ 5 ಉದ್ಯಾವರ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಸ.ಶ.8).

4 ಎ.ಇ.VI ಪುಟ 257 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.975).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 77 ಕೋಗಳಿ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.992).

6 ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ :ನಂ 51 ಕುಕನೂರ (ತಾ) ಯಲಬುರ್ಗಾ (ಕ್ರಿ.ಶ.1005).

7 ಕ.ಇ.I ಪುಟ 23 ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ತಾ) ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ಕ್ರಿ.ಶ.1055).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 118 ಹಿರೇಹಡಗಲಿ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 68 ಬಂಕಾಪುರ (ತಾ) ಸಿಗ್ಗಾಂವ (ಕ್ರಿ.ಶ.1062).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 76 ಕಾಗಿನೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ.XI-1 122 ಕುಂಟೋಜಿ (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).

12 ಕ.ಇ. II ಪುಟ 31 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1080).

13 ಶ್ರೀ.ಅ.ಸಿ. III ನಂ 1 ನಾಗಾವಿ (ತಾ) ಚಿತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1092).

14 ಎ.ಕ.VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

15 ಎ.ಕ. I ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ 79 ಮುಳ್ಳೂರ (ಸ.ಶ.11).

16 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 103 ಕನ್ನೂರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

17 ಎ.ಇ.XII ಪುಟ 329–30 ಹಿಪ್ಪರ (ತಾ) ಸುರಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1105).

ಐರಿಣಿರಿಯೂರ,[1] ಮಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀ,[2] ಶಾಗಿಸೆಲೆ,[3] ನೆಗಸೂರು,[4] ತೇರದಾಳ,[5] ಅಡಕಿ,[6] ಮುನವಳಿ,[7] ಸಾವಂತ್ರೇಸು,[8] ಬಿಜಾಪುರ,[9] ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ,[10] ಓರಗಿ,[11] ಬನ್ನಿಕಳ್ಳು,[12] ಬನವಸೆಯಾತ್ರಣ,[13] ತೆಲಸಂಗ,[14] ಬಸರೂರ,[15] ಡೆಗ್ಗಿವೆ,[16] ಮುನಗೂಳಿ,[17]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 ಐರಿಣಿರಿಯೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

2 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಮ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 54 ಮಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀ (ತಾ) ಅಫಜಲಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 120 ಶಾಗಿಸೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1122).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 123 ನೆಗಸೂರ (ತಾ) ಶಾಹಪೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).

5 ಕ.ಇ. V 21 ತೇರದಾಳ (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).

6 ಕ್ವ.ಸೌ.ಇ. ಪುಟ 315 ಅಡಕಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

7 ಕ್ವ.ಶಿ.ಪಿ. III ನಂ 1 ಮುನವಳಿ (ತಾ) ಕ್ವಾಡ್ರಾಬಾದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 101 ಸಾವಂತ್ರೇಸು (ತಾ) ಕಲಘಟಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1129).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 100 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1128).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 102 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1132).

11 ಇ.ಕ್ವಾ.ಸಾ ನಂ 31 ಓರಗಿ (ತಾ) ಚಿಂಚೋಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).

12 ಎ.ಕ. XV ಬೇಲೂರ 335 ಬನ್ನಿಕಳ್ಳು (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

13 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಮ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 72 ಬನವಸೆಯಾತ್ರಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

14 ಕ.ಇ. II ಪುಟ 82-83 ತೆಲಸಂಗ (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1147).

15 ತು.ನಾ.ಶಾ.ನಂ 34 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1154).

16 ಎ.ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 ಡೆಗ್ಗಿವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1160).

17 ಎ.ಇ. IV ಪುಟ 19-20 ಮುನಗೂಳಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

ಬಿದ್ರತುಂಬಳಂ,[1] ಮುತ್ತಗಿ,[2] ಕೊಂಡಗುಳಿ,[3] ಹುಲಸೂರ,[4] ಇಂಗಳೇಶ್ವರ,[5] ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ,[6] ಗದಗ,[7] ಡಂಬಳ,[8] ಸಿರಸಂಗಿ,[9] ಕಲಕೇರಿ,[10] ತೊಣ್ಣೂರು,[11] ಬೇಲವಂತಿ,[12] ಅಮೃತಾಪುರ,[13] ಉದ್ರಿ,[14] ಬಂಕಸಮುದ್ರ,[15] ಕುರವತ್ತಿ,[16] ಕೋಳಗಿ,[17]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{IX-1}$ 294 ಬಿದ್ರತುಂಬಳಂ (ತಾ) ಆದೋನಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1164).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{XV}$ 545 ಮುತ್ತಗಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{XX}$ 143 ಕೊಂಡಗುಳಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).
4 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. IX ನಂ 20 ಹುಲಸೂರ-ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 ಇಂಗಳೇಶ್ವರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
6 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 444 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1181).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{XV}$ 140 ಗದಗ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{XV}$ 57 ಡಂಬಳ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).
9 ಇ.ಸಾ.ಕ.ಕೋ.ಸ್ಟೇ. ನಂ 15 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ನವಲಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
10 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{XX}$ 174 ಕಲಕೇರಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).
11 ಎ.ಕ. $_{XIV}$ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ 152 ತೊಣ್ಣೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1189).
12 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{XV}$ 210 ಬೇಲವಂತಿ(ತಾ) ಮುಂಡರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1190).
13 ಎ.ಕ. $_{VI}$ ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).
14 ಎ.ಕ. $_{VIII}$ ಸೊರಬ 140 ಉದ್ರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1198).
15 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III ನಂ 3 ಬಂಕಸಮುದ್ರ– ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ (ಸು.ಶ.12).
16 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{IX-1}$ 397 ಕುರವತ್ತಿ (ತಾ)ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.12).
17 ಸೌ.ಇ.ಇ. $_{IX-1}$ 317 ಕೋಳಗಿ (ತಾ)ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.12).

ಕಣವಿಸಿದ್ದಗೇರಿ[1], ಅಬ್ಬಲೂರ[2], ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ[3], ಕಂದಗಲ್ಲು[4], ಬಂದಳಿಕೆ[5], ಕುಂದವಾಡ[6], ನೇಸರಗಿ[7], ಸವದತ್ತಿ[8], ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ[9], ಆನಂದಿ[10], ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ[11], ನಿಲಗುಂದ[12], ಎಲೆವಾಳ[13], ನಿಡುಗಲ್ಲು[14], ಅಂಬಳೆ[15], ಹುಲಗೂರ[16], ಮೊದಲ

---

1 ಕ.ಇ. VI 7 ಕಣವಿಸಿದ್ದಗೇರಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಸು.ಶ.12).

2 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರ 43 ಅಬ್ಬಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1205 ?).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 158 ಕಂದಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 235 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1209).

6 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

7 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಏ.ಸೊ.ಸಂಪುಟ 248-49 ನೇಸರಗಿ (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 248 ಸವದತ್ತಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

9 ಕೈ.ಟ.ಸಿ. III ನಂ 63 ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ (ತಾ) ಮುಳಬಾಗಿಲ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1229).

10 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 132 ಆನಂದಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1235?).

11 ಕ.ಇ. VI 42 ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1237).

12 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 121 ನಿಲಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).

13 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 387 ಎಲೆವಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

14 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 60 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).

15 ಎ.ಕ. VI ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರ 20 ಅಂಬಳೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1249).

16 ಎ.ಕ. XVI ಪುಟ 332-36 ಹುಲಗೂರ (ತಾ) ಬಂಕಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1255).

ಬಳ್ಳಾಪುರ,[1] ಕಳ್ಳಂಬಾಳ,[2] ಕಲುವಾಗಿಲು,[3] ಬನ್ನಿಕಲ್ಲು,[4] ಕಲಕಂಡೂರ,[5] ಹಾವೇರಿ,[6] ಸೂಲಗಿ,[7] ಚೌಡದಾನಪುರ,[8] ಮಳೂರ,[9] ಮೊಲದಹಳ್ಳಿ,[10] ಕಾಮಗೆರೆ,[11] ಶಿರಾಲಿ,[12] ಮುಂಡಳ್ಳಿ[13] — ಇವು ನಕರರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣಗಳು.

ಮೇಲಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

1. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಕಲಬುರಗಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಕರರು ದಟ್ಟವಾಗಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು.

---

1 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).

2 ಎ.ಕ. III ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ 81 ಕಳ್ಳಂಬಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1281).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 380 ಕಲುವಾಗಿಲ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).

4 ಕ.ಇ.ಸಿ. IX ನಂ 15 ಬನ್ನಿಕಲ್ಲು (ತಾ) ಅಜ್ಜಂಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1292).

5 ಎ.ಕ. IX ಕೊರಟಗೆರೆ 59 ಕಲಕಂಡೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1297).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 388 ಹಾವೇರಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಸು.ಶ.13).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 360 ಸೂಲಗಿ (ತಾ) ಬಾಗಳಿ (ಸು.ಶ.13).

8 ಜ.ಎ.ಸೊ. ಪುಟ 91 ಚೌಡದಾನಪುರ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಸು.ಶ.13).

9 ಎ.ಕ. IX ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ 98 ಮಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1326).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 411 ಮೊಲದಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1365?).

11 ಎ.ಕ. IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 57 ಕಾಮಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1366).

12 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 112-113 ಶಿರಾಲಿ (ತಾ) ಭಟ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

13 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 141 ಮುಂಡಳ್ಳಿ (ತಾ) ಭಟ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1446).

2. [illegible][1] 725 [illegible] 1446 [illegible]

3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible][2] [illegible]

[illegible][3] [illegible][4]

[illegible]

---

1 [illegible] (1225) [illegible] (5–45) [illegible]

2 [illegible] II [illegible] 455 [illegible]

3 [illegible] II [illegible] 458 [illegible] 1279 [illegible]

4 [illegible] 22 [illegible]

[illegible]

[illegible] : [illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] : [illegible] 465.

2 [illegible] ([illegible]), [illegible] : 144, 145.

3 "[illegible]" ([illegible] : [illegible], [illegible] : 380).

ದಂಡ[1] (= ಕೋಲು) ಎಂದರ್ಥವಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ತಕರ ಪೂರ್ವಜರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಇಂಥ ದಂಡ (= ಕೋಲ)ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಇದನ್ನು ಗೌರವ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿ ಈ ಸಮೂಹ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕು. ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ಈ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಬಂದವರು ಕೋಲು ಹಿಡಿಯುತ್ತ, ಅವರ 'ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ'[2] 'ಮುಮ್ಮುರಿ ದಂಡರು' ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನ ಹೊಂದುವಂತಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸೈನ್ಯವಲ್ಲ; ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರ. "ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳು ಅಡಕೆಯರಿಸಿನ ಹೇರನು ಹೊಡಲಾಗಿ ಸಕಳ ಧಾನ್ಯಕ್ಕಂ ಕೊಂಡಲ್ಲಿಯುಂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿಯುಂ",[3] ಮುಮ್ಮುರಿ ದಣ್ಣಂಗಳು ಭಣ್ಡವಂ ತಾಗಿಸಿ, ಕೊಂಡಲ್ಲಿ"[4] ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ಇವರು ಸರಕು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಸಂತೆ— ಪೇಟೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ವರ್ತಕರೆಂದು[5] ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲವುಸಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸರಕು ಖರೀದಿಸಿ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಅಡಕೆ, ಅರಿಸಿನ, ಮೆಣಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.[5] ಇದರಿಂದ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು ಸಂಚರಿಸುವ ವರ್ತಕರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

---

1 ಅಧ್ಯಾಪಕ ಜನಾರ್ದನರು 'ಛಲ್ಲಂಕಿದಂಡ ಹಸ್ತರ್' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

2 ರಾಘವಾಂಕನ (1225) ಸೋಮನಾಥ ಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ (5–45) ಈ ಪ್ರಯೋಗವಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 ಕಂದಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 297 ಕುರಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 ಕಂದಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

ಮುಂಮುರ್ಡಿದಂಡ[1], ಮುಮ್ಮುರ್ಡಿದಂಡ[2], ಮುಮುರ್ಡಿದಂಡ[3], ಮುಂಮುರಿದಣ್ಡ[4], ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ[5], ಮುಮ್ಮುರಿದಣ್ಡ[6] — ಇದರ ಪರ್ಯಾಯ ರೂಪಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.[7]

ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾದವರಾದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು 'ಸಮಯ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂ'[8] ಎಂದು ಶಾಸನಗಳು ಕರೆದಿವೆ. ಇವರು ತಾವು ಅಯೋಧ್ಯಾಪುರಿ ರಘುವರರ ಅನ್ವಯ(= ವಂಶ)ದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಗೋಡ ಶಾಸನ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ.[9] ಗ್ರಾಮ[10]

---

1 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 3 ಅನೆಕೊಂಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

2 ಕ.ಕ.ಸ್ಪ.ರಿ.ಅ.ಬ. ಸಂ. 93 ಅಂಕಲಗಿ (ತಾ) ಹೀರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 210 ಮೇವುಂಡಿ (ತಾ) ಮುಂಡರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1106).

4 ಕಾ.ಎ.ಪೊ. ಪುಟ 81 ಚೌಡದಾನಪುರ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಸು.ಶ.13).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 289 ಕಕ್ಕಳವಾಡ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಸು.ಶ.12).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 139 ಹೊಳಲು (ತಾ) ಬಾಗಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

7 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 64 ಹೊಳಲಾಳು (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?) — 'ಮುಮ್ಮುರಿಗಣ್ಡ' ರೂಪವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಕಾರ ಅಥವಾ ರೂಪಕಾರಿಯ ಲೇಖ ದೋಷ, ಶಾಸನ ಪಠ್ಯಂತರ ಅಥವಾ ಸಾದೃಶ್ಯ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ 'ದ' ಅಕ್ಷರ 'ಗ' ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

8 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 297 ಕುರುಗೋಡು (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 ಹುಯಿಲಗೋಳ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

ಮಹಾಜನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿದ್ದ ಇವರು ಅಂದಿನ ಗ್ರಾಮ ಮಹಾಜನಗಳಿಗೆ 'ದಂಡಾಧಿಪತ್ಯ' ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವರು 'ಮಹಾಪ್ರಧಾನ'ಗಳಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರು.[1]

ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಸಾಮಂತರು ದಂಡನಾಯಕರ ಜೊತೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಹಾಜನ ಇವರ ರಾಜ್ಯಭಂಡಾರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಆಧಾರಗಳೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜ ಸಾಮಂತರಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ.

"ನಾಡಿನ ದಂಡನಾಯಕ"[2] "ಹಿರಿಯ ಸವಣ್ಣ ದಂಡನಾಯಕ"[3] ಗಳು ನಾಡಿನ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆಗಿನ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಾಮ (= ನಾಡ)ದ ದಂಡನಾಯಕ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು "ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ದೇಸಿನ ದಂಡನಾಯ ಕಂದಂಡನಾಯಕರು"[4] ಎಂದು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವುಗಳ ಹೆಸರು ಅರಳಿಗಿ,[5] ಉಕ್ಕ,[6] ಕೊಡದು,[7] ಬನ್ನಿಕೆ;[8] ಬಿಜಾಪುರ ಹೆಸರಿನ

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 297 ಕುರುಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 71 ಕೊಣ್ಣೂರ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1188).
3 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಕ.ಡಿ.ಅ.ಬ. ನಂ.84 ಉಕ್ಕ (ತಾ) ನೇಲಗಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 103 ಕಮ್ಮಾರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).
5 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಕ.ಡಿ.ಅ.ಬ. ನಂ.83 ಅರಳಿಗಿ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).
6 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಕ.ಡಿ.ಅ.ಬ. ನಂ.83 ಉಕ್ಕ (ತಾ) ನೇಲಗಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
7 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಕ.ಡಿ.ಅ.ಬ.ನಂ 88 ಕೊಡದು (ತಾ) ಅಲಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).
8 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಕ.ಡಿ.ಅ.ಬ.ನಂ.88 ಬನ್ನಿಕೆ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

[illegible],[1] [illegible][2] ಗದ್ಯಾಣದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಕಾರಣ ಇದು ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೇವರ್ಗಿ, ಆಳಂದ, ಅಫಜಲಪುರ ತಾಲೂಕು, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಿಜಾಪುರ, ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ [illegible] ಗದ್ಯಾಣ ಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೇ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಗದ್ಯಾಣ[illegible]ಗಿಂತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ 30 ಹಣ(= ಗದ್ಯಾಣ)ಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ [illegible]. ಕ್ರಿ.ಶ. 1142ರ [illegible] ಶಾಸನ[3] [illegible] [illegible], ಸು.ಶ.13ರ [illegible] ಶಾಸನ[4] [illegible] [illegible], ಕ್ರಿ.ಶ.1204ರ [illegible] ಶಾಸನ[5] [illegible] ಗದ್ಯಾಣದ [illegible] [illegible]. [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],[6] [illegible],[7] [illegible][8] ಗದ್ಯಾಣದ

1. ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 103 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).
2. ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 299 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).
3. ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35–39 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
4. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 360 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.13).
5. ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 19–22 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
6. ಎ.ಕ. XI [illegible] 3 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).
7. [illegible] [illegible] : 6–3, ಪುಟ:43–54 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
8. ಎ.ಕ. VI [illegible] 80 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1278).

ಶಾಸನಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ 'ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ' ಎಂಬ ಹಿಂದಿನ [illegible], ಕೋಲಾಹಲರು, [illegible] ಏಳುವರ ಜನ್ಮದವರು, [illegible] ಎಂಬತ್ತು ಸ್ವಾಮಿಯು, ದಾಸ್ವಾಮಿಯು, [illegible] ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳ [illegible] ಬಿರುದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅವರ 'ಏಳುವರ ಜನ್ಮದವರ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಿರಿಯಮುಗುಳೂರು, ಕುಡುಗೆರೆ, ನೇರಿಲು, ಹೊಳಲಕೆರೆ, ಮುರಗೆರೆ, [illegible], ಗಂಗಾಪುರ, ಹಲಸಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.[1] ಇವರಲ್ಲಿ [illegible] ಕುರಗೋಡಿನ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳ ವರ್ಣನೆ ಬಗೆ [illegible]ವಾಗಿರುವುದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಅದು :

[illegible] ಪ್ರಾಣದುಂ
[illegible] ಗುಣಸಮನ್ವಿತರುಂ
[illegible] ಗುರುಭಕ್ತರುಂ
[illegible] ಧರ್ಮ[illegible]ರುಂ
[illegible] ವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನರುಂ
[illegible] ಸಂಪನ್ನರುಂ
[illegible] ಕರುಣಾ[illegible]ರುಂ

1 ಕ.ಇ. V 64 ಗೊಬ್ಬೂರು (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

2 ಶಾಸನ ಸಂಪುಟ (ದ್ವಿ.ಅ.): ನಂ.24 ಕುರಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

ಜಲನಿಧಿಗೆ ಪೇರುವಾ ಆಙವಂ ಸೋಲ್ವರುಂ
ತೋಳ್ಬಲಯುಂದದ ಕೊಳ್ಬಲಾಪೃದಂಬುದವರುಂ
ಬಿಲದ ಬಡಕ್ಕೆ ನಾಟಕಂ ನಡವರುಂ
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಕಾವನಿಯಮಾನಿಗ್ರಹದವ
ಧರ್ಮ್ಯರಾ ದಾನ್ತಾಪಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಕ್ಕೆ ಕುರುವನಿಪ
ಕುರುಗೋಡ ಶಿವರೂಳಗೆ ಶಿವದಯಾರ್ಣವರುಂ
ಸತ್ಯ ಸೋಮನಾಥರೊಳಗೆ ಪರಿಣಾಮರಾದರುಂ.

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಯಬರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು :

1. (ಕುರುಗೋಡ) ಸ್ವಯಂಭುದೇವರ ಆರಾಧ್ಯದೈವ, ಗುರುಕ್ಷೇತ್ರ.
2. ಇವರು ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮಾನ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು.
3. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರಾಗಿದ್ದರು.
4. ಪರಾಕ್ರಮಿ―ಶೌರ್ಯಶಾಲಿಗಳು.
5. ಸಮಾಲ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಸಂತತಿ ಪ್ರಕೃತಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದ ಕುರುಗೋಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.
6. ಮಹಾದಾನಿಗಳು ಶಿವಶರಣರಾಗಿದ್ದರು.

ಇಮ್ಮಡಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1177ರ ಕುರುಗೋಡ ಶಾಸನದ[1]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 297 ಕುರುಗೋಡ (ಕಂ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

ಕಡುವಯುಳಿಸಿಂದೆ ಬಂದುಟ್ಟಿದೆ ದಿಟಂ ದಿಟಿ ತಾನೆ ಕನಲ್ದು ಬಂದುಟ್ಟು ನಾ

ಕೈಲ್ಪಿಡಿದರೆ ಪೋಲ್ವೆಯುಂ ಬವನುವಬಾಣನ ಬಾಳ್ಕೆಯು ಲೆಕ್ಕದೋಲೆಯುಂ

ಕೆಯಾದು ಜನಬ್ದನೆಂದಧಿಪದೆಂನ್ನುಷ್ಟೇಂ ಮೊಗಳ್ಳಪ್ಪನೇಂ ಬಿಜ್ಜ

ದಿದಪನೇನಸಾ ಪುರದ ವೀರಬಣಂಜಗುಂಗ್ರ ತೇಜವುಂ ॥

ನೋಡಿದಲ್ಲದುದ್ಭವದ ಸೋಗಿಕೆ ನಿಕ್ಷಿಪಿಸಿಂದು ನಿಂ

ದಾರ ಭಸಿ ಪ್ರಭಾವ ಮನದೇ ಪೆನಗೊಂಡವೆಯುಬ್ಬದೊಳ್ಳ ನಂ

ಕಾರದಬಯಾರ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ನಿಟಾಳಗಮಾ ಪ್ರಬಯೋಗ್ರ ಪತ್ನಿಗಂ

ವಾರಿಯು(ಬುವಾ)ರಿಗಂ ಜವನ ಬಾರಿಪುಗ್ಗಳವಾಗಿ ತೋರ್ಪುಗುಂ ॥

#| ಈ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಪ್ರತಾಪ ಪ್ರಕಟ್ಯವಾಗಿದೆ .

ಚೈಲ್ಯ ಬಾರಿಸೆಟ್ಟಿ, ಕಂಚಿ [ಪಿ ಸ್ತಿ] ಸೋವನಿಸೆಟ್ಟಿ,[1] ಕೇಶವರ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ[2] — ಇವುಗಳಷ್ಟೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳ ಹೆಸರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯನಾದವ, ಕೇಶವರ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ. ಅನೆಕೊಂಡ ಶಾಸನ[3]

ಧರ್ಮ್ಮದ ಪೋಲು ಧರ್ಮ್ಮದ ಕರಂಪ್ಪನೆ ಧರ್ಮ್ಮದ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಸು

ಧರ್ಮ್ಮಗುಣಪ್ರಭಾವ ಮಹಿಮಾಂಬುಧಿ ನಿರ್ಮ್ಮಳ ಧರ್ಮ್ಮದಾಗರಂ

ಧರ್ಮ್ಮದ ಬಿತ್ತು ಧರ್ಮ್ಮನಿಧಿ ಧರ್ಮ್ಮಪರಂ ಶಿವಧರ್ಮ್ಮ ದೀಪಕಂ

ಧರ್ಮ್ಮಸಮಾಂಚಿತಂ ಭರ ಕೀರ್ತಿಸುಗುಂ ಕೇಶವರ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ॥

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ(ಹಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

2 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 3 ಅನೆಕೊಂಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

3 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 3 ಅನೆಕೊಂಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

ಎಂದು ಆತನ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.

[illegible] ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಂದೇವನಿಗೆ . [illegible] ಹಾಗೂ [illegible] ಬೇರೆಬೇರೆಯೆಂದು [illegible]. [illegible] ದಾನಗಳು. [illegible] ಕುರುಗೋಡಿನ [illegible] ದಾನಗಳು.

ಕುರುಗೋಡಿನ [illegible] ಕರ್ತೃವಿಗೆ [illegible]. [illegible]. [illegible]. ನಾಗನನ್ನು, [illegible] ಕಂದೇವರ [illegible]. ಆತನು ' [illegible] ' ವೆಂದು [illegible]. [illegible]. [illegible]. ಇವರ, ಕಂದೇವರು ಆತನ ಮಕ್ಕಳು. ಕುರುಗೋಡಿನ ಶಾಸನದ[1]

[illegible]
[illegible]
[illegible].... [illegible]
[illegible] ಕಂದೇವನೆಂಬುದು ॥

1 ಶಾಸನ ಸಂಪುಟ ([illegible]): ನಂ-24 ಕುರುಗೋಡು (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1076).

[illegible] UNIVERSITY LIB[illegible] DHARWAD 580003

ಭಕ್ತಿಯುತ ಭಂಡ ಮೊದಲ ನಿಜ
ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಕೋಟಾನುಕೋಟಿ ಲಾಭಂ ಶಿವನ
ದ್ಯಕ್ತಿಯುತ ಬೆಳನ...
ಭಕ್ತ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿ ನೆಗಳ್ದಂ ಧರೆಯೊಳ್ ॥

ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಅನುಪಮವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ವ್ಯವಹಾರ ಧರ್ಮ ಅರಳಿನಿಂತಿವೆ.

ಈ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಮನೆತನದ ವಂಶಾವಳಿ ಹೀಗಿದೆ :

- ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ + ಚಂದಿಕಬ್ಬೆ
  - ನಾಗಮಸೆಟ್ಟಿ + ಮಾಕಬ್ಬೆ
    - ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ
    - ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿ + ಕೇತಾಂಬಿಕೆ (ಅ ಕೇತಲೆ)
      - [illegible]
      - ಕಲಿದೇವ
  - ಮಾಧವಸೆಟ್ಟಿ
  - ಬೇಚಿಸೆಟ್ಟಿ
  - ರುದ್ರಸೆಟ್ಟಿ
  - ಚೀಚಿಸೆಟ್ಟಿ

ಈ ಮನೆತನದ ಮೂಲವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಗುಳಬಂದಿ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ. ಬಾಗೇವಾಡಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ[1] 'ಮಾಗುಳಬಂದಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪದ

---

1. [illegible]

ಹಾಗೆ ಆಧಾರವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊಳಹಾಳು ಶಾಸನ[1] ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ಶಾಸನ[2] ಕೊನೆಯ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1208(?)ರಿಂದ 1295ರ ವರೆಗಿನ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಶಾಸನಗಳು ಮುಂದುವರಿದುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ, ಸಾರುತ್ತವೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ[3], ಹುಯಿಲಗೋಳ[4], ಮುಳಗುಂದ[5], ರಾಮಾಪುರ[6], ಕಳಸಾಪುರ[7], ಶಿರೂರು[8], ಸೂಡಿ[9],

---

1 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 64 ಕೊಳಹಾಳು (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 224 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1295).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 106 ಹುಯಿಲಗೋಳ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 40 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಗದಗ (ಸು.ಶ.12).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 69 ರಾಮಾಪುರ (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 115 ಕಳಸಾಪುರ (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 49 ಶಿರೂರು (ತಾ) ನವಲಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).
9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 210 ಸೂಡಿ (ತಾ) ಮುಂಡರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

ಹೊನ್ನತ್ತಿ[1], ಲಕ್ಕುಂಡಿ[2], ಹಾಗರೆ[3], ಶ್ಯಾಡಗುಪ್ಪ[4], ಹಾನಗಲ್ಲು[5], ಕಲಕೇರಿ[6], ಹಾವೇರಿ[7], ದೇವಿಹೊಸೂರು[8], ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ[9], ಕುಪ್ಪಟೂರು[10], ಕಾವುಂಡ್ಲಿ[11], ಬೆಳಗಾವಿ ಹತ್ತಿರದ ಬೆಳಗಾವಿ[12], ದೇಗಾವೆ[13], ಗೊಡಚಿ[14],

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 302 ಹೊನ್ನತ್ತಿ (ತಾ) ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).

2 ಕ.ಇ. VI 42 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1237).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 226 ಹಾಗರೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1246–47).

4 ಕ.ಎ.ರಿಪೋ. ನಂ 91 ಶ್ಯಾಡಗುಪ್ಪ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಸು.ಶ.13).

5 ಕ.ಇ. V 49 ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 228 ಕಲಕೇರಿ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 214 ದೇವಿಹೊಸೂರು (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1233).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 388 ಹಾವೇರಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಸು.ಶ.13).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

10 ಎ.ಕ. XVI ನಂ 332–336 ಕುಪ್ಪಟೂರು (ತಾ) ಬಂಕಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1255).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 252 ಕಾವುಂಡ್ಲಿ (ತಾ) ಕಲ್ಪುಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1171).

12 ಎ.ಕ. XIII ನಂ 19–22 ಬೆಳಗಾವಿ (ತಾ) ಬೆಳಗಾವಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

13 ಕ.ಮಾ.ಸ್ಮಾ.ಸಂ. X ನಂ 299 ದೇಗಾವೆ (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಸು.ಶ.13).

14 ಕ.ಇ. V 64 ಗೊಡಚಿ (ತಾ) ಮಾವಿನಹುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

ಸಿರಸಂಗಿ[1], ಸವದತ್ತಿ[2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible] [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], [illegible][11], [illegible][12], [illegible][13], [illegible][14], [illegible][15],

---

1 [illegible] ಸಂ 15 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 248 ಸವದತ್ತಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

3 [illegible] : 11-2, ಪುಟ :22-42 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

4 [illegible] : 6-3, ಪುಟ :43-34 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

5 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 103 [illegible] (ತಾ) ರಾಮದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 85 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 106 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1134).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1162).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 164 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1178).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 140 [illegible] (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1164).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 299 [illegible] (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಸು.ಶ.12).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 208 [illegible] (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಸು.ಶ.13).

14 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19-20 [illegible] (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 169 [illegible] (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1223).

ಮಿಣಜಗಿ[1], ಕಂದಗಲ್ಲ[2], ಕೊಣ್ಣೂರ[3]; ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೇಡಂ[4], ಆಡಕಿ[5], ಅಂಕಲಗಿ[6], ಕೊಡಲ[7], ಇಂಗಳಗಿ[8], ಚಿನ್ಮಳ್ಳಿ[9]; ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುರುಗೋಡ[10], ಕುಡತಿನಿ[11], ಹೊಳಲು[12], ಸೋಗಿ[13], ಕೋಗಳಿ[14], ಕುರುವತ್ತಿ[15], ಹಲವಾಗಲು[16],

---

1. ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 59 ಮಿಣಜಗಿ (ತಾ) ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).
2. ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 156 ಕಂದಗಲ್ಲ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
3. ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 71 ಕೊಣ್ಣೂರ (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1188).
4. ಜೈ.ಸೌ.ಇ. ಪುಟ 277–78 ಸೇಡಂ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).
5. ಹಿ.ಕ.ಸ್ವ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 83 ಆಡಕಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
6. ಹಿ.ಕ.ಸ್ವ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 93 ಅಂಕಲಗಿ (ತಾ) ಜೇವರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).
7. ಹಿ.ಕ.ಸ್ವ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ.89 ಕೊಡಲ (ತಾ) ಆಳಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).
8. ಹಿ.ಕ.ಸ್ವ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 94 ಇಂಗಳಗಿ (ತಾ) ಚಿತ್ತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1209).
9. ಹಿ.ಕ.ಸ್ವ.ರಿ.ಅ.ಬ. ನಂ 88 ಚಿನ್ಮಳ್ಳಿ (ತಾ) ಅಫಜಲಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).
10. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 287 ಕುರುಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).
11. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 327 ಕುಡತಿನಿ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
12. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 139 ಹೊಳಲ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).
13. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 360 ಸೋಗಿ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.13).
14. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 317 ಕೋಗಳಿ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.13).
15. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 397 ಕುರುವತ್ತಿ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಸು.ಶ.12).
16. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 380 ಹಲವಾಗಲು (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).

ಮುನವಳ್ಳಿ;[1] ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಳಾಳು,[2] ಆನೆಕೊಂಡ,[3] ಕುಂದುವಾಡ,[4] ಹರಿಹರ,[5] ಚಿಕ್ಕಜಾಜೂರು,[6] ಸಿದ್ದರಗುಂಡ,[7] [illegible];[8] ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible],[9] ಭಾರಂಗಿ,[10] ಎಲವಾಳ,[11] ಅರಕೆರೆ,[12] ಹೊನ್ನಾಳಿ,[13] ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ,[14] ಬಂದಳಿಕೆ,[15]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 387 ಮುನವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).

2 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 64 ಕೊಳಾಳು (ಕ್ರಿ.ಶ.1208 ?).

3 ಎ.ಕ.XI ದಾವಣಗೆರೆ 3 ಆನೆಕೊಂಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

4 ಎ.ಕ.XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದುವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

5 ಎ.ಕ.XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).

6 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 124 ಚಿಕ್ಕಜಾಜೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1206?).

7 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 121 ಸಿದ್ದರಗುಂಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).

8 ಎ.ಕ.XI ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು 41 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

9 ಎ.ಕ.VIII ಸೊರಬ 170 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

10 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 ಭಾರಂಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1159).

11 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 387 ಎಲವಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

12 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 108 ಅರಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).

13 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 8 ಹೊನ್ನಾಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

14. ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

15 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 236 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1209).

ಹಿರೇಜಂಬೂರು[1]; [illegible][2]; [illegible] ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ[3]; [illegible][4], [illegible][5]; [illegible][6], [illegible][7], ಅಬಲೂರು[8] — ಈ ಗ್ರಾಮಗಳು [illegible]

[illegible]

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 172 ಹಿರೇಜಂಬೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1269).

2 ಎ.ಕ. VI [illegible] 80 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.12?8).

3 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).

4 ಎ.ಇ. XIX ನಂ 35-39 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

5 ಎ.ಇ. XV ನಂ 325 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 285 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 363 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1202).

8 [illegible] III ನಂ 32 ಅಬಲೂರು (ಅ) ಅಬಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1182).

ವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿ : ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವೂ ಅಧ್ಯಯನಯೋಗ್ಯವೂ ಆದುದಾಗಿದೆ.

ವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿ, ಪಿರಿಯವ್ಯವಹಾರಿ ಎಂಬರ್ಥವುಳ್ಳ ಪದ (ವೃದ್ಧ/ ವೃದ್ಧ> (ದ್ಧ)ವಡ್ಡ) - ಇದರನ್ನು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ಪೆಟ್ಟವಿಯಾಪಾರಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.[1] ವಡ್ಡಬ್ಯೆವಹಾರಿ,[2] ಪಿರಿಯವ್ಯವಹಾರಿ,[3] ವಡ್ಡಬ್ಯವಹಾರಿ,[4] ವಡ್ಡಬೆವಹಾರಿ[5] ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮಹಾವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಮಹಾವಡ್ಡಬ್ಯವಹಾರಿ,[6] ಮಹಾಪ್ರವಡ್ಡಂ ಬೆವಹಾರಿ,[7] ಮಹಾವಡ್ಡಬ್ಯೆವಹಾರಿ,[8] ಮಹಾವಡ್ಡಬೆಹರಿ,[9] ಮಹಾವಡ್ಡಬ್ಯವಹಾರಿ[10] ರೂಪಗಳೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ

---

1 ಎ.ಕ. IX ಕಾನಕಾನಹಳ್ಳಿ 78 ಸಿಬೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1288).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IV 798 ತಾಡಪತ್ರಿ (ತಾ) ತಾಡಪತ್ರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

3 ಎ.ಕ. VI ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು 144 ಜೋಳಹಳ್ಳಿ (—).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 293 ಗುತ್ತಲ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1162).

5 ಎ.ಕ. XII ಶಿರಾ 104 ಕಡವಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).

6 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 73 ಜಡಾಪಕೊತ್ತನೂರು (ಸು.ಶ.14-15).

7 ಎ.ಕ. IX ಆನೇಕಲ್ 64 ಬೂಸ್ತೇನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

8 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 92 ಕೆರೆಂಬಸಂತೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1259?).

9 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 247 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1215?).

10 ಕ.ಇ. I ಹು 50 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

[illegible][1] [illegible]

[illegible]

[illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6]

1 ಎ.ಕ. IV [illegible] 84 [illegible] (—)
([illegible]) '[illegible]' [illegible])

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-I 177 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 346 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1276).

4 ಎ.ಕ. IX [illegible] 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

5 ಎ.ಕ. VI [illegible] 102 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141[?]).

6 ಎ.ಕ. VII [illegible] 242 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1163).

ಬೊಪ್ಪನ್[1] ಎಂಬುವ ಪ್ರದೇಶ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮನಾಯಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಬೆಳವಲನಾಡು[2], ಬಾದಾಮಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಕಾಕನೂರು[3], ಸಾಳ್ವಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳ ಗೊಂಡಿಸ್ತು[4] — ಇವು ಇವರ ಅಧಿಕಾರ — ನಾಶ್ಯವ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಹಂಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಜಮಹಾರಾಜರೂ ರಾಜಾನುಗ್ರಹವುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಇವರು ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಯಾದವ, ಹೊಯ್ಸಳರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರು; ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಹೇರೂರು ಶಾಸನಗಳ[5] 'ಅಸುವಾದ ಹದಿನೆಂಟು (ಮಹಾ ನಾಡಿನ ಶಕ್ತಿಸೋಮೇಶ್ವರನಾಯಕನ) ನ್ನೆ ಕ್ರಿಯಾತು ಮಹಾಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ನೆಲೆಯಾದನ್ನು", "ಶಕ್ತಿಸೋಮೇಶ್ವರ ನಾಯಕನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ನಿಂದೊಲಿದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಲಿತಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಭುಸೋಮೇಶ್ವರ"; ಹಿರಿಯೂರ ಶಾಸನದ[6]

1 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 337 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಸು.ಶ.12).

2 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

3 ಕ.ಇ.ಸ್ಟ.ರಿ.ಆ.ಬ ನಂ 50 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ(ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1110).

4 ಎ.ಕ. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ 40 ಹಿರಿಯೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

5 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 125, 124 ಹೇರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1272).

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ 40 ಹಿರಿಯೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

[illegible]

1 [illegible] IX-I 215 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1128).

2 [illegible] IX [illegible] 37 [illegible] ([illegible] 1895).

3 [illegible] IX-1 178 [illegible] ([illegible]) [illegible]

4 [illegible] VI [illegible] 125 [illegible] ([illegible] 1272).

5 [illegible] 9 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1147).

ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಅಧೀನರಾಗಿದ್ದ ವಂಶ ಸೋಲ್ಲಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಭೋಗಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಶ್ಚಿಮದವರಿಗೆ ಸರಿತ್ರಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ರಾಜ ಭಂಡಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರು ರಾಜಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪರಮೋಚ್ಚಸಾಮಂತರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ನಂತರ— ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳ ಜೊತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಸರ ಆಸ್ತಿಯು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರ— ವಾಣಿಜ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಜ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ತು... ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ರಾಜವರ್ಗ— ವರ್ತಕವರ್ಗ— ಪ್ರಜಾವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ), ಜೈನ, ಶೈವಧರ್ಮದ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾರದವರೂ ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

1. ವೈದಿಕ : ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾದ ವೈದಿಕ ಪಶುಪತಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು : ಮುತ್ತಗಿ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮಯಾಜಿ, ವೈಷ್ಣವ. ಅಲ್ಲದೆ (ಕಲ್ಯಾಣದವರೆಗೆ ಬಾರದವರು) ಮಹಾಜನ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾಧಿಪನಿಗೆ "ಸವಿನಯ ಪದಸ್ಪರ್ಶ ಸಂಪನ್ನರು.... ಚತುರ್ವೇದ ಸುಕೃತ ಕುಶಲ ವ್ಯವಹಾರಿ...

[illegible] [1] [illegible] 1147 [illegible] [2]

[illegible]

[illegible] ||

[illegible]

[illegible] I + [illegible]

[illegible] II

[illegible] II

---

1 [illegible] XV [illegible] 1142).

2 [illegible] 1147).

[illegible] "[illegible] ... [illegible]" [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1170ರ [illegible][1]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible].

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible][2] [illegible]

1 [illegible] XV 115 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1170).

2 [illegible] XV 111 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

[illegible]

ಕ್ರಿ.ಶ.1180ರ ನರೇಗಲ್ಲ ಶಾಸನ,[1] [illegible]

[illegible][2] [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1259(?)ರ [illegible] ಶಾಸನ [illegible].[3]

[illegible].[4]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 138 ನರೇಗಲ್ಲು (ಧಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

2 ಎ.ಕ. XV [illegible] 217 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1232).

3 ಎ.ಕ. XI [illegible] 92 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1259?).

4 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1214?).

2. ಜೈನ : ಪಟ್ಟವಣಿಗರಲ್ಲಿ ಜೈನಮತೀಯರೂ ಇದ್ದರೆ. ಜೈನಧರ್ಮದ [illegible] ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ [illegible] ಪಟ್ಟವಣಿಗರು [illegible]. "[illegible] ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ [illegible] [illegible] ಗುಣಸಂಪನ್ನ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"[1] ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಗುಣ–ಸ್ವಭಾವ–[illegible]ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. [illegible] ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟವಣಿಗರಿಗಾಗಿದ್ದ[illegible]ದನ್ನು ಗುತ್ತಲ,[2] ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ[3] ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಹಿರೇಕೆರೂರಿನ ಶಾಸನ[4] ತಿಳಿಸುವ "ಪಟ್ಟವಣಿ [illegible] ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ", ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನೋಕ್ತ ನಾಗಿಸೆಟ್ಟಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯುಂಟು. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಅಲ್ಲದೆ.

[illegible] ([illegible])ನ ಪಟ್ಟವಣಿಗರು, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಇದ್ದರು. [illegible],

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 99 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 293 ಗುತ್ತಲ (ಹಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1162).

3 ಎ.ಕ. I[illegible] ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 564 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಹಾ; [illegible]).

4 ಕ.ಇ. VI 49 ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಹಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1271).

[illegible] [1] [illegible] 12[illegible] [illegible] [2]

3. [illegible] : [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] (\[illegible\]) [illegible] "[illegible] [6] [illegible]" [illegible].

"[illegible] [7] [illegible]

---

1 [illegible] VI [illegible] 40 [illegible] ([illegible] 1180).

2 [illegible] II [illegible] 337 [illegible] ([illegible] 12).

3 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1147).

4 [illegible] IX-1 294 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1164).

5 [illegible] VI [illegible] 125 [illegible] ([illegible] 1272).

6 [illegible] IX-1 178 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1108).

7 [illegible] IX-I 230 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1134).

LIBRARY

[illegible]

1 [illegible] VI [illegible] 102 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141?).
2 [illegible] IX-1 284 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1164).
3 [illegible] IX-1 277 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).
4 [illegible] IX-1 297 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).

ವನಾದ ಹೊಯ್ಸಳನಿಟ್ಟ 'ನಾನಾವಿಧ ವಸ್ತುವಿಶೇಷಾದಿಪ್ರಧಾನಪ್ರಯುಮಾಜ್ಞನಚ್ಚವೇ.1 ಶಾವಧಿವರ್ತಿ ಶೀಲಶ್ರೀ * ಗಳೆನಿಸಿದ್ದ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲದೆ. ಕಿರಿಯುವಾಗಿನ ದೇವಾಳ್ಯ ಶಾಸನ ಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಪಾರಿ ದೊರೆಸಿಟ್ಟಿಯು ಮಗ ಪಶ್ಚಿಮಪಟ್ಟಿಯು ಬೆನರು ಜೀಕನಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[1] ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ[2] ಬೆಟ್ಟ ಶೀಲಶ್ರೀತನಾದವನೊಬ್ಬ ನೆಲ್ಲ. ಹೊಯ್ಸಳ ನರಸಿಂಹನ ಮಹಾಸಾಮಂತ ಚಿಕ್ಕನೊಡೆಯು ನಾಯಕನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆತ ಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿದ್ದ. ಅಲ್ಲದೆ ಚಿಕ್ಕನೊಡೆಯನಾಯಕನ ಮನೆಯು ಬಾಗಿಲ್ಲದ ನಿಯೋಗಾಧಿಪತಿಯೂ ಬಳುತಿಯು ವಿಕಿಯು(?) ಪೃಥ್ವಿಪಾ ಎನಿಸಿದಂಥವನು. ಮಹಾಸಾಮಂತನ 'ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ' ಯೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವನು ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 'ಹೊಯ್ಸಳರಾಯ ಸಮುದ್ರತನಾಪ್ರಧಾನ', 'ಸ್ವಾಮಿಯು ಸಂಪತ್ತಿನೊಳು' ಅನಾಮಾನ್ಯ ಅದ್ವಿತೀಯನೆಂದು ಶಾಸನವೊಂದು ಈತನನ್ನು ಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಅರ್ಥದೊಳು ಬೆಂಬಲದೊಳು ಸರಿ
ಮಿತ್ರದೊಳಂ ಜನಪ್ರಿಯದೊಳು ಸ್ವಾಮಿಯು ಸಂ
ಪತ್ತಿನೊಳು ಗರುವ ಮಾಡಿದ
ಮಿತ್ರಂಗಂ ಸರಿಯು ಕಾಣೆ ಕಲಿಯುಗದೊಳು ॥

---

1 ಎ.ಕ. VI ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರ 144 ಜೀಕನಹಳ್ಳಿ (—).

2 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 125 ಹೇರಳಘಟ್ಟ (ಕ್ರಿ.ಶ.1272).

ಜೇದರಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನದ ಈ ಕಂದಪದ್ಯ, ಸೋಮಜಸೆಟ್ಟಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತದೆ. ಮನಸಾಸೆಟ್ಟಿ, ಭಾಗವಸೆಟ್ಟಿಕವ್ವೆ ಈತನ ತಂದೆ- ತಾಯಿ; ವಂಶವು ವಂಬದವರು. ಈ ಮನೆತನದ ವಂಶಾವಳಿ ಹೀಗಿದೆ :

(ಕಯಿಕಲ್ಲ) ಮಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ

ಮನಸಾಸೆಟ್ಟಿ + ಭಾಗವಸೆಟ್ಟಿಕವ್ವೆ

(ಪ.ವ್ಯ.)ಸೋಮಜಸೆಟ್ಟಿ + ಸಂಬುಗಾಡಿ, ಕಲಗಾಡಿ, ಕೇತಗಾಡಿ, ಭೂಮವ್ವಗಾಡಿ (ಹೆಂಡಂದಿರು)

ಕಲ್ಲಪ | ಹರಿಯಣ್ಣ | ವಿಜಯಣ್ಣ | ಮನಸಾಪ | ಬಮ್ಮಣ್ಣ

"ಪ್ಪುಯಾನಾನಾದೇಶಿಪುಟ್ಟ್ಯನುಂ ಮಂತ್ರಿ ಮಾಣಿಕ್ಯನುಂ ನೀಲ ಮಾಣಿಕ್ಯನುಂ ಆನ್ಯಾಯ ಕೋಮಷ್ಯನುಂ", "ಬಣಂಜುನಮುಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹದಿನೆಂಟುಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಳಕ"[1] ನಾಗಿ-ಬಾಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೋಮಜಸೆಟ್ಟಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ' ಹದಿನೆಂಟುಧರ್ಮ 'ಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿವರ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ವಡ್ಡವ್ಯವಹಾರಿ, ಹಾಲಕಬ್ಬೆಯ ಸೋವಿಸೆಟ್ಟಿ.[2]

---

1. ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 125 ಜೇದರಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1272).
2. ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

ಗೌಡನಾದ ಬಯಿಯಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, ಗುಡ್ಡಣಸ್ವಾಮಿ ನೀತನು ಆಗಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಸಮುದ್ರದಾಸ ವಿಷಯವು ಕ್ರಿ.ಶ.1177ರ ಕುರುಗೋಡಿನ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[1]

ಹೀಗೆ ವೈದಿಕ, ಜೈನ, ಶೈವ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಮನೆತನ, ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ.

• • • • • •

ಬಳ್ಳಿಯಾಳ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಕೊಮರಯ್ಯನಾಯಕಶೆಟ್ಟಿ, ಸೋಮನಾಯಕಶೆಟ್ಟಿ ಯವರು ಕೋಳಿವಾಳ(ಕೇರಳ)ದಿಂದ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಸೋಮನಾಯಕಶೆಟ್ಟಿ, ನಿಕಾಗರಿಕ ಮಹಾಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ.[2] ಬಳ್ಳಿಯಾಳ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವಂಶಸ್ಥರು. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ಹಾದಿಯ ಚಿಂತನೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಪನ್ನನು ಸುರಿದು ಮುತ್ತಿನ ಸುಖಾಸ್ವಾದ ದಿಂಡಿಮಧ್ವನಿಯಿಂದ ವೈಭವದ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಸಮು ದಾಯ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಸಾರಿದ ದೇವಿ ಉದಾರ ಪ್ರಸಾದನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಿಯಂಶಕಾರನು"[3] ಆಗಿದ್ದ ಇವನು ಕೋಳಿಗೆ ಅಯ್ಯಾವಳೆ ಬಳಿಯ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಯು ಗ್ರಾಮ ದುರ್ಗಸಿಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 ಶಾಸನ 297 ಕುರುಗೋಡು (ಬ) ಜಿಲ್ಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 189 ಬಾಗಳಿ (ಬ) ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.12).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 215 ದುರ್ಗಸಿ (ಬ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1128).

4. ಸೆಟ್ಟಿಗಳು : ವೈದಿಕ, ಜೈನ, ಶೈವರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದವರು ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಜೇರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಹೊಂದಿದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ ಬಲ್ಲಿತ್ತು, ಬೆಳ್ಳೂರೆ ಮೊದಲಾದ ರಾಜ ಮರ್ಯಾದೆ ಪಡೆದುದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಉದಾಹರಣೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.[1] "ಸಕಳ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಬಾಚಿಸ್ಟರ ನಿಯೋಗಾಧಿಪತಿ" ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀಯಣ್ಣ ಕಮ್ಮಟದ ಮಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಯಾದು.[2] ಮಹಾಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಹಾಲ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ ಸಿಂಧದ ಕುಲದವನು.[3] ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಜೋಜಿಸೆಟ್ಟಿ, ಯಾದವ ಸಿಂಗಣನ ದಂಡನಾಯಕನಾಗಿ ಬೆಳ್ವಲ ಎರಡು ಸಾಸಿರ ಮುಖ್ಯನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ. ಚಿಕ್ಕಮಾಂಡೆ ಈತನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು. "ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೊಳಗೆ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಾರ್ಘ್ಯವೆನಿಸುತಿರ್ದ"[4] ನೆಂಬ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಇವನ ವ್ಯಾಪಾರ ವೈಭವ, ಪರಾಕ್ರಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಬೀಚಿಸೆಟ್ಟಿಯ "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಯುತನು ಸಮಸ್ತಗುಣ ಸಂಪನ್ನನು ಶಿವಪಾದಶೇಖರನು ನಯವಿನಯ ಸಮುದ್ಧರಣನು ಶ್ರೀನಾರದಾದೇವಿಲಬ್ಧ ವರಪ್ರಸಾದ"[5] ಎಂಬ ವರ್ಣನೆ ಇವನು ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಗೊಳಿಸಿ

---

1 ಎ.ಕ.IX ಬೆಂಗಳೂರು 142 ಬೆಂಗಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1105).

2 ಎ.ಕ.VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 247 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1215?).

3 ಎ.ಕ.IX ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ 37 ಹರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1395).

4 ಸಾ.ಇ.ಇ.XVIII 227 ಹರಳಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಯಾ.ಸಿಂಘಣ).

5 ಸಾ.ಇ.ಇ.IX-1 215 ದುಗ್ಗವತ್ತಿ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

[illegible] [illegible] ' [illegible] [illegible] ' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] '[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ([illegible]) [illegible], ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible], ([illegible]) [illegible], ([illegible]) [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible]

---

1 [illegible] ನಂ 30 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

2. ಎ.ಕ. VI [illegible] 102 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141?).

3 ಎ.ಕ. XII [illegible] 35-39 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 242 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1163).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 14C [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1184?).

6 ಎ.ಕ. VI [illegible] 97 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1168?).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 297 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

8 [illegible] ನಂ 15 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX 798 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

[illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible][6] [illegible] [illegible].

[illegible][7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] [illegible],[11] [illegible]

[illegible] [illegible][12] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. IX [illegible] 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX- 1 345 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1233-34).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 348 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1276).

4 ಎ.ಕ. IX [illegible] 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1289).

5 ಎ.ಕ. III [illegible] 347 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1314).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 353 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1317).

7 ಎ.ಕ. VI [illegible] 97 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166?).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 287 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IV 798 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

10 ಎ.ಕ. IX [illegible] 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1289).

11 ಎ.ಕ. III [illegible] 347 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1314).

12 ಎ.ಕ. XII [illegible] 104 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).

ಕರಣಿಕನನ್ನು,[1] ಕಂದಾಯವರ್ತಿಯ ಮನೆಯನ್ನು,[2] ಮಹಾಪ್ರಭುವು[3] ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿ ರೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು:

1. ಶ್ರೀಮಂತ [illegible].
2. ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಪದವಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು.
3. [illegible].
4. ಅರಸನ ಸಾಮಂತ, ದಂಡನಾಯಕರ ಸಾಮಂತರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.
5. ಧಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ [illegible] ರಾಗಿದ್ದರು.
6. ಶ್ರೀಮಂತ, ಸಾಮಂತರ ಪರವಾದ ಸಂಘವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲ.
7. ವೈದಿಕ, ಜೈನ, ಶೈವ ಮತೀಯರಾಗಿದ್ದರು.
8. ಇವರು ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು.
9. [illegible], ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯ [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. IX ಮಾಗಡಿ 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 353 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1317).
3 ಎ.ಕ. IX ಆನೇಕಲ್ 64 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

10. ಕಾವ್ಯ ನಿಲ್ದಾಣದ ಮಾನಪ್ರವಣಗಳಲ್ಲಿ (ಅಂಶಾಂಗ) ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು; ಕೆಲವರು ಮಹಾಜನರಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

11. ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಿತು.

12. ದೈವಿಕ ಪಟ್ಟವೃಷಭಾದಿಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲದ್ವಯರೂ ಶೈವ ಪಟ್ಟವೃಷಭಾದಿಗಳು ಹೋತ್ರ, ಬಂದಪುರಂದರರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

13. ಭೂಮೋಜ್ವಲ, ಪಾಲಮಾರ್ಲಿಕ ಹೊಂದಿದ ಸಾಕ್ಷಿ ದೇವರ 'ಬುದ್ಧರ ಪ್ರಸಾದ'.

14. ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯದ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮ್ಮಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು.

15. 'ಸ್ವಾಮಿ' ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

16. ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

17. ಪಲ್ಲವರ ಪಟ್ಟವೃಷಭಾದಿಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು.

18. ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

19. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಗುರುಪಾದಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೇಲಿನ (1,4,5,6,14 ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟವೃಷಭಾದಿ ಯತಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ವಾಮಿಗುರು, ಶಿವ, ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ.1054 ರಿಂದ 1427ರ ವರೆಗಿನ ಶಾಸನಗಳು[1] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಎನ್ನಬಹುದು.

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible][2] [illegible] [illegible][3] [illegible] ಶಾಸನಗಳು [illegible]. [illegible] [illegible][4] [illegible] [illegible] [illegible][5] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][6] [illegible].

[illegible][7] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).
ಎ.ಕ. IX ಆನೇಕಲ್ 64 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

2 ಎ.ಕ. IV [illegible] 256 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.8-9).
([illegible])

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 69 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 43 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 165 [illegible] (ಬ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1089).

ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯ,[1] ಕಲಸಾಪುರ[2], ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಯನಾಡು ಗಾವುಡಗಳು ಬಹುಶಃ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ (ನಾಡಿನ) ಗಾವುಡಗಳ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕ ರಾಗಿದ್ದರು.

ಗಾವುಡಗಳು ಮಾಡಬಹುದ ದೇವರು, ಗಾವುಡೇಶ್ವರ, ನಾಗಾವಿ,[3] ಚಿಕ್ಕ ಸೊಳಗೆ,[4] ಕೊಲಗೆರೆ,[5] ಬದರ[6] ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾವುಡ ಬಾಣಾಯಿಯ, ಪಾರಗಾವುಡ, ಗಾವುಡಿಯು ಬಾರಕೆಯನ್ನು, ಗಾವುಡ ಅಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಗಾವುಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಶಿಷ್ಯರು ಮಾದಿ. 'ಗಾವುಡಗಾವುಂಡ 'ನವಿಲೆ-ಹೊಳೆ ಕುಂಬಾರಹೊಳೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[7] ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ :

ಶಿಷ್ಯರಂ ಬಲರಾಗ್ರತಿ
ಗಾವುಡಗಾವುಂಡನಾದ ದೇಶಾಗ್ರಣಿಯುಂ
ಭುವನದೊಳೆಂದುಂ ಕಾಯು ಭುವ
ಭುವನೋತ್ತಮನೆನಿಸಿ ಗಾವುಡ ಮಾದಂ ನೆಗಳ್ದಂ ||

---

1 ಎ.ಕ. XIX ಮಾ 35-39 ಹಿರಿಯ (ತಾ) ಹಿರಿಯ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

2 ಎ.ಕ. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ 19 ಕಲಸಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1309).

3 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡು 239 ನಾಗಾವಿ (ಸು.ಶ.10).

4 ಎ.ಕ. XIV ಎಡತೊರೆ 82 ಚಿಕ್ಕಸೊಳಗೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1164).

5 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-1 ಕೊಲಗೆರೆ (ತಾ) ಕಲಗೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1278).

6 ಎ.ಕ. V ಚ.ರಾಯಪಟ್ಟಣ 294 ಬದರ (ಸು.ಶ.10).

7 ಸಾ.ಇ.ಇ. XI-ii 33 ಕುಂಬಾರಹೊಳೆ (ತಾ) ಗದಗ (ಸು.ಶ.10).

[illegible] [illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible],[6] [illegible],[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] [illegible],[11] [illegible],[12] [illegible],[13] [illegible][14] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

1 [illegible] IX-1 118 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1057).

2 [illegible] XI-11 148 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 10[illegible]).

3 [illegible] IX-1 99 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1120).

4 [illegible] XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1135).

5 [illegible] XX 112 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1144?).

6 [illegible] V [illegible] 19-20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1161).

7 [illegible] [illegible] : 11-2, [illegible] 22-42 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1165).

8 [illegible] V 84 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1173).

9 [illegible] IX-1 297 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1177).

10 [illegible] 15 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1188).

11 [illegible] XX 173 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1180).

12 [illegible] III [illegible] 359 [illegible] ([illegible] 12-13).

13 [illegible] II [illegible] 123 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).

14 [illegible] X [illegible] 170 [illegible] ([illegible] 1180?).

[illegible] : [illegible] [illegible], [illegible] [1] [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] ([illegible] + [illegible]). [illegible] "[illegible]"[2] [illegible] "[illegible]"[3], "[illegible] [illegible] 1"[4] [illegible]. [illegible] [illegible][5] [illegible] [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], [illegible][11],

---

1 [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] ಪು 286.

2 ಎ.ಕ. V ಸಂ 19-20 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1181).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 118 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 148 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

7 ಎ.ಕ. XII [illegible] 41 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

8 ಎ.ಕ. XII ಸಂ 329-30 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1105).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 108 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

[illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible][6], [illegible],[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] [illegible][11]: [illegible] ([illegible]) [illegible]. [illegible] [illegible].[12]

[illegible]

[illegible].

---

1 [illegible] XX 85 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1124).

2 [illegible] V 21 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1125).

3 [illegible] XIX [illegible] 32-34 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1135).

4 [illegible] XIX [illegible] 38-39 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1142).

5 [illegible] XX 112 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1144?).

6 [illegible] 15 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1186).

7 [illegible] III [illegible] 359 [illegible] ([illegible] 12-13).

8 [illegible] XV 232 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1208).

9 [illegible] XV 156 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1207).

10 [illegible] II [illegible] 135 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1235).

11 [illegible] X [illegible] 170 [illegible] ([illegible] 1180?).

12 [illegible] XVIII 76 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1078).

[illegible] 1) ಗೌಡ 2) [illegible] ಎಂಬ ಎರಡು [illegible] 3ನೆಯ [illegible]

ಗೌಡ, [illegible] "[illegible]" ಎಂಬ [illegible] ಗೌಡ, [illegible]

[illegible]

[illegible] ಗೌಡ, [illegible]

[illegible] ("[illegible]") [illegible][1] "[illegible]", "[illegible] 150 [illegible]

1 [illegible] IX-ii 450 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).

[illegible][1] [illegible] [illegible](= [illegible])[illegible]

[illegible][2] [illegible]

[illegible] : [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible][6] [illegible][7] [illegible][8] [illegible][9] [illegible]

1 [illegible] 57 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1390).
2 [illegible] 65 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1430).
3 [illegible] III [illegible] 31 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1091).
4 [illegible] III [illegible] 40 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 111[illegible]).
5 [illegible] IX–11 423 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1408).
6 [illegible] VI 63 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 13–14).
7 [illegible] VII 313 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1440).
8 [illegible] VI 284 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1425).
9 [illegible] VI 390 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).

ಮಲ್ಲಿಂಗಸೆಟ್ಟಿ, ಅಗಡಿಕಮಲ್ಲ ಪಾಲಸೆಟ್ಟಿ, ಕಾಯಬಂಗಾರ್ದ ಸೋವಿಸೆಟ್ಟಿ, ಬಿಲ ಸೊಕ್ಕಿಲ ಅಯ್ಯಣಸೆಟ್ಟಿ; ಮಾದಂಣಸೆಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಸೆಟ್ಟಿ, ಕಾಮಣಸೆಟ್ಟಿ; ಚಂದ್ರಸೆಟ್ಟಿ, ಕಲಿಸೆಟ್ಟಿ; ನಂದಗಿಸೆಟ್ಟಿ, ಸಿರಿಸೆಟ್ಟಿ, ರತ್ನಸೆಟ್ಟಿ, ಬೆಂಮಸೆಟ್ಟಿ, ಕಿಮ್ಮಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ್ತಿರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಗಂಗಾಪುರಂ ಶಾಸನ[1] 'ಮೂವತ್ತಾರು ಬೀಡಿನ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ್ತ'ರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು.

ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗ್ರಹಾರ ಬಳಿ[2], ಗೋತ್ರಬಳಿ[3], ಪರ ಯಿನಬಳಿ[3a], ಕುಲದೆಯರ ಬಳಿ[4]ಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. 'ಇಲ್ಲ' ಬಳಿ' ಎಂದರೆ ವಂಶ, ಮನೆತನವೆಂದು ಅರ್ಥ. ಕೆಲವು ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ್ತಿಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಒಡೆಯರು (ಶೈವ) ಗುರುವಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯ ಬಸರೂರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[5] ಹೀಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ್ತಿರಲ್ಲಿ ಜೈನ, ಶೈವ ಮತೀಯರಿದ್ದರು.

ಬ ಳ ಕು : 'ಬಳಕೆಯನ್ನು' 'ಬಳಂಜಸ್ವಾಮಿ'ಗಳೆಂದು ಶಾಸನ ಕರೆದಿವೆ.[6] ಇದರಿಂದ ನಕರೀಶ್ವರನಿಗೆಯು ಬಳು, ಕನಂಡಿಗ ಬಳು, ಸೋಮನಾಥದೇವಿಯು ಬಳು ಉಲ್ಲೇಖ ಅಂದಾಗಿ

---

1 ಶ್ರೀ.ಅ.ಸಿ.III ನಂ 43 ಗಂಗಾಪುರಂ (ತಾ) ಮಹಬೂಬನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).
(ಗಂಗಾಪುರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ 36 ಸ್ಥಳದ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರರು)

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 449 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 444 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1433).

3a ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 390 ಬಾರಕೂರ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (—).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 449 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 473 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1487).

6 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 111 ಬಾಗೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).

[illegible][1] [illegible][2] [illegible]

[illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible][6] [illegible][7] [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10] [illegible]

"1407[illegible] [illegible][11] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. I [illegible] 19 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1544).

2 ಎ.ಕ. VI [illegible] 54 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1404).

3 [illegible] IV [illegible] 62 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1354).

4 ಎ.ಕ. IX [illegible] 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1299).

5 ಎ.ಕ. IX [illegible] 44 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).

6 ಎ.ಕ. IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).

7 [illegible] 65 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1430).

8 [illegible] IX-ii 457 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1[illegible]).

9 [illegible] 47 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1334).

10 [illegible] 84 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1615).

11 [illegible] 6-2 [illegible] 69-72. [illegible] 72.

ಎಳಸು : 'ಎಳಸುವೆಲ್ಲ' ಎನ್ನುವರೆಂದು[1] ಹೆಸರಾದವರು ಎಳಸುಗಳು." ಎಳಸು = ಎಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಗ, ಕೂಡು, ಸಂಘ ಮುಂತಾದ ಅರ್ಥಗಳುಂಟು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಳಸುಗಳು ಅಥವಾ ಎಳಸುಗೋಳಗಾದವರು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಂಘದ ಹೆಸರು ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ"[2] ಎಂಬ ಡಾ.ಕೆ.ವಿ.ರಮೇಶ ಅವರ ಗ್ರಹಿಕೆಯಂತೆ ಎಳಸು ವರ್ತಕಸಂಘವಲ್ಲ, ವರ್ತಕ ಸಮೂಹ. ಎಳಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಾರಕೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[3] 150, ಕಾರ್ಕಳ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[4] 366, ಮುಂಡ್ಕೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[5] 770, ಮೂಡಬಿದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[6] 4 ಬಂದಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಭಿನ್ನಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ ಹೊರತು ಸಂಘವನ್ನಲ್ಲ. ಇದು ಮೇಲಣ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾವಂತಸ್ತು : ತುಳುನಾಡಿನ ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುವವರು "ಸಾಲೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು". ಇವರು ಮೂಲತಃ ಅಂಗಡಿ ವರ್ತಕರು. ಡಾ.ಕೆ.ವಿ.ರಮೇಶ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 218 ಮೂಡಬಿದರೆ (ತಾ) ಕಾರ್ಕಳ (—).

2 ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ: ಪುಟ 72.

3 ಕ.ನಾ.ಶಾ.ಸಂ.48 ಬಾರಕೂರು (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1336).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 255 ಕಾರ್ಕಳ (ತಾ) ಕಾರ್ಕಳ (—).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 350 ಮುಂಡ್ಕೂರು (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1399).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 205 ಮೂಡಬಿದರೆ (ತಾ) ಕಾರ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1532).

ಅವರು ಹೇಳುವ[1] "ಸಾಲಕೆ ಎಂದರೆ ಅಂಗಡಿ ಎಂದರ್ಥ. ಬಟ್ಟಾಳು ಎಂದರೆ ಬಲ್ಲವನು, ತಿಳಿದವ ಎಂದರ್ಥ" ಎಂಬುದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರೆ "ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಲಕೆಯು ಬಟ್ಟಾಳು ಗಳಂತ ಕೂಡಿದ ವರ್ಗದ ಸಂಘಟನೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು". ಎಂಬಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಗದ ಸಂಘ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸಾಲಕೆಯು ಬಟ್ಟಾಳುಗಳು ವರ್ಗದ ಸಂಘದ ಹೆಸರೆಂದುಕೊಂಡರೂ ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಕೊರಗಿಸಲು : 'ಕೊರಗಿಸಲು' ಕೊರಗಿನಿಂದ ಸಹಾಯಕರು ತುಳುನಾಡಿನ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಕೊಟವಾಡಿನ ವರ್ಗದವರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸನಗಳು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ತಿಪ್ಪೆಕಾರ್ಯ, ಕಲುಪ್ಪ, ಐಕ್ಯಗಳು [illegible] ರೀತಿ ಕಾಲದ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರ; ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಸರೂರು; ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂಡು ಬಿದರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಲವು ಪಟ್ಟಣಗಳು, ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ.

---

1. ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ : ಪುಟ : 71.

ಗಂಗಾಪುರಂ,[1] ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ,[2] ಅಡಕೆ,[3] ಮುನಿಯೂರು,[4]
ನಿಡುಗಲ್ಲು,[5] ಮುಳಬಾಗಿಲು,[6] ಹುಲಿಗೊಂಡೆ,[7] ಕಾವಂಗಿ,[8] ಸಂಗಮರಾಜ,[9]
ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ,[10] ಗರ್ಜೆ,[11] ಬಾಗೂರು,[12] ಹಾಲೂರು,[13] ಹೊಸ್ತ್ರೆಡ್ಡಿ,[14]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. III ನಂ.42 ಗಂಗಾಪುರಂ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. III ನಂ 63 ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. III ನಂ 40 ಅಡಕೆ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1113).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. III ನಂ 1 ಮುನಿಯೂರು (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).
5 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 52 ನಿಡುಗಲ್ಲುದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1232).
6 ಎ.ಕ. X ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ 72 ಮುಳಬಾಗಿಲು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1430).
7 ಸ್ಪಾ.ಇ.ಇ. VII ಹುಲಿಗೊಂಡೆ (ತಾ) ಹುಲಿಗೊಂಡೆ (—).
8 ಎ.ಕ. IV ಚಾಮರಾಜನಗರ 62 ಕಾವಂಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1354).
9 ಎ.ಕ. IV ಚಾಮರಾಜನಗರ 55 ಸಂಗಮರಾಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).
10 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).
11 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 80 ಗರ್ಜೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1278).
12 ಎ.ಕ. XI ಹೊಸದುರ್ಗ 111 ಬಾಗೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).
13 ಎ.ಕ. XI ಹೊಸದುರ್ಗ 62 ಹಾಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).
14 ಎ.ಕ. XI ಹೊಸದುರ್ಗ 137 ಹೊಸ್ತ್ರೆಡ್ಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

ಸರ್ಜಾಪುರ,[1] [illegible],[2] ಎಡೆಯೂರು,[3] ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ,[4] ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ,[5] [illegible],[6] ಅಂಜನಗಿರಿ,[7] [illegible],[8] ಕುಂದವಾಡ,[9] [illegible][10] ಗ್ರಾಮಗಳು [illegible] ,ಕಲ್ಲು,[illegible] [illegible] (ಹಲವಾರಿನಿಂದ) [illegible] [illegible] [illegible].

ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ [illegible] ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] [illegible] ,ಕಲ್ಲು,[illegible] [illegible],[illegible] ಹಾಗೂ [illegible] ಶಾಸನದ [illegible] [illegible] [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. IX ಆನೇಕಲ್ 4 ಸರ್ಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1416).
2 ಎ.ಕ.VIII ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ 197 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1363).
3 ಎ.ಕ. XII ಕುಣಿಗಲ್ 76 ಎಡೆಯೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1379).
4 ಎ.ಕ.VI ಕೊಪ್ಪ 54 ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1404).
5 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ 263 ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1449).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ.VII 262 [illegible] (ತಾ) ಕಾರ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1538).
7 ಎ.ಕ. I ಅಂಜನಗಿರಿ 19 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1544).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 384 [illegible] (ತಾ) ಆಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).
9 ಎ.ಕ.XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).
10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 115 [illegible] (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1220).

[illegible]

1 [illegible] 72 [illegible] ([illegible] 1143).
2 [illegible] IX [illegible] 1 [illegible] ([illegible] 1628).
3 [illegible]
([illegible] VII [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1054).
4 [illegible] XIX [illegible] 19-26 [illegible] ([illegible] 1248).
5 [illegible] IX-11 463 [illegible] ([illegible] 1470).
6 [illegible] 72 [illegible] ([illegible] 1143).

“ವೀರ ಮಹಾದೇವಿ”,[1] “ಪಿರಿಯ ಮಹಾದೇವಿ”[2] ಮುಂತಾಗಿ ಬರುವ “ವೀರ” “ಪಿರಿಯ” ಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನದ[3] “ಬಲ್ಲಾಳದೇವರ [illegible] ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ (ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ [illegible] 36 [illegible]) [illegible] [illegible] ಮಹಾದೇವಿಯರು”, ಕಾಮಗೆರೆ ಶಾಸನದ[4] “[illegible] ಮಹಾದೇವಿಯರು”, [illegible] ಶಾಸನದ[5] “[illegible] ಮಹಾದೇವಿಯರು”, [illegible] ಶಾಸನದ[6] “[illegible] ಮಹಾದೇವಿ”, [illegible] ಶಾಸನದ[7] “[illegible] ಮಹಾದೇವಿಯರುಂ,” [illegible] ಶಾಸನದ[8] “[illegible]

1 ಎ.ಕ. III ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ 154 ಕಂದೇಗಾಲ (ಸು.ಶ.11).
2 ಎ.ಕ. IV ಯಳಂದೂರು 88 ಅಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1236).
3 ಎ.ಕ. V 64 ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ (ಅ) ಹಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).
4 ಎ.ಕ. IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 57 ಕಾಮಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1366).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 223 [illegible] (ಆ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1127)
6 ಮೈ.ಆ.ರಿ. III [illegible] 47 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 397 [illegible] (ಆ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).
8 ಎ.ಕ. XII [illegible] 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1378).

[illegible]

[illegible] -12000, [illegible] - 12000, [illegible] - 3000, [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6], [illegible] [7] [illegible] [8] [illegible] [9] [illegible]

---

1 [illegible] X [illegible] 50 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
2 [illegible] IX-i 297 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).
3 [illegible] IX [illegible] 47 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1295).
4 [illegible] XV 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
5 [illegible] I [illegible] 71 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1222).
6 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
7 [illegible] VI [illegible] 80 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1278).
8 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).
9 [illegible] IV 55 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD 580003

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible]

[illegible][6]

---

1 [illegible] IX [illegible] 55 [illegible] ([illegible] 1398).

2 [illegible] VII [illegible] 140 [illegible] ([illegible] 1281).

3 [illegible] IX-i 384 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1287).

4 [illegible] IX-i 384 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1287).

5 [illegible] IX [illegible] 31 [illegible] ([illegible] 1287).

6 [illegible] IX-ii 584 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1538).

[illegible]

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], [illegible][11], [illegible][12], [illegible][13], [illegible][14], [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. III [illegible] 142 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.998-99).

2 ಎ.ಕ. V [illegible] 25 [illegible] ([illegible] 10).

3 ಎ.ಕ. III [illegible] 213 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1015-16).

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

5 ಎ.ಕ. XII [illegible] 329-30 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1105).

6 [illegible] 93 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 223 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 141 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1136).

9 [illegible] III [illegible] 47 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 181 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1170).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 295 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

13 [illegible] V 64 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

14 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 297 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

ಬೆಳ್ಗೊಳ,[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] ದೇಗಾವೆ,[5] [illegible] [illegible],[6] ಬಾಗಳಿ,[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] [illegible],[11] ಸೇಡಂ,[12] [illegible],[13] [illegible],[14] [illegible],[15] [illegible],[16] ಲಕ್ಕುಂಡಿ,[17]

---

1 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ 444 ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1181).

2 [illegible] ನಂ 15 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 175 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1190).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 391 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಸು.ಶ.12)

5 [illegible] IX ಪುಟ 299 ದೇಗಾವೆ (ಈಗ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 363 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1202).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 344 ಬಾಗಳಿ (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1202).

8 ಎ.ಕ. IX [illegible] 47 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1295).

9 ಎ.ಕ. IX [illegible] 98 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1326).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 411 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1365?).

11 ಎ.ಕ. IV [illegible] 57 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1366).

12 [illegible] ಪುಟ 277-78 ಸೇಡಂ (ಈಗ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

13 [illegible] : 11-2, ಪುಟ 22-42 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

14 [illegible] ನಂ.83 [illegible] (ಈಗ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

15 ಎ.ಕ. XV ಪುಟ 325 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

16 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 [illegible] (ಈಗ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

17 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ಈಗ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

[illegible],[1] [illegible],[2] ಧಾರವಾಡ,[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible],[6] [illegible],[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] [illegible],[11] ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ,[12] [illegible],[13] [illegible],[14] [illegible],[15] [illegible],[16] [illegible],[17]

---

1 [illegible] ನಂ 89 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

2 ಎ.ಕ. XII [illegible] 104 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).

3 ಕ.ಇ. V 31 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

4 ಎ.ಕ. XI ಚಳ್ಳಕೆರೆ 105 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

5 [illegible] X ಪುಟ 248-49 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

6 ಎ.ಕ. IX ಮಾಗಡಿ 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

7 ಕ.ಇ. X ಪುಟ 70 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1222).

8 ಎ.ಕ. XII ಗುಬ್ಬಿ 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1238).

9 ಕ.ಇ. IV 2 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

10 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

11 ಎ.ಕ. XII [illegible] 50 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).

12 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).

13 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 80 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1278).

14 ಎ.ಕ. XI ಚಳ್ಳಕೆರೆ 59 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 384 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).

16 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 388 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.13).

17 ಎ.ಕ. IX ಹೊಸಕೋಟೆ 38 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1300).

ಅಸುಂಡಿ[1], ಹಿರಿಯಂಗಡಿ[2], ಸಿಂಗನಲ್ಲೂರು[3], [illegible][4], ಮಾಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ[5], ಕುಪ್ಪಟೂರು[6], ಹೊಸಪಟ್ಣ[7], ಗೊರ್ರವಾಳ[8], ಬಾಗೂರು[9] ಈ ಸಾಮಂತರ [illegible] ಹಾಗೂ ಅಧೀನ ಸಾಮಂತರಿರುವುದನ್ನು [illegible] ಗ್ರಾಮಗಳು [illegible]. [illegible] ಸಾಮಂತರ [illegible] ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಮಂತರ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ಸಾಮಂತರ [illegible] [illegible]. [illegible] ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 353 ಅಸುಂಡಿ (ತಾ) ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು (ಶ.ಸ.1317).
2 ಕ.ನಾ.ಶಾ.ಸಂ.47 ಹಿರಿಯಂಗಡಿ (ತಾ) ಕಾರ್ಕಳ (ಶ.ಸ.1334).
3 ಎ.ಕ. IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 55 ಸಿಂಗನಲ್ಲೂರು (ಶ.ಸ.1398).
4 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 73 [illegible] (ಸ.ಶ.14).
5 ಎ.ಕ. IX ಆನೇಕಲ್ 64 ಮಾಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ (ಶ.ಸ.1427).
6 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 60 ಕುಪ್ಪಟೂರು (ಶ.ಸ.1472).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 539 ಹೊಸಪಟ್ಣ (ತಾ) ಹೊಸಪಟ್ಣ (ಶ.ಸ.1531).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 586 ಗೊರ್ರವಾಳ (ತಾ) [illegible] (ಶ.ಸ.1538).
9 ಎ.ಕ. XI ಹೊಸದುರ್ಗ 111 ಬಾಗೂರು (ಶ.ಸ.1540).

II. [illegible]

[illegible] (Home Industries) [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] "[illegible]"[1], "[illegible]"[2], "[illegible]"[3], "[illegible] 1"[4], "[illegible] 1"[5], "[illegible] 1"[6] [illegible]

---

1 [illegible] 43–54 [illegible] ([illegible]. 1204).

2 [illegible] XIX [illegible] 3034 [illegible] ([illegible]. 1135).

3 [illegible] XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]. 1135).

4 [illegible] XIX [illegible] 35–39 [illegible] ([illegible]. 1142).

5 [illegible] XIX [illegible] 35–39 [illegible] ([illegible]. 1142).

6 [illegible] XIX [illegible] 35–39 [illegible] ([illegible]. 1142).

ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂತೆಗಳಿಗೆ ಒಯ್ದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಂತೂ ಈ ವರ್ಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರನ್ನು ಕುರಿತ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ವಿಷಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಗದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು 'ನಕ್ಕ' ವರ್ತಕರಾದವರ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಾಸನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಲ್ಲ.

ಉತ್ಪಾದಕರಲ್ಲದೆಯು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರೈತರು ತಾವೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನೂ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ — ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಜನರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇವರು ಒಬ್ಬೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಸ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ.

⁂

Chapter-4

[illegible]

[illegible]

I. [illegible] : [illegible] • [illegible] • [illegible].

II. [illegible] — [illegible] : [illegible]

• [illegible] • [illegible]

• [illegible] ([illegible], [illegible]) • [illegible] • [illegible]

• [illegible].

ವರ್ತಕರ ಸಂಘಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಯಾಗುವುದು ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಸಂಘಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ವೃತ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಸಮಾನ ವೃತ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ಹಿತದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿದ ಶ್ರೇಣಿ (Guilds)ಗಳೇ ಸಂಘಗಳು. ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ತ್ವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಜನರು ಇಂಥ ಸಂಘಗಳ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದರು.

ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣಿ, ಗಣ, ಪೂಗ, ವ್ರಾತ ಮುಂತಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಮೂಹ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಪದಗಳಾಗಿ ನಿಂತವು. ಆಗ ಬಹುಶಃ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.[1] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನು, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ, ನಾರದ, ಜೈಮಿನಿ, ಕೌಟಿಲ್ಯರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪುರಾಣ, ಜಾತಕ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು

---

1 ಯುಗಯಾತ್ರೀ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಸಂಪುಟ-2) : ಪುಟ 514.

'ಸಂಘ' [illegible].[1]

[illegible] 'ಸಂಘ' [illegible] 14

[illegible]. [illegible] 'ಸಂಘ' [illegible]

[illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible],[6] [illegible][7] (40,50,

60,500,1000 [illegible].

[illegible] 'ಸಂಘ' [illegible]

[illegible]. [illegible]: [illegible],[8] [illegible],[9]

[illegible],[10] [illegible][11] [illegible]. [illegible]

[illegible] 'ಸಂಘ' [illegible].

---

1 Economic conditions in Ancient India: P.52-53 and Local government in ancient India; p.29,34,44.

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 67 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 69 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 135 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1157).

5 ಎ.ಕ. V [illegible] 19-20 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

6 ಎ.ಕ. XXII [illegible] 189-191 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.[illegible].725).

7 ಕ.ಇ. V 70 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1221).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

9 ಎ.ಕ. XI [illegible] 61 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

10 ಎ.ಕ. V [illegible] 19-20 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

11 ಎ.ಕ. VII [illegible] 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. [illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

1 [illegible] XX 142 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1165).

2 [illegible] IX [illegible] 30 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1143).

3 [illegible] 1958-59 [illegible] 665,668 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible][6] [illegible][7] [illegible]

I. [illegible] :

[illegible]

1 [illegible] 32 [illegible] (1203)

2 [illegible] XI-1 145 [illegible] (1098-99).

3 [illegible] XVIII 124 [illegible] (1124).

4 [illegible] XII [illegible] 332 [illegible] (1110).

5 [illegible] XI-ii 145 [illegible] (1098-99).

6 [illegible] IX-1 101 [illegible] (1045).

7 [illegible] XX 140 [illegible] (1164).

ಸಂಘಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂಥ ವಿವಿಧ (ವರ್ತಕ) ಸಂಘಗಳೆಂದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ವಿವಿಧ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಿವೇಚಿಸಬಹುದು :

1 ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು : ಈ ವರ್ತಕ ಸಂಘದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಾಮನಾಮದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗ್ರಾಮನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಅವುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವರೂಪ— ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ, ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಯಾವುದೇ ಊರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಗೆಯ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ : 1. ಪಂಡಿತ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ 2. ಪಾಮರ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ 3. ನಿಜ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ.[1] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಕಲ್ಪಿತ,ಪುರಾಣವೆಂಬುದು ಸತ್ಯ.

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದು ಇಂಥ ಮೂರು ಬಗೆಯ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ 'ಆರ್ಯಪುರ', 'ಐಹೊಳೆ' ಎಂಬುವು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣವಾದ ಪಂಡಿತ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಗಳು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು 21 ಸಲ ಸಂಹಾರಮಾಡಿದ ಪರಶುರಾಮನು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರಶುವನ್ನು

---

1 ಶಾಸನ ಅಧ್ಯಯನ : 1-6 , ಪುಟ 19-21, ['ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮನಾಮ ವಿವೇಚನೆ'].

ಹೊಳೆಯಲು ನೀರು ಕೆಂಪಾಯಿತಂತೆ. ಮರುದಿವಸ ನೀರು ತಿಳಿ ಪಡೆದ ಹೋದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಳೆಯ ನೀರೆಲ್ಲ ಕೆಂಪಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ 'ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಹೊಳೆ'[1] ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಉದ್ಗಾರದಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮನಾಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಜಾನಪದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಶಾಸನಗಳು ನೀಡುವ ರೂಪಗಳ ಬಲದಿಂದ ಈ ಹೆಸರಿನ ನಿಜನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು :

ಮೂರಾರು ಕಾಲಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮನಾಮ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗನಾಮಪರವಾದ, ಜನಾಂಗನಾಮಪರವಾದ, ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಪರವಾದ ಗ್ರಾಮಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು.[1a] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಪರವಾದ ಗ್ರಾಮನಾಮಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯವೊಳೆ,[2] ಅಯ್ಯವಳೆ,[3] ಅಯ್ಯಾವಳೆ,[4] ಅಯ್ಯಾವಳೆ[5], ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ,[6] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ,[7] ಅಯ್ಯಾವಳೆ[8],

---

1 ಐಹೊಳೆ : ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆ : ಪುಟ 1.
1a ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು, 1-6, ಪುಟ 19-21 'ಧಾರವಾಡ' [ಗ್ರಾಮನಾಮ ವಿವೇಚನೆ].
2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 119 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).
3 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).
4 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).
5 ಕ.ಕ.ಸ್ಥ.ಲಿ.ಶ.ಬ.ಸಂ 84 ಅಣಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
6 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 40-50 ಹಂಸನೂರ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 4 ಐಹೊಳೆ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಚಾ.ವಿ; ಅಜ್ಞಾತವರ್ಷ).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 63 ಯರಗಲ್ಲು (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).

LIBRARY

ಅಯ್ಯಾವಳೆ,[1] ಅಯ್ಯಾವಳಿ,[2] ಅಯ್ಯವಳ,[3] ಐಯ್ಯಾವ್ವಳೆ,[4] ಐಯ್ಯಾವಳೆ,[5] ಐಯ್ಯಹೊಳೆ,[6] ಆರ್ಯ್ಯವಳ,[7] ಐಯ್ಯಾವೊಳೆ,[8] ಅಯ್ಯಾವೊಳಲು[9] ಎಂಬ ರೂಪಗಳೂ ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ + ತಮಿಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಪೊಳಲ್,[10] ಐಯ್ಯಾವೊಳಲ್[11], ಅಯ್ಯಪೊಳಲ್[12] ರೂಪಗಳೂ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಐಯ್ಯನ+ ಪೊಳಲ್ → ಅಯ್ಯಾವೊಳಲ → ಅಯ್ಯಪೊಳಲ → ಐಹೊಳೆ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮನಾಮದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. 'ಅಯ್ಯನ + ಪೊಳಲ್' ದ ಮೂಲಾರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ

---

1 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 111 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).

2 ಎ.ಕ. XII ಮಧುಗಿರಿ 35 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1502).

3 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 62 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).

4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 384 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಸು.ಶ.13).

6 ಕ.ಇ. IV 55 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

7 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 121 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).

8 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರು 43 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1205?).

9 ಐಹೊಳೆ § [illegible] : [illegible] 150.
(ಐಹೊಳೆ (ಜಿ) [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1075).

10 ಎ.ಕ. IV ಚಾಮರಾಜನಗರ 146 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1018-54).

11 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡು 213 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1015-16).

12 ಎ.ಕ. IV ಚಾಮರಾಜನಗರ 193 [illegible] (ಸು.ಶ.11).

ಸೂಚಿತ 'ಸ' (ಸ್ + ಅ) ಬದಲಾಗಿ, ಅಘೋಷೋಷ್ಮದ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ 'ಯತ್ವ' ಉಚ್ಚಾರವಾಗಿದೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಅರಸಿಯರಿ[1] (← ಅರಸಿಯ + ಅರಿ), ಹಿರಿಯಳ್[2] (← ಹಿರಿಯ + ಹೊಳ್ಳ), ಮಲಿಯಾಳ್ದ[3] (← ಮಲಿಯ + ಆಳು) ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮೇಲಿನ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ.

ಬಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯ ಪೂರ್ವಪದ 'ಅಯ್ಯ' ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥಿತ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲವೆ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಗೌರವಸೂಚಕವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತರದ 'ಹೊಳ್ಳ' ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮವಾಗಿದೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ-ಪೆಗ್ಗಡೆ ಶಬ್ದಗಳ ಉದಯವಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿರಿಯಳ್ ಪದವು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಸೂಚಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಪದಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರ ಅವರು ಪದವನ್ನು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ 'ಅಯ್ಯವ್ವಹಳ್ಳ'[4] ಹಾಗೆ ಬಂದಿದೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 80 ಅರಸಿಯರಿ (ಧಾ) ಮುಳಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1047).

2 ಅ.ರಿ.ಇ.ಎ. 1953-54 ನಂ 198 ಹಿರಿಯಳ್ (ಧಾ) ದುಂಡೂರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1134).

3 ಅ.ರಿ.ಇ.ಎ.1932-33ನಂ 1[illegible] ಮಲಿಯಾಳ್ದ (ಧಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1049). (ಗಮನಿಸಿ: ಹೊಳಲಯ್ಯ (ಧಾ) ನಿಗದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1124)-ಅ.ರಿ.ಇ.ಎ.1943-44 ನಂ 11, ಕಾಳ್ಯರ(ಧಾ) ಬಂಕಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1089)-ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 96, ಗಾಳ್ಯರ (ಧಾ) ಮುತ್ತಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.909)-ಅ.ರಿ.ಇ.ಎ.1941-42 ನಂ.28).

4 ಅಯ್ಯಅಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ(ಕ.ಇ.IV 55 ಬೆಳಗಾವ (ಧಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು, ಕ್ರಿ.ಶ.1000), ಅಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ (ಕ.ಇ.ಸಿ. IIIಮುಂಡರಗಿ 40 ಅವರ, ಕ್ರಿ.ಶ.1113) ಮೊದಲಾದ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈ [illegible] [illegible] ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶ್ರೇಣಿಯ [illegible] ಸುತ್ತಲಿನ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಘ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 500 ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇವರು 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಐನೂರ್ವರು' ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಐಹೊಳೆ, ಪ್ರಾಚೀನ [illegible] [illegible] 500 [illegible] [illegible] ಸುಮಾರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿತ್ತು. [illegible] [illegible] [illegible] ಅಗ್ರಹಾರ [illegible] ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ.357ರ [illegible], ಕ್ರಿ.ಶ. 444ರ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಅಗ್ರಹಾರದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ.[1] ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಐಹೊಳೆ ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿದ್ದು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ಅದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. 800ರಲ್ಲಿ ಇದು ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿದ್ದು ಐಹೊಳೆ [illegible] ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.[2] ಹೀಗಾಗಿ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ [illegible] [illegible]; ಈ [illegible] [illegible] "ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಸ್ವಾಮಿ" ಆದುದು, ಅಂದರೆ [illegible] (ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು) ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ [illegible] [illegible] ಡಾ. [illegible],[3] [illegible]. [illegible][4] ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಐನೂರ್ವರು [illegible] [illegible]

1 ಅಗ್ರಹಾರ [illegible] [illegible] [illegible], ಪುಟ 23-26.

2 ಇ.ಇಂ. VIII ಪುಟ 287 ಐಹೊಳೆ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.800).

3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] III-2, ಪುಟ 53-57.

4 ಕ.ಇ. IV 55 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನರನ್ನೇ ಸಮಾನಸ್ಥರೆಂದು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಹಿಡಿದರು. ಮಹಾಜನರನ್ನು ವರ್ತಕಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿಸಿದ ತಪ್ಪು ನಿರ್ಣಯವಿದು. ಈ (500) ಮಹಾಜನರು ವರ್ತಕರಾದರೆ, ವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಶಾಸನಗಳು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಖ್ಯಾಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದುದಾಗಿ ತೋರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅಂಥ ಕಾರಣವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

'ಐನೂರ್ವರು' ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಮಹಾಜನರನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಲ್ಲ. ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಲ್ಲ 'ಐನೂರು' ಮಹಾಜನರೂ 'ಐನೂರು' ಸದಸ್ಯರ ವರ್ತಕಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.[1] ಕೆಲವೆಡೆ ಮಹಾಜನರನ್ನು,[2] ವರ್ತಕಸಂಘ (ಐನೂರ್ವರು) ಸದಸ್ಯರನ್ನು[3] ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. "ಕೆಲಸಂಗದ ಮಹಾಜನಂಗಳೆರಡುನೂರ್ವ ಸ್ವಾಮಿಗಳುಂ"[4], "ಅಲ್ಲಿಯ (ಮಸಗೂರಿನಲ್ಲಿಯ) ಪ್ರಭುಸಮುದಾಯದೆರಡುನೂರ್ವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು"[5] ಎಂಬ ಶಾಸನವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಂಗ ಮಸಗೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಗ್ರಹಾರದ ಐನೂರು ಮಹಾಜನರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಸಂಘದ ಐನೂರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ

---

1. ಇ.ಇ. VIII ಪುಟ 287 ಐಹೊಳೆ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.800), ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 76 ಬಾಗೆ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.891).
2. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 330 ಹಿರೇಹಡಗಲಿ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1212).
3. ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 139 ಹೊಳಲು (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).
4. ಕ.ಇ. II ಪುಟ 82-83 ಕೆಲಸಂಗ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1147).
5. ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19-20 ಮಸಗೂರ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

'[illegible]' [illegible]. [illegible] (500) [illegible], (500 ಸದಸ್ಯರ) [illegible] [illegible]. [illegible] '[illegible]' [illegible].[1] [illegible] [illegible] (500 + [illegible] 500) [illegible].

[illegible] 500 [illegible]. [illegible] "[illegible]"[2], "[illegible]"[3] [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 535 – 747) [illegible]. [illegible] (4,5 [illegible]) [illegible] ([illegible]

---

1 [illegible] : '[illegible]' ([illegible]-300 + [illegible]-300) – [illegible] XVIII 227 [illegible] ([illegible]) [illegible].

2 [illegible] VIII [illegible] 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1245).

3 [illegible] XV 64 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

ಅಗ್ರಹಾರದ 500 ಮಹಾಜನ) ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಿಂದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ ಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳ ನಡೆಯಿತು. ನಾನಾ ವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ, ಬೃಹತ್ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಈ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ |#
ಅನೇಕ ಊರುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಲ್ಪತೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ (ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು) ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು (ಈ ಸಂಘ) ಪೂರ್ಣವೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅರ್ಥವಹಿವಾಟುಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಾಲ್ಪಹಿವಾಟುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯಾ ಗ್ರಾಮದ ತಂಬುಳಿಗಳು ಸಿಂಪಿಗರು, ತೆಲ್ಲಿಗರು ವಹಿವಾಟುಗಳು ಎಂಬ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ನೂರು, "ಐದು ಸಾವಿರದಲ್ಲಿರುವ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು" ಎಂಬ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಲಿ, ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರಾಗಲಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂದುವರಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

[illegible] ಶಾಸನದ[1] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]", [illegible] ಶಾಸನದ[2] "[illegible] ....
[illegible]", [illegible][3] "[illegible] ....", [illegible][4] "[illegible]", [illegible] ಶಾಸನದ[5] "[illegible] ......", [illegible] ಶಾಸನದ[6] "[illegible]

---

1 [illegible] XI ಪುಟ 82–83 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1147).

2 [illegible] XX 165 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

3 [illegible] ಸಂ 83 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

4 [illegible] : 11–2 ಪುಟ 23–42 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

5 [illegible] XIX ಪುಟ 30–34 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1155).

6 [illegible] XX [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1262).

[illegible] 18 [illegible][1] [illegible][2] [illegible]

---

1 [illegible] IX-ii [illegible] 148 [illegible] (…) [illegible] (… 1099).

2 [illegible] No 15 [illegible] (…) [illegible] (… 1186).

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ' ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು ' ಎಂಬ ವರ್ತಕ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವರ್ತಕ ಸಂಘವನ್ನು ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಗ್ರಾಮ, ಮಹಾಜನರು [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಮೂಲದ 500 ಜನ ಸದಸ್ಯರ ವರ್ತಕ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದುದರಿಂದ 500 ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು.[1] ಆದ್ದರಿಂದ ನಂತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು ' ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ (ವರ್ತಕ)ಸಂಘ.

"ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು" — ಈ ಪದವು ಹಲವು ರೂಪ[illegible] ವರ್ತಕಸಂಘ. ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ (ಐಹೊಳೆ), ಐದು ಸಂಘದ ಸ್ವಾಮಿ[2] ಐನೂರ್ವರು, ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು,[3] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯರು,[4] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯವರು,[5] ಅಯ್ಯಾಪುರದ ಐನೂರ್ವರು,[6]

---

1 ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು [illegible] ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರೆ?

1 ಸಾ.ಇ.ಇ. XV 134 [illegible] (ತಾ) [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1178).

2 ಸಾ.ಇ.ಇ. XVIII 144 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

3 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-i 118 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

5 ಕ.ಇ. V 19 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

6 ಸಾ ಇ.ಇ.XX 122 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1153).

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible] [illegible][4], [illegible] [illegible][5], [illegible] [illegible][6], [illegible] [illegible][7], [illegible] [illegible][8], [illegible] [illegible][9], [illegible] [illegible][10], [illegible] [illegible][11], [illegible][12], [illegible] [illegible][13], [illegible][14], [illegible]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 69 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 102 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1132).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 85 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

4 [illegible] ನಂ 54 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 142 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 138 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

7 [illegible] ನಂ.89 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 63 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).

9 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

10 ಎ.ಕ. XX [illegible] 109-117 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).

11 [illegible] IV 55 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

12 [illegible] ನಂ 83 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

13 ಎ.ಕ. IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).

14 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[1] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ಯನೂರ್ವರ್ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[2] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[3] ಅಯ್ಯಾವಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರ್ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[4] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ಬ್ಬರ್ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[5] ಅಯ್ಯಾವಳೆ ಅಯ್ನೂರ್ಬ್ಬರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[6] ಅಯ್ಯಾವಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[7] ಅಯ್ಯಾವಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರ್ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[8] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯೈನೂರ್ವರ್ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[9] ಅಯ್ಯಾವಳೆಯ ಐನೂರ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[10] ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ಬ್ಬರ್ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[11] ಅಯ್ಯಾವಳೆಯಯ್ದುನೂರ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು,[12] ಅಯ್ಯಾವಳೆ ಅಯ್ನೂರ್ವರ

---

1 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 103 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ಬೀದರ (ಜಿ) ಹಲಸೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1054).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 ಬಿಜಾಪುರ (ಜಿ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
5 ಕ.ಶಾ.ಶ.ಸೂ.ವ್ಯ.ಸಂ 15 ಸಿಂದಗಿ (ಜಿ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
6 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).
7 ಕ.ಕ.ಸ.ಂ.ಅ.ಮ. ನಂ 84 ಅಣ್ಣಿ (ಜಿ) ನೀಲಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 157 ಬಿಜಾಪುರ (ಜಿ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).
9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 391 ಬಳ್ಳಾರಿ (ಜಿ) ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.12).
10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 169 ಶೋಲಾಪುರ (ಜಿ) ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1223).
11 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 49-50 ಸಿಂದಗಿ (ಜಿ) ಸಿಂದಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 158 ಬಿಜಾಪುರ (ಜಿ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

ಸಾಕ್ಷಿಗಳು[1] — ಎಂದಿತ್ತು. ಈ ಸಂಘದ ವಿಷಯವಾಗಿ [illegible]ವಾಗಿರುವ ಪದ್ಯವು ಪ್ರಯೋಗಗಳು. ಈ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ಎಂಬ ಸಂಘದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಕಲ, ಪಾಂಚಾಲ, ಚೇರ, ಚೋಳ, [illegible], ಲಾಳ, ಗೌಳ, ಕಾಶ್ಮೀರ, [illegible], ಪಾಂಡ್ಯ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ :

ಪ್ರಾಚೀನತೆ : "ಈ ಸಂಘದ ಹೆಸರು ಕಂಡುಬರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನವೆಂದರೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. [illegible], ಸು 800ರ ಐಹೊಳೆಯ ಶಾಸನ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ '[illegible]' [illegible] ಐಹೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರ '[illegible]' [illegible] ದಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] (= [illegible]), [illegible] [illegible] ದಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ದಾನದ [illegible] ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ [illegible] ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಐಹೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು [illegible] ಐನೂರ್ವರ ಸಂಘದವರಿಂದಲು. ಆದುದರಿಂದ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ ಇದು' ಎಂದು [illegible] ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ."[2] ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.991ರ ಬಾಗೆ ಶಾಸನ,[3] ಈ ಸಂಘದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ

---

1 ಎ.ಕ. XI [illegible] 124 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?).

2 ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ : ಪುಟ 382-383.

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 78 ಬಾಗೆ (ಹಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.991).

[illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1398ರ [illegible] [illegible].[1]

[illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

"[illegible]"[4] [illegible]

---

1 [illegible] IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).

([illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1680ರ [illegible]. A .Appadorai: Economic conditions in South India p.391).

2 [illegible]

3 Karnataka's Trans -oceanic contacts: p.25 Foot note no.75.

4 [illegible] 31.

[illegible] ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಗಿ, ವೈಶ್ಯರಾಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿ, [illegible][1] [illegible]. [illegible] 'ಅ[illegible]' [illegible].

[illegible] : [illegible] 'ಅ[illegible]'[2], 'ಅ[illegible]'[3], 'ಅ[illegible]'[4], 'ಅ[illegible]'[5] [illegible]. [illegible] ? [illegible] ? [illegible]. [illegible] "[illegible]" [illegible].

---

1. ಎ.ಕ. VIII [illegible] 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).
2. ಎ.ಕ. IX [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).
3. ಎ.ಕ. VII [illegible] 90 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185).
4. ಎ.ಕ. VIII [illegible] 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).
5. ಎ.ಕ. XIX [illegible] 35-38 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

[illegible][1] [illegible]

[illegible]

[illegible][2] [illegible][3] [illegible]

---

1 [illegible] : 7–8 [illegible] 339–364.

2 [illegible] 54 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1108).

3 [illegible]

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನತನವುಳ್ಳದ್ದು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲು ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಮಹಾಜನರು 'ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ'ರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೆಸರನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಗೆ 'ಅಹಿಚ್ಛತ್ರವೆನಿಸುವ ಅಯ್ಯಾವಳೆ' ಎಂದು ಇವರು ಕರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗತಾನುಗತಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬಹುದೆನಿಸುತ್ತದೆ.[1] ಹೀಗೆ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಹಿಮೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನಿಜವಿರಬಹುದೆನಿಸುತ್ತದೆ:

ವಂಶ : 'ಬಂದಳಿಕೆಯಮಾಳ ಭದ್ರೋದ್ಭವರುಂ'[2], 'ವಾಸುದೇವ ಬಂದಳಿಕೆಯಮಾಳ ಭದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರುಂ'[3], 'ಬಲದೇವ ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಲೀ ಮೂಲಭದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರುಂ'[4] ಶಾಸನಗಳು ಇವರ ವಂಶ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೂಗಳ ವಂಶ, ಗೋತ್ರ, ಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದರ ಉಗಮವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುರುಷರು. ಉದಾಹರಣೆ : ಗೌತಮ,

---

1 ದಕ್ಷಿಣದ ಅರಸರುಗಳು ತಾವು ಸೂರ್ಯವಂಶ, ಚಂದ್ರವಂಶದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ ಇವರೂ ತಾವು 'ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ'ದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತಿದೆ.

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 ಎರೆಹೊಸೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

ಶಾಕ್ತೇಯ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಲದೇವ, ವಾಸುದೇವ, ಖಂಡಕೇಶವ ಮುಖ್ಯರು ಪಂಥದವರು ಈ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು. ಪ್ರಾಚೀನಯುಗದ ಬಲದೇವ, ವಾಸುದೇವ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರ ವಸುದೇವನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಬಲರಾಮ ಮತ್ತು ವಸುದೇವ ಅಥವಾ ವಾಸುದೇವ. ಬಲದೇವ ಈ ವಾಸುದೇವನ ಆರಾಧನೆಯು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೫೦ ರ ಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಆಧಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.[1]

ಖಂಡಕೇಶವ ಮುಖ್ಯರು, ಸಮಯದವರು. ಲಿಂಗಾಯತರನ್ನು ಕುರಿತ ಕ್ರಿ.ಶ.1045ರ ಹೊಟ್ಟೂರಿನ ಶಾಸನದ[2] "ಸಮಯಭಾಗ ಪಂಡಿತಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾಪುರುಷ ಶೀರ್ಷ ಕೋಳಂದಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಸ್ವಾಮಿ ಮಧ್ಯಮೇಶ I ವೈಭವ ಭೂಪಾಲ I ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾದೇವ ದಾಸ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ I ಚತುರ್ಧ ಧ್ಯಾನಮಂಚರ I ಅಪರ ಭೋಗದೇವ I ಸ್ವಾಮಿ ಭೂಮಿಪಾಲ I ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾಲಕ I ಖಂಡಪರಶು ಲೋಕೇಶ I ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯದೇವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕ......" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಈತನು ಪಾಶುಪತ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದನು.[3] ಇದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೂರಿನ ಲಿಂಗಾಯತರು ಕಾಳಾಮುಖ ಪಂಥದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಲಿಂಗಾಯತರು ಹಾಗೂ ಜಂಗಮರು ಕಾಳಾಮು-

---

1 ಮಾಲತೀಮಾಧವ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ : ಅಂಕ, ಪುಟ 34–35.

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX_{-1} 101 ಹೊಟ್ಟೂರು (ಧಾ) ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1045).

3 ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕಾಳಾಮುಖ ಪಂಥ, ಪಾಶುಪತ ಹಾಗೂ ಲಕುಳೀಶ ಪಂಥದವರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆಧಾರಸಹಿತ ನೀಡಿರುವ ಲೇಖನ ಸಂಶೋಧನ (ಕನ್ನಡ ಭಾರತಿ) 9–3, ಪುಟ 7–14).

ಪಾತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಧರ್ಮ ಕೇಳುವ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಬಸೂರವರ [illegible] ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ [illegible] ಬಲದೇವ, ವಾಸುದೇವ, [illegible] [illegible] ಪುರುಷ, ಪಾತ್ರ[illegible] ದೇವತೆಗಳು [illegible]. ಬಲದೇವ [illegible], ವಾಸುದೇವ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ರ ಚ ನೆ : 'ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಬಸೂರವರು' [illegible] [illegible] [illegible] ಸ್ವರೂಪ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ಮೊದಲು ಕೇವಲ 'ಬಸೂರವರು' ಎಂದಿದ್ದು (ಉದಾಹರಣೆ : [illegible], [illegible]), ತದನಂತರ (ಹಿಂದೆ 'ಅಯೋಧ್ಯೆಯ' ಸೇರಿ) 'ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಬಸೂರವರು' ಎಂದು ಗ್ರಾಮನಾಮ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

[illegible]

[illegible]

[illegible] ' [illegible] '[1], [illegible]

---

1 [illegible] XIX [illegible] 35-39 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] .1142).

'ಭೈರವನಿಯ ದೇವರು'[1], 'ಕಾಲಭೈರವದೇವರುದಯಾಪ್ರಸಾದರು'[2], 'ಭೈರವಿಯ ದೇವರು'[3], 'ಭೈರವನಿಯ ದೇವರು'[4] ಅಯ್ಯನವರ ಮಠದಿಂದ ದೇವರ[5], 'ಗಂಗಾಧರದೇವರು ಉಭಯ ಪ್ರಸಾದರ'[6], 'ಕಾಳಭೈರವದೇವ ಪ್ರಸಾದರು'[7] ...

... ಅವರ ವಂಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದವರು ಜನಾಂಗದ ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಗೊಂಡಿದೆ.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 139 ಕೊಳಲು (ತಾ) ಹಣೆಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

2 ಎ.ಕ. XIX ಮುಳು 19-26 ಮುದುಗದಾಪುರ (ತಾ) ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 ಸಂಗಿ (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

5 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 170 ಕೊಲ್ಲಮಾರನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1180?).

6 ಎ.ಕ. IV ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 55 ಹಂಗರವಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.೧1398).

7 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 133 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1131).

ಭಕ್ತಿ : ಇವರು ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವರ, ಶೈವಸಂಪ್ರದಾಯ, ಶೈವರೆಂದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. "ಶಿವಪಾದಶೇಖರರುಂ"[1], "[illegible] ದೇವ [illegible] ಶರಣರು"[2], "[illegible]"[3], "[illegible] ಪೂಜಾನಿರತರುಂ"[4], "[illegible]"[5] ಎಂಬ ಶಾಸನೋಕ್ತಿಗಳು ಇವರ [illegible] ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರು [illegible] ಧರ್ಮಕ್ಕೆ [illegible] ಅದಕ್ಕೆ [illegible]. [illegible]ಗಳನ್ನು[6] [illegible] [illegible].

ಶಾಸ್ತ್ರ : ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು "ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರ"ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಶಾಸನಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದರೇನು ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. 'ಗುರು' ಎಂದರೆ ಶೈವಾಚಾರ್ಯರೆಂದು-[illegible] [illegible] ಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ 'ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರ'ವೆಂದರೆ ಶೈವಾಚಾರ್ಯರ (ಗುರು)ಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 297 ಕುರುಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1171).

2 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 ಮಮದಾಪುರ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

3 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 ದೇವನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 ಮಮದಾಪುರ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 ಕಂದಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

6 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 ದೇವನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).
("[illegible]")

[illegible] ' [illegible] ' [illegible] ([illegible]) [illegible] ' [illegible] ' (code of merchants) [illegible] "[illegible]"[1], "[illegible]"[2] [illegible] ([illegible]) [illegible], [illegible] ' [illegible] ' [illegible] ' [illegible] ' (— [illegible]) [illegible][3] [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]) [illegible] (—[illegible]) [illegible] ' [illegible] ' [illegible]

1 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

2 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 19–22 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

3 [illegible] IX-i 287 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

[illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]"[1] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] "[illegible]"[2] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[6] [illegible] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

3 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 297 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

5 ಎ.ಕ. IX [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).

6 ಎ.ಕ. V [illegible] 25 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 991).

(ಸು.ಶ.10), ಬೆಳತೂರು[1] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000), ಬೇಲೂರು[2] (ಕ್ರಿ.ಶ.1037), ಹೊಳಲು[3] (ಕ್ರಿ.ಶ.1074), ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[4] (ಕ್ರಿ.ಶ.1084), ಎಲಿಸಿರೂರು[5] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109), ಬಿಜಾಪುರ[6] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142), ಹುಲಿಯುಗೆರೆಯ[7] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166), ಅರಸಿ[8] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172), ಬೆಳ್ಳಟ್ಟಿ[9] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174), ಹೊಂಬಳ್ಳೂರ[10] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185), ಕುಣಿಗಲಪುರ[11] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185), ಕರ್ಜಗಿ[12] (ಸು.ಶ.12), ಕೊಂಡಗುಳಿ[13] (ಸು.ಶ.12), ಕಲಲೆ[14] (ಸು.ಶ.12-13), ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ[15] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208),

---

1 ಎ.ಕ. IV 55 ಬೆಳತೂರು (ತಾ) ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ.

2 ಎ.ಕ. III ತಿರುಮಕೂಡಲುನರಸೀಪುರ 59 ಬೇಲೂರು.

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 139 ಹೊಳಲು (ತಾ) ಹಡಗಲಿ.

4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 ಎಲಿಸಿರೂರು (ತಾ) ಗದಗ.

6 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ.

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 ಹುಲಿಯುಗೆರೆಯ (ತಾ) ಗದಗ.

8 ಕ.ಇ.ಸ್ಥ.ಬೆ.ಕ.ಮ.ನಂ 83 ಅರಸಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ.

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 124 ಬೆಳ್ಳಟ್ಟಿ (ತಾ) ಗದಗ.

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 65 ಹೊಂಬಳ್ಳೂರ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ.

11 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 51 ಕುಣಿಗಲಪುರ.

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 209 ಕರ್ಜಗಿ (ತಾ) ರೋಣ.

13 ಶಿವಾನುಭವ : 5-7.

14 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡು 359 ಕಲಲೆ.

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ.

ನೇಸರಗಿ[1] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219), ಮುನವಳ್ಳಿ[2] (ಕ್ರಿ.ಶ.1243) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಂಡಕ್ಕನ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ[3] (ಕ್ರಿ.ಶ.1267) ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ[4] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135), ಕುರುಗೋಡು[5] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಶಬ್ದದ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದಲೂ 11,12,13 ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿಯ 'ಗುರು' ಶಬ್ದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಡಾ.ಎಂ.ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಅವರು "ಗುರು (= ತೆರಿಗೆ) ಎಂಬುದೂ ಈ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪದ"[6] ವೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥ ನೀಡಿ ರುತ್ತಾರೆ. ಹಿರೇಮಠರು (ಅಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಸಾದರು) ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.[7] ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮೊದಲ 'ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ' ಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಸುವರ್ಣ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ'[8]

---

1 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. X ಪುಟ 248-249 ನೇಸರಗಿ (ತಾ) ಸಂಪಗಾಂವ.
2 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 ಮುನವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ.
3 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ.
4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30-34 ಕೊಲ್ಹಾಪುರ (ತಾ) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ.
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 297 ಕುರುಗೋಡು (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ.
6 ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಪುಟ 381.
7 ಕ್ರಿ[illegible] (ಸಂ)ಯ [illegible] ಪುಟ-27.
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

[illegible]

[illegible] ಕ್ರಿ.ಶ. 1177ರ [illegible] [1] ಕ್ರಿ.ಶ.1135ರ [illegible] [2] [illegible]

ಕ್ರಿ.ಶ.1402(?) ರ [illegible] [3] [illegible] " [illegible] " [illegible]

---

1 [illegible] IX-1 287 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

2 [illegible] XXX [illegible] 30-34 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

3 ಎ.ಕ. IX [illegible] 98 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1402?).

ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ವರ್ತಕಸಂಘ ಬಂಗಾಳ (?), ಅಂಡಮಾನ್ (= ಬಿಲ್ಲಿಕ್ಕ), ಫೀರಿ, ಮತ್ತುರಂಗಗಳ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ವಿಷಯವು ಕ್ರಿ.ಶ.1402(?)ರ ಬೇಗೂರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[1]

• • • • • • •

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೆಳತೂರ ಶಾಸನದ[2] ಬಳೆ (Ring)ಯಲ್ಲಿ ಮಣಿಗ್ರಾಮದ ಮುದ್ರೆಯು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು[3] ಗಮನಿಸಿ ವರ್ತಕರು (ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು) 'ಮಣಿಗ್ರಾಮದ ಮುದ್ರೆ' ಮುದ್ರೆ (= ಲಾಂಛನ) ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಇನ್ನು ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಲಾಂಛನದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದು ಸೋಜಿಗ. ಕಾರಣ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಮುದ್ರೆಯು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದಿದೆ.

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ (ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ) ಕಾವಿ (= ಭಗ್ವಾ) ಬಣ್ಣದ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಣ್ಣ (= ಕೊಡೆ) ಇದು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ

---

1 ಎ.ಕ.IX ಬೆಂಗಳೂರು 96 ಬೇಗೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1402?).

2 ಕ.ಇ. IX55 ಬೆಳತೂರು (ತಾ) ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

3 ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಶಾಸನದ ಬಳೆಯು ಬೇರೆ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

"ಭುಜಬಲ ದಂಡ ಪ್ರಚಂಡರುಂ"[1] ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ಕರೆದಿವೆ. ವರ್ಣನಾ ಪ್ರಸಂಗದ "ಅಖಂಡಿತ ಕೋದಂಡ"[2] ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವ ಈ ದಂಡವನ್ನೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರುವ ಭಾಗವಿದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕ. ಪರ್ವತ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಶೇಷಗಳ ವಿವರಣೆಗಳಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಾಸನ (ಶಾಸನ್ಯ ಮು) ಬಿರುದ[3] (ಅಪ್ರಕಟ) ಕೊಂಗಳ್ಳಿ[4] ಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೊಂದಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸುವವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಭಾಗ, ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿರುವುದು ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮಂಡಲೇಶ್ವರ, ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ, ಸಾಮಂತ, ಮಹಾಸಾಮಂತ, ದಂಡನಾಯಕ, ಮಹಾದಂಡನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಮಧ್ಯ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 299 ಕಲ್ಲೆದಾಣ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಸು.ಶ.12).
2 ಕ.ಇ. IV 55 ಬೆಳಗಾವ (ತಾ) ಶಿಕಾರಿಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).
3 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-30 ಬಿರುದ (ತಾ) ಬಿರುದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
4 ಶಿವಾನುಭವ : 5-7 ಪುಟ 227-230 ಕೊಂಗಳ್ಳಿ- ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (ತಾ) (ಸು.ಶ.12).

ಯುಗದ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಿರಳ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ವರ್ತಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಅದರಂತೆ ಇವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮಹಾಉದಾರತ್ವ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಾಧಿ, ಯುದ್ಧಕೌಶಲ್ಯ, ಶೌರ್ಯ-ಸಾಹಸ, ಪರೋಪಕಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪರಿಧಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಹಾಉದಾರತೆ, ಮಹಾದಾನ, ಶೌರ್ಯ-ಸಾಹಸ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಹೀಗಿರುತ್ತವೆ :

1. " ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತ ವೀರಶಾಸನ ಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ ಸತ್ಯ ಶೌಚಾಚಾರ ಚಾರು ಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವೀರಬಣಂಜು ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾಲ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಡ್ಡಧ್ವಜಾನುಮಾನಸರು (ಮಾನಸರಾನ) ನಾನಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂಗಿತ ಮಹಾವಕ್ಷ ಸಹಸ್ರ ಭುಜವಿನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯರುಂ ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಲಿ ಮೂಲಭದ್ರ ವಂಶೋದ್ಭವರುಂ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ವೇಳಾಪುರವಾಸ್ತವ್ಯರುಂ ಪಟ್ಟಣಂಗಳುಂ ಚಾತುಷ್ಕ್ಯಯೋಗಿಣಿಯರುಂ ಚತುರ್ದಿಶೆಯಾತ್ರ್ಯವು ನಾನಾದೇಶ ಭ್ರಮಣ

[illegible]

ಕೆಱಸುವರುಂ ಕರಿವ ಕಣ್ಣಯು ಕಾಲಂ ಕಾವರುಂ ಕೆಸರಂ ಕಿಚ್ಚುವರುಂ ಮಱಲ ಸಾರಿಯುಂ ಪೊಸವರುಂ ಸಿಡಿಲಂ ಪಿಡಿವು ಕೋಟ್ಲ್ಯರುಂ ಕಂಠ್ಯ ದಿಟ್ಟರ್ಕಳಂ ನೆಱೆರಿಯುವರು ಆಳ್ದರ ಭುಜಾಬಲದ ಪೊಸಬಲ್ಲರು ಪರಸ್ಪರಕಾಯುವರುಂ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾರವುವರುಂ ಭಗವತಿ ಗುಣ್ಯಪ್ರಯುವರ್ತ್ರ ಶ್ರೀಕೋಟ್ಯೂರೆಸ್ಸಮ್ಮದಂಗಳಂ ಸಾಧಿ(ಧಿ)ಸುವ ಸಾಧಕರಂತೆ ಶ್ರೀಕೋಟೇಶ್ವರಮಂ ಸಾಧಿ(ಧಿ)ಸುವ ಗುಡ್ಡಾನ್ವಯಮುಮಲಕ್ಷಣಂಗಳನಱಿಯು ನುಡಿವಂ ಗಡ(ಡ) ಬಂದಿಗ್ರಹಂ ದೆಸೆಯನಗಿ ಬಪ್ಪ ವಸುಂಧೆಗಂ ಕಂಡರುಡ ಕರ್ಕೆಗಳ ಮುಱಿದು ಬರ್ದ್ದ ಚೆಲ್ವಂ ಸೂರ್ಯ್ಯರದ ಕಂದರ್ಪಂ ಎತ್ತಿದ ನೆತ್ತರ ಕೂರ್ಮ್ಮಗಳ್ ದಾಳರ್ಪಂ ಪಾಯ್ದು ಬಣಗ ಮೊರ್ಗೆಯೆಯು ಪಾಳ್ಕರಂ ನಡು ಯುದ್ಧಮಲ್ಲರ್ ಕೂಡಿದ ಸತ್ಯಾತರಂ ಪೊಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಂ ತಮ್ಮವರಲ್ಲರು ತೊಂಗ ಡಾಂಕೆ ಮೊಗೆದು ಕರಿಯುಂ ಕೊಂಡು ಮುಗ್ಗಿಯುತ್ತ ವಾಗಿನ ಕಪ್ಪವಂ ಕಟ್ಟ ಪೊರ್ದ್ದವರುಂ ಬಾಣಸೊಬಲ್ಲರು ಪೊರ್ಕ್ಕ ಸಬ್ಬರಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮದಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳುಂ"[1]

2. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತ ವೀ(ವೀ)ರಶಾಸನ ಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ ಸತ್ಯ ಶೌಚಾಚಾರ ಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಶಾ(ಜ್ಞಾ)ನ ವೀರಬಣಂಜು ಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲನ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಡಧ್ವಜ ವಿರಾಜಮಾನ ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಲಿ ಮೂಲಭದ್ರೋದ್ಭವರುಂ ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಶ್ರಯ ರತ್ನಾಕರಾಯ್ಯವೊಳೆ ಪುರವರಾಧೀ

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

ಸ್ವಧರ್ಮಾಂತರಂಗರಪ್ಪ ಶ್ರೀವೀರಬಣಂಜುಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲನಾಶುದ್ಧಗುಣರುಂ"[1]

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನ ವಿಖ್ಯಾತ"[2], "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ"[3], "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುವಿಸ್ತಾರ"[4] ಎಂದಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ "ಸ್ವಸ್ತ್ಯನೇಕಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ"[5], "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ"[6], "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ"[7], "ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಶ್ರಯ"[8] "ಅಯ್ಯಾವಳೆಯ್ನೂರ್ವರ ಸಾಮಾನ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಂಡರೆ"[9] ಎಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. "ಭುಜಬಲ(ಕಿ)ವಂತ ಬಸ್ತರುಂ"[10], "ಭುವನ ಖ್ಯಾತ್ಯಮೋದನಾಸರುಂ"[11], "ವೀರಬಣಂಜುಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲಕರ್"[12], "ವಾಣ್ಯಕ್ಷೇ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ.XI-1148 [illegible] (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

2 ಇ.ಹಾ.ಕ.ಶೋ.ಸ್ವೀ. ನಂ 15 [illegible] (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 203 ನಿಡೋಣಿ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

5 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 19-22 ಬೆಳಗಾಂವ (ತಾ) ಬೆಳಗಾಂವ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1158 ಎಲಿಸಿರೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

8 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 170 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1180?).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ.XX 112 ಸಂಶಿ (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-1 391 ಕುರವತ್ತಿ (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಸು.ಶ.12).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 203 ನಿಡೋಣಿ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

"[illegible]"[1], "[illegible]"[2], "[illegible]"[3], "[illegible]"[4], "[illegible]"[5], "[illegible]"[6], "[illegible]"[7], "[illegible]"[8], "[illegible]"[9], "[illegible]"[10], "[illegible]"[11] — [illegible] "[illegible]"[12],

---

1 [illegible] X ಪುಟ 248-249 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

2 ಎ.ಕ. XIX ಪುಟ 18-26 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).

3 ಎ.ಕ. XIX ಪುಟ 35-39 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).

5 ಎ.ಕ. X [illegible] 170 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 11೮೦?).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

8 ಎ.ಕ. VII [illegible] 90 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 138 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

10 ಎ.ಕ. VII [illegible] 94 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

11 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 211 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY
DHARWAD
580003

"ಮಹಾಪ್ರಧಾನ"[1] ಪದವಿಯ ಪರಿಚಯ.

ಸು.ಶ.10 ರಿಂದ 1398ರ ವರೆಗೆ ಕುಂದಣಸೋಮಿದೇವ,[2] ಬಿಟ್ಟರಸ,[3] ಬೀಚಣಯ್ಯ,[4] ಬಲ್ಲಯ್ಯ[5], ಅಕ್ಕಣಾರ್ಯ,[6] ಬೋಪಣ,[7] ಗಂಗರಸ[8], ಬಲ್ಲಯ್ಯ,[9] ರಮಾಣ್ಣ,[10] ಅನಂತಪಾಲ,[11] ಪಾರಿಸಯ್ಯ,[12] ಶಿವರಾಜ,[13] ಬೊಪ್ಪಣ್ಣ,[14]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 211 ಬೋಮ್ಮಣ (ತ) ಸುವರ್ಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

2 ಎ.ಕ. V ಹೊ.ನರಸೀಪುರ 25 ಕುಂದಣಸೋಮಿದೇವ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.991).

3 ಕ.ಇ. IV 55 ಬಿಟ್ಟರಸ (ಜ) ಅಕ್ಕಾದೇವಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

4 ಎ.ಕ. III ಟಿ.ನರಸೀಪುರ 59 ಬೀಚಣಯ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಲ್ಲಯ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 118 ಅಕ್ಕಣಾರ್ಯ (ಸೋ) ಬಾಗೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 139 ಬೋಪಣ (ಸೋ) ಬಾಗೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

8 ಮೈ.ಆ.ರಿ. 1928, 103 ಗಂಗರಸ (ತ) ಬೋಪಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1077).

9 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಲ್ಲಯ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 63 ರಮಾಣ್ಣ (ಸೋ) ಅಂಗಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 148 ಅನಂತಪಾಲ (ಸೋ) ಬೋಪಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 ಪಾರಿಸಯ್ಯ (ಸೋ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 172 ಶಿವರಾಜ (ಸೋ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

14 ಎ.ಕ. XIX ತುಮ 30-34 ಬೊಪ್ಪಣ್ಣ (ಸೋ) ಬೊಪ್ಪಣ್ಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

[illegible] [1], [illegible] [2], [illegible] [3], [illegible] [4], [illegible] [5], [illegible] [6], [illegible] [7], [illegible] [8], [illegible] [9], [illegible] [10], [illegible] [10ಅ], [illegible] [11], [illegible] [12], [illegible] [13], [illegible] [14], [illegible] [15], [illegible] [16], [illegible] [17],

---

1 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 35–39 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

3 ಎ.ಕ. V [illegible] 19–20 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

4 [illegible] ಭಾರತಿ : 11–2, ಪುಟ : 22–42 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 106 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

6 [illegible] ನಂ 83 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

7 [illegible] ನಂ.84 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 124 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

9 [illegible] ನಂ 88 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

10ಅ ಎ.ಕ. X [illegible] 170 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1180?).

11 [illegible] III 32 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1182).

12 ಎ.ಕ. VI [illegible] 10 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 65 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185).

14 ಎ.ಕ. VII [illegible] 90 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1185).

15 [illegible] ನಂ 15 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1188).

16 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 211 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

17 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX–1 391 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

[illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5]
[illegible][6], [illegible],[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible][10], [illegible],[11]
[illegible],[12] [illegible],[13] [illegible],[14] [illegible]
[illegible],[15] [illegible],[16] [illegible],[17] [illegible][18].

---

1 [illegible] XX 200 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಸು.ಶ.12).
2 [illegible] : 5–7, [illegible]–227–230, [illegible] [illegible] (ಸು.ಶ.12).
3 ಎ.ಕ. III [illegible] 350 [illegible] (ಸು.ಶ.12–13).
4 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 19–22 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
5 [illegible] XV 232 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).
6 [illegible] XX 228 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
7 [illegible] XVIII 203 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).
8 ಎ.ಕ. XI [illegible] 124 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?).
9 [illegible] X [illegible] 248–249 [illegible] ([illegible])
[illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).
10 [illegible] XV 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
11 [illegible] XX248 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).
12 [illegible] ([illegible]): [illegible] ([illegible])
[illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).
13 [illegible] III [illegible] 63 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).
14 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 288 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.[illegible].1245).
15 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 19–26 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).
16 ಎ.ಕ. II [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).
17 ಎ.ಕ. XI [illegible] 137 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).
18 ಎ.ಕ. V [illegible] 8 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1382).

[illegible][1] [illegible] [illegible] 50 [illegible] [illegible].
([illegible] [illegible] [illegible]).

[illegible] [illegible] — 1, [illegible] [illegible] — 9, [illegible] [illegible] — 24, [illegible] [illegible] — 12, [illegible] [illegible] — 3 — [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] : 9, [illegible] [illegible] : 8, [illegible] [illegible] : 7, [illegible] [illegible] : 3, [illegible] [illegible] : 5, [illegible] [illegible] : 4, [illegible] [illegible] : 3, [illegible] ([illegible] + [illegible]) : 2, [illegible] ([illegible] + [illegible]) : 2, [illegible] [illegible] : 2, [illegible] [illegible] : 1, [illegible] [illegible] : 2, [illegible] : 1, [illegible] : 1 — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],

1 [illegible] XI [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1398).

[illegible]

[illegible]

• • • • • •

[illegible][1] [illegible] 1100 [illegible][2] [illegible]

1 [illegible] XIX [illegible] 30–34 [illegible] (1135). ([illegible] XX 112 [illegible] 1144)

2 [illegible] XI-ii 158 [illegible] (1109).

ಶಾಸನಗಳು ಈ ಬಗೆಗೆ [illegible] ಬೆಳಕನ್ನು [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible].

ಇವರು 'ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ[illegible]'[1] [illegible] 'ಸಾಮಂತಾಧಿಪತಿ'[2] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][3] [illegible][4] [illegible] [illegible] [illegible]

---

1 'ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ[illegible]' [illegible] ಪ್ರಯೋಗ [illegible]— (ಸಾ.ಇ.ಇ. XX 165 [illegible] ([illegible]) [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1178).
2 ಕ.ಇ. I ಸಂ 71 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1222). (ಸಾಮಂತಾಧಿಪತಿ [illegible] [illegible] 10–3, ಸಂ :101).
3 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).
4 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible] [7] [illegible] [8] [illegible] [9] [illegible] [10]

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

2 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

3 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-1 118 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

4 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

5 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

7 ಸಾ.ಇ.ಇ. [illegible] 148 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

8 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

9 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

10 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

[illegible] [1] [illegible] ಅರಸರಿಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಸ್ಥಾನವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅರಸರಿಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಸ್ಥಾನದ [illegible] ಶಾಸನಗಳು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. "[illegible]" [2], "[illegible]" [3] [illegible]

[illegible] [4] [illegible]

---

1 [illegible] XV 164 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

2 [illegible] XV 164 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

3 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1245).

4 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

ಕ್ರಿ.ಶ.1054ರ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಶಾಸನದ[1] "[illegible] [illegible]", ಕ್ರಿ.ಶ.1186ರ [illegible] ಶಾಸನದ[2] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]", ಕ್ರಿ.ಶ.ನು. 1245ರ [illegible] [illegible] ಶಾಸನದ[3] "[illegible] [illegible] ...... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

2 [illegible] XV 211 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

3 ಎ.ಕ. IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).

[illegible],[1] [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible],[5] [illegible],[6] ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ,[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[11], [illegible],[12] [illegible],[13] [illegible],[14] [illegible],[15]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 76 [illegible] (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.991).

2 ಎ.ಕ. V [illegible] 25 [illegible] (ಸು.ಶ.10).

3 ಕ.ಇ. IV 55 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

4 ಎ.ಕ. III [illegible] 213 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1015-16).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 69 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

6 ಎ.ಕ. III [illegible] 59 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

7 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 118 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 139 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

10 ಮೈ.ಆ.ರಿ. 1928, 103 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1077).

11 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 94 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 63 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 148 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

14 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 [illegible] (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 71 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

[illegible],[1] [illegible],[2] ಹಾನಗಲ್ಲು,[3] [illegible][4], [illegible],[5] [illegible],[6] ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ,[7] [illegible],[8] [illegible][9], [illegible][10], [illegible],[11] [illegible],[12] [illegible],[13] [illegible],[14] ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ,[15]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ.XI-ii [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

2 [illegible] ನಂ 54 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

3 ಕ.ಇ. V 19 ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ.XI-ii 172 [illegible] (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 123 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 85 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 102 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1132).

8 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 144 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

10 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 35–39 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

11 [illegible] III 47 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

13 ಕ.ಇ. II [illegible] 82–83 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1147).

14 ಕ.ಇ. IV 15 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1149).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 122 ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1153).

[illegible][1], [illegible][2], ಮನಗೂಳಿ[3], [illegible][4], ಬಂದಳಿಕೆ[5], [illegible][6], ಬಾಳಂಬೀಡ[7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], ಅಡಕಿ[11], ಅಡಕಿ[12], [illegible][13], ಬಂದಳಿಕೆ[14], [illegible][15], [illegible][16], ವಿಜಾಪುರ[17],

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 98 [illegible] (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1158).

2 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1159).

3 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19–20 ಮನಗೂಳಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 347 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161?).

5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 242 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1163).

6 ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ : 11–2 ಪುಟ, 22–42 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 142 ಬಾಳಂಬೀಡ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 [illegible] (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

9 ಎ.ಇ. XX ಪುಟ 109–117 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 252 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1171).

11 [illegible] 83 ಅಡಕಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

12 [illegible] 84 ಅಡಕಿ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

13 [illegible] V 64 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

14 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 236 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 124 [illegible] (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

16 [illegible] 88 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

17 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ವಿಜಾಪುರ (ತಾ) ವಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1176).

[illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible][6], [illegible],[7] [illegible],[8] [illegible],[9] [illegible],[10] [illegible][11], [illegible][12], [illegible],[13] [illegible][14], [illegible][15],

---

1 [illegible] V 33 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1176).

2 సౌ.ఇ.ఇ. IX-1 297 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1177).

3 సౌ.ఇ.ఇ. XV 135 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1178).

4 [illegible] 69 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1180).

5 [illegible] III 32 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1182).

6 [illegible] VI [illegible] 10 [illegible] (క్రీ.శ.1184).

7 సౌ.ఇ.ఇ. XV 65 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1185).

8 ఎ.ఇ. I పుట 49-50 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1186).

9 సౌ.ఇ.ఇ. XX 130 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1187).

10 సౌ.ఇ.ఇ. XV 71 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1188).

11 సౌ.ఇ.ఇ. XV 148 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1189-90)

12 సౌ.ఇ.ఇ. XV 211 [illegible] (తా) [illegible] (క్రీ.శ.1196).

13 సౌ.ఇ.ఇ. XV 40 [illegible] (తా) [illegible] (సు.శ.12).

14 [illegible] : 5-7, పుట 227-230, [illegible] [illegible] (సు.శ.12).

15 సౌ.ఇ.ఇ. IX-1 391 [illegible] (తా) [illegible] (సు.శ.12).

[illegible],[1] [illegible][2], [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible],[6] [illegible],[7] [illegible][8], [illegible],[9] [illegible][10], [illegible][11], [illegible][12], [illegible],[13] [illegible],[14] [illegible][15]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 43 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 157 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

4. ಎ.ಕ. XI [illegible] 124 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?).

5 ಎ.ಕ. XI [illegible] 105 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

7 ಕ.ಇ. I [illegible] 70 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1222).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 169 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1223).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 248 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

10 [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).

11 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 208 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1245).

12 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 19–26 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

13 ಎ.ಕ. IX [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).

14 ಎ.ಕ. V [illegible] 8 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1382).

15. ಎ.ಕ. IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).

[illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.991 [illegible] 1398ರ [illegible] 77. [illegible] ([illegible]), [illegible].

• • • • •

"[illegible]"[1], "[illegible]"[2], "[illegible]"[3], "[illegible]

---

1 [illegible] 15-20 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

2 [illegible] 84 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

3 ([illegible]) [illegible] 82 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1182).

III

ಮುಮ್ಮ ಸಮಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಯ..... ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ[1] ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅನೇಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಐಯುನೂರ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಯರುಂ, ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳ್, ಉಭಯ ನಾನಾದೇಶಿ, ಸಮಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಯ..... ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ — ಈ ಬಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವಸ್ವಾಮಿ ಬಿರುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಮುಖ, ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುವ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ವರ್ತಕ ಸಂಘ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳದೆ ಅಯ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿದ್ದ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ವರ್ತಕ ಸಂಘ ಇಲ್ಲವೆ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಎಂಬ ವರ್ತಕರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಸಮಂಜಸವೂ ಸಮರ್ಪಕವೂ ಸಮಯೋಚಿತವೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ, ಸೆಟ್ಟಿ, ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ಗವರೆ, ನಾನಾದೇಶಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ತಕರು ತಮ್ಮ ಮೂಲದ (ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ)(ವರ್ತಕ) ಸಂಘದ ಹೆಸರನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಳಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ 'ಪ್ರಧಾನಸ್ಥಾನ', 'ಮೂಲಸ್ಥಾನ' ಸರ್ವಸ್ವ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಆದಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು' ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು

---

1 ಇ.ಸಾ.ಕ.ಶಾ.ಸ್ಸಿ.ನಂ 15 ಶಿರಸಂಗಿ (ಈ) ನವಲ್ಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

[illegible] (ಚಾಳುಕ್ಯ [illegible]) [illegible] [illegible].

"[illegible]",[1] "[illegible]",[2] [illegible] "[illegible]",[3] "[illegible]",[4] "[illegible]",[5] "[illegible]",[6] "[illegible]",[7] "[illegible]",[8] "[illegible]"[9] [illegible] ([illegible]) [illegible]. [illegible], [illegible],

---

1 [illegible] IX-1 165 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1099).

2 [illegible] XVIII 113 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

3 [illegible] V 19 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

4 [illegible] XVIII 120 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1122).

5 [illegible] XX 85 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

6 [illegible] III 49 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

7 [illegible] XX [illegible] 108-117 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167)

8 [illegible] IX-1 207 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

9 [illegible] XV 135 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

[illegible]

[illegible] (constitution), [illegible] (10, 11, 12 [illegible] 13[illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

2. [illegible]

1. [illegible] XV 232 [illegible] (12C8).
2. [illegible] 51 [illegible] (12C9-16).
3. [illegible] XI-ii 181 [illegible] (1094).
4. [illegible] XVIII 124 [illegible] (1124).
5. [illegible] XI-ii 181 [illegible] (1094).

[illegible] [1] [illegible]
[illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] [5] [illegible]
[illegible]
[illegible] [6]
[illegible]

---

1 [illegible] XI-ii 152 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1103).
2 [illegible] XV 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1220).
3 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1054).
4 [illegible] V [illegible] 19–20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1161).
5 [illegible] 288.
6 [illegible] XI-ii 172 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1121).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD

ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೊಸ್ತವತಿಗಳು[1] ಅಥವಾ ಹನ್ನೆ (ಸಾಸಿರ ಎಲೆ) ವರ್ತಕರು[2] ಎಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಂಬುಳಿಗರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಇರುವ ಸಾದೃಶ್ಯ-ವೈದೃಶ್ಯ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮವಣಿಗರಾದ ತಂಬುಳಿಗರು (ಎಲೆಯ ವರ್ತಕರು) ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ವರ್ತಕಸಂಘ 'ತಂಬುಳಿಗಸಾಸಿರರು'[3], ಕೇವಲ 'ಸಾಸಿರರು' ಎಂದುದಿಂದಲೂ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿವೆ. ಸಂಘದವರು (ತಂಬುಳಿಗ) ಸಾವಿರ (ಸದಸ್ಯ) ರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ "ತಂಬುಳಿಗಸಾಸಿರರು". ಬಹುಶಃ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ತಂಬುಳಿಗರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಈ ಸಂಘ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ "ತಂಬುಳಿಗ ಸಾಸಿರರು" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರಬಹುದು. 'ತಂಬುಳಿಗ ಸಾಸಿರರು' ಸಂಘದ ರಚನೆ, ಸ್ವರೂಪ, ಸಂವಿಧಾನ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸಂಘದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಸಿರಗೊಂಡು ಕೇವಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಧನದಿಂದ ಇದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XII ನಂ 4 ಸಾಗರ (ತಾ) ದಾವಣಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1087).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 73 ಹೊಸೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 145 ಸೊರಟೂರು (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1098-99).

[illegible]
[illegible] [1]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [2]
[illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible]
[illegible] [6]

---

1. [illegible]
2. [illegible] XV [illegible] 332 [illegible] ([illegible] 1142).
3. [illegible] IX-1 76 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 991).
4. [illegible] XI-i 148 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1099).
5. [illegible] V 68 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1215-17).
6. [illegible] 51 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1203-16).

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible][1]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible][2] ॥

---

1 [illegible] XX 112 [illegible] (1144?).
2 [illegible]

[illegible]

[illegible] [1], [illegible] [2], [illegible] [3], [illegible] [4], [illegible] [5], [illegible] [6], [illegible] [7], [illegible] [8], [illegible] [9], [illegible] [10]

---

1 [illegible] IX-1 76 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 991).

2 [illegible] XVI [illegible] 73-75 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1007-08).

3 [illegible] XI-169 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1033).

4 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1054).

5 [illegible] III No 4 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1087).

6 [illegible] XI-ii 148 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1089).

7 [illegible] XX 76 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1118).

8 [illegible] No 54 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1119).

9 [illegible] XVIII 120 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1122).

10 [illegible] XV [illegible] 332 [illegible] ([illegible] 1142).

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], [illegible][11], [illegible][12], [illegible][13], [illegible][14], [illegible][15],

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 28 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 240 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 128 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX-i 287 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

6 [illegible] 51 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 180 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1213).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 185 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

11 [illegible] I [illegible] 70 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1222).

12 [illegible] III [illegible] 63 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).

13 [illegible] 23 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1087). ~~[illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098-99)~~

14 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 145 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098-99).

15 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 172 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

ಮುಳಗುಂದ[1], ಬನ್ನಿಕೊಪ್ಪ[2], ಬೆಳವಡಿ[3] ಗ್ರಾಮಗಳ [illegible]

(= [illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3. [illegible] : [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ಬಸರೂರ [illegible][4]

---

1 [illegible] IX ನಂ 22 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).

2 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-i 239 ಬನ್ನಿಕೊಪ್ಪ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

3 ಎ.ಇ. XX ಪುಟ 108-117 ಬೆಳವಡಿ (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).

4 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-ii 458 ಬಸರೂರ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1465).

ಹೊನ್ನಾವರ ದಂಡನಾಯಕ,[1] ಬಾರಕೂರ ದಂಡನಾಯಕ[2], ಮಂಗಳೂರ ದಂಡನಾಯಕ[3] ಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನಾವರ ದಂಡನಾಯಕನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ [illegible] ಕಾಲದಲ್ಲಿ [illegible] ಶಾಸನದಿಂದ[4] ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಂಡನಾಯಕರು (ಅವನ್ನು [illegible]) [illegible] [illegible] ಅರಮನೆಯ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಬಾರಕೂರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[5] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[6] ಹೊನ್ನಾವರ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಒಡೆಯರೊಂದಿಗೆ ಹೊನ್ನಾವರ ದಂಡನಾಯಕನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಶಾಸನ[7] [illegible] ತ್ತದೆ.

1 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 112-113 [illegible] (ತಾ) ಭಟ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ.VII 349 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1406).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ.VII 182 [illegible] (ತಾ) ಮಂಗಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1419).

4 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 112-113 [illegible] (ತಾ) ಭಟ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 459 ಬಾರಕೂರು (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1465).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ.VII 182 [illegible] (ತಾ) ಮಂಗಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1419).

7 ಕ.ಇ.I ಸಂಖ್ಯೆ 112-113 [illegible] (ತಾ) ಭಟ್ಕಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1427).

[illegible]

II. [illegible] :

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible] [7] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 61 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 229 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1158).

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1150).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 121 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

~~5 [illegible] [illegible] 166 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.793).~~

5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

6 [illegible] ಪುಟ 295-96 .

7 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 189-191 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.725).

[illegible] : [illegible][1], [illegible][2] [illegible] [illegible] (<[illegible]). [illegible][3]. [illegible]. [illegible] '[illegible][4], [illegible][5] [illegible][6], '[illegible]'[7], [illegible]'[8], '[illegible]'[9] [illegible].

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 241 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

3 [illegible] 54 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

4 ಎ.ಕ. XI [illegible] 61 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 129 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

6 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 189-91 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.725).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 347 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1162?).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 139 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1183).

9 ಎ.ಕ. VI [illegible] 79 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1140).

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4] [illegible]

[illegible][5] "[illegible] ...... [illegible]"[6], [illegible] "...... [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 510 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1154).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 97 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1082).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 338 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

4 ಎ.ಕ. V [illegible] 114 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 45 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible]

[illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible]

[illegible]

1 [illegible] XVIII 338 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 11).

2 [illegible] XX 78 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1118).

3 [illegible] XVIII 279 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1412).

4 [illegible] X [illegible] 78 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1246).

5 [illegible] X [illegible] 245 [illegible] ([illegible] 966).

[illegible] ' [illegible] ' [illegible] ಶಾಸನದಿಂದ [illegible].[1]

[illegible] ' [illegible] ' [illegible].

[illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible]. [illegible] [7] [illegible]. [illegible] ' [illegible] ' [illegible].[8]

---

1 ಎ.ಕ. V 70 [illegible] (ಹಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1221).

2 [illegible] : I —[illegible]—120.

3 ಎ.ಕ. XI [illegible] 133 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

4 ಎ.ಕ. XI [illegible] 123 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 [illegible] (ಹಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

6 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 49-50 [illegible] (ಹಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1188).

7 ಎ.ಕ. XIV ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 223 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

8 ಎ.ಕ. V ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 322 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗಾಣಗಳಂತೆ ದೇವಾಲಯದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೂ 'ದೇವಗಾಣ' ಗಳಿದ್ದುವು.[1] ಇವುಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ ವಿದ್ದಿತು.[2] ತಾಳಿಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಸೋಮನಾಥದೇವರ ಗಾಣ',[3] ಬಿಜ್ಜಪ್ಪನ ಹಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರನಾರಾಯಣನ ಗಾಣ'[4] ಗಳಿದ್ದುವು.

ದೇವಾಲಯದ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ನಡೆಯಲು ಗಾಣಮಾಡಿಸಿದರೆ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕಗ್ರಾಮ ಕೋಳಲೂರ ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವರ ಮುಂದೆ ಗಾಣಮಾಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಾರಗಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನ,[5] ನಾಗದೇವ ಸವರೆನಾಡ ಎಂಬುವ ಯು ರಾಮನಾಥದೇವರಿಗೆ ಗಾಣ ಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮಸುಗನಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನ,[6] ದೇವಾಲಯದೊಂದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವನೇಗೌಡ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗಾಣವನ್ನು ಗಿಡಗನಕೆರೆ ಶಾಸನ,[7] ಕಾಮಿಸೆಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗಾಣವನ್ನು ಲಕ್ಕೇಶ್ವರ[8] ಶಾಸನಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

ತೆಲ್ಲಿಗರು ಎಣ್ಣೆಗೆ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಕೂಡಿಸಿ ಸುಗಂಧತೈಲ ತಯಾರಿಸು ತ್ತಿರುವ ಸುಳಿವು ಸಿಗುತ್ತದೆ.[9] 'ತೆಲ್ಲಿಗೇರಿ',[10] ತೆಲ್ಲಿಗರು ವಾಸಿಸುವ ಇಲ್ಲವೆ

---

1 ಎ.ಇ. XX ಪುಟ 109-117 ಬಿಜಾಪುರ(ತಾ) ಬಾಗಲಕೋಟೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).
2 ಎ.ಕ. V ತಿ.ನರಸೀಪುರ 232 ಕಾರಗಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).
3 ಸಾ.ಇ.ಇ. XV 143 ತಾಳಿಕೋಟೆ (ತಾ) ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1181).
4 ಎ.ಕ. X ಚಿಂತಾಮಣಿ 127 ಬಿಜ್ಜಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ (—).
5 ಎ.ಕ. V ತಿ.ನರಸೀಪುರ 322 ಕಾರಗಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).
6 ಎ.ಕ. III ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ 4 ಚಿಕ್ಕಮಸುಗನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1264).
7 ಎ.ಕ. IX ನೆಲಮಂಗಲ 57 ಗಿಡಗನಕೆರೆ (—).
8 ಸಾ.ಇ.ಇ. XX 130 ಲಕ್ಕೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).
9 ಅಲ್ಲಮನ ವಚನಚಂದ್ರಿಕೆ : ವ.ಸಂ.1088.
10 ಶಾಸನಪರಿಚಯ : ನಂ 19 ಅಳವಂಡಿ (ತಾ) ಕೊಪ್ಪಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1270).

[illegible] [illegible]. ' [illegible] ' [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][1], [illegible][2] [illegible] [illegible] (ಬ[illegible], [illegible], [illegible]), [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[3] [illegible] [illegible] ' [illegible] '[4], ' [illegible] '[5] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][6] [illegible],[7] [illegible] [illegible][8] [illegible] [illegible] [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. XI [illegible] 34 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).
2 [illegible] ನಂ 72 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 241 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).
4 [illegible] V 20 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 165 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
6 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 51[illegible] [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1154).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 159 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1213).
8 ಎ.ಕ. V [illegible] 287 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1303).

[illegible] ಶಾಸನದ್ದು[1]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

ಎಂದು [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] ಗುಡಿಗೆರೆ,[2]
ಮುಳಗುಂದ[3] ಶಾಸನಗಳು

---

1 ಎ.ಕ. XX ಹಾಸನ 109-117 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167)

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 193 ಗುಡಿಗೆರೆ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1217).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 198 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ॥

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible][1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4]

---

1 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

2 [illegible] XI-1 118 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).

3 [illegible] XI-1 97 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1062).

4 [illegible] VIII [illegible] 249 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1065).

[illegible] [1], [illegible] [2], [illegible] [3], [illegible] [4], [illegible] [5], [illegible] [6], [illegible] [7], [illegible] [8], [illegible] [9], [illegible] [10], [illegible] [11], [illegible] [12], [illegible] [13], [illegible] [14], [illegible] [15],

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 45 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 139 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

3 ಎ.ಕ. XVII ಪುಟ 182-186 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1097).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-1 145 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098-99).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 338 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.11).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 113 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

8 ಎ.ಇ. VIII [illegible] 170 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 141 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1136).

10 ಎ.ಕ. XI [illegible] 61 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 49 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1154).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 68 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1160).

13 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19-20 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

14 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 347 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161?).

15 ಎ.ಇ. XX ಪುಟ 109-117 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).

ಬಂದಳಿಕೆ[1], [illegible][2], ಮುತ್ತಗಿ[3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8], [illegible][9], [illegible][10], [illegible][11], [illegible][12], [illegible][13] [illegible] ' [illegible] ' [illegible]. [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 236 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 241 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

3 [illegible] ಸಂ 14 ಮುತ್ತಗಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1178).

4 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 49-50 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 210 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

6 [illegible] ಸಂ 51 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 193 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1217).

9 ಎ.ಕ. VI [illegible] 95 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1224).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 248 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 198 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).

12 ಕ.ಇ. V 40 [illegible] (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1288).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 380 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.13).

ಕಾಗಿನೆಲೆ[1], ಸೂಡಿ[2], ಹುಣಸೀಕಟ್ಟೆ[3], ಹಾನಗಲ್ಲು[4], ತೇರದಾಳ[5], ಡಂಬಳ[6], ಬಾಸೂರು[7], ಇಂಗಳೇಶ್ವರ[8], ಉದ್ರಿ[9], ಹುಲಿಕೆರೆ[10], ಬೆಳಗಾವಿ[11], ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ[12], ಕೊಲ್ಹಾರ[13], ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ[14] ಶಾಸನಗಳು ಬಸದಿ

[illegible]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII ಕಾಗಿನೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).

2 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 41 ಸೂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

3 ಹಿ.ಕ.ಸ್ವ.ಪಿ. ಅ.ಟ. ನಂ 54 ಹುಣಸೀಕಟ್ಟೆ (ತಾ) ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

4 ಕ.ಇ. V 19 ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

5 ಕ.ಇ. V 21 ತೇರದಾಳ (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).

6 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 35-39 ಡಂಬಳ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 295 ಬಾಸೂರು (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 ಇಂಗಳೇಶ್ವರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1178).

9 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 140 ಉದ್ರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1198).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 336 ಹುಲಿಕೆರೆ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (—).

11 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 19-22 ಬೆಳಗಾವಿ (ತಾ) ಬೆಳಗಾವಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).

13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 169 ಕೊಲ್ಹಾರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1223).

14 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 455 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಸು.ಶ.13).

[illegible]

[illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಸಾಧ್ಯ.

ಮಹಾಜನರ [illegible] : ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಮಹಾಜನ'[1] [illegible] ಮಹಾಜನರು. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ "[illegible] ಮಹಾಜನಂಗಳ್ [illegible] 20"[2], "[illegible] ಮಹಾಜನಂಗಳ್ [illegible] 20"[3], "[illegible]"[4] [illegible] "ಮಾಲಗಾವ ಸಾಸ್ರತ್ತೊಸ್ಸುವರು [illegible] ಪ್ರತ್ಯೇಕ [illegible]"[5a] "[illegible]"[5] [illegible] ಮಹಾಜನರನ್ನು [illegible] 'ಮಹಾಜನ' [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. III [illegible] 301 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1008).

2 ಎ.ಕ. VII [illegible] 186 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1157).

3 ಎ.ಕ. VII [illegible] 8 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

4 [illegible] 32 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

5 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] (ಶಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

5ಅ ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1054).

[illegible]

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible]

[illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible]

---

1 ಸಾ.ಇ.ಇ. 361 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.13-14).
2 ಸಾ.ಇ.ಇ. XX 183 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1197).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1150).
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 125 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1078).
5 [illegible] 1958-59 ನಂ 664,666 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1044).
6 ಸಾ.ಇ.ಇ. XI-1 97 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1062).

[illegible]

[illegible]

1 [illegible] VI 73 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1228).

2 [illegible] XI-11 191 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1112).

ಇವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು ಮುನವಳ್ಳಿ ತೊಂಟಗರು. ಇವರು ಪಂಚಲಿಂಗದ ಆರಾಧ್ಯ ವರಪ್ರಸಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮುನವಳ್ಳಿ ತೊಂಟಗರನ್ನು

ತ್ಯಾಗದ ಬೆಂಬಲ ನೆಲೆ ಐ
ತ್ಯಾಗದ ಮುನಿಪುರದ ತೊಂಟಗರೈನೂರ್ವರ
ಭೋಗದ ಸಂಗಿಯು ಭಳಿರು
ಭೋಗದ ಕಲಾಪದ ಬಲುಮಾನಸರೊಳಾರೆಂ ॥ |#

ಎಂದು ಮುನವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.[1] ಧಾರವಾಡ[2] ಮತ್ತು ಕಾಗಿನೆಲೆ[3] ಶಾಸನಗಳು (ಅರಬಾಗಿಲುಮಠ) ತೊಂಟಗರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ತೊಂಟಗರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ವರ್ಧನೆ,ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಂಘದ ಹೆಸರು 'ತೊಂಟಗರೈನೂರ್ವರು'.[4] ಆದರೆ ಈ ಸಂಘದ ಬಗೆಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 'ಬಣಜಕೊಪ್ಪಲು'[5],ತೊಂಟಗರೈನೂರ್ವರು ಸಂಘದ ವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆ ? ವಿಚಾರಣೀಯ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ-ವಿನಿಮಯದ ಸಂಘವಾದ ಈ 'ತೊಂಟಗರೈನೂರ್ವರು' ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣರೊಂದಿಗೆ ಗಾಢವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಿತು.

---

1 ಕ.ಇ.I ಪುಟ 69 ಮುನವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1222).
2 ಕ.ಇ. V 32 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1215).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 171 ಕಾಗಿನೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1145).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 229 ನಿಡಂಬುರ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1158).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI 191 ಅಮ್ಮಿನಬಾವಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1112).
(ಇದು 'ಬಣಜಕೊಪ್ಪಲು ಸಂಘದಿಂದ ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆ).

ಸಾಲೆಯಾಸಿರ್ವರು ಅಥವಾ ಸಮಯದ ಸಾಸಿರ್ವರು : ಸಾಲೆ[1] (= ಬಿಲ್ಲು), ಸಾಲಿಗ (= ಬಿಲ್ಗಾರ) ಪದಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ) ಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಿಲ್ಗಾರರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರು ಶೈವಸಂಗ್ರದ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿಯುವ ಚಿತ್ರ ವಚನವೊಂದರಲ್ಲಿ[2] ಹೀಗಿದೆ :

ಅಂಬೆಯ ಬಿಲ್ಲ ಸರಿಯ ಸುಗ್ರಹಗೊಳಿಸಿ
ಸಮಗ್ರಬದ್ಧ ಅರಿಯರ ಮೆಚ್ಚಿದ
ಹಿಡಿದ ಬಾಣೆಯ ಮಸಳ್ಳ ಕಂಡೆಯ ಸಂಗನು
ಈ ಸಿಲೆಯ ಸೆಯ್ಯವ ಸಾಸೋ ಸಿಲೋ ರಾಮನಾಥಾ !

ಈ ವಚನ,ಸಂಗ್ರಹದ ಶಿವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ 'ಸುಗ್ರಹದೃ'[3] ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆತ್ತಿದ ಬಾಗಿದ್ದಿತು.

ಈ ಬಿಲ್ಗಾರರು ಅಂದಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಯಲ್ಲಿ 'ಸಾಲೆಯಾಸಿರ್ವರು'[4] ಅಥವಾ ಸಮಯದ ಸಾಸಿರ್ವರು. ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಾವಿರ,

---

1 ಬಿಲ್ಲ (ಸಂ) ಬಿಲ್ಲು ಸೇಲ ಸಾಲೆ ಎಂದು ಇದರ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಹೇಳಬಹುದು.
2 ಸಕಲ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು (ಸಂಪುಟ-2): ಪುಟ 221.
3 ಎ.ಕ.IX ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ 85 ಬ್ರಹ್ಮದೇವಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1278).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XII 121 ಅಮ್ಮಿನಭಾವಿ (ಅ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).

[illegible] [illegible] '[illegible]'[1] [illegible][2] [illegible] [illegible]
[illegible][3] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible][4]
'[illegible]', [illegible] [illegible][5] '[illegible]'
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
(= [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] '[illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible][6]

> [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥

[illegible] ([illegible] ?) [illegible] [illegible] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. XII [illegible] 332 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1110).

2 ಎ.ಕ. XI [illegible] 168 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.793).

3 [illegible] XVIII 68 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1062).

4 [illegible] XI-i 97 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1052).

5 [illegible] XV 42 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1145).

6 [illegible] 2 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071-72).

[illegible]

[illegible] [1] "[illegible]" [illegible]

[illegible] [2] [illegible]

[illegible] [3]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 304 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

2 [illegible] III [illegible] 42 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 68 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1082).

[illegible] ..
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible]. ([illegible]) [illegible] [1] [illegible], [illegible] ([illegible]), [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible].[2]

[illegible] [illegible][3] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible] [illegible] [illegible]

1 [illegible] XV 96 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1157).
2 [illegible] '[illegible]' [illegible]. [illegible]. [illegible]. (III [illegible]-11 [illegible], [illegible] 268-69).
3 [illegible] XVIII 279 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1412).
4 [illegible] XIII [illegible] 185-187 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 874).
5 [illegible] XV 122 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1173).
6 [illegible] : [illegible] 3 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1028).
7 [illegible] III [illegible] 3 [illegible] ([illegible] 1110).

[illegible][1] [illegible] [illegible][2] [illegible]

[illegible]

[1] [illegible] III [illegible] 40 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1113).

[2] [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

[3] [illegible] 3 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1047).

[4] [illegible] XII [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1160).

[5] [illegible] III [illegible] 6 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1076).

[6] [illegible] XVII [illegible] 278 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1572).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. VII [illegible] 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

2 [illegible] : ಪುಟ 295-96.

3 ಎ.ಕ.XII [illegible] 332 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1110).

Chapter -5

[illegible]

[illegible]

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY
DHARWAD
580003

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] 261 [illegible] ([illegible]1277).

2 ಎ.ಕ. IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 62 ಕಾಮಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1354).

ಕಂಬಾಡ ದ್ರವ್ಯದ ಹೋಲಿಕೆಯ್ಯಂದರೆ ಕುತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧ.......", ಕುಂದ ವಾಡಿ ಶಾಸನದ[1] "ಕುಂದವಾಡದ ಸೋವಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಕಂಚಯ್ಯ ಗಂಡರಾಸಂ ಶಂಕರಗೌಡರ ಬಳಿಸಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಪಣ್ಣಾಯದ ಸಂಗನಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುವುದು....", ಕೂಡಿ ಶಾಸನದ[2] "ಶ್ರೀ ಕಿರಿ ಬಲ್ಲಾಳದೇವ ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜ್ಯದ ದಿನದಿಂ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಬೇಗನ ಬೆಳೆಯಬಾಯ್ತು ದು ತಂತ್ರಾಯ್ಸನೂ ಹೊಸ್ತವಲಿಯವಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಭು ಗಾವುಂಡು ಹೊಸ ಸಂತೆಯ ಹೊಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆ ಬಯಸಿದರು . ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವ ಪಣ್ಣಾಯವಾಗಿ ಸಂತೆಯ ಸುಂಕದಲ್ಲಿ ಹೊಂಟ್ಟ ಹೊಡಗ ಶಾಸನ.......", ಮುರಗುಲ್ಲ ಶಾಸನದ[3] "ಸಂತೆಯ ಪಣ್ಣಾಯ" ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಇಂಥ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ, ಸಂತೆಯಿಂದ ಗಳಿಸುವ ಸಂತೆಯ ಸಂಯೋಜನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವ 'ಪಣ್ಣಾಯ' ಎಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಡಾ.ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿಯವರ[4] "(ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗ) ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನು 'ಪಣ್ಣಾಯ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು" ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

---

1 ಎ.ಕ. IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 62 ಕಾಮಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1354).

2 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

3 ಎ.ಕ. IX ಬೆಂಗಳೂರು 81 ಕೂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1332).

3 ಎ.ಕ. ಚಾಮರಾಜನಗರ 72 ಮರಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1430).

4 ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ : ಪುಟ 384.

ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿ[1], ಪಟ್ಟಣವರ್ಧನ[2], ಪಟ್ಟಣಪ್ರಭು[3], ನಗರಶ್ರೇಷ್ಠಿ[4] ಇವು ಪರ್ಯಾಯಪದಗಳು. "ಹಾಗುಡ ಗ್ರಾಮದ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ [illegible] ಹೊಳಗಾದ ಸಮಸ್ತ ಹಲರು"[5], "ಶ್ರೀಮದ್ರಾಯರಾಜಧಾನಿ [illegible] ಸೇನಬೋವರು ಸೆಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ"[6], "ಬಂಡಿಯ ಗ್ರಾಮ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಜೆಗಳು"[7], "..... ಗ್ರಾಮ ಸೇನಬೋವ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ....."[8], "........ ಸೇನಬೋವ ಗ್ರಾಮ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತಪ್ರಜೆ"[9], "ನಿಡುಗಲ್ಲ ಸೀಮೆಯ ಗ್ರಾಮ ಸೇನಬೋವ ಸೆಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ"[10] ಮೊದಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ

---

1 ಕ.ಇ. VI 7 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

2 ಮೈ.ಆ.ರಿ. 1911-12 ಪುಟ 37 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.933).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 106 [illegible] (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).

4 ಎ.ಇ. XV ಪುಟ 138 [illegible] (ಸು.ಶ.5).
ಪರಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ: ಪುಟ 384, ಅಡಿ.181.

5 ಎ.ಕ. IX ಹೊಸಕೋಟೆ 128 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1491).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 516 [illegible] (ತಾ) ಗೂಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1525).

7 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 15 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1525).

8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 618 [illegible] (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1545).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 672 [illegible] (ತಾ) ಆಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1561).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 665 [illegible] (ತಾ) ಮಡಕಶಿರಾ (ಕ್ರಿ.ಶ.1556).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] IX-1 207 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

2 [illegible] IX [illegible] 37 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1305).

[illegible] " [illegible] 50 [illegible] 10 [illegible] 10 [illegible] ...... "[1] [illegible] [illegible][2] " [illegible]

1 [illegible] X [illegible] 83 [illegible] ([illegible] 15).

2 [illegible] IX [illegible] 64 [illegible] ([illegible] 1427).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] ಬೇಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು [illegible]

---

1 [illegible] IX [illegible] 44 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).

2 [illegible] IV [illegible] 62 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1328).

3 [illegible] IV [illegible] 78 [illegible] ([illegible] 16-17).

[illegible] "[illegible] ([illegible]) [illegible][1], "[illegible]"[2] [illegible] 1098[illegible] [illegible] 1181[illegible] [illegible] [illegible].[3]

[illegible]

[illegible][4]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

---

1 [illegible] VII [illegible] 108 [illegible] ([illegible] 1098).

2 [illegible] VII [illegible] 119 [illegible] ([illegible] 1181).

3 [illegible] IX [illegible] 6 [illegible] ([illegible] 1316).

4 [illegible] VIII [illegible] 57 [illegible] ([illegible] 1077).

[illegible]

[illegible]

[illegible] [1]

[2] [illegible] [3] [illegible] [4]

1 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 457 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

2 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 547 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

3 ಎ.ಕ. XV ಬೇಲೂರು 335 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

4 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 140 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1198).

[illegible] [1], [illegible] [2], [illegible] [3], [illegible] [4], [illegible] [5], [illegible] [6], [illegible] [7], [illegible] [8], [illegible] [illegible] [9], [illegible] [10], [illegible] [11], [illegible] [12], [illegible] [13] [illegible] [14]

---

1 [illegible] XII [illegible] 43 [illegible] (క్రీ.శ.1205?).

2 [illegible] VI [illegible] 154 [illegible] (క్రీ.శ.1204).
([illegible] క్రీ.శ.1216 [illegible] —
[illegible] VI [illegible] 151 [illegible])

3 [illegible] XII [illegible] 12 [illegible] (క్రీ.శ.1285).
([illegible] 1280 [illegible] — [illegible] XII [illegible]
123 [illegible])

4 [illegible] III [illegible] 354 [illegible] (క్రీ.శ.1287).

5 [illegible] VIII [illegible] 197 [illegible] (క్రీ.శ.1363).

6 [illegible] IX [illegible] 168 [illegible] (క్రీ.శ.1336).

7 [illegible] VIII [illegible] 197 [illegible] (క్రీ.శ.1363).

8 [illegible] VIII [illegible] 31 [illegible] (క్రీ.శ.1401)

(క్రీ.శ.1404 [illegible] — [illegible] VIII
[illegible] 134 [illegible]).

9 [illegible] VIII [illegible] 176 [illegible] (క్రీ.శ.1415).

10 [illegible] IV [illegible] 300 [illegible] (క్రీ.శ.1511).

11 [illegible] XI [illegible] 17 [illegible] (క్రీ.శ.1534).

12 [illegible] XI [illegible] 62 [illegible] (క్రీ.శ.1542).

13 [illegible] IX-ii 640 [illegible] ([illegible]) [illegible] (క్రీ.శ.1550).

14 [illegible] VI [illegible] 29 [illegible] (క్రీ.శ. 1197).

[illegible][1] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4] [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7] [illegible].

[illegible][8], [illegible][9], [illegible][10],

---

1 ಎ.ಕ. IV [illegible] 78 [illegible] (—).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 573 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1535).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 573 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1535).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 573 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1535).

5 ಎ.ಕ. IX [illegible] 128 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1491).

6 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 187 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1363).

7 [illegible] 1920 ಪುಟ 33 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1253).

8 ಎ.ಕ. XII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

9 ಎ.ಕ. XV [illegible] 332 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

10 ಎ.ಕ. VI [illegible] 07 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1168?).

[illegible][1], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[2], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[3], [illegible][4], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[5], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[6], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[7], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[8], [illegible][9], [illegible]ದೇವ[10], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[11], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[12], [illegible]ಸೆಟ್ಟಿ[13], [illegible][14], [illegible][15]

---

1 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 87 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1168?).
2 ಎ.ಕ. XII ಚಿನಾ 104 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).
3 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 457 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1195).
4 [illegible] VI 7 [illegible] (ಆಂ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).
5 ಎ.ಕ. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ 88 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).
6 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರು 48 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1214).
7 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 152 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1235?).
8 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 87 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1239).
9 ಎ.ಕ. VI ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು 20 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1249).
10 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 143 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1275).
11 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 384 [illegible] (ಆಂ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).
12 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡು 354 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).
13 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1299).
14 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1299).
15 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 6 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1316).

[illegible][1], [illegible][2] [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6] [illegible][7], [illegible][8] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ[9], [illegible],[10] [illegible][11], [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. XII ಗುಬ್ಬಿ 30 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1331).
(ಕೆಲವು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]).
2 ಎ.ಕ. IX [illegible] 37 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).
3 ಎ.ಕ. XV [illegible] 56 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1408).
4 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 32 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1418?).
5 ಎ.ಕ. XII [illegible] 67 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1500).
6 ಎ.ಕ. XI [illegible] 17 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1534).
7 ಎ.ಕ. XI [illegible] 4 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1538).
8 ಎ.ಕ. X [illegible] 83 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1426).
9 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 337 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಸು.ಶ.12).
10 ಎ.ಕ. IX [illegible] 27 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
11 ಎ.ಕ. XII ಗುಬ್ಬಿ 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1238).

ಬಳ್ಳಾಪುರ[1], [illegible][2], ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ[3], ಹೊನ್ನೆಕೆರೆ[4], ಮದ್ದೂರು[5], ಶಾನುಗೆರೆ[6], ಮಾಯಸಂದ್ರ[7], ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಪುರ[8], ಗೋರಂಟ್ಲ[9], ಬಾಗೂರು[10], ಆಲೂರು[11], [illegible][12], [illegible][13], [illegible][14], [illegible][15], ಕೋಲಾರ[16]

---

1 ಎ.ಕ.IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).

2 ಎ.ಕ.V ಹೊ.ನರಸೀಪುರ 261 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1277).

3 ಎ.ಕ.XI ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು 24 ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1290).

4 ಎ.ಕ.XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 137 ಹೊನ್ನೆಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

5 ಎ.ಕ.IV ಯಳಂದೂರು 82 ಮದ್ದೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1328).

6 ಎ.ಕ.IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 57 ಶಾನುಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1366).

7 ಎ.ಕ.IX ಅನೇಕಲ್ 44 ಮಾಯಸಂದ್ರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1412).

8 ಎ.ಕ.XI ಚಳ್ಳಕೆರೆ 108 ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1528).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 584 ಗೋರಂಟ್ಲ (ಆಂ) ಅನಂತಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1538).

10 ಎ.ಕ.XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 111 ಬಾಗೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).

11 ಎ.ಕ.XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 62 ಆಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 238 [illegible] (ಆಂ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1547).

13 ಎ.ಕ.VI ತರೀಕೆರೆ 69 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1554).

14 ಎ.ಕ.XII ಶಿರಾ 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1556).

15 ಎ.ಕ.XII ಪಾವಗಡ 40 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1556).

16 ಎ.ಕ.X ಕೋಲಾರ 113 ಕೋಲಾರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1379).

[illegible]

[illegible] ಕ್ರಿ.ಶ. 983ರ [illegible]

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. III [illegible] 354 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).
2 ಎ.ಕ. IX [illegible] 6 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1316).
3 ಎ.ಕ. XII [illegible] 30 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1331).
4 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 187 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1363).

[illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible] [illegible][5] [illegible] [illegible],[illegible] [illegible] [illegible][6] [illegible] [illegible].

[illegible] :

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],[7] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

1 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 178 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1415).
2 ಎ.ಕ. XII [illegible] 67 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1500).
3 ಎ.ಕ. IV [illegible] 300 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1511).
4 ಎ.ಕ. VI [illegible] 29 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1197).
5 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 111 [illegible] (—).
6 ಎ.ಕ. XII [illegible] 104 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).
7 ಎ.ಕ. XII [illegible] 43 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1205?).

[illegible] [illegible] [illegible][1] [illegible] [illegible][2], [illegible] [illegible] [illegible][3] [illegible]... [illegible] [illegible] [illegible][4] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][5] [illegible].

[illegible] 1

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible][6] [illegible] [illegible][7] [illegible] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. V [illegible] 215 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

2 ಎ.ಕ. III [illegible] 81 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

3 ಎ.ಕ. IX [illegible] 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1299).

4 ಎ.ಕ. XV [illegible] 78 [illegible] (—).

5 ಎ.ಕ. XII [illegible] 43 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1205?).

6 ಎ.ಕ. XI [illegible] 111 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1540).

7 ಎ.ಕ. VII [illegible] 94 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1094).

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಗರ, ಪೇಟೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಯೋಜನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಗ್ರಾಮ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ; ಅವುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ, ಆಡಳಿತಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿ, ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ — ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇಂದ್ರ ಆಗಿದ್ದವು.

Chapter-6

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1 ನಾಡು 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 5 [illegible] [illegible]

1. **ನಾಡು :**

[illegible] "ನಾಡು" [illegible] [illegible] [1] [illegible] [2] [illegible]

1 ಎ.ಕ. V [illegible] 261 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1277).

2 ಎ.ಕ. X [illegible] 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1378).

[illegible].

ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದುವು. ಸಂತೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳದ ಸುತ್ತಲೂ ಗೋಡೆಯಿದ್ದಿತು, ಒಂದು ಕಡೆ [illegible] "[illegible] ....."[1] ಎಂದು [illegible]. ಸಂತೆ [illegible].

[illegible][2] "[illegible]"[3], "[illegible]"[4] [illegible]. [illegible][5] [illegible]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 566 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1354).

2 ಎ.ಕ.X [illegible] 72 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1430).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-ii 532 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1530).

4 ಎ.ಕ. V [illegible] 204 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1516).

5 ಎ.ಕ. XI [illegible] 105 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

[illegible][1] [illegible]

[illegible][2] [illegible]

[illegible][3]

[illegible]

---

1 [illegible] XI [illegible] 105 [illegible] ([illegible] 1218).

2 [illegible] XX 175 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1190).

3 [illegible] X [illegible] 112 [illegible] ([illegible] 1378).

ಹೊಸದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವನು.[1] ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂತೆಗೆ ಅವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಿ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ) ಅಕ್ಕ ಸಂತೆಯನ್ನು ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ, ಅನ್ನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.[2]

ಸಂತೆನಡೆಯುವ ದಿನಗಳು ಕಾಲಕಳೆದಂತೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ರಿ.ಶ.1075ರಲ್ಲಿ ಹಾಸನದ ಸಂತೆದಿನ ರವಿವಾರ,[3] ಈಗ ಶುಕ್ರವಾರ. ಕ್ರಿ.ಶ.1142ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಸಂತೆದಿನ ಶುಕ್ರವಾರ,[4] ಈಗ ಮಾತ್ರ ಮಂಗಳವಾರ.

ಯಾದವ ಭಿಲ್ಲಮನ ಮಂತ್ರಿ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ದಂಡನಾಯಕ ಮುತ್ತ- [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಮಾಡಿದ[5] ಧರ್ಮಸಂತೆ ನೆರೆಯು ವಂಥದು. ಈ ಧರ್ಮಸಂತೆ ಬಸದಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗದ್ಯಾಣವನ್ನು [illegible] ಬರುತ್ತವೆ. ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು.

---

1 ಎ.ಕ. IV [illegible] 206 [illegible] (ಮೈ.ಶ.16).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 532 [illegible] (ತಾ) ಧರ್ಮಪುರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1530).
3 ಎ.ಕ. XV ಪುಟ 97-99 ಹಾಸನ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1075).
4 ಎ.ಕ. XIX ಪುಟ 35-30 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 175 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1190).

[illegible]

1 [illegible] XX 173 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1180).

2 [illegible] XX-11 553 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1532).

([illegible]).

[illegible]

2. [illegible] :

[illegible]

[illegible]

1 [illegible] II [illegible] 444 [illegible]

ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ [illegible]. ಅಂಗಡಿಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗಡಿ [illegible] [illegible].[1] [illegible] ಅಂಗಡಿಯಿಂದ [illegible] [illegible] [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] [illegible] [illegible].

ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯ ಹೆಸರು [illegible]. ಈ ಕುರಿತು [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible][6] [illegible]. ಈ ಅಂಗಡಿ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ವೃತ್ತಿಗಳ [illegible].

[illegible] ವೃತ್ತಿಯ [illegible] [illegible] ಅಂಗಡಿಗಳು. ಉದಾಹರಣೆ : [illegible] [illegible] ಅಂಗಡಿಯ [illegible] [illegible] [illegible][7] [illegible].

---

1 [illegible] 36 [illegible] (ಹಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

2 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

3 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

4 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

5 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

6 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

7 ಕ.ಇ. II [illegible] 31 [illegible] (ಹಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1080).

3. [illegible] :

[illegible] [1] [illegible]

[illegible] [2] [illegible] 3 [illegible] [3] [illegible]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 564 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1534).

2 ಎ.ಕ. XI [illegible] 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1554).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 516 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1525).

[illegible] [1]

[illegible] [2] [illegible]

(warehouse) [illegible] ([illegible] = [illegible] , [illegible] = [illegible]) [illegible]

[illegible] [3]

4. [illegible] :

[illegible]

1 ಎ.ಕ. XII [illegible] 112 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1554).

2 [illegible] IX-ii 581 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1534).

3 [illegible] : [illegible] 182.

[illegible] [1]
[illegible]

[illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible]

[illegible]

---

1 ಎ.ಕ. IX [illegible] 71 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1331).

2 ಎ.ಕ. IX [illegible] 73 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1318).

3 ಎ.ಕ. IX [illegible] 12 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1319).

4 ಎ.ಕ. XIV [illegible] 142 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1251).

[illegible] [illegible]
1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] [1]

[illegible] [illegible] [2] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [3]
[illegible]
[illegible] [4] [illegible]

---

1 ಎ.ಕ. V [illegible] 78 [illegible] (—).
2 ಎ.ಕ. IX [illegible] 71 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1331).
3 ಎ.ಕ. IX [illegible] 73 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1318).
4 ಎ.ಕ. IX [illegible] 71 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1331).

[illegible]

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible]

[illegible]

1 ಎ.ಕ. IV [illegible] 62 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1354).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IV 245 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].14–15).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 538 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1531).

4 ಎ.ಕ. IX [illegible] 71 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1331).

5 ಎ.ಕ. IX [illegible] 37 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1385).

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]

[illegible].

• • • • •

5. [illegible] :

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible],[6]

---

1 [illegible] XI [illegible] 96 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

2 [illegible] V 1 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1117).

3 [illegible] X [illegible] 248-49 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

4 [illegible] 3 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1047).

5 [illegible] X [illegible] 248-49 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

6 [illegible] XI [illegible] 34 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] –
[illegible][5] [illegible][6] [illegible][7] [illegible][8]
[illegible][9] [illegible][10] [illegible][11] [illegible][12] [illegible].
[illegible][13] [illegible][14] [illegible][15].

---

1 [illegible] 72 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1143).

2 [illegible] 449.

3 [illegible] III [illegible] 8 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1076).

4 [illegible] V [illegible] 19–20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1161).

5 [illegible] XX 248 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1228).

6 [illegible] 14 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1077).

7 [illegible] 277–78 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1138).

8 [illegible] XIX [illegible] 35–39 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1142).

9 [illegible] VII [illegible] 30 [illegible] ([illegible].1413).

10 [illegible] IV [illegible] 55 [illegible] ([illegible].1398).

11 [illegible] IV [illegible] 55 [illegible] ([illegible].1398).

12 [illegible] XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1135).

13 [illegible] 72 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1143).

14 [illegible] XIX [illegible] 35–39 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1142).

15 [illegible] (?) ([illegible] XI [illegible] 21 [illegible] [illegible].1087); [illegible] ([illegible] XI [illegible] 105 [illegible], [illegible].1218) [illegible] [illegible].

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

[illegible] [4] :

"[illegible]"

[illegible] [5] [illegible] :

[illegible]

....

1 [illegible] XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible] 1135).

2 [illegible] (ಸಂಪುಟ-2) 1 [illegible] 1843.

3 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1054).

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1054).

5 [illegible] (ಸಂಪುಟ-2) [illegible] 1882.

[illegible]

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible][6] [illegible][7] [illegible][8] [illegible][9] [illegible]

---

1 [illegible] XIV [illegible] 190 [illegible] ([illegible] 1519).

2 [illegible] VIII [illegible] 31 [illegible] ([illegible] 1491).

3 [illegible] XVIII 302 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1187).

4 [illegible] XIX [illegible] 187–188 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1079).

5 [illegible] XV 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1220).

6 [illegible] III 63 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1229).

7 [illegible] : [illegible] 282.

8 [illegible] : [illegible] 99

9 [illegible] XIV [illegible] 15 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1182).

[illegible] [1]

[illegible] (ಸುಮಾರು 8 [illegible]) [illegible]

[illegible]

" [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible],

1 [illegible] XV 380 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1432).

2 [illegible] : [illegible] 76.

3 [illegible] : 2-33.

ತಳವಾರ ಗೊಜ್ಜಿಗ ಅವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಮಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖ ಹೊಸೂರಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[1] ಕೋಟೆಗೋಡೆಯು ಹಾರುವ ಬಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ಸೋಮಸೆಟ್ಟಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಡಗಲು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಹೊಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಹೋರಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕೊಂದು,ತಾನೂ ಸತ್ತುದನ್ನು, ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ ಮಗ ದುಗ್ಗಣ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಿಟ್ಯಾರ ಕಾವಲಗಾರರೊಡನೆ ಗೂಡಿ ನಾಲಡಲ್ಲಿ ಬಂದಾದ ಬಳ್ಳಗಳ್ಳರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ,ಅವರನ್ನು ಕೊಂದು ತಾನೂ ಮಡಿದುದರ ಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಬಿಮ್ಮನಹಾಳ,[2] ನಾಗನಹಳ್ಳಿ[3] ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಸುಂಕದ[4] ಕಳ್ಳರುಗಳು ನಾಡಿಗೆ ಪ್ರಾಣಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದಲ್ಲದೆ[5] ಪರಕೀಯ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರು ದಾಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ,ಸರಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದರೆ ತಾವೇ ಸುಂಕದವರುಗಳು ತಂತಮ್ಮ ದಂಡವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[6]

---

1 ಎ.ಕ. XVI ಹೊಸೂರು (ತಾ) ಬಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1007-08).
2 ಕ.ಇ. IV 18 ಬಿಮ್ಮನಹಾಳ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
3 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 83 ನಾಗನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 3 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1080) ಮತ್ತು
ಎ.ಕ. XIX ಮಾಗಡಿ 35-39 ಮುರುಡ (ತಾ) ಮುರುಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
5 ಎ.ಕ. VIII ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ 73 ಕವಲೇದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1674).
6 ನಗರ ಪುರಾತನ ಶಾಸನಗಳು (ಸಂಪುಟ-2) ಕ್ರ.ಸಂ.1844,1845.

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible]

[illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible] [7] [illegible] [8] [illegible]

---

1 [illegible] (ಸಂಪುಟ-2) [illegible] 1863.

2 [illegible] ಪುಟ 248-49 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

3 [illegible] IX-1 223 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1137).

~~4 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1080) [illegible]~~

4. [illegible] ಪುಟ 319-20 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1171).

5 [illegible] ಪುಟ 319-20 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1171).

6 [illegible] XIX ಪುಟ 30-34 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

7 [illegible] ಶ.ಸಂ.115.

8 [illegible] 3 ಶ.ಸಂ.450.

[illegible][1] :

> ಧರೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಹಿರಿದಪ್ಪ ಅಂಗಡಿಯನಿಕ್ಕಿ,
> [illegible]
> [illegible];
> [illegible].
> [illegible]
> [illegible] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

ಇದಲ್ಲದೆ ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ ಹಾಗೂ [illegible] [illegible].[2] [illegible] ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible]. [illegible]

ಸಂತೆಗೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಆಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[3] ಇದಕ್ಕೆ ಸಂತೆಯ ಆಯ,[4] ಸಂತೆಯ ಸುಂಕ,[5] ಸಂತೆಯ ಆದಾಯ[6]

---

1 ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು : ವ.ಸಂ.115.

2 ಎ.ಕ.XV [illegible] 73,74 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1672).

3 [illegible] ಸಂತೆ-ಪೇಟೆಗೆ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಸುಂಕದ [illegible].

4 [illegible] ಪುಟ 277-78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

5 ಎ.ಕ. IV [illegible] 27[illegible] [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1485).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 532 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1530).

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible],[1] [illegible],[2] [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] :

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ಅಬಲೂರು[6] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1057
[illegible][7] :	1 [illegible]	5 [illegible]	1117
	1 [illegible]	1 [illegible]	
	1 [illegible]	1 [illegible]	

1 [illegible] 113 [illegible] (ಈ) [illegible] (ಸು.ಶ.13).
2 ಎ.ಕ. XI [illegible] 77 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1201).
4 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 1 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1157).
5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1201).
6 [illegible] XI ನಂ 19,20 ಅಬಲೂರು (ಈ) ಅಬಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1057).
7 [illegible] V 16 [illegible] (ಈ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1117).

[illegible][1] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1127
	1 [illegible]	1 [illegible]	
ಕೊಲ್ಹಾಪುರ[2] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1135
	1 [illegible]	2 [illegible]	
	1 [illegible]	1 [illegible]	
[illegible][3] :	[illegible]	1 [illegible]	1141
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible][4] :	[illegible]	1 [illegible]	1208(?)
ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ[5] :	[illegible]	1 [illegible]	1267
[illegible][6] :	[illegible]	1 [illegible]	1280
	[illegible]	[illegible]	

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 223 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).

2 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಹಾಪುರ(ದ) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

3 ಎ.ಕ. VI [illegible] 96 [illegible] (1141).

4 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 124 [illegible] (1208?).

5 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (1267).

6 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 [illegible] (1280).

[illegible]

[illegible] [1] :	[illegible]	1 [illegible]	1047
[illegible] [2] :	[illegible] [illegible]	1 [illegible]	1077
	[illegible] [illegible]	2 [illegible]	
	[illegible] [illegible]	2 [illegible], 2 [illegible]	
[illegible] [3] :	[illegible]	1 [illegible]	1087
[illegible] [4] :	[illegible]	2 [illegible] [illegible]	—
[illegible] [5] :	[illegible]	1 [illegible]	1108
[illegible] [6] :	[illegible]	2 [illegible]	1138
	[illegible]	1 [illegible].	

---

1 [illegible] 3 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1047).

2 [illegible] [illegible] 14 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1077).

3 [illegible] XI [illegible] 21 [illegible] (1087).

4 [illegible] IX-i 172 [illegible] ([illegible]) [illegible].

5 [illegible] XVIII 120 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1122).

6 [illegible] [illegible] 277-78 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1138).

[illegible][1] :	[illegible]	1 [illegible]	1150
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible][2] :	[illegible]	1 [illegible]	1158
[illegible][3] :	[illegible]	1 [illegible]	1160
[illegible][4] :	[illegible]	1 [illegible]	1171
[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	1176
[illegible][6] :	[illegible]	1 [illegible]	1180
[illegible][7] :	[illegible]	1 [illegible]	1186
[illegible][8] :	[illegible]	1 [illegible]	[illegible] 12.
	[illegible]	2 [illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	

---

1 ಎ.ಕ. XII [illegible] 43 [illegible] (1150).

2 ಎ.ಕ. VI [illegible] 18 [illegible] (1158).

3 ಎ.ಕ. XII [illegible] 21 [illegible] (1160).

4 [illegible] 319–20 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1170).

5 [illegible] XV 129 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1176).

6 ಎ.ಕ. VII [illegible] 73 [illegible] (1180).

7 [illegible] 15 [illegible] ([illegible]) [illegible] (1186).

8 [illegible] 38 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 12).

[illegible] [1]	:	[illegible]	1 [illegible]	[illegible].12
[illegible] [2]	:	[illegible]	1 [illegible]	[illegible].12
		[illegible]	1 [illegible]	
[illegible] [3]	:	[illegible]	[illegible]	1203
[illegible] [4]	:	[illegible]	1 [illegible]	1204
		[illegible]	1 [illegible]	
		[illegible]	1 [illegible]	
[illegible] [5]	:	[illegible]	1 [illegible]	1218
		[illegible]	1 [illegible]	
		[illegible]	1 [illegible]	
[illegible] [6]	;	[illegible]	1 [illegible]	1229

---

1 [illegible] XV 43 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].12).

2 [illegible] XX 209 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].12).

3 [illegible] VII [illegible] [illegible].

4 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible].

5 [illegible] XI [illegible] 105 [illegible].

6 [illegible] III 83 [illegible] ([illegible]) [illegible].

[illegible] [1] :	ಭತ್ತ	[illegible]	1232
[illegible] [2] :	[illegible]	1 ಬಳ್ಳ	1240
[illegible] [3] :	[illegible]	1 ಸೊಲಗೆ	1278
[illegible] [4] :	[illegible]	2 ಕೊಳಗ	1278
[illegible] [5] :	[illegible]	1 ಸೊಲಗೆ	1292
	ಭತ್ತ	1 ಬಳ್ಳ	

[illegible]

[illegible] [6] :	ಭತ್ತ	[illegible] 2	1076
[illegible] [7] :	ಭತ್ತ	1 [illegible]	1106
[illegible] [8] :	ಭತ್ತ	2 ಕೊಳಗ	1203

---

1 ಎ.ಕ. XII [illegible] 52 [illegible].
2 ಎ.ಕ. XI [illegible] 121 [illegible].
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 381 [illegible] ([illegible]) [illegible].
4 ಎ.ಕ. VI [illegible] 80 [illegible].
5 ಎ.ಕ. XII [illegible] 37 [illegible].
6 [illegible] III 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 172 [illegible] ([illegible]) [illegible].
8 ಎ.ಕ. VII [illegible] 88 [illegible].

[illegible]

[illegible][1]	:	[illegible]	1 [illegible]	1248

[illegible]

[illegible][2]	:	[illegible]	1 [illegible]	1159

[illegible]

[illegible][3]	:	[illegible]	1 [illegible]	1115
[illegible][4]	:	[illegible]	1 [illegible]	1248

[illegible]

[illegible][5]	:	[illegible]	1 [illegible]	1057
		[illegible]	1/2 [illegible]	1076

---

1 ಎ.ಕ. XII [illegible] 50 [illegible].

2 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 328 [illegible].

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 111 [illegible] ([illegible]) [illegible].

4 ಎ.ಕ. XII [illegible] 50 [illegible].

5 [illegible] III 19,8 [illegible] ([illegible]) [illegible].

ಭೂವರಂಗಿ [1] :	ಹೊನ್ನು	1 ಬೆಲೆ	1159
ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ [2] :	ಹೇರು	2 ಗದ್ಯಾಣ	1180

<u>ಸೊರಬ</u> ③

ಭೂವರಂಗಿ [3] :	ಹೊನ್ನು	1 ಬೆಲೆ	1159

<u>ಅಡಿ</u> ④

ನಿಡುಗಲ್ಲು [4] :	ಹೊನ್ನು	1 ಗದ್ಯಾಣ	1248

<u>ತುಮಕೂರು</u> ⑤

ನಿಡುಗಲ್ಲು [5] :	ಹೊನ್ನು	1 ಗದ್ಯಾಣ	1248

<u>ತೆಲುಗು</u>

ಅಲಂಪುರ [6] :	ಹೇರು	25 ಬೇಳ	1157
	ಹೇರು	5 ಪ	1076

---

1 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 ಭೂವರಂಗಿ.

2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿ 73 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.

3 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 ಭೂವರಂಗಿ.

4 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ.

5 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ.

6 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 19,8 ಅಲಂಪುರ(ಆಂ) ಅಲಂಪುರ.

[illegible] :[1]	[illegible]	10 [illegible]	1106
	[illegible]	2 [illegible]	
ಸಂತೆಕೆರೆ :[2]	[illegible]	2 [illegible]	1141
	[illegible]	2 [illegible]	
[illegible]:[3]	[illegible]	10 [illegible]	[illegible] 12-13
[illegible] :[4]	[illegible]	15 [illegible]	1204
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible] :[5]	[illegible]	1 [illegible]	1278

[illegible]

[illegible] :[6]	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible] :[7]	[illegible]	$2\frac{1}{2}$ [illegible]	1076

---

1 [illegible] IX[illegible] 172 [illegible] (ತಾ) [illegible].

2 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 96 ಸಂತೆಕೆರೆ.

3 [illegible] : [illegible]

4 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 19-22 [illegible] (ತಾ) [illegible].

5 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 80 [illegible].

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 [illegible].

7 [illegible] III 8 [illegible] (ತಾ) [illegible].

ಇರುಗಲು[1] :	ಹೊನ್ನು	2 ಹಾಗ	1248
ಉಪ್ಪು			
ಅಲಂಪುರ[2] :	ಕೆಯ್ದು	1 ಮತ್ತ	1057
	ಕೆಯ್ದು	1 ½ ಖ.	1078
ಕೊಣ್ಣಬ್ಬಪುರ[3] :	ತೋಟ	1 ಕೊಳಗ	1135
	ಕೆಯ್ದು	2 ಖಂಡುಗ	
	ಹರದೋಟ	1 ಖಂಡುಗ	
ಹಿರಿಯಮಾದು[4] :	ಕೆಯ್ದು	1 ಮತ್ತ	1158
~~ಹಿರಿಯಮಾದು : [5]~~	~~ಕೆಯ್ದು~~	~~1 ಮತ್ತ~~	~~1158~~
ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ[5] :	ಕೆಯ್ದು	1 ಮಾರ	1159
	ಕಮ್ಮ	5 ಹಾ	
ಭಾರಂಗಿ[6] :	ಹೊನ್ನು	1 ಗದ	1159

---

1 ಎ.ಕ. XII ಗುಬ್ಬಿ 50 ಇರುಗಲು ಮಠ.

2 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 19,8 ಅಲಂಪುರ (ಆಂ) ಅಲಂಪುರ.

3 ಎ.ಕ. XIX ಕುಣಿ 30-34 ಕೊಣ್ಣಬ್ಬಪುರ (ಹಾ) ಕೊಣ್ಣಬ್ಬಪುರ.

4 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 18 ಹಿರಿಯಮಾದು.

~~5 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 18 ಹಿರಿಯಮಾದು.~~

5 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ 481 ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ.

6 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 ಭಾರಂಗಿ.

[illegible] :[1]	[illegible]	1 [illegible]	1180
[illegible] :[2]	[illegible]	2 [illegible]	1203
[illegible] :[3]	[illegible]	1 [illegible]	1240
[illegible] :[4]	[illegible]	2 [illegible]	1248
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible] :[5]	[illegible]	1 [illegible] (?)	1278

[illegible]

[illegible] :[6]	[illegible]	$2\frac{1}{2}$ [illegible]	1076
[illegible] :[7]	[illegible]	1 [illegible]	1135
	[illegible]	[illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	

---

1 ಎ.ಕ. VII [illegible] 73 [illegible].
2 ಎ.ಕ. VII [illegible] 88 [illegible].
3 ಎ.ಕ. XI [illegible] 121 [illegible];
4 ಎ.ಕ. XII [illegible] 50 [illegible].
5 [illegible] XVIII 381 [illegible] ([illegible]) [illegible].
6 [illegible] III 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 [illegible] XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

ಪಾವಗಡ[1] :	[illegible]	1 [illegible]	1298
ಅಲಂಪುರ[2] :	[illegible]	$1\frac{1}{2}$ [illegible]	1076
[illegible][3] :	ಹೊಯ್ಸಳ	1 [illegible]	1123
[illegible][4] :	ಹೊಯ್ಸಳ	2 [illegible]	1141
[illegible][5] :	ಹೊಯ್ಸಳ	[illegible]	1165
[illegible][6] :	ಹೊಯ್ಸಳ	2 [illegible]	1203
ಕುಂದವಾಡ[7] :	ಹೊಯ್ಸಳ	2 [illegible]	1218
[illegible][8] :	ಹೊಯ್ಸಳ	1 [illegible]	1240

---

1 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ.

2 ಕೈ.ಆ.ಸಿ. III 8 ಅಲಂಪುರ (ಆ) ಅಲಂಪುರ.

3 ಎ.ಕ. XI ಹೊಸದುರ್ಗ 34 [illegible].

4 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 96 [illegible].

5 ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ 11-2 [illegible] (ಆ) [illegible].

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ 68 [illegible].

7 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ.

8 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 121 [illegible].

[illegible]

[illegible][1] :	[illegible]	2 [illegible]	1047
[illegible][2] :	[illegible]	1 [illegible]	1087
[illegible][3] :	[illegible]	25 [illegible]	1100
[illegible][4] :	[illegible]	2 [illegible]	1115
	[illegible]	1 [illegible], 1 [illegible].	
[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	1122
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible][6] :	[illegible]	100 [illegible]	1135
	[illegible]	50 [illegible]	
	[illegible]	25 [illegible]	

---

1 [illegible] 3 [illegible] ([illegible]) [illegible].

2 [illegible] XVIII 92 [illegible] ([illegible]) [illegible].

3 [illegible] XVIII 103 [illegible] ([illegible]) [illegible].

4 [illegible] XVIII 111 [illegible] ([illegible]) [illegible].

5 [illegible] XVIII 120 [illegible] ([illegible]) [illegible].

6 [illegible] XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD 580003

[illegible] [1] :	[illegible]	100 [illegible]	1142
	[illegible]	1 [illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible] [2] :	[illegible]	1 [illegible]	1158
[illegible] [3] :	[illegible]	20 [illegible]	1172
[illegible] [4] :	[illegible]	50 [illegible]	1203
[illegible] [5] :	[illegible]	1 [illegible]	1219
	[illegible]	$\frac{1}{2}$ [illegible]	
[illegible] [6] :	[illegible]	2 [illegible]	1232
	[illegible]	50 [illegible]	
[illegible] [7] :	[illegible]	1 [illegible]	1278

---

1 [illegible] XV [illegible] 332 [illegible].

2 [illegible] VIII [illegible] 328 [illegible].

3 [illegible] IX 20 [illegible].

4 [illegible] VII [illegible] 88 [illegible].

5 [illegible] X [illegible] 248–49 [illegible] ([illegible]) [illegible].

6 [illegible] XII [illegible] 52 [illegible].

7 [illegible] VI [illegible] 80 [illegible].

ಅಡಕೆ

ಕದಂಬೇರ[1] :	ಹೇರು	2 ಹಣ	1047
	(ಕತ್ತೆ)ಭರ	20 ಅಡಕೆ	
ಬೆಳವನೂರ[2] :	ಹೇರು	1 ವೀಸ	1087
ಮುಳಗುಂದ[3] :	ಸುಂಕ	20 ಅಡಕೆ	1097
ಕಮ್ಮಾಪುರ[4] :	ಹೇರು	5 ಅಡಕೆ	1100
ಚಿಕ್ಕಮುದುಕನೂರ[5] :	ಸುಂಕ	1 ಹಾಗ	1115
ಗಂಗಾಪುರ[6] :	ಕತ್ತೆಹೇರು	5 ಅಡಕೆ	1116
	ಎತ್ತಿನಹೇರು	10 ಅಡಕೆ	
ಕಾಗಿನೆಲೆ[7] :	ಹೇರು	1 ವೀಸ	1122
ಗಾಡೇಹಳ್ಳಿ[8] :	ಹೇರು	30 ಅಡಕೆ	1123

---

1 ಇ.ಹೈ.ಆ.ಸಂ.3 ಕದಂಬೇರ (ತಾ) ದೆಗ್ಲೂರ.

2 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 21 ಬೆಳವನೂರು.

3 ಕ.ಕ.ಶಾ.ಸ.ಸಂ.23 ಮುಳಗುಂದ (ತಾ) ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ.

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 103 ಕಮ್ಮಾಪುರ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್.

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 111 ಚಿಕ್ಕಮುದುಕನೂರ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ.

6 ಜೈ.ಶಿ.ಸಂ. III 42 ಗಂಗಾಪುರಂ (ತಾ) ಮಹಬೂಬನಗರ.

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 120 ಕಾಗಿನೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು.

8 ಎ.ಕ. XI ಹೊಸದುರ್ಗ 34 ಗಾಡೇಹಳ್ಳಿ.

[illegible][1] :	[illegible]	1/2 [illegible]	1127
[illegible] ([illegible])[2] :	[illegible]	2 [illegible]	1134
[illegible][3] :	[illegible]	50 [illegible]	1135
	[illegible]	20 [illegible]	
	[illegible]	5 [illegible]	
[illegible][4] :	[illegible] [illegible]	10 [illegible]	1138
	[illegible] [illegible]	10 [illegible]	
	[illegible] [illegible]	10 [illegible]	
[illegible][5] :	[illegible]	10 [illegible]	1138
[illegible][6] :	[illegible]	20 [illegible]	1141
	[illegible]	10 [illegible]	

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 233 [illegible] (ಶಾ) [illegible].

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 106 [illegible] ([illegible]) (ಶಾ) [illegible].

3 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] (ಶಾ) [illegible].

4 [illegible] 277–78 [illegible] (ಶಾ) [illegible].

5 ಎ.ಕ. XV [illegible] 335 [illegible].

6 ಎ.ಕ. VI [illegible] 96 [illegible].

ನಿಡುಗಲ್ಲು [1] :	ಬೆದ್ದಲು	50 ಮತ್ತರ್	1150
ಹರಳಹಳ್ಳಿ [2] :	ಗದ್ದೆ	10 ಮತ್ತರ್	1158
	ಬೆದ್ದಲು	100 ಮತ್ತರ್	
ಕುಬಟೂರು [3] :	ಹೊನ್ನು	1 ಗದ್ಯಾಣ	1159
ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ [4] :	ಬೆದ್ದಲು	200 ಮತ್ತರ್	1159
	ಗದ್ದೆ	50 ಮತ್ತರ್	
ಹೆಗ್ಗೆರೆ [5] :	ಬೆದ್ದಲು	50 ಮತ್ತರ್	1160
	ಹೂದೋಟ	25 ಮತ್ತರ್	
ಎಕ್ಕೋಟಿ [6] :	ಹೊನ್ನು	5 ಗದ್ಯಾಣ	1165
ಬೆಳ್ಗುತ್ತಿ [7] :	ಹೊನ್ನು	10 ಗದ್ಯಾಣ	ಸು.ಶ.12

---

1 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 43 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ.

2. ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 18 ಹರಳಹಳ್ಳಿ.

3 ಎ.ಕ.VIII ಸೊರಬ 328 ಕುಬಟೂರು.

4 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 481 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ.

5 ಎ.ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 ಹೆಗ್ಗೆರೆ.

6 ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ 11-2 ಎಕ್ಕೋಟಿ (ಶಾ) ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿ.

7 ಕ.ಇ.ಸ್ಟ.ಡಿ.ಅ.ಪ. ಸಂ 20 ಬೆಳ್ಗುತ್ತಿ (ಶಾ) ಹಿರೇಮಠ.

[illegible][1] :	ಹೊನ್ನು	10 [illegible]	ಸು.ಶ. 12
[illegible][2] :	[illegible]	10 [illegible]	ಸು.ಶ. 12
[illegible][3] :	ಹೊನ್ನು	20 [illegible]	ಸು.ಶ. 12-13
[illegible][4] :	[illegible]	2 [illegible]	ಸು.ಶ. 12-13
[illegible][5] :	[illegible]	25 [illegible]	1204
	[illegible]	12 [illegible]	
[illegible][6] :	[illegible]	20 [illegible]	1208(?)
ಕುಂದವಾಡ[7] :	[illegible]	10 [illegible]	1218
ನಿಡುಗಲ್ಲು[8] :	[illegible]	1 [illegible]	1232
	[illegible]	10 [illegible]	

---

1 [illegible] ನಂ.39 [illegible] (ತಾ) [illegible].

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 289 [illegible] (ತಾ) [illegible].

3 ಅಪ್ರಕಟಿತ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 208 [illegible] (ತಾ) [illegible].

5 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 19-24 [illegible] (ತಾ) [illegible].

6 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 124 [illegible].

7 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ.

8 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 52 ನಿಡುಗಲ್ಲು.

[illegible][1] :	[illegible]	5 [illegible]	1240
ನಿಡುಗಲ್ಲು[2] :	[illegible]	10 [illegible]	1248
[illegible][3] :	[illegible]	2 [illegible]	1278
ನಿಡುಗಲ್ಲು[4] :	[illegible]	50 [illegible]	1292

[illegible]

[illegible][5] :	[illegible]	2 ದ್ರಮ	1057
	[illegible]	$2\frac{1}{2}$ ದ್ರಮ	1076
[illegible][6] :	[illegible]	1 ದ್ರಮ	1087
ಕೊಲ್ಹಾಪುರ[7] :	[illegible]	5 [illegible]	1135
	[illegible]	2 [illegible]	
	[illegible]	10 [illegible]	

1 ಎ.ಕ. XI [illegible] 121 [illegible].

2 ಎ.ಕ. XII [illegible] 5[illegible] ನಿಡುಗಲ್ಲು[illegible].

3 ಎ.ಕ. VI [illegible] 80 [illegible].

4 ಎ.ಕ. XII [illegible] 53 ನಿಡುಗಲ್ಲು[illegible].

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. III 19,8 [illegible] ([illegible]) [illegible].

6 ಎ.ಕ. XI [illegible] 21 [illegible].

7 ಎ.ಇ. XIX [illegible] 30–34 ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ([illegible]) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ.

ಭೂದಂಗಿ [1] :	ಹೊನ್ನು	1 ಹಾಗ	1159
ಹೆಗ್ಗೆರೆ [2] :	ಪಣವ	2 ಪಣ	1160
ಕಡ್ಲೇವಾಡ [3] :	ಪಣವ	5 ಪಣ	ಸು.ಶ. 12
ಬೆಳಗಾವಿ [4] :	ಬಂಡಿ	3 ಹಾರ	1204
	ಜೋಳ	1 ಖಂಡ	

<u>ಸೀರೆ</u>

ತಡಖೋಲ [5] :	ಹೊದಕೆ	2 ಹಾಗ	1047
	ಸೀರೆ	1 ಹಾಗ	
	(ಹೊಚ್ಚಸೀರೆ) ಹೊನ್ನು	1 ಪಣ	
	(ದೇಯಾಂಗೆ) ಹೊನ್ನು	1 ಪಣ	
ಓರಾಪುರ [6] :	ಮಳಿಗೆ	1 ಬೇಳೆ	1087
ಸೇಡಂ [7] :	ಆಸುಹಿ	1 ಬೆಳ್ಳಿಹಾಗ	1138

---

1 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 ಭೂದಂಗಿ.

2 ಎ.ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 ಹೆಗ್ಗೆರೆ.

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 298 ಕಡ್ಲೇವಾಡ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ.

4 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 19-22 ಬೆಳಗಾವಿ (ತಾ) ಬೆಳಗಾವಿ.

5 ಇ.ಹ್ಯಾ.ಸಾ.ನಂ.3 ತಡಖೋಲ (ತಾ) ಹೆಗ್ಗಾಪುರ.

6 ಎ.ಕ. XI ಚಳ್ಳಕೆರೆ 21 ಓರಾಪುರ.

7 ಕೈ.ಶಾ.ಇ.ಪುಟ 277-78 ಸೇಡಂ(ತಾ) ಸೇಡಂ.

[illegible] [1] :	[illegible]	1 [illegible]	1141
[illegible] [2] :	[illegible]	1 [illegible]	1143
[illegible] [3] :	[illegible]	2 [illegible]	1143
ನಿಡುಗಲ್ಲು [4] :	[illegible]	1 [illegible]	1150
[illegible] [5] :	[illegible]	1 [illegible]	1159
ನಿಡುಗಲ್ಲು [6] :	[illegible]	1 [illegible]	1248
[illegible] [7] :	[illegible]	1 [illegible]	1278
ನಿಡುಗಲ್ಲು [8] :	[illegible]	1 [illegible]	1292

---

1 ಎ.ಕ. VI [illegible] 38 [illegible].

2 [illegible] 72 [illegible] (ಅ) [illegible].

3 [illegible] XVIII 148 [illegible] (ಅ) [illegible].

4 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 43 [illegible].

5 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 328 [illegible].

6 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 [illegible].

7 ಎ.ಕ. VI [illegible] 80 [illegible].

8 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 53 [illegible].

[illegible]			
[illegible] [1] :	[illegible]	$2\frac{1}{2}$ [illegible]	1076
[illegible] [2] :	[illegible]	2 [illegible]	1160
[illegible]			
[illegible] [3] :	[illegible]	2 [illegible]	[illegible]50
[illegible] (– [illegible])			
[illegible] [4] :	[illegible]	2 [illegible]	1143
[illegible] (– [illegible])			
[illegible] [5] :	[illegible]	5 [illegible]	1057
	[illegible]	5 [illegible]	1076
[illegible]			
[illegible] [6] :	[illegible]	10 [illegible]	1076
[illegible]			
[illegible] :	[illegible]	1 [illegible]	1143

1 [illegible] XII 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
2 [illegible] XII [illegible] 21 [illegible].
3 [illegible] XII [illegible] 21 [illegible].
4 [illegible] XVIII 146 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 [illegible] III 19, 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
6 [illegible] XII 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 [illegible] 72 [illegible] ([illegible]) [illegible].

ಗದ್ದೆ

ಅಲಂಪುರ[1] :	ತೊಂಡೆಗೆ	5 ಮತ್ತರ	1057
	ತೊಂಡೆಗೆ	2 ಮತ್ತರ	1076
ಬನವಸೆಪುರ[2] :	ಬಂಡಿ	1 ಹಣ	1143
	ತೊಂಡೆಗೆ	1 ಬೆಳ್ಳಾರ	

ತೋಟ

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[3] :	ಕೊಳಗ	1 ಮತ್ತರ	1054
ಅಲಂಪುರ[4] :	ಕೇಡ್ಡು	1 ಬಳ್ಳ	1057
	ಕೇಡ್ಡು	2 ಮತ್ತರ	1076
ಕಲ್ಯಾಣಪುರ[5] :	ಕೊಳಗ	೭ ಮಾನ	ಕ್ರಿ.ಶ. 12-13
ತೊಂಡಪುರ[6] :	ಕೇಡ್ಡು	1 ಮಾನ	1135
	ಬತ್ತ	½ ಮಾನ	
	ಹಣ	1ಹೊಂಬಣ್ಣಿಗೆ	

---

1 ಸೌ.ಇಂ.ಇ. III 19,8 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.

2 ಕ.ಇ.ನ್ಯ.ಓ.ಅ.ಬ. ನಂ 72 ಬನವಸೆಪುರ (ತಾ) ಬನವಸೆಪುರ.

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.

4 ಸೌ.ಇಂ.ಇ. III 19,8 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.

5 ಆಧಾರ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಸಂಸ್ಥೆ, ಕ.ವಿ.ವಿ.ಧಾರವಾಡ.

6 ಎ.ಕ. XIX ಮೈಸೂರು 30-34 ತೊಂಡಪುರ (ತಾ) ತೊಂಡಪುರ.

ಹೆಗ್ಗರೆ[1] :	ಹೊದ್ದು	2 ಮಾನ	1160

<u>ಕಲಶ</u>

ಬಳ್ಳಗಾವೆ[2] :	ಮೆಣಸು	1 ಬಳ್ಳ	1054
ಅಲಂಪುರ[3] :	ಹೊದ್ದು	1 ಪಣ	1057
	ಹೊದ್ದು	1 ಬಳ್ಳ	1076
ಕೊಲ್ಲಾಪುರ[4] :	ಹೊದ್ದು	1 ಮಾನ	1135
	ಜವೆ	$\frac{1}{2}$ ಮಾನ	
	ಎಣ್ಣೆ	1 ಸೊಲ್ಲಿಗೆ	
ಹೆಗ್ಗರೆ[5] :	ಹೊದ್ದು	2 ಮಾನ	1160
ಭೂಮಂಡಲ[6] :	ಮೆಣಸು	1 ಬಳ್ಳ	1162
ಹರಸೂರ[7] :	ಮೆಣಸು	1 ಕೊಳಗ	1172

---

1 ಎ. ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 ಹೆಗ್ಗರೆ.

2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಗಾವೆ.

3 ಹೈ.ಪು.ಸಿ. III 19,8 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.

4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಲಾಪುರ (ತಾ) ಕೊಲ್ಲಾಪುರ.

5 ಎ.ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 ಹೆಗ್ಗರೆ.

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 ಭೂಮಂಡಲ (ತಾ) ಇಂಡಿ.

7 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. IX ನಂ 20 ಹರಸೂರು–ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಯುದೂರು * :	ಹೊನ್ನು	2 ಮಾನ	ಸು.ಶ. 12-13

<u>ಅಲ್ಪ ([illegible])</u>

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ [1] :	ಹೊನ್ನು	1 ಪಣ	1054
ಚಿಕ್ಕವಲಗೂರು [2] :	ಹೊನ್ನು	1 ಹಾಗ	1115
ಕೊಲ್ಹಾಪುರ [3] :	ಕ್ಷೇತ್ರ	5 ಮಲ	1115
	ತೋಟ	2 ಮಲ	
	ಮನೆ	1 ಮಲ	
ಸೇಡಂ [4] :	ಕ್ಷೇತ್ರ	1 ಕೆಯ್ಯಮಾಗ	1138
ಸಂತೆಕೆರೆ [5] :	ಕ್ಷೇತ್ರ	1 ಪಣ	1141
	ಕಸುಬ	2 ಹಾಗಿ	
ಹೆಗ್ಗೆರೆ [6] :	ಕ್ಷೇತ್ರ	5 ಮಲ	1160

---

* ಅಪ್ರಕಟಿತ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 111 ಚಿಕ್ಕವಲಗೂರು (ತಾ) [illegible].

3 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30-34 ಕೊಲ್ಹಾಪುರ (ತಾ) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ.

4 ಕ್ಕ.ಸೌ.ಇ.ಪುಟ 277-78 ಸೇಡಂ (ತಾ) ಸೇಡಂ.

5 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರ 96 ಸಂತೆಕೆರೆ.

6 ಎ.ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 ಹೆಗ್ಗೆರೆ.

[illegible] [1] :	[illegible]	5 [illegible]	1204
	[illegible]	10 [illegible]	
[illegible] [2] :	[illegible]	2 [illegible]	1209
[illegible] [3] :	[illegible]	1 [illegible]	1248

[illegible]

[illegible] [4] :	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible] [5] :	[illegible]	12 [illegible]	1057
	[illegible]	5 [illegible]	1076
[illegible] [6] :	[illegible]	1 [illegible]	1087
[illegible] [7] :	[illegible]	2 [illegible]	1106
[illegible] [8] :	[illegible]	5 [illegible]	1135

---

1 [illegible] XIII [illegible] 19–22 [illegible] ([illegible]) [illegible].

2 [illegible] [illegible] 94 [illegible] ([illegible]) [illegible].

3 [illegible] XII [illegible] 50 [illegible].

4 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible].

5 [illegible] III 19, 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].

6 [illegible] XI [illegible] 21 [illegible].

7 [illegible] IX–i 172 [illegible] ([illegible]) [illegible].

8 [illegible] XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

	[illegible]	2 [illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	
[illegible][1] :	[illegible]	1 [illegible]	1141
	[illegible]	2 [illegible]	
[illegible][2] :	[illegible]	5 [illegible]	[illegible] 12-1[illegible]

[illegible]

[illegible][3] :	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible][4] :	[illegible]	1? [illegible]	1057
	[illegible]	5 [illegible]	1076
[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	1087
[illegible][6] :	[illegible]	5 [illegible]	1106
[illegible][7] :	[illegible]	1 [illegible]	1115

---

1 [illegible] VI [illegible] 96 [illegible]

2 [illegible] : [illegible]

3 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible]

4 [illegible] III 19, 8 [illegible] ([illegible]) [illegible]

5 [illegible] XI [illegible] 21 [illegible]

6 [illegible] IX-1 172 [illegible] ([illegible]) [illegible]

7 [illegible] XVIII 111 [illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible][1] :	ಹೆಣ್ಣು	5 ಜನ	1135
	[illegible]	2 ಜನ	
	[illegible]	1 ಜನ	
[illegible][2] :	ಹೆಣ್ಣು	1 [illegible]	1138
[illegible][3] :	ಹೆಣ್ಣು	1 [illegible]	1141
	[illegible]	2 [illegible]	
[illegible][4] :	ಹೆಣ್ಣು	2 ಜನ	1150
[illegible][5] :	ಹೆಣ್ಣು	5 ಜನ	1160
[illegible][6] :	[illegible]	5 ಜನ	1162
[illegible][7] :	[illegible]	5. ಜನ	ಸು.ಶ. 12
[illegible][8] :	[illegible]	10 ಜನ	ಸು.ಶ. 12-13

1 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] (ಆ) [illegible].

2 [illegible] ಪುಟ 277-78 [illegible] (ಆ) [illegible].

3 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 96 [illegible].

4 ಎ.ಕ. XII [illegible] 43 [illegible].

5 ಎ.ಕ. XII [illegible] 21 [illegible].

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 [illegible] (ಆ) [illegible].

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 209 [illegible] (ಆ) [illegible].

8 ಅಪ್ರಕಟಿತ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.

[illegible][1] :	[illegible]	1 [illegible]	1208(?)
[illegible][2] :	[illegible]	2 [illegible]	1209
[illegible][3] :	[illegible]	1 [illegible]	1267
[illegible][4] :	[illegible]	2 [illegible]	1292

<u>[illegible]</u>

[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	879
[illegible][6] :	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible][7] :	[illegible]	1 [illegible]	1057
	[illegible]	1 [illegible]	1076
[illegible][8] :	[illegible]	1 [illegible]	1087

---

1 ಎ.ಕ. XI [illegible] 124 [illegible].

2 [illegible] 84 [illegible] ([illegible]) [illegible].

3 ಎ.ಕ. IX [illegible] 31 [illegible].

4 ಎ.ಕ. XII [illegible] 53 [illegible].

5 [illegible] VII 580 [illegible] ([illegible]) [illegible].

6 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible].

7 [illegible] III 19, 6 [illegible] ([illegible]) [illegible].

8 ಎ.ಕ. XI [illegible] 21 [illegible].

[illegible][1] :	ಬೆದ್ದಲು	$\frac{1}{2}$ ಕಮ್ಮ	1127
[illegible][2] :	ಬೆದ್ದಲು	1 ಮತ್ತರ	1135
	ಕೆಯ್	$\frac{1}{2}$ ಮತ್ತರ	
	ಗಾಣ	1 ಸೊಲ್ಲಗೆ	
ಸೇಡಂ[3] :	[illegible] ಬೆದ್ದಲು	1 ಸೊಲ್ಲಗೆ	1138
	[illegible] ಬೆದ್ದಲು	1 ಸೊಲ್ಲಗೆ	
	[illegible] ಬೆದ್ದಲು	1 ಸೊಲ್ಲಗೆ	
[illegible][4] :	ಬೆದ್ದಲು	2 ಮತ್ತರ	1141
	ತೋಟ	1 ಮತ್ತರ	
ನಿಡುಗಲ್ಲು[5] :	ಬೆದ್ದಲು	3 ಮತ್ತರ	1150
[illegible][6] :	ಭತ್ತ	1 ಬಳ್ಳ	1158
	ತೋಟ	1 ಮತ್ತರ	
ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ[7] :	ಬೆದ್ದಲು	1 ಬಳ್ಳ	1159
	ತೋಟ	1 ಮತ್ತರ	

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 2-3 [illegible] (ತಾ) [illegible].

2 ಎ.ಕ. XIX ಪು 30-34 [illegible] (ತಾ) [illegible].

3 ಮೈ.ಆ.ವ.ಪು 277-78 ಸೇಡಂ (ತಾ) ಸೇಡಂ.

4 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 97 [illegible].

5 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 43 ನಿಡುಗಲ್ಲು.

6 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 18 [illegible].

7 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 481 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ.

[illegible][1] :	[illegible]	2 ಗದ್ಯಾಣ	1160
[illegible][2] :	[illegible]	1 [illegible]	1162
ಸೇಡಂ[3] :	[illegible]	1 [illegible]	1171
[illegible][4] :	[illegible]	1 [illegible]	1172
[illegible][5] :	[illegible]	2 [illegible]	[illegible] 12-1[illegible]
[illegible][6] :	[illegible]	1 ಗದ್ಯಾಣ	1204
	[illegible]	½ ಗದ್ಯಾಣ	
[illegible][7] :	[illegible]	1 [illegible] (?)	1[illegible]08(?)
ನಿಡುಗಲ್ಲು[8] :	[illegible]	2 [illegible]	1248
ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ[9] :	[illegible]	1 ಗದ್ಯಾಣ	1287

1 ಎ.ಕ. XII ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ 21 [illegible].
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 [illegible] (ಅ) [illegible].
3 [illegible] 318-20 ಸೇಡಂ (ಅ) ಸೇಡಂ.
4 [illegible] IX ನಂ 20 [illegible] — [illegible].
5 ಅಪ್ರಕಟಿತ : [illegible], ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.
6 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 18-22 [illegible] (ಅ) [illegible].
7 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 124 [illegible].
8 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲು[illegible].
9 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ.

ನಿಡುಗಲ್ಲು[1] :	[illegible]	1 [illegible]	1202
ಹೊಸಕೋಟೆ[2] :	[illegible]	1 [illegible]	1365(?)

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[3] :	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible][4] :	[illegible]	5 [illegible]	ಸು. 12-13
ದೇಗಾವಿ[5] :	[illegible]	6 [illegible]	120[illegible]

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[6] :	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible][7] :	[illegible]	5 [illegible]	ಸು. 12-13

---

1 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 53 ನಿಡುಗಲ್ಲುದುರ್ಗ.

2 ಎ.ಕ. IX-ii 411 ಹೊಸಕೋಟೆ (ತಾ) [illegible].

3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 116 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.

4 ಅಪ್ರಕಟಿತ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.

5 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 19-22 [illegible] (ತಾ) ದೇಗಾವಿ.

6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.

7 ಅಪ್ರಕಟಿತ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.

[illegible]

[illegible][1] :	[illegible]	5 [illegible]	1135
	[illegible]	2 [illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	

[illegible]

[illegible][2] :	[illegible]	5 [illegible]	1135
	[illegible]	2 [illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	

[illegible]

[illegible][3] :	[illegible]	5 [illegible]	1135
	[illegible]	2 [illegible]	
	[illegible]	1 [illegible]	

[illegible]

[illegible][4] :	[illegible]	1 [illegible]	1054

---

1 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

2 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

3 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible].

[illegible] ([illegible])

[illegible] [1] :	[illegible]	1 [illegible]	1219
	(?) [illegible]	5 [illegible]	

[illegible] తాలూకా

[illegible] [2] :	[illegible]	2 తూము	1248

[illegible]

[illegible] [3] :	వడ్లు	2 తూము	1141
	[illegible]	1 తూము	
[illegible] [4] :	వడ్లు	1 తూము	1204
[illegible] [5] :	100	1 తూము	1248
[illegible] [6] :	వడ్లు	2 తూము	1278
	[illegible]	1 తూము	

---

1 [illegible] X [illegible] 248–49 [illegible]

2 సౌ.ఇ. XII [illegible] 50 [illegible]

3 సౌ.ఇ. VI [illegible] 96 [illegible]

4 సౌ.ఇ. XIII [illegible] 19–22 [illegible] ([illegible]) [illegible]

5 సౌ.ఇ. XII [illegible] 50 [illegible]

6 సౌ.ఇ. VI [illegible] 80 [illegible]

[illegible]

[illegible] [1] :	[illegible]	6 [illegible]	1204
	([illegible]) [illegible]	3 [illegible]	
[illegible] [2] :	100	1 [illegible]	1248

[illegible]

[illegible] [3] :	[illegible]	1 [illegible]	1204

[illegible]

[illegible] [4] :	[illegible] (?)	1 [illegible]	1204
[illegible] [5] :	[illegible]	2 [illegible]	1219
[illegible] [6] :	100	1 [illegible]	1248

[illegible] [illegible]

[illegible] [7] :	[illegible]	1 [illegible]	—

---

1 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible].
2 [illegible] XII [illegible] 50 [illegible].
3 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible].
4 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 [illegible] X [illegible] 248-49 [illegible]([illegible])[illegible].
6 [illegible] XII [illegible] 50 [illegible].
7 [illegible] III 8 [illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible][1] :	[illegible]	1 [illegible]	—

[illegible]

[illegible][2] :	[illegible]	2 [illegible]	1204
	([illegible]) [illegible]	1 [illegible]	

[illegible]

[illegible][3] :	[illegible]	[illegible] [illegible]	1054
[illegible][4] :	[illegible]	10 [illegible]	1076
[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	1143

[illegible]

[illegible][6] :	[illegible]	6 [illegible]	1057
	[illegible]	10 [illegible]	1C76
[illegible][7] :	[illegible]	2 [illegible]	1141
	[illegible]	2 [illegible]	

---

1 [illegible] [illegible] 72 [illegible]([illegible]) [illegible].
2 [illegible] XIII [illegible] 19–22 [illegible] ([illegible]) [illegible].
3 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible].
4 [illegible] III 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 [illegible] [illegible] 72 [illegible]([illegible])[illegible].
6 [illegible] III 19, 8 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 [illegible] VI [illegible] 96 [illegible].

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[1] :	[illegible]	2 [illegible]	1054
[illegible][2] :	[illegible]	2 [illegible]	1143

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[3] :	[illegible]	2 [illegible]	1054
[illegible][4] :	[illegible]	6 [illegible]	1057
	[illegible]	2 [illegible]	1078
[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	1143

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[6] :	[illegible]	1 [illegible]	1054

[illegible]

[illegible][7] :	[illegible]	1 [illegible]	1143

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
2 [illegible] ನಂ 72 [illegible] ([illegible]) [illegible].
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
4 [illegible] III 18 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 [illegible] ನಂ 72 [illegible] ([illegible]) [illegible].
6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
7 [illegible] ನಂ 72 [illegible] ([illegible]) [illegible].

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[1] :	[illegible]	2 [illegible]	1054
[illegible][2] :	[illegible]	2 [illegible]	1143

[illegible]

ಹೆಗ್ಗೆರೆ[3] :	[illegible]	1 [illegible]	1160

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[4] :	[illegible]	2 [illegible]	1054

[illegible]

[illegible][5] :	[illegible]	2 [illegible]	1141
	[illegible]	2 [illegible]	

[illegible]

[illegible][6] :	[illegible]	1 [illegible]	1143

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
2 [illegible] 72 [illegible] ([illegible]) [illegible].
3 ಎ.ಕ. XII [illegible] 21 ಹೆಗ್ಗೆರೆ.
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
5 ಎ.ಕ. VI [illegible] 36 [illegible].
6 [illegible] 72 [illegible] ([illegible]) [illegible].

[illegible]

ಅಲಂಪುರ[1] :	ಅಡೆ ಅಡೆ	2½ ಗದ್ಯಾಣ 2 [illegible]	1057 1076

[illegible]

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[2] :	ಹೊನ್ನು	1 ಗದ್ಯಾಣ	1054

[illegible]

ಅಲಂಪುರ[3] :	[illegible]	5 ಗದ್ಯಾಣ	1076

[illegible] (?)

ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ[4] :	ಹೊನ್ನು	1 ಗದ್ಯಾಣ	1054

[illegible]

ಅಲಂಪುರ[5] :	[illegible]	2 ಗದ್ಯಾಣ	1076

[illegible][6]

ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ[6] :	[illegible]	1 [illegible]	1143

---

1 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 19,8 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.
2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
3 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 8 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ.
5 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 8 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.
6 [illegible] ಸಂ 72 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ.

[illegible] (?)

ಅಬಲೂರು[1] :	[illegible]	1 [illegible], 2 [illegible]	1057

[illegible] (?)

ಅಬಲೂರು[2] :	[illegible]	2 [illegible], 5 [illegible]	1057
	[illegible]	1 [illegible] →	1076

[illegible]

ಅಬಲೂರು[3] :	[illegible]	7 1/2 [illegible]	1076

[illegible] (?)

[illegible][4] :	[illegible]	1 [illegible]	1172

[illegible]

[illegible][5] :	[illegible]	1 [illegible]	1054
[illegible][6] :	[illegible]	1 [illegible]	1135

---

1 [illegible] III 19 ಅಬಲೂರು ([illegible]) ಅಬಲೂರು.
2 [illegible] III 19, 8 ಅಬಲೂರು ([illegible]) ಅಬಲೂರು.
3 [illegible] III 6 ಅಬಲೂರು ([illegible]) ಅಬಲೂರು.
4 [illegible] ನಂ.84 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible].
6. ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible].

[illegible]

ಸೇನಗಿ[1] :	ತೊಗರಿ	1 ಸೊಲಗೆ	1219
ಕೊಬ್ಬರಿ (?)			
ಆಲಂದ[2] :	ಹೇರು	5 ಹಣ	1076

ಮೇಲಿನ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಅಂಶಗಳು ಇವು :

1. ಸಂತೆ ಆಯವನ್ನು ಹಣ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
2. ಸರಕು ತುಂಬಿದ ವಸ್ತುವಿನಸುಂಕವಾಗಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು.
3. ಒಂದು ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೆ ಆಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏರುಪೇರು, ಇನ್ನು ಕೆಲವುಕಡೆ ಏಕರೂಪತೆ ಇದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
4. ಅಂದಿನ ಸಂತೆ-ಪೇಟೆ-ಬಜಾರುಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಸಂತೆಯ ಸುಂಕವನ್ನು ಸರಕುಗಳ ತೂಕ, ತುಂಬಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಗಾತ್ರ, ಸಾಗಿಸುವ ವಾಹನ, ಸರಕಿನ ಬೆಲೆ, ಅಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ರಾಶಿ(ಬಟ್ಟಲ)ಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ತಕರು ಸಂತೆಯ ಸುಂಕದೊಂದಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ಸುಂಕವನ್ನು

---

1 ಎ.ಕ.ಬ್ರ.ರಾ.ಪ್ರ.ಸೂ. X ಪುಟ 248-49 ಸೇನಗಿ (ತಾ) ಸೊರಟೂರ.
2 ಕ.ಇ.ಸಿ. III 8 ಆಳಂದ (ತಾ) ಆಳಂದ.

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] (Sales Tax) [illegible] :

[illegible] (SALES TAX)

[illegible]

ಊರು	ಮೊತ್ತ	[illegible]	ಇಸವಿ
[illegible] [5] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1120
[illegible] [6] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1139
[illegible] [7] :	1 [illegible]	2 [illegible]	1160

1 [illegible] XV [illegible] 317-326 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1172).
2 [illegible] III [illegible] 4 [illegible] ([illegible] 1152).
3 [illegible] XX 165 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1176).
4 [illegible] XX 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1170).
5 [illegible] XX 80 [illegible] ([illegible]) [illegible].
6 [illegible] XVIII 144 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 [illegible] 89 [illegible] ([illegible]) [illegible].

[illegible] [1] :	1 [illegible]	½ [illegible]	1182
[illegible] [2] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1189
[illegible] [2ಅ] :	1 [illegible]	½ [illegible]	[illegible].12

[illegible]

[illegible] [3] :	1 [illegible]	2½ [illegible]	1077
	1 [illegible]	1 [illegible], 1 [illegible]	
[illegible] [4] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1100
[illegible] [5] :	1 [illegible]	2 [illegible]	1102
[illegible] [6] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1140
[illegible] [7] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1152
[illegible] [8] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1176

---

1 [illegible] III [illegible] 32 [illegible] ([illegible]) [illegible].
2 [illegible] XV 148 [illegible] ([illegible]) [illegible].
2ಅ [illegible] XV 43 [illegible] ([illegible]) [illegible].
3 [illegible] [illegible] 14 [illegible] ([illegible]) [illegible].
4 [illegible] XVIII 103 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 [illegible] XVIII 105 [illegible] ([illegible]) [illegible].
6 [illegible] XX 111 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 [illegible] III [illegible] 4 [illegible] ([illegible]) [illegible].
8 [illegible] XX 164 [illegible] ([illegible]) [illegible].

[illegible][1] :	1 [illegible]	$\frac{1}{2}$ [illegible]	1175
[illegible][2] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1188
[illegible][3] :	1 [illegible]	1 [illegible]	[illegible] 12–13

<u>[illegible]</u>

[illegible][4] :	1 [illegible]	2 [illegible], 2 [illegible]	1077
[illegible][5] :	1 [illegible]	10 [illegible] ([illegible])	1176

<u>[illegible]</u>

[illegible][6] :	1 [illegible]	2 [illegible], 2 [illegible]	1077
[illegible][7] :	1 [illegible]	2 [illegible]	1248

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 [illegible] (ತಾ) [illegible].
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 71 [illegible] (ತಾ) [illegible].
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 208 [illegible] (ತಾ) [illegible].
4 [illegible] 14 [illegible] (ತಾ) [illegible].
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 [illegible] (ತಾ) [illegible].
6 [illegible] 14 [illegible] (ತಾ) [illegible].
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 [illegible] (ತಾ) [illegible].

ಎಲೆ

[illegible] [1] :	1 ಹೇರು	200 ಎಲೆ	1120
ತಿಳವಳ್ಳಿ [2] :	1 ಕೊಂಡ್ಲ	50 ಎಲೆ	1178
[illegible] [3] :	1 ಕೊಂಡ್ಲ	25 ಎಲೆ	1176

ಅಡಕೆ

[illegible] [4] :	1 ಕೊಂಡ್ಲ	5 ಅಡಕೆ	1105
[illegible] [5] :	1 ಹೇರು	10 [illegible]	1120
ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ [6] :	1 ಕೊಂಡ್ಲ	10 ಅಡಕೆ	1140
[illegible] [7] :	1 ಕೊಂಡ್ಲ	1 [illegible]	1162
	1 ಕೊಂಡ್ಲ	10 ಅಡಕೆ	
[illegible] [8] :	1 ಕೊಂಡ್ಲ	5 ಅಡಕೆ	1172

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 164 ತಿಳವಳ್ಳಿ (ತಾ) [illegible].
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 80 [illegible] (ತಾ) [illegible].
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 [illegible] (ತಾ) [illegible].
4 ಎ.ಕ. XII [illegible] 329–30 [illegible] (ತಾ) [illegible].
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 80 [illegible] (ತಾ) [illegible].
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 111 ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ.
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 [illegible] (ತಾ) [illegible].
8 [illegible] IX 20 [illegible] —ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಅಣಜಪುರ[1] :	1 ಹೊನ್ನು	5 ಅಡ್ಡ	1176
	1 ಹೊನ್ನು	8 ಅಡ್ಡ	
ಶಿವಪುರ[2] :	1 ಹೊನ್ನು	10 ಅಡ್ಡ	1176
ಬಂಗಳೇಶ್ವರ[3] :	1 ಹೊನ್ನು	10 ಅಡ್ಡ	1176
ಶಿವ್ಯಮಬಾರ್ದ[4] :	1 ಹೊನ್ನು	10 ಅಡ್ಡ	1177
ಅಬಲೂರ[5] :	1 ಹೊನ್ನು	5 ಅಡ್ಡ	1182
ಬಂಗಲಿ[6] :	1 ಹೊನ್ನು	10 ಅಡ್ಡ	1209

ಭತ್ತ

ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ[7] :	1 ಹೊನ್ನು	5 ಬಳ್ಳ	1287

ಸೀರೆ

ಗಂಗಾಪುರಂ[8] :	1 ಹೊನ್ನು	1 ಸೀರೆ	-	1116

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ಅಣಜಪುರ (ತಾ) ಅಣಜಪುರ.
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 ಶಿವಪುರ (ತಾ) ಬಂಕಾ.
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 120 ಬಂಗಳೇಶ್ವರ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ಲ.
4 ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.
5 ಕ.ಇ.ಕ. III ಪು/32 ಅಬಲೂರ (ತಾ) ಅಬಲೂರ.
6 ಎ.ಆ.ಸ್ತ.ರಿ.ಅ.ಮೈ. ನಂ 94 ಬಂಗಲಿ (ತಾ) ಶಿಕಾರಿಪುರ.
7 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ.
8 ಕ.ಇ.ಕ. III ನಂ 42 ಗಂಗಾಪುರಂ (ತಾ) ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ.

[illegible] [1] :	1 ಹೊನ್ನು	1 ಬಿಟ್ಟೊಳಾಗ	1171

[illegible]

ಅಲಂಪುರ [2] :	1 ಹೊನ್ನು	1 ಸೊಲ್ಲಿಗೆ	1182

[illegible]

ಅಲಂಬಳಿ [3] :	1 ಹೊನ್ನು	2 ಹಣ, ಹಾಗ	1077
ಅಲಂಪುರ [4] :	1 ಹೊನ್ನು	2 [illegible]	ಸುಶ 12–13

[illegible] ([illegible] ಸುಂಕ)

[illegible] [5] :	1 ಹೊನ್ನು	5 ಹಣ	1176

[illegible]

ಅಲಂಬಳಿ [6] :	1 ಹೊನ್ನು	2 ಹಣ, 2 ಹಾಗ	1077
[illegible] [7] :	1 ಹೊನ್ನು	5 ಹಣ	1176

---

1 [illegible] 319–20 [illegible] (ತಾ) [illegible].
2 [illegible] III ಸಂಖ್ಯೆ 32 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.
3 [illegible] ಸಂ 14 ಅಲಂಬಳಿ (ತಾ) [illegible].
4 [illegible] III ಸಂಖ್ಯೆ 32 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಅಲಂಪುರ.
5 [illegible] XV 129 [illegible] (ತಾ) [illegible].
6 [illegible] ಸಂ 14 ಅಲಂಬಳಿ (ತಾ) [illegible].
7 [illegible] XV 129 [illegible] (ತಾ) [illegible].

ಅಬಲೂರ[1] :	1 ಹೊನ್ನು	1 ಸೊಲ್ಲಿಗೆ	1182

ಹುರುಳಿ

ಅರಸಿಗ[2] :	1 ಹೊನ್ನು	2 ಬಳ್ಳ, 2 ಮಾನ	1077
ಅರಸೀಕೆರೆ[3] :	1 ಹೊನ್ನು	1 ಮಾನ	1176
ಅಬಲೂರ[4] :	1 ಹೊನ್ನು	1 ಸೊಲ್ಲಿಗೆ	1182

ಎಂಗು

ಅರಸಿಗ[5] :	1 ಹೊನ್ನು	2 ಬಳ್ಳ, 2 ಮಾನ	1077

(ಹಾಲ್) ತುಪ್ಪ

ಹರಿಯೂರ[6] :	1 ಅಡ್ಡಕೆ	1 ಹಾಗ	1204

ಗೋಧಿ

ಹೊನಲು[7] :	1 ಹೊನ್ನು	2 ಬಳ್ಳ	1180

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. III ಸಂಖ್ಯೆ 32 ಅಬಲೂರ (ತಾ) ಅಬಲೂರು.
2 ಕ.ಇ.ಸ.ಧಾ.ಜಿ.ಸಂ 4 ಅರಸಿಗ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು.
3 ಸೌ.ಇ.ಇ.XV 128 ಅರಸೀಕೆರೆ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ.
4 ಸೌ.ಇ.ಇ.XIII ಸಂಖ್ಯೆ 32 ಅಬಲೂರ (ತಾ) ಅಬಲೂರು.
5 ಕ.ಇ.ಸ.ಧಾ.ಜಿ. ಸಂ 14 ಅರಸಿಗ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು.
6 ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ : 6-3 ಹರಿಯೂರ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ.
7 ಕ.ಇ.ಸ.ಧಾ.ಜಿ. ಸಂ 89 ಹೊನಲು (ತಾ) ಅಬಲೂರು.

[illegible]

[illegible] [1] :	1 [illegible]	$1\frac{1}{2}$ [illegible]	1076
[illegible] [2] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1267
[illegible] [3] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1172
[illegible] : [4]	1 [illegible]	1 [illegible]	[illegible]·12

[illegible] — [illegible] ([illegible])

[illegible] [5]	1 [illegible]	1 [illegible]	1171

[illegible] (= [illegible])

[illegible] [6] :	1 [illegible]	1 [illegible]	1115
[illegible] : [7]	1 [illegible]	1 [illegible]	1172

---

1 [illegible] III [illegible] 6 [illegible] ([illegible]) [illegible].
2 [illegible] IX [illegible] 31 [illegible].
3 [illegible] XV [illegible] 317 –26 [illegible] ([illegible]) [illegible].
4 [illegible] XX 347 [illegible] ([illegible]) [illegible].
5 [illegible] 318–20 [illegible] ([illegible]) [illegible].
6 [illegible] IX–1 285 [illegible] ([illegible]) [illegible].
7 [illegible] XVIII 111 [illegible] ([illegible]) [illegible].

ಇದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘ ಎಂಬುದು ಕಾಲ, ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ಯನ ವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ರೂಪಗಳನ್ನು ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತಹ ಭತ್ತ, ಬೆಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹತ್ತಿ, ಸೀರೆ ಸಾಸಿವೆ ಇಂಗು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹ ಇಂಗು ಮಾರಾಟದ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಆರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸುಂಕ ಎಂದು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಗಳನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವುಗಳ ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಗಡಿ ಎಂಬ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಸನಗಳು ಇದನ್ನು 'ಅಂಗಡಿ ಎಂಬು' ಅಥವಾ ಅಂಗಡಿದೆರೆ[1] ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತವೆ.[2]

ಇವುಗಳ ಪಟ್ಟಣದ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೇಕಾದ ಸರಕು ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಖರೀದಿಸಿದ ಸಾಮಾನು ಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಸುಂಕ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ದನ್ನು ನಮಗೆ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.[3] ಹೀಗೆ ಸಂಘಗಳು ಅಂಬುಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸುಂಕ ಅಂಬು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ, ಅಂಗಡಿ ಅಂಬು ಹಾಗೂ ಸಿಟ್ಟದ[4]

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 10 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1085).

2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 10 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1085) ಮತ್ತು ಸೌ.ಇ.ಇ.IV 246 ಅಂಕ (ಶಾ) ಹೊಸಹಳ್ಳಿ (—).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 ಸವಡಿ (ಧಾ) ಬೆಳಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144).

4 ಎ.ಕ. XIV ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ 106 ಹೊಸಹಳ್ಳಿ (—).

[illegible][1], [illegible][2] ([illegible]), [illegible][3] ([illegible]), [illegible][4], [illegible][5] [illegible][6], [illegible][7] ([illegible]), [illegible][8], [illegible][9] ([illegible]), [illegible][10] ([illegible]) [illegible], [illegible] [illegible][11], [illegible][12], [illegible][13] ಇತ್ಯಾದಿ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
2 ಎ.ಕ. VI [illegible] 158 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1542).
3 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 326 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1159).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 553 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1532).
5 [illegible] 113 [illegible] (ತಾ) [illegible] ([illegible].13).
6 ಎ.ಕ. XI [illegible] 130 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1106).
7 ಎ.ಕ. IV [illegible] 24 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1168).
8 ಎ.ಕ. XII [illegible] 187-88 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1079).
9 ಕ.ಇ. II ಪುಟ 20-24 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).
10 ಎ.ಕ. XIII ಪುಟ 19-22 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
11 ಎ.ಕ. XV ಪುಟ 317-27 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
12 ಎ.ಕ. XV ಪುಟ 317-27 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
13 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 248 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

ಪ್ರಪಂಚ ಅಲಂಕಾರಿಕರಿಗೆ ಕವಿಸಮಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಕೇತದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗುಪ್ತಗೊಳಿಸಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಸುರಗಿ, ಮಾದಲ ಸುರಗಿ, ಅಂಗದ ಅರ್ಥಗಳು ಕಾಲ,ದೇಶ, ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶ, ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ವೇಳೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹೂವು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬ ಮಾತು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ಪಂಪಭಾರತದ[1] " ಸುರಗಿಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಕಿಡಿದು ", ಸಮಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ[2]

ಕುಪ್ಪೆದೊಳಗೊಳ್ಳಯುಂ ಲೇ
ಸಪ್ಪ ಕೊಪ್ಪಿನೊಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಯುಂ ಧವಳಕುಸುಂ
ದುಃಖದೊಳು ಪರ್ಣಿಸಿಸುಂ
ತಪ್ಪಲ್ಲದೆ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬೆರಸಲ್ ॥

....
ಪಿರಿದಾದ ಕೋಳಗದಿಂ ಪುಗಂ ತಾಂ ಕೊಂಡಂ
ಕರೆ ದೇವರ ಕುಸುಗೆ ಕುಂದಿತು
ಸಾರುಗೆಯುಲ್ಲದು ॥

ಹಾಗೂ " ಶುದ್ಧವಾದ ಕೊಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕಿಸುಗೆಳ್ಳಯನ್ನು ಬೆರಸಿ, ಪರ ಕ್ಕಾಗಿ

---

1 ಪಂಪಭಾರತ : 12-175.

2 ಸಮಯ ಪರೀಕ್ಷೆ : 5-46,47.

ಮೇಲಾದ ಹೊನ್ನಿಂದು ಕೊಡಲಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಾರುವ ಪರಿಯಾ ಇದ್ದರು"[1]
ವಾಣಿಜ್ಯಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಸ,ವಂಚನೆಗಳ ಪರಿಚಯ
ವಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿದ್ದ ಹೋಲಿಕೆಯೂ
ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದು "ಅಣ್ಣೆಗಳಿಯುಂ ನಿಸ್ಸೆಗಳಿಯುಂ ವ್ಯಾಪಾರ
ಧರ್ಮದಾರ"[2] ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಲಿನ ಅರ್ಥ
ಬೇರೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ನಾವು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ "ಬೆಳ್ಳಿಯಂ ಬಂದ ಭೂಮ..."[3]
"ಬಣಗಿಂ ಬಂದ ಕುದುರೆಗೆ ನೆಲೆಯಾದ್ದು......."[4] ಉಕ್ತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ
ಬಹುದು.

ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮ,ನಗರ,ಕ್ಷೇತ್ರ,ಪಟ್ಟಣ,ಪುರಿಯ,ದುರ್ಗ,
ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ,ಸಂತೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವವರೊಂದಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಸ ಪಾಂಡ್ಯ ನಾಡ
ಯ ಮಗಧ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಧಾನ್ಯ ಕುರುಯ ಕಾಂಭೋಜ ಗೌಳ ಲಾಳ
ಬರ್ಬರ ಪಾರಸ ನೇಪಾಳ ಕಾಶ್ಮೀರ ಚೀನಾದ ಆರಬ್ಬೀ ಸಿಂಹಳ ಬಂಗಾಳದೊಡನೆ
ವ್ಯಾಪಾರಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.[5] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನುಕ್ರಮಗಳಾಗಿದ್ದವು

---

1 ಸಂಯುಕ್ತ ಮಹಿಮಾ ಜನ ಕೃತಿಗಳು : ಪುಟ 285 .

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 248 ಸವದತ್ತಿ(ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

3 ಕ.ಇ. V 16 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1117) ಮಹಿಮಾ
ಎ.ಕ. IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 57 ಕಾಮಗೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1368).

4 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 19-22 ಬೇಗೂರು (ತಾ) ಬೇಗೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

5 ಎ.ಕ.VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಳನಾಡಿನ (Inland)ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿಯೂ ಬೇರೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಶಾಸನಗಳು ವರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದೇಶೀ (Foreign) ಹೊರ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಡಾ. ಎ. ಸಾಲೆತೊರೆ ಮೊದಲಾದವರು ಎತ್ತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.[1] ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಗೋವೆಯ ಬಂದರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಹಿರಿಮೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ವರ್ತಕರು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಸಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುವ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವ[2], ಸಿದ್ಧರಾಮರ[3] ವಚನ ಹೀಗಿದೆ :

"ಅಪಾರ ಘನಗಂಭೀರದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾದಾಡುವ ಹಡಗು ಸಹಿತ
ಕೈಚ್ಚಿಂದ ಬೀಳದ ಬಿಟ್ಟದಾಂಟಿ ನಿಲುವದಾಧಾರವೆಯುಂಟಾದುದು.
ವಿಷ್ಣುದೇವ ಹೆಸ್ವರಲ್ಲಿಹಾಕ ಸಂಯುಕ್ತ
ನಿಮ್ಮದ ಹೆಂಡತಿ ಸಂಧ್ಯಾತೀರ್ಥದ ವಿಷ್ಣು ನಾರಾಯಣನು."

---

1 Karnatakas Trans-Oceanic contacts: p.24-31.

2 ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳು (ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟ) : ಪುಟ 85

3 ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು : ವ.ಸಂ.155.

" [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ...."

[illegible] 'ನಾನಾದೇಶಿ' [illegible] '' This boast of the mercantile community is justified by the existence of stone records even in ceylon and Burma which refer to their communnal gifts in those countries. The vaisnava temple at Pagau in upper Burma was built by the merchants (ನಾನಾದೇಶಿ) of that town "[1] [illegible] 'ನಾನಾದೇಶಿ' [illegible]. [illegible] '' ಸಮುದ್ರ (Sea) [illegible]"[2] ಸಮುದ್ರ [illegible]. [illegible] ' ಸಮುದ್ರ ' [illegible] ಮುದ್ರೆ (Seal) [illegible].

---

1 Local government in Ancient India, p.261.

2 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1245).

[illegible]

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4], [illegible][5], [illegible][6],

1 [illegible] XV 179,187 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1243, 1248).

2 [illegible] XV 106 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

3 [illegible] IV 1 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

4 [illegible] IV 2 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

5 [illegible] IV 34 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

6 [illegible] XX 228 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

[illegible][1], [illegible][2], [illegible][3], [illegible][4]; [illegible] [illegible] [illegible][5], [illegible][6], [illegible][7], [illegible][8]; [illegible] [illegible] [illegible][9], [illegible][10], [illegible] [illegible][11]; [illegible] [illegible] [illegible][12], [illegible][13]; [illegible] [illegible] [illegible][14];

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 228 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 211 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

3 ಎ.ಕ. XVI ಪುಟ 332-37 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1255).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 196 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1123-74).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 196 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1265).

6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 134 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1178).

7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).

8 ಎ.ಕ. V ಪುಟ 15-20 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

9 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 372 [illegible] (ಜಿ) [illegible] ([illegible].13).

10 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 172 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1106).

11 [illegible] 1914 [illegible].478

12 [illegible] [illegible] ಪುಟ 2[illegible] [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177-1188).

13 ಎ.ಕ. XX ಪುಟ 117-118 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).

14 [illegible] [illegible] : [illegible] ([illegible].12-13).

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕಮುದ್ದೂರ[1]; ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೀಲಗುಂದ[2]; ಕೊಡಗನೂರ[3]; ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ,[4] ಕೋಟೀಶ್ವರ[5]; ತುಮಕೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಟ್ಟೂರ[6]; ಹುಲಿಯೂರ[7]; ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಿಡಗ,[8] ಅರಸೀಕೆರೆ[9]; ಮೈಸೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಲೂರ;[10] ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ[11]; ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಅಲಂಪುರ[12] ದ್ಯಾವ–ದ್ಯಾವಗಳು ಇಂಥ ಪ್ರಧಾನ ಮಾತೃಕಾರ

---

1 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19–26 ಚಿಕ್ಕಮುದ್ದೂರ—ಗೊಬ್ಬೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).
2 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ 121 ನೀಲಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).
3 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 149 ಕೊಡಗನೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1113).
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).
5 ಎ.ಕ. VIII ಸೊರಬ 268 ದೇವನಾಯ್ಕನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1245).
6 ಎ.ಕ. XII ಗುಬ್ಬಿ 11 ನಿಟ್ಟೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1226).
7 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರ 42 ಹುಲಿಯೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1205).
8 ಎ.ಕ. V ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 89 ದಿಡಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1290).
9 ಎ.ಕ. V ಅರಸೀಕೆರೆ 77 ಅರಸೀಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
10 ಎ.ಕ. IV ಚಾಮರಾಜನಗರ 188 ಅಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.121[illegible]).
11 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಲಾಪುರ(ತಾ) ಕೊಲ್ಲಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).
12 ಸೌ.ಇ.ಇ. III 32 ಅಲಂಪುರ (ತಾ) ಮಹಬೂಬನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1182).

ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇದಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇರೆ ಸಮಾಚಾರಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿವೆ.

ಸರಕು : ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂತೆ–ಪೇಟೆ–ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಸರಕುಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೊಡಬಹುದು : ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಎಳ್ಳು, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ಅಡಕೆ ಎಲೆ ದೋಗಡಿ ಗೋದಿ ಉದ್ದು; ಹೆಸರು ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸು ಬೆಲ್ಲ ಶುಂಠಿ ಅರಿಷಿಣ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮೆಂತೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಬದನೆ ವಸ್ತ್ರ ಮಸ್ತ್ರ, ಇಂಗು, ಹತ್ತಿ ಕಂಚು ನೂಲು ನೀಲಿ ಹಟ್ಟ ಚರ್ಮ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಬಟ್ಟೆ ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯ ನಾರು ಕಂಬಳಿ ಕುಂಕುಮ, ಹಿತ್ತಾಳೆ[1] ಅಡಕೆ[2] ಮುತ್ತು; ಭದ್ರದಂತ, ಜಾತ್ಯರತ್ನ ಇಂದ್ರನೀಲ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮುತ್ತು ಹವಳ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯ ಗೋಮೇಧಿಕ ಪುಷ್ಯರಾಗ ಪದ್ಮರಾಗ ಪಚ್ಚೆ ಮರಕತ ಕರ್ಕೇತನ

---

1 ಇದರಲ್ಲಿ 'ಬಾಳೆಎಲೆ' (ಇ.ಧ್ರಾ.ಸಾ.ನಂ.3 ತಡಕೋಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ, ಕ್ರಿ.ಶ.1047) ಮತ್ತು 'ಕದಳಿಎಲೆ' (ಎ.ಇ. XVI ಪುಟ 329–331 ಶಿಗ್ಗಾಂವ (ತಾ) ಬಂಕಾಪುರ, ಕ್ರಿ.ಶ.1077) ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

2 ಕಾಲದಕ್ಕಿ ಬಳಿ ಅಡಕೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಕಾರ. (ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 223 ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, 1127. ಇ.ಧ್ರಾ.ಸಾ.ನಂ.3 ತಡಕೋಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ, ಕ್ರಿ.ಶ.1047).

[illegible][1] [illegible]

[illegible] (?) [illegible] (?) [illegible] (?) [illegible] (?) [illegible]

[illegible]

[illegible][2] [illegible]

1 [illegible] XIII [illegible] 19–22 [illegible] 1204).

2 [illegible]

[illegible] XI [illegible] 59 [illegible] 1280).

[illegible] XIII [illegible] 19–24 [illegible] 1204).

[illegible] XII [illegible] 21 [illegible] 1160).

[illegible] XVIII 381 [illegible] 1278).

ಧಾನ್ಯಕಾಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಕೊಳಗ[1] ಬಳ್ಳ[2] ಮಾನ[3] ಸೊಲ್ಲಗೆ[4] ಹಾನ್ನಗ[5] ಸೊಂಟಿಗೆ[6] ಸೊಳಸ[7] ಪಡಿ[8] ಅದ್ದನ[9] ಗದ್ಯಾಣ[10] ಮಾಗೆ[11] ಛಟ[12] ಹಾನೆ[13] ನಿಚೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನದಲ್ಲಿ ದೇವ ಮಾನ[14],

---

1 ಎ.ಕ. XI ಚಳ್ಳಕೆರೆ 21 ಚಿಕ್ಕಮಧುರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1087).

2 ಕ.ಧ್ರಾ.ನಾ. ನಂ 3 ಹಡಗಲಿ (ತಾ) ಹೂವಿನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1047).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 380 ಹೊಸಗೊಂಡೆ (ತಾ) ಹೊಸಗೊಂಡೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.879).

4 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಲಾಪುರ (ತಾ) ಕೊಲ್ಲಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

5 ಜೈ.ಸಾ.ಇ.ಪುಟ 277–78 ನೇಸರ (ತಾ) ನೇಸರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

6 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 96 ನಡಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

7 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 105 ಕುಂದವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).

8 ಎ.ಇ. V ಪುಟ 19–20 ಮುನಗೋಳಿ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

9 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).

10 ಇ.ನಾ.ಕ.ಕೊ.ಸ್ಟೇ. ನಂ 15 ನಿರನಂಗಿ (ತಾ) ಸವಣೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

11 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX–i 207 ಕುರುಗೋಡ (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1117).

12 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 43 ರೋಣೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಸು.ಶ.12).

13 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

14 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಟ.ಡಿ. ಅ.ಬ. ನಂ 89 ಹೊಡಲು (ತಾ) ಆಳಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

ಅಡಪಾನ[1], ಸೊಲ್ಲಗೆಯಲ್ಲಿ/ಅಡಸೊಲ್ಲಗೆ[2], ಸೊಡಸದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಸೊಡಸ[3] ಗಳಿದ್ದುವು. ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಮಾಪು ಕೊಳಗ; ಬರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಬಾನೆ ಅಥವಾ ಬಳ ಗಿರಬಹುದು. ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದಲ್ಲಿ[4] ಕಾಳಿನ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

4 ಅಡ್ಡ	1 ಸೊಲ್ಲಗೆ
4 ಸೊಲ್ಲಗೆ	1 ಮಾನ
4 ಮಾನ	1 ಬಳ್ಳ
4 ಬಳ್ಳ	1 ಕೊಳಗ
4 ಕೊಳಗ	1 ಖಂಡುಗ[5]

ಎಣಿಕೆ : ಎಲೆಹಂಬಲ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಕಬ್ಬು, ಅಡಕೆ, ಬೆಲ್ಲದ ಅಚ್ಚು ಎಣಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಸ್ತುಗಳು.[6] ಹೇರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ[7] ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನು

---

1 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 30–34 ಕೊಲ್ಹಾಪುರ (ತಾ) ಕೊಲ್ಹಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).
2 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).
3 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-1 172 ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಬಾಗಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1106).
4 ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತ : 1.26.
5 ಅಂದರೆ 1 ಅಡ್ಡವ — 2 ಸೇರು, 1 ಸಿದ್ದವ — 4 ಸೇರು(?)
1 ಸೊಲ್ಲಗೆ — 4 ಸೇರು.
6 ಎಣಿಕೆ ಬಗೆಯ ಅವುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. (ಇ.ಧಾ.ಸಾ.ಸಂ 3 ಹನುಮಸಾಗರ (ತಾ) ದಿಗ್ಗಾಂವ್, ಕ್ರಿ.ಶ.1047).
7 ಹೇರಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು –(ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 80 ಗಡಿಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.1278).

ಹಿಡಿ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾನಗಳಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

[illegible] : [illegible] ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು [illegible]. [illegible],[1] [illegible],[2] [illegible],[3] [illegible],[4] [illegible],[5] [illegible][6] ಕಾಣಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. [illegible] [illegible] ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ '[illegible]' (= [illegible]) ವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನವೊಂದರಲ್ಲಿದೆ.[7] ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ[8] ಕೊಳಗಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ [illegible] :

---

1 ಎ.ಕ.VI [illegible] 18 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1158).

2 [illegible] III ನಂ 19 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1057). ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 1 [illegible] = 4 [illegible] ಅಥವಾ 48 ಸೇರು).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).

4 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 481 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1159).

5 [illegible] ನಂ.72 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

6 [illegible] ನಂ 72 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

7 ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು : ವ.ನಂ.450 ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. '[illegible]'ಗಳನ್ನು [illegible] [illegible]).

8 ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತ : 1–26.

4 ಸುವರ್ಣ	1 ಕರ್ಷ
4 ಕರ್ಷ	1 ಪಲ
20 ಪಲ	1 ಬಣಿಗೆ
5 ಬಣಿಗೆ	1 ತೂಂಟ
20 ತೂಂಟ	1 ಭಾರ

ಸಾಕ್ಷ್ಯ : ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು (= ಗದ್ಯಾಣ)[1], ಹಾಗ,[2] ಪಣ[3], ವಿಸ,[4] ಬೇಳೆ[5], ಅಡ್ಡ[6], ಕಾಣಿ,[7] ಕಾಗಿಣಿ,[8] ತಾರ,[9] ದ್ರಮ್ಮ[10] ಪ್ರಮುಖವಾದವು. ಹಾಗದಲ್ಲೂ ಬೆಳ್ಳಿಹಾಗ,[11]

---

1 ಸಾ.ಇ.ಇ. XVIII 144 ಬಿಜಾಪುರ (ತಾ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).
2 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-i 223 ಹಾಗಿನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1127).
3 ಸಾ.ಇ.ಇ. XVIII 120 ಕಾಗಿನೆಲೆ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1122).
4 ಕ.ಇ. V 16 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1117).
5 ಸಾ.ಇ.ಇ. XVIII 111 ಚಿಕ್ಕಮುತ್ತೂರು (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1115).
6 ಸಾ.ಇ.ಇ. XVIII 111 ಚಿಕ್ಕಮುತ್ತೂರು (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1115).
7 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲುಬೆಟ್ಟ (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).
8 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಟ.ರಿ.ಆ.ಬ.ನಂ 14 ಅಂಕಲಗಿ (ತಾ) ಜೇವರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1077).
9 ಎ.ಇ. XIII ಪುಟ 18-22 ಬೆಳಗಾವಿ (ತಾ) ಬೆಳಗಾವಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
10 ಹಿ.ಕ.ಸ್ಟ.ರಿ.ಆ.ಬ. ನಂ 72 ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ತಾ) ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).
11 ಕೈ.ಸಾ.ಇ. ಪುಟ 277-78 ಸೇಡಂ (ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).

[illegible][1], [illegible][2]. [illegible] ([illegible]) [illegible][3] [illegible] :

4 [illegible][4]	1 [illegible]
5 [illegible]	1 [illegible]
4 [illegible]	1 [illegible]
4 [illegible][5]	1 [illegible]

[illegible]

1 [illegible] 72 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

2 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

3 [illegible] : 1-24

4 4 [illegible] = 1 [illegible]

5 10 [illegible] = 1 [illegible]

(notes 4–5:) [illegible] (ಪುಟ-7) : " [illegible] ".

Chapter- 7

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

[illegible] :

[illegible] [4]

---

1 [illegible]

2 [illegible] III [illegible] 178 [illegible] ([illegible] 1054).

3 [illegible] IX [illegible] 17 [illegible] ([illegible] 1562).

4 [illegible] XX 202 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1244).

[illegible] :

[illegible][1] [illegible]

[illegible] — [illegible] :

[illegible][2] [illegible]

[illegible] — [illegible] :

[illegible][3]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 464 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1472).

2 [illegible] : ಪು. 285.

3 ಎ.ಕ. XII [illegible] 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1379).

[illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.)
[illegible].[1]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible].[2]

[illegible].

[illegible] :

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (— [illegible]) [illegible]

---

1 [illegible] X [illegible] 188 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1085–98).
2 ಎ.ಕ. XII [illegible] 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1379).

[illegible]) [illegible] [illegible][1] [illegible] [illegible].

[illegible] — [illegible] — [illegible] :

[illegible] ([illegible]) [illegible][2]

[illegible].[3] [illegible][4]

---

1 [illegible] 51 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).

2 [illegible] IX-1 185 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1089).

3 [illegible] IX-1 77 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.982).

4 [illegible] IX-1 77 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.982).

<u>ಅಪುತ್ರಿಕ ಧನ :</u>

ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದವರ, ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ವಾರಸು ಇಲ್ಲದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಯಾವ ಕರೆಗಳೂ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಪುತ್ರಿಕ ದ್ರವ್ಯ ದೇವಾಲಯದ ಸೊತ್ತು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿದ್ದಿತು. ಬೆಳ್ಗಾವೆ ಪಟ್ಟಣದ ಬಣಜ, ಗವರೆ, ಮುಂತಾದವರಿಂದಾದ ಅಪುತ್ರಿಕ ಧನ ಗವರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ, ನಗರದ ಅಪುತ್ರಿಕ ಧನ ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾದುದನ್ನು ಶಾಸನಗಳು[1] ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಅಲ್ಲಿನ ಮಗ ಜಂಗಮನ್ನು ತನ್ನ ಹೊನ್ನಯ್ಯಗಳಾದ ತಿರುಮಲಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅವರ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಮಠ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವು ಕಮಲಾಪುರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[2]

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಮರಣಹೊಂದಿದವರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನ, ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಕುಮಾರ ತೈಲಪನು ಅರಸರು ಮತ್ತ ಸಾಲಗ, ಅಂಗಡಿಸುಂಕ, ಮನೆಸುಂಕ, ಹೊಲಸುಂಕ, ಅಯ್ಯಗಾಸು ಮೊದಲಾದ ಸುಂಕಗಳನ್ನು, ನವಿಲೂರ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಗೆಗೆ "ಅಪುತ್ರಿಕ ಧನವಂ ಕೊಳೆ(ಳ್ಳೆ)ದಾಸ್ಸಾಗಿಯುಂ

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 119 ಬೆಳ್ಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).

2 ಸಾ.ಇ.ಇ. IX-ii 512 ಕಮಲಾಪುರ (ಹಂ) ಹೊಸಪೇಟೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1520).

[illegible] [1] [illegible]

[illegible] :

[illegible] (?) [illegible] [2]

[illegible] :

1. [illegible] [3]

---

1 [illegible] III 40 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1113).

2 [illegible] VIII [illegible] 328 [illegible] ([illegible] 1159).

3 [illegible] XII [illegible] 76 [illegible] ([illegible] 1379).

[illegible]

[illegible][1]

2. [illegible] — [illegible] " 40 [illegible] 30 [illegible] "[2] [illegible][3]

3. [illegible] — [illegible]

---

1 [illegible] IX-ii 450 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).

2 [illegible] XI [illegible] 137 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

3 [illegible] IX [illegible] 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1210).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible]

4. ಧರ್ಮ ಪತ್ರ, ಶಿಲಾ ಶಾಸನ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು — ದೇವಾಲಯಗಳು [illegible] ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವ [illegible] ಶಾಸನ ಬರೆಯುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. [illegible] ಅಧಿಕಾರವನ್ನು [illegible]

[illegible] ಶಾಸನ [illegible] [3] [illegible] ಶಾಸನ [illegible] [4] [illegible] |#

---

1 ಎ.ಕ.II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 208 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1138).
2 [illegible] 5 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]).
3 ಸಾ.ಇ.ಇ.IX-ii 448 ಬಳ್ಳಾರಿ (ಜಿ) ಕುರುಗೋಡು (ಕ್ರಿ.ಶ.1442).
4 ಎ.ಕ. IX [illegible] 36 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1300).

[illegible] [1] [illegible] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible]

[illegible] [6] [illegible]

---

1 [illegible] IX-11 411 [illegible] ([illegible] 1365?).
2 [illegible] IV [illegible] 57 [illegible] ([illegible] 1366).
3 [illegible] IX-11 539 [illegible] ([illegible] 1531).
4 [illegible] IX-11 449 [illegible] ([illegible] 1414).
5 [illegible] VII 384 [illegible] ([illegible] 1425).
6 [illegible] IX-11 327 [illegible] ([illegible] 1207).

[illegible] [1] [illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible]

5. [illegible] — [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [2]

[illegible] :

1. [illegible] : [illegible] — [illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] XX [illegible] (... 1326).

2 [illegible] XII [illegible] (... 1449).

[illegible]

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible] [7] [illegible]

---

1 [illegible] VII 255 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).
2 [illegible] XI 107 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1138).
3 [illegible] V 21 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1125).
4 [illegible] III 49 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1134).
5 [illegible] 85 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1542).
6 [illegible] XI-ii 181 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1094).
7 [illegible] IX 15 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1292).

[illegible][1] [illegible]

[illegible][2] [illegible]

[illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible]

---

1 [illegible] IX [illegible] 81 [illegible] ([illegible] 1545).

2 [illegible] VI [illegible] 20 [illegible] ([illegible] 1249).

3 [illegible] XX 224 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1295).

4 [illegible] VII [illegible] 112 [illegible] ([illegible] 1139).

5 [illegible] 34 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1154).

ಇದಲ್ಲದೆ ಎರಡು ನಾಡಿನ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಜಲ- ಸ್ಥಳ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು [illegible][1] [illegible] ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದ ಶಾಸ್ತ್ರದಾನಗಳು[2] ಶಾಸನಸ್ಥವಾಗಿವೆ.

[illegible] (ಬಳ್ಳ) 16 ನೇ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ [illegible] ಬಳ್ಳ [illegible][3]

ಇದಲ್ಲದೆ ವೃತ್ತಿ (=[illegible]) [illegible] (ಅಗ್ರಹಾರಗಳಿಗೆ) [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ಹಾಗೂ [illegible] [illegible] [illegible] ವೃತ್ತಿ (= [illegible]) [illegible] [illegible][4] [illegible] [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] [illegible] [illegible] ಹಾಗೂ [illegible][5] [illegible]

1 ಕ.ಇ.ಪ್ರ.ಸಂ.ಬೀ. X ಕ್ರಮ 19(?)-31 [illegible] (ಅ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.803-04).
2 ಸು.ಸಾ.ಶಾ.ಸಂ 82 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1515).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ.XI-ii 175 ಬಳ್ಳ (ಅ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).
4 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 152 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1285?).
5 ಎ.ಕ.VIII ಸೊರಬ 387 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).

[illegible]

2. [illegible] : [illegible], [illegible]— [illegible] [1]

[illegible] — [illegible]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 60 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1088).
ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 164 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 57 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1164).
[illegible] VI 42 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1237).
[illegible] 57 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1360).
ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 238 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).
[illegible] I [illegible] 70 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1222).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

[illegible] [4], [illegible] [5], [illegible] [6], [illegible] [7] [illegible]

[illegible] : " [illegible] " [8], " [illegible] " [9],

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 40 [illegible] (ಧಾ) [illegible] ([illegible].13).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 45 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1071).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 185 [illegible] (ಧಾ) [illegible] (—).
4 ಎ.ಕ. IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 450 ಬಸರೂರು (ದ.ಕ.) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).
6 ಎ.ಕ. XI [illegible] 12 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1286).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 449 ಬಸರೂರು (ದ.ಕ.) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 450 ಬಸರೂರು (ದ.ಕ.) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1444).
9 ಎ.ಕ. XI [illegible] 137 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

"ತ್ರಿಭೋಗಾಭ್ಯಂತರ"[1] ಇತ್ಯಾದಿ.

3. [illegible] : [illegible] — [illegible] [illegible]. [illegible][2] "[illegible]" ಎಂದು ನಾಗಾವಿ ಶಾಸನದ[3] [illegible] ಕೊಡುತ್ತದೆ.

<u>[illegible] :</u>

[illegible] ಬೀದಿ (Street)[illegible] [illegible].

1 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 459 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1288).

2 [illegible].52 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1378).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. III 1ನಾಗಾವಿ (ತಾ) ಚಿತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1092).

[illegible]
[illegible] (Street) [illegible]
[illegible][1] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1 [illegible] IX-11 457 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1455).

[illegible]

ಸಹಾ ಅನುವಾ "[1] ಎಂದು ಕಟ್ಟಳೆ ಬರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಕಟ್ಟಳೆ ಮೀರಿದವರು ಗಂಗೆ, ವಾರಣಾಸಿ, ವಿಶ್ವನಾಥದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಕಪಿಲೆಯ ಆಕಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ವಧಿಸಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೆತ್ತ ಮಾತೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ಅರಸನಿಗೆ ದಂಡವನ್ನು ತೆತ್ತಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಗಂಗವಾಡಿ-96000, ಬಾಣವಾಡಿ — 12000ದ ಅರಸುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದ ಕಾಳಗವನ್ನು ಅವನಿಬಾಸ,[2] ಸಮಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಯದೋಲಿಯ ಪುಲ್ಲಸೆಟ್ಟಿಯು ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಅಕ್ಕ ಮಾಗಿನ ಪುಲ್ಲಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಂದನು. ಮುಂದೆ ಈ ಕೊಲೆಯನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಬ್ಬಲಿ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಪುಲ್ಲಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ನಾಗಣ್ಣ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ದೇವಿಹೊಸೂರ ಶಾಸನಗಳು[3] ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

<u>ಸಮಯ ಸಂಕೇತ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ</u> :

ನಾಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ್ತಕರ ಹಾಗೂ ವರ್ತಕ ಸಂಘದ ಸಮಯವು (= ಧರ್ಮ) ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು;

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 340 ಬಾರಕೂರ (ತಾ) ಉಡುಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1430).
2 ಎ.ಇ. XVII ಹುಮಚಾಗಿಲು 308 ಅಸನಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.950).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 275 ದೇವಿಹೊಸೂರ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ. (ಕ್ರಿ.ಶ.1402?).

[illegible]

[illegible]

---

1 [illegible] : [illegible] 87.

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

---

1 [illegible] 478 [illegible] (… 1286).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY
DHARWAD
580003

[illegible] ಚಕ್ರವರ್ತಿ [illegible] ಹೋಗಿ [illegible] [illegible] ಚಕ್ರವರ್ತಿ [illegible] ಪುನಃ [illegible].[1] [illegible] ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ [illegible].

ಹೀಗೆ [illegible] ಬಗ್ಗೆ [illegible] ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು [illegible] ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

---

1 [illegible] 76 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]·991).

Chapter-8

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible][1] [illegible]
[illegible]
1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible]
[illegible]

1. [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

1 [illegible] XVI [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1255).
[illegible] IX-ii 584 [illegible]
[illegible] III [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).

[illegible] : [illegible]

[illegible]

[illegible] [1] ; [illegible] [2] , [illegible] [3] , [illegible] [4] [illegible]

[illegible] [5] , [illegible] [6] [illegible]

[illegible] [7] ; [illegible] [8] ;

1 [illegible] XV 135 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1178).
2 [illegible] XV 545 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1165).
3 [illegible] XV 124 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1142).
4 [illegible] XV [illegible] 36 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1169).
5 [illegible] XV [illegible] 334 [illegible] ([illegible] 1257).
6 [illegible] V 33 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1176).
7 [illegible] VI [illegible] 125 [illegible] ([illegible] 1272).
8 [illegible] IX-1 230 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1134).

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible][6] [illegible] II [illegible][7] [illegible][8] ([illegible]) [illegible][9] [illegible][10] [illegible]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-i 295 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1164).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 44 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1019).
3 ಎ.ಕ. XI [illegible] 124 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?).
4 ಕ.ಇ. I [illegible] 45 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).
5 ಎ.ಕ. VI [illegible] 102 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141?).
6 ಕ.ಇ. IV 34 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).
7 ಎ.ಕ. X [illegible] 73 [illegible] ([illegible]).
8 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 120 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.112[illegible]).
9 ಎ.ಕ. V [illegible] 26 [illegible] ([illegible].16).
10 ಎ.ಕ. XI [illegible] 79 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1214?).

[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5] [illegible] [6] [illegible] [7] [illegible]

[illegible] [8] [illegible]

---

1 [illegible] IX-i 297 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1177).
2 [illegible] XX [illegible] 108-117 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1167).
3 [illegible] XX 140 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1164).
4 [illegible] XXX [illegible] 19-26 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1246).
5 [illegible] V 125 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 16).
6 [illegible] IX 1 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1204).
7 [illegible] VI [illegible] 10 [illegible] ([illegible] 1184).
8 [illegible] XI [illegible] 170 [illegible] ([illegible] 1117).

ಇಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದೇಮೇಶ್ವರ, ಕಲ್ಲಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಾಚೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪು ಬಂಡೆಯ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಸೋಮನಾಥ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಕೆಂಪಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಹಂಚು-ಹಾಸಿನ ಹೆಸರಿರುವುದ ರಿಂದ ಈ ಲೋಹದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅವರ ಮನೆ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಭಾವನೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಬಾಚೇಶ್ವರ, ದೇಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಬಾಚಿಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದೂ ಪಶ್ಚಿಮದ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ದೇಮಿಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದೂ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ವರ್ತಕರು ರಾಜ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾಮಂತನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಗಿಸೆಟ್ಟಿ II ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯ, ಕರಿಬಸವನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ವೃದ್ಧಿಸೆಟ್ಟಿ ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು.

ದೀಪಮಾಲೆಗಳು : ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ದೀಪಮಾಲೆಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಬಸವಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿಯು ಮಗ ಮಾದಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ,[1] ದೀಪಿಸೆಟ್ಟಿ,[2] ಬಸವಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ನಾಗಣ್ಣ,[3] ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ಮಲ್ಲ

1 ಎ.ಕ. IX ಬೆಂಗಳೂರು 16 ದ್ಯಾಮನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1410).
2 ಎ.ಕ. X ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ 42 ಕಂದವಾರ (?).
3 ಎ.ಕ. XIV ಚಾಮರಾಜನಗರ 204 ಚಾಮರಾಜನಗರ (—).

ಸೊಣ್ಣಯ್ಯರು[1] ದೇವಾಲಯಗಳ ಮುಂದೆ ದೀಪಮಾಲೆ ಕಂಬ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ.

[illegible] ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೂಡಾ [illegible] ದಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ದೇವಾಲಯದ ಅಂಗಗಳಾದ ಮಂಟಪ,ಪ್ರಾಕಾರಗಳನ್ನು ಜನರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. [illegible] ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ [illegible][2] [illegible][3] [illegible] ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ[4]; [illegible] ಗುಡಿಯ [illegible] (ಉಲ್ಲೇಖ)[5]; [illegible] [illegible][6] [illegible] ಶಾಸನಗಳು [illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible]

1 ಎ.ಕ. IX [illegible] 141 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1407).
2 ಎ.ಕ. VI [illegible] 91 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1521).
3 ಎ.ಕ. VII [illegible] 225 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
4 [illegible] : [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1006).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 154 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಸು.ಶ.12-13).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 206 [illegible] (ತಾ) [illegible] (—).

370

[illegible]
[illegible]

([illegible] —) [illegible] : [illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible][1] [illegible][2]
[illegible] ([illegible])[3] [illegible][4]
[illegible] (— [illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible][5] [illegible]
[illegible]
[illegible]

1 [illegible] IX-ii 517 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).
2 [illegible] IX-ii 465 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1472).
3 [illegible] VII 380 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).
4 [illegible] IX-ii 525 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1528).
5 [illegible] IX-ii 511 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1519).

ಕೆರೆ : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣರೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.1200ರಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಸೆಟ್ಟಿ (ಗಾವುಂಡನ ಕೆರೆಯನ್ನು)[1]; ಸೊಳ್ಳಪ್ಪ ಬಸವೇಗೌಡ 1184 ರಲ್ಲಿ ದುಗ್ಗಾಪುರದಲ್ಲಿ[2]; ತುಂಬೆಹಳ್ಳಿಯ[3] ಮಂಚನಾಯಕನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿ, ಸೋಮಸೆಟ್ಟಿಯರು 1229ರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತವೆ.[4] ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಪುಣ್ಯ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಣರೂ ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿರಬೇಕು.

ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ : ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯ — ಶಿಥಿಲವಾದ — ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು. ಇಂಥ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಂದೂರಿನ ನಾನಾದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಹಾನಾಡ ಮಹಾದೇವಸೆಟ್ಟಿ ಮುಮ್ಮರಿದಂಡ ಹೋಬಸೆಟ್ಟಿ — ಕೇಶವಸೆಟ್ಟಿ — ಅಶೇಷ ಪಟ್ಟಣ — ಪಂಚಮಠ — ಶಿವದೇವ — ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪಂಡಿತ — ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಪಂಡಿತ — ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಪಂಡಿತರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡ ವಿಷಯ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.[5]

---

1 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರು 123 ಭುವನಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1200).
2 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 10 ದುಗ್ಗಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).
3 ಕ.ಇ.ಶಿ. III 63 ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ (ತಾ) ಮಂಚನಾಯಕನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).
4 ಎ.ಕ. X ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ 115 ಕೆಮ್ಮಾರ (—).
5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

[illegible] [1] [illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible] :

[illegible] 12 [illegible] [2]

[illegible] [3] [illegible] [4] [illegible] [5]

1 ಎ.ಕ. XII [illegible] 35 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1502).
2 [illegible] IX-ii 586 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1534).
3 ಎ.ಕ. II [illegible] 337 [illegible] (ಸು.ಶ.12).
4 ಎ.ಕ. XV [illegible] 343 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1285).
5 ಎ.ಕ. I [illegible] 6 [illegible] (ಸು.ಶ.12).

ಚೆಕ್ಕೆರೆಯಲ್ಲಿನ ನಕರರು ದಾಸ[1] ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೊಳಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನ ಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಶಬಲ ಪಟ್ಟಣದ ಬಿಂಡಿಗನವಿಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ದೇವತ್ವ, [ಗ್ರಾಮ]ದೇವತೆ ವಿಗ್ರಹ ಸ್ಥಾಪನೆ[2] ಜರುಗಿದೆ.

ಬೆಳವೊಲ[3], ಶಾಸಗೋಡು[4] ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಪುರಾತನ್ನ ಮಾಗಡಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭನ ನಾರಾಯಣದೇವ, ಹನುಮಂತದೇವರ ವಿಗ್ರಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಅಕ್ಕರ ವಿಗ್ರಹಸ್ಥಾಪನೆ ವರ್ತಕರು ಅವನ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರು ಬಂದಿದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಗುರುತ್ವ ವಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಅವರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾರಾಯಣದೇವ, ಹನುಮಂತ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೊಳಿಸಿರುವಂತೂ ಇವರ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮಾನತೆಯ ದ್ಯೋತಕವೆನಿಸಿದೆ.

---

1 ಎ.ಕ. XVI ತಿಪಟೂರು 143 ಶ್ಯಾ (—).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. III 63 ವರ್ಧಮಾನಪುರಂ (ಅ) ಮಹಬೂಬನಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX 22 ಬೆಳವೊಲ (ಅ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).
4 ಎ.ಕ. IX ಹೊಸಕೋಟೆ 141 ಶಾಸಗೋಡು (ಕ್ರಿ.ಶ.1407).

[illegible]

1 [illegible] IV 2 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1241).
2 [illegible] XI [illegible] 78 [illegible] ([illegible] 1214?).
3 [illegible] VII [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1054).
4 [illegible] XII [illegible] 100 [illegible] (—).
5 [illegible] VI [illegible] 125 [illegible] ([illegible] 1272).
6 [illegible] IX-1 297 [illegible] ([illegible] 1177).
7 [illegible] IX-1 297 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1177).
8 [illegible] VI 44 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1238).
9 [illegible] IX-1 338 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).

[illegible] ನಗರೇಶ್ವರ, [illegible][1] ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. [illegible] ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಲಿಂಗಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. [illegible] ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ [illegible]. [illegible] ಗಮನಿಸಬೇಕು.

3. [illegible] :

[illegible] I. [illegible] II. [illegible]

---

1 [illegible] III 63 [illegible] (ತಾ) [illegible]. ([illegible] 1229).

1. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ : ಸಾಗರಸದಲ್ಲಿ, ಶಿವಾಲಯ, ಜಿನಾಲಯ, ವೈಷ್ಣವಾಲಯಗಳ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಕಲ ವರ್ಗದವರೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನೀಡಿದ ದಾನಗಳು ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ದಾನಿ	ಉದ್ದೇಶ	ದಾನ
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[1]
ಗಣ್ಣೆ [illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[2]

1 ಎ.ಕ. XV [illegible] 217 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1232).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 347 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1276).

[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[1]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[2]
[illegible]	[illegible]	[illegible]–300, [illegible]–800, [illegible]–500, [illegible]– 300 [illegible] [illegible][3]
[illegible]	[illegible]	[illegible][4]
[illegible]	[illegible]	[illegible][5]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[6]
[illegible]	[illegible]	[illegible][7]

1 [illegible] XVIII 283 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1162).
2 [illegible] IX-I 178 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1108).
3 [illegible] III 19,20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1057).
4 [illegible] ನಂ 24 [illegible] ([illegible] 1087).
5 [illegible] IX-ii 423 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1400).
6 [illegible] IX-ii 442 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1442).
7 [illegible] VII [illegible] 133 [illegible] ([illegible] 1131).

ಬೊಂದಲದೇವಿ	ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಜಲದಾನ [1]
ನಾಕಬ್ಬೆ ಭಾಮಿನಿ	ರಾಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಭೂದಾನ [2]
ಸೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ	ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಭೂದಾನ [3]
ಮಾಲಣದೇವಿ	ನಗರೇಶ್ವರದ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯ	ಹಣ-ಧಾನ್ಯದಾನ [4]
ಪಟ್ಟವರ್ಧನಾಂಕಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಗೊಂಡಯ್ಯನಾಯ್ಕ	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಭೂದಾನ [5]
ಬಲ್ಲಾಳ ಪಲ್ಲವದೇವಿ	ದೇವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಅಂಗಭೋಗ, ರಂಗಭೋಗ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ನಂದಾದೀವಿಗೆ, ಚೈತ್ರ ಪವಿತ್ರ, ತಪೋಧನರ ಆಹಾರ, ಆಶ್ರಯ, ಮಾಹೇಶ್ವರ ದಾನಿಗ	ನಂತೆ ಅಯ್ದು ಹಾಗದ ಭೂದಾನ [6]
ಪಟ್ಟವರ್ಧನಾಂಕಿ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿ	ಬಾಚೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ದತ್ತಿ [7]

ಕಮ್ಮಟದ ಮಲ್ಲಿಯೋಜನ

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 76 ಹಾನಗಲ್ (ತಾ) ಬಲ್ಲಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).
2 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 7 ಕುರುವಗಡ್ಡೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
3 ಎ.ಕ. XVII ಮುಳ 7-9 ತುಂಬಗಿ(ತಾ) ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1004).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 449 ಬಸವನ (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ 1444).
5 ಎ.ಕ. VII ಶಿವಮೊಗ್ಗ 40 ಹಿರಿಯೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
6 ಎ.ಕ. IX ಹೊಸಕೋಟೆ 121 ಅಕ್ಕಯ್ಯನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1208?).
7 ಎ.ಕ. XI ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 79 ಕೋಗುಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1214?).

ಆಚಾಯ್ಯ ದೇವಸೆಟ್ಟಿ	ಸೋಮೇಶ್ವರ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ	ದತ್ತಿ[1]
ಶಿವಸೆಟ್ಟಿ	ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ರುದ್ರ ಪೂಜೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ	ದತ್ತಿ[2]
ಲಕ್ಷ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ	ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಭೂದಾನ[3]
ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಕೊಮರಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ	ಕಲಿದೇವರಗುಡಿಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಭೂದಾನ[4]
ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿ	ಕಲಿದೇವ ಗುಡಿಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಭೂದಾನ[5]
ಪೆಂಟಿಸೆಟ್ಟಿ	ಕಂಬದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಕೃಷ್ಣ ಮಠ, ಸಂತೆ ಆಯ() ದಾನ[6] ಪಂಚಮಠದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ	
ತಿಗಳಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಭೂದಾನ[7]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 540 ಬಳ್ಳಾರಿ (ತಾ) ಕುರುಗೋಡು (ಕ್ರಿ.ಶ.1531).
2 ಕ.ಶಾ.ಶಾ.ಸಂ. 77 ಚಂದರಗಿ (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1463).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 162 ಗದಗ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1185).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 177 ಹಡಗಲಿ (ತಾ) ಹಂಪಸಾಗರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 189 ಹಡಗಲಿ (ತಾ) ಹಂಪಸಾಗರ (ಶಾ.ಶ.12).
6 ಎ.ಕ. IV 1 ಚಾಮರಾಜನಗರ (ತಾ) ಹರದನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
7 ಕ.ಶಾ.ಶಾ.ಸಂ 54 ಚಂದರಗಿ (ತಾ) ಅಥಣಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1382).

[illegible] ನಾಗಪ್ಪ	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯ [illegible] ಪೂಜೆ, [illegible]	[illegible]ದಾನ [1]
[illegible]	ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible]ದಾನ [2]
[illegible]	ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible] ದಾನ [3]
[illegible]	ಬಸದಿ	ಭೂದಾನ [4]
[illegible]	(ಗೋಕರ್ಣದ)ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಭೂದಾನ [5]
[illegible]	ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಕೆರೆದಾನ [6]
[illegible]	([illegible]) ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ [illegible]	ಭೂದಾನ [7]

1 ತು.ಸಾ.ಶಾ. ನಂ 52 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1378).
2 ತು.ಸಾ.ಶಾ. ನಂ 35 ಬಸರೂರು (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
3 ಎ.ಕ. IX [illegible] 90 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1400).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IV 298 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).
5 ಕ.ಇ. VI 63 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. [illegible]).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-ii 444 ಬಸರೂರು (ತಾ) ಕುಂದಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1433).
7 ತು.ಸಾ.ಶಾ.ನಂ 50 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1360).

380

[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ [1]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ [3]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ [4]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ [5]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ [6]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ [7]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 232 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).
2 ಎ.ಕ. VI [illegible] 97 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166?).
3 ಎ.ಕ. VI [illegible] 10 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. VII 341 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1298).
5 ಎ.ಕ. VI [illegible] 92 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1259?).
6 ಎ.ಕ. VII [illegible] 284 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).
7 ಎ.ಕ. IX [illegible] 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1299), ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 345 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1233-34).

[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[1]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[2]
[illegible]	[illegible]	ಗ್ರಾಮದಾನ[3]

[illegible]

---

1 ಎ.ಕ. XVII [illegible] 100 [illegible] (—).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 154 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಸು.ಶ.12–14).
3 ಎ.ಕ. XIV [illegible] 99 [illegible] (—).

II. ಸಾಮೂಹಿಕ ದಾನ : ವರ್ತಕರು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಆ ದಾನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 1. ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ತಕರ ದಾನ 2. ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ತಕರದಾನ 3. ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ತಕರು ಹಾಗೂ ಇತರ ವರ್ಗದ —ಸಂಘಗಳ ದಾನ ಎಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

1. ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ತಕರ ದಾನ : ವರ್ತಕರಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಕೈಕೊಂಡ ದಾನಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀವಸೆಟ್ಟಿ, ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ, ಮಾಚಣಸೆಟ್ಟಿಯವರು	ಚೆನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ	18 ಮತ್ತರು ಭೂಮಿ ದಾನ[1]
ಪಟ್ಟಣಿಗರು ನಕರರು	ಚೆನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ	ಅಂಗಡಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಂಕ ಹೊರೆಯ ದಾನ[2]
ಬನವಸೆಯ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ ನಕರರು	ನಾರಾಯಣ ಗುಡಿ	ದತ್ತಿ[3]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 111 ಮುತ್ತಗಿ (ಬಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 111 ಮುತ್ತಗಿ (ಬಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

3 ಕ.ಇ.ಪ್ರ.ಅ.ಸಂ.50 ಬನವಸೆ (ಶಿ) ಬನವಸೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

ತಿರುವಳಂಸೆಟ್ಟಿ, ಲಕ್ಕ್ಮಯಸೆಟ್ಟಿ, ಬಂಗಾರಸೆಟ್ಟಿ, ಕೃಷ್ಣಸೆಟ್ಟಿ, ನಾರಾಯಣಸೆಟ್ಟಿ, ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ, ವೆಂಕಟಗಿರಿಸೆಟ್ಟಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೆಟ್ಟಿ, ರಾಮ ಸೆಟ್ಟಿ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿಯವರು	ನಗರೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಹಾಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ	ಹಣ[1]
ಲಕ್ಕುಂಡಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಶೆಟ್ಟಿ ಮಹಾಜನರು	ಅಧ್ವರ ಪ್ರಸನ್ನ ಕೇಶವ ದೇವಾಲಯದ ಅಂಗರಂಗ	ಹಣ[2]
ನಿಡಗುಂದಿಯ ತಿಮ್ಮಗೌಡನಾಯಕ್ಕರು	ಮಹಾದೇವೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಗಾಣಿಗರೆಲ್ಲರು ಗಾಣದೊಳಗೆ ಬತ್ತಿಸೊಡರ ಸೊಡರಿಗೆ ಪ್ರತಿಗಾಣ ಸೊಡರೆಣ್ಣೆಯನ್ನು, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವರ್ಷ ಬಂದ ಬೆಳೆಯ...ಬಗ್ಗೆ[3] ಪ್ರತಿದಿನ ಸೊಡರೆಣ್ಣೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು, ಹಣಕ್ಕೆ 1 ಹಣ[4]
ಗಂಧವಾರಣದ ನಗರ	ಪ್ರಸನ್ನಕೇಶವನ ದೇವಸ್ಥಾನ	

---

1 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 86 ದೇವಗಾನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 14(2?)).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ಧಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 241 ನಿಡಗುಂದಿ (ಧಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 135 ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ಧಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1179).

[illegible]	[illegible]	[illegible] 1 [illegible], 1 [illegible][1]
[illegible]	[illegible]	[illegible][2]
[illegible]	[illegible]	[illegible][3]
[illegible]	[illegible]	[illegible][4]
([illegible]) [illegible]	[illegible]	[illegible][5]
([illegible]) [illegible]	[illegible]	[illegible] 1 [illegible], [illegible] 1 [illegible][6]

---

1 [illegible] XV 135 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1179).
2 [illegible] V 48 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1288).
3 [illegible] V 21 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1125).
4 [illegible] V 33 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1176).
5 [illegible] II [illegible] 459 [illegible] ([illegible] 1288).
6 [illegible] II [illegible] 343, 344 [illegible] ([illegible] 12).

ಬೇಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯಗಳ ಸಿದ್ಧಯರು	ಶಾಂತಿನಾಥ [illegible] ಬಸದಿಯ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಗೆ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ	ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಹೊನ್ನ [illegible] ಆದಾಯವುಳ್ಳ ದೇವದಾನ[1]
ಹೊಯ್ಸಳರ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಉಮಾದೇವಿ, ವಾಸುದೇವರು	ದೇವಸ್ಥಾನದ ನಿತ್ಯಪೂಜೆ	1 ಗದ್ಯಾಣ[2]
ಆಡಿಯು ಹಣವು	ಎರಡು ಹಣವು ದೇವರ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಅಂಗಡಿಯವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಅರವಾನ[3]
ಕೇರಳಾಳ ಶಿಲ್ಪಗಳು	ಗೊಂಡಬಾಳೆಯುಳ ದೇವರ ನಂದಾದೀಪ, ಧೂಪಾರತಿ	ಗಾಣಕ್ಕೆ ಸೊಲ್ಲಿಗೆ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊರೆಗೆ, ಸೊಲ್ಲಿಗೆ[4]
ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಸೋಮೇಶ್ವರ [illegible] ಬಸದಿಗೆ ಎತ್ತು ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಾಳ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಅಣ್ಣಿಗೆರೆಯ ರಾಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯಾಗ ರದ ಸೋಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಕಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ಅಯ್ಯಾವಳೆ ಸಾಸಿರರು	ಶಾಶ್ವತವಾಗಿಯು	ಸೊಂಟಿಗೆಯಿತ್ತು[5]

1 ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ 6-3 ಕಡೂರ್(ತಾ)ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 346 ಕೊಟ್ಟೂರು (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1276).
3 ಕ್ಕೈ.ಸೌ.ಇ. [illegible] 315 ಅಳಿ(ತಾ) ಸೇಡಂ (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).
4 ಕ.ಇ. V 21 ಹೇರಳಾಳ (ತಾ) ಹಾವನೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).
5 ಕ.ಇ. V 70 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1221).

[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] [1]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] 1 [illegible] [4]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] 5

---

1 [illegible] 15 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
2 [illegible] II [illegible] 27 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).
3 [illegible] V 32 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1215).
4 [illegible] XV 156 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
5 [illegible] XX [illegible] 109-117 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).

ಡಂಬಳದ ಶಿಲಾಶಾಸನ	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಾಲಯ	ತೆಂಗಿನ ತೋಟ[1]
ಕೊಣ್ಣೂರು ಶಿಲಾಶಾಸನ	ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ, ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಕೊಂಡಿಬ್ಬರು ತೆಂಗಿನ ತೋಟ, ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು[2]
ಬಾಳಂಬೀಡ ಶಿಲಾಶಾಸನ	ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ, ಗ್ರಾ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ತೆಂಗಿನಮರ ತೋಟ, ಹೊಂಗೆ ಮರ[3]
ಮುತ್ತೂರ ಶಿಲಾಶಾಸನದಿಂದಲು	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಕೇಶವ ಗುಡಿ	ಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಮರ ಸಾಲುಗಳು, ಮಾನ್ಯದ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ನೀರು[4]
ಅಂಗಡಿಯ ಶಿಲಾಶಾಸನದಿಂದಲು	ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ	ಮಾನ್ಯದ ತೆಂಗಿನ ಮರ 50, ಅಡಿಕೆಯ 21 (ಮರ)[5]
ಮುಗುಳಿಯ ಶಿಲಾಶಾಸನದಿಂದಲು	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಎರಡು ತೆಂಗಿನ ತೋಟ[6]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 27 ಡಂಬಳ (ತಾ) ಮುಂಡರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 28 ಕೊಣ್ಣೂರು (ತಾ) ಮುಂಡರಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 84,76 ಬಾಳಂಬೀಡ (ತಾ) ಹಾನಗಲ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.1123,1118).
4 ಕ.ಇ.ಸಿ. IX ಸಂ.22 ಮುತ್ತೂರ (ತಾ) ಶಿರಾ (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 120 ಅಂಗಡಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
6 ಧಾ.ಜಿ.ಶಾ.ಸೂ. 51 ಮುಗುಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1203-18).

ಪಂಡಯ್ಯ ದಂಡನಾಯಕರು	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗದ್ದೆ 50 (ಮತ್ತ) ತೋಟ 50 (ಮತ್ತ)[1]
ಕಲಿದೇವ ದಂಡನಾಯಕರು	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಎರಡು ಗದ್ದೆ 100 ಮತ್ತರ್[2]
ಕಾಳಿದಾಸ ದಂಡನಾಯಕರು	ಕಾಳೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	[illegible] ಗದ್ದೆ ಹೊಲ [3]
ಹನಿಸೆ ದಂಡನಾಯಕರು	ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗದ್ಯಾಣ, ಹಣ 1, ಗದ್ಯಾಣ, ಹಣ 1[4]
ಬಂಕ ದಂಡನಾಯಕರು	ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗದ್ದೆ 100 (ಮತ್ತ), ತೋಟ 50 (ಮತ್ತ)[5]
ಸೋಮನಾಥ ದಂಡನಾಯಕರು	ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗದ್ದೆ 100 (ಮತ್ತ), ತೋಟ 50 (ಮತ್ತ) [6]
ಗಣಪತಿ	ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗದ್ದೆ [illegible] (ಮತ್ತ), [illegible] (ಮತ್ತ)[7]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 160 ಬಂಕಾಪುರ (ತಾ) ಸುಣಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1213).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 158 [illegible] (ತಾ) ಸುಣಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 185 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 120 ಹಾನಗಲ್ (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1122).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 122 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 197 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).
7 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 50 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

[illegible]	[illegible]	[illegible] [1]
[illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] [2]
[illegible] ಶಾಸನ	[illegible] ದೇವಾಲಯ	([illegible]) [illegible] [3]
[illegible] ಶಾಸನ	[illegible]	([illegible]) [illegible] [4]
[illegible] ಶಾಸನ	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] [5]
[illegible] ಶಾಸನ	[illegible]	[illegible] [6]
[illegible] ಶಾಸನ	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] [7]

---

1 [illegible] II [illegible] 133 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1235).
2 [illegible] XVIII 113 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).
3 [illegible] XI-i 112 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).
4 [illegible] VI [illegible] 95 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1224).
5 [illegible] 14 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
6 [illegible] XVIII 76 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).
7 [illegible] XXXVIII [illegible] 31–36 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1082).

[illegible]	[illegible]	[illegible] 21 [illegible] [1] [illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible]	[illegible]	[illegible] 25, [illegible] 25 [illegible] [4]
[illegible]	[illegible]	[illegible] 100 ([illegible]) [illegible] 50 ([illegible]) [illegible] 10 [illegible] 1 [illegible] 100 [illegible] 1 [illegible] [5]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [6]

---

1 [illegible] IX-i 297 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1177).
2 [illegible] XVIII 338 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 11).
3 [illegible] XX 134 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1129).
4 [illegible] XVIII 203 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1208).
5 [illegible] VI [illegible] 8 118 [illegible] ([illegible] 1158).
6 [illegible] IV 34 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1109).

ಅರಕೆರೆ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳು	ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಸರ್ವನಮಸ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಗಿ[1] ಹಾಗೂ ಭೂಮಿ 2 ಭಾಗಗಳ ದಾನ
ಕಂದಾಳ ಅಯ್ಯನಾಯಕ ಪ್ರಭುಗಳು	ತಿರುಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಅಕ್ಕಸಾಲೆ–300ರ ಗದ್ಯಾಣದ ಕಾಣಿಕೆ ದಾನ[2]
ಹೊಳಲ ಮಹಾಜನರು	ಗಣಪತೀಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಮಹಾದೇವನ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಭೂದಾನ[3]
ಎಮ್ಮಿಗನೂರ ಮಹಾಜನರು	ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಪರಿಯಂತ ದಾನ ಪೂರ್ವದ ತೋಟದ ಭೂಮಿ ದಾನ[4]
ಬಂದಳಿಕೆ ಮಹಾಜನರು	ಕೊಡಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಮಹಾದೇವನ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ತೋಟದ ದಾನ[5]
ಗೋವಿಂದಹಳ್ಳಿ ಮಹಾಜನರು	ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಅನ್ನದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಭೂದಾನ[6]
ಬಾಗಳಿಯ ಮಹಾಜನ ಪ್ರಭುಗಳು	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ನಿವೇದನಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾದೇವನ ದೇವರ ತೋಟದ ದಾನ

1 ಎ.ಕ. VII ಹೊನ್ನಾಳಿ 108 ಅರಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 ಕಂದಾಳ (ತಾ) ಕುಷ್ಟಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 138 ಹೊಳಲು (ತಾ) ಹಡಗಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).
4 ಕ.ಇ. V 15 ಎಮ್ಮಿಗನೂರು (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1149, 1168).
5 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 236 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).
6 ಕ.ಇ. V 33 ಗೋವಿಂದಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 142 ಬಾಗಳಿ (ತಾ) ಹರಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).

[illegible]	ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible][1]
[illegible]	ರಾಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ	[illegible], [illegible][2]
[illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible][3]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][4]
[illegible] (?)	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][5]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 120 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1122).

2 [illegible] 88 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

3 ಎ.ಕ. XX [illegible] 108-117 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).

4 [illegible] 23 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1087).

5 ಎ.ಕ. VII [illegible] 242 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1163).

[illegible]	[illegible]	[illegible] [1]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [4]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [5]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [6]

1 [illegible] XX 78 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).
2 [illegible] ನಂ 54 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).
3 [illegible] ನಂ 54 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).
4 [illegible] ನಂ 54 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).
5 [illegible] ನಂ 54 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).
6 [illegible] VII [illegible] 40 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1180).

36 మంది మహాప్రధాని గోంక [illegible] [illegible] దండనాయకులు	[illegible] దేవాలయం	[illegible][1]
[illegible]	[illegible]	[illegible][2]
[illegible]	[illegible] గుడి	[illegible][3]
[illegible]	[illegible] గుడి	[illegible][4]
[illegible] మహాప్రధాని [illegible]	[illegible] దేవాలయం	[illegible][5]
[illegible]	[illegible] దేవాలయం	[illegible][6]
[illegible]	[illegible]	[illegible][7]

1 ద.భా. XXXVIII పుట 94–98 [illegible] (శా) [illegible] (క్రీ.శ.1185-86).
2 తె.శా.ర.సం 4 [illegible] (శా) [illegible] (శ.శ.8).
3 ఆం.ప్ర.శా. IX-i 165 [illegible] (శా) [illegible] (క్రీ.శ.1098).
4 ఆం.ప్ర.శా. XVIII 209 [illegible] (శా) [illegible] (క్రీ.శ.1228).
5 ఆం.ప్ర.శా. XVIII 113 [illegible] (శా) [illegible] (క్రీ.శ.1116).
6 ఆం.ప్ర.శా. IX-ii 416 [illegible] (శా) [illegible] (క్రీ.శ.1377).
7 ద.భా. VIII నెంబరు 268 [illegible] (క్రీ.శ.1248).

ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ, ತಿಮ್ಮ, ಮಾದಸೆಟ್ಟಿ	ಸೋಮನಾಥ ಗುಡಿಯ ರುದ್ರ ಪೂಜೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ದಿವಿಗೆ	ಗದ್ದೆ, ಹೊಲ ದಾನ [1]
ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ಹರಿಯಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ ಕಾಳಯ್ಯ ಹಮ್ಮಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ ಮಾಚಿಸೆಟ್ಟಿ ಶಂಕರಸೆಟ್ಟಿ ಮಾರಿಸೆಟ್ಟಿ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ	ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಗುಡಿಯ ಅಂಗ ಭೋಗ ರಂಗಭೋಗ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ	ಭೂಮಿ, ತೋಟ, ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ ದಾನ [2]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು	ಗುಡ್ಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಅಂಗಭೋಗ ಅಂಗರಂಗಭೋಗ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯ	ಸುಂಕದ ಹೊಣೆಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಯಾಯು ದಾನ [3]
ಹಲಬರು ಸಾಸಿರರು	ಗುಡ್ಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಹೇರಿಗೆ 100 (ಹಣ) ಹರಿವಾಣಕ್ಕೆ 50 ಹಣ [4]
ಗಾಮುಂಡಸ್ವಾಮಿಗಳು	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಅಂಗಭೋಗ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಅಯದಾನ [5]
ಕುಂದಗೋಳದ ಮಹಾಜನಂಗಳು	ಗುಡ್ಡೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆ ನೈವೇದ್ಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ	ಭೂಮಿ ಹೊಲ ಮನೆ ಮತ್ತು ಗದ್ದೆ ತೋಟ ದಾನ [6]

1 ತು.ನಾ.ಜಾ.ಸಂ 57 ಬಾರಕೂರು (ತಾ) ... (ಕ್ರಿ.ಶ.1380).
2 ಕ.ಇ. IV 2 ... (ತಾ) ... (ಕ್ರಿ.ಶ.1241).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 ... (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 112 ... (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 336 ... (ತಾ) ... (—).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 287 ಕುಂದಗೋಳ (ತಾ) ... (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

ತಂಡಗಾಲ್ಲ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತೊಕ್ಕಲು	ತೆಲ್ಲಿಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗಾಣಕ್ಕೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸೊಡರೆಣ್ಣೆ ವರ್ಷವೂ ಕೊಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಾನ [1]
ಕಳಕವ್ವನಗುಡ್ಡ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತೊಕ್ಕಲ ನೆಲ್ಲಿಯವರು	ಕಳಕಳೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸೊಲ್ಲಗೆ [2]
ಲಕ್ಕೇಶ್ವರದ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತೊಕ್ಕಲು	ರಾಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಮೂವ್ವಗಳ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಸೊಲ್ಲಗೆ ಎಣ್ಣೆ [3]
ಗಾಣಮೊಲ್ಲವರು	ತೆಲ್ಲಿಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1 ಹಣ [4]
ತೆಲ್ಲಿಗರ ಕೊಪ್ಪತಿಗಳು	ಸೋಮನಾಥ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣಕ್ಕೆ ಸೊಗೆ [5]
ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತೊಕ್ಕಲು	ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣಕ್ಕೆ 1 ಸೊಂಟಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ [6]
ಆಣಿ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತೊಕ್ಕಲು	ಕಾಳೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣದೊಳು ಸೊಂಟಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ [7]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 ತಂಡಗಾಲ್ಲ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 166 ಕಳಕವ್ವನಗುಡ್ಡ (ತಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 78 ಲಕ್ಕೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1118).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 ತಂಡಗಾಲ್ಲ (ತಾ) ಹುನಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 129 ಅಂಗಡೇಶ್ವರ (ತಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
6 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 112 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 113 ಆಣಿ (ತಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).

ಬೆಳಗಾವೆಯ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖಸ್ತರು	ಸ್ವಯಂಭೂ ರಾಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	ಗಾಣದ 1 ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ[1]
ಅಣ್ಣಿಗೆರೆ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖಸ್ತರು	ಗವರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	ಗಾಣಂಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ[2]
ಬಂದಣಿಕೆ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖಸ್ತರು	ಬೊಕ್ಕೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	(ಎಣ್ಣೆ) ಸೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದು[3]
ಕುಪ್ಪಟೂರ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖಸ್ತರು	ಗವರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	ಗಾಣವು ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ[4]
ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖಸ್ತರು	ಬದುಕೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	..... ,[5]
ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ತೆಲ್ಲಿಗ ಸಮಸ್ತರು	ಸೋಮದೇವೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	ಗಾಣಕ್ಕೆ (ಎಣ್ಣೆ)ಸೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದು[6]
ಸಿಂದಗಿಯ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖಸ್ತರು	ಅಣ್ಣೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಸಂದಾಬಿದ್ದಾಗ	ಗಾಣದ ಅರಸೊಟ್ಟಿಗೆಯು ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ[7]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 141 ಬೆಳಗಾವೆ (ಅ) ಹಾನಗಲ್ಲ (ಕ್ರಿ. ಶ.1136).
2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಅಣ್ಣಿಗೆರೆ (ಕ್ರಿ. ಶ.1054).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 236 ಬಂದಣಿಕೆ (ಕ್ರಿ. ಶ.1174).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 139 ಕುಪ್ಪಟೂರ (ಅ) ಹಾನಗಲ (ಕ್ರಿ. ಶ.1074).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 198 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಅ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ. ಶ.1123-24).
6 ಕ.ಇ.ಕ.ಪೀಠ.ಪತ್ರಿಕೆ.ನಂ 14 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಅ)ಬಾಗಲಕೋಟೆ (ಕ್ರಿ. ಶ.1176).
7 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 210 ಸಿಂದಗಿ (ಅ) ಬಿಜಾಪುರ (ಕ್ರಿ. ಶ.1196).

ಸುಂಕೆ ತೆಲ್ಲಿಗರು	ಬಂಕೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಅಲ್ಲಿದ ಗಾಣದಲು ಗಾಣಕ್ಕಾರೆ ಸೊಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಒಂದು[1]
ಹರಿಹರ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖರು	ಯೋಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣದಲು ಸೊಲ್ಲಗೆಯು ಪ್ರಮಾಣ ಬಲು (ಎಣ್ಣೆ)[2]
ಆಗಡಿ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖರು	ಕಲಿದೇವೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣದಲು ಸೊಲಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[3]
ಸಂತೆಕೆರೆ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖರು	ಶಂಭುಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣಕೊಂದು ಸೊಲಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[4]
ದೇವಿಹೊಸೂರ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖರು	ಭೋಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಸೊಲಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[5]
ಕೂಡಲ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖರು	ಹರಿಹರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಸೊಲಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[6]
ಮಾಸನೂರ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರಮುಖರು	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಸೊಲಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[7]

---

1 ಎ.ಕ. XI ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು 41 ಸುಂಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).
2 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 61 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1142 1172).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 113 ಆಗಡಿ (ಧಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).
4 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 95 ಸಂತೆಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1224).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 347 ದೇವಿಹೊಸೂರು (ಧಾ) ಹಾವೇರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).
6 ಎ.ಇ.XVIII ಪುಟ 182–186 ಕೂಡಲ (ಧಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1087).
7 ಕ.ಇ. V 20 ಮಾಸನೂರ (ಧಾ) ಹಾನಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).

ಲಕ್ಕೇಶ್ವರ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತ್ತೊಕ್ಕಲು	ಕತ್ತಲೇಶ್ವರಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಸೊಂಟಿಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[1]
ಗುಡಿಗೆರೆ ತೆಲ್ಲಿಗರ್ಪ್ರವತ್ತೊಕ್ಕಲು	ಕಾಳೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಸೊಲ್ಲಗೆ ಸೊಂಟಿಗೆ (ಎಣ್ಣೆ)[2]
ಬಂದಣಿಕೆ ಪಾನಾವರರು	ಬೊಪ್ಪೇಶ್ವರಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣವೊಂದು[3]
ಸಂತೆಕೆರೆ ತೆಲ್ಲಿಗರು	ನಗರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣಕ್ಕೆ (ಎಣ್ಣೆ)ಸೊಲ್ಲಗೆ ಒಂದು[4]
ಕೆನ್ನುಕೊಂಡದ ನಕರರು	ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾ ದೀವಿಗೆ	1 ಮಾನ (ಎಣ್ಣೆ)[5]
ತೆಲ್ಲಿಗ ಗೋಂಕಯ್ಯ ಬಪ್ಪಯ್ಯ ಕೇತಯ್ಯ ಹುರಿಯುಮಯ್ಯ ಆಯ್ಯ ಮಲಯ್ಯ ಸೋಮಯ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿ ತೆಲ್ಲಿಗಪ್ರವತ್ತೊಕ್ಕಲು	ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣದೊಳಸು (ಎಣ್ಣೆ)ಸೊಂಟಿಗ[6]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 130 ಲಕ್ಕೇಶ್ವರ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 193 ಗುಡಿಗೆರೆ (ತಾ) ಶಿರಹಟ್ಟಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1217).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 236 ಬಂದಣಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).
4 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 99 ಸಂತೆಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).
5 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. XIII ಮುಖ 185 ಬಾಚಿಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹೊಂಗಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1090).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 44 ರೂಗಿ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1045).

[illegible]	[illegible] ಗುಣ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible] (ಧಾ.)[1]
[illegible]	[illegible] ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible] (ಧಾ.)[2]
ಕುಂದಗೋಳದ [illegible]	[illegible] ಗುಣ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible] (ಧಾ.)[3]
[illegible]	[illegible] ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible][4]
[illegible]	[illegible] ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible][5]
[illegible]	[illegible] ಗುಣ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible][6]
[illegible]	[illegible] ಗುಣ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ	[illegible] (ಧಾ.)[7]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 338 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಪ.ಶ.11).
2 ಕ.ಇ. V 78 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 198 ಕುಂದಗೋಳ (ತಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1240).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 158 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
5 ಎ.ಕ. XII ತಿಪಟೂರು 43 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1205?).
6 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 97 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1168?).
7 ಕ.ಇ. VI 73 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).

ಬಾಚಿಯಂ ತೆಲ್ಲಿಗರು	ಸೋಮೇಶ್ವರಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಕೊಂಡ ಭೂಮಿ ಗ 1೯೦ ಹಾನೆ[1]
ಪಟ್ಟವಣಿಗರು	ಕುಮಾರ ಚೊಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಕ್ಷೇತ್ರದಾಯ ಬೆಳೆ ಪವಿತ್ರದಾಯ ಬೆಳೆ, ದೇವರ ಅಂಗರಂಗಭೋಗಕ್ಕಾಗಿಯು ಕೊಟ್ಟರು[2]
ಬಿಜ್ಜಳನ ತೆಲ್ಲಿಗರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು	ತೆಲ್ಲಿಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪವಿತ್ರ ವರ್ಗ ದೇವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಡೆ	ಅಂಬಲಿ[3]
ಹಲವು ತೆಲ್ಲಿಗರು	ಗಾಣೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ವರ್ಗ ಪವಿತ್ರ ವರ್ಗ	ಜಾಮಾಣ[4]
ಗಾಣಿಗರು	ಅಕ್ಕಗುಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪವಿತ್ರ ವರ್ಗ	ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹಣ[5]
ಹೊಲೆಯಮುಖ್ಯ ಸರದು	ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪವಿತ್ರ ವರ್ಗ	ಜಾಮಾಣ ಹಾಗೂ ಅಂಗಡಿಯು ಜೀವ ಅಂಬ[6]

1 ಶಾ.ಕ.ಕ. IX-i 295 ಬಾಚಿಯಂ (ಶಾ) ಅಡೊಣಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

2 ಶಾ.ಕ.ಕ. XV 73 ಹೊಸಲೂರ (ಶಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1189).

3 ಎ.ಕ. XX ಸಮ 108-117 ಬಿಜಾಪುರ(ಶಾ) ಬಾಗೇವಾಡಿ. (ಕ್ರಿ.ಶ.1167).

4 ಶಾ.ಕ.ಕ. XX 112 ಹಲವು (ಶಾ) ಕುಂದಗೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1144?).

5 ಕ.ಕ. V 88 ಧಾರವಾಡ (ಶಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

6 ಎ.ಕ. VI ತರೀಕೆರೆ 45 ಅಮೃತಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

ಸಿರಸಂಗಿಯ ಪಕರು	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ [illegible]	ಹಣದಾನ [1]
ಸಿರಸಂಗಿಯ ತೆಲ್ಲಿಗರೈವತ್ತೊಕ್ಕಲು	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆ	ಗಾಣದ ಅರ್ಧ [illegible] [2]
ತಂಬುಳಿಗಸಮಯದವರು	ಗವರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ [illegible]	[illegible] 1001 ವರೆ [3]
ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ ಬಣಜಿಗರು ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಣಜಿಗರು	ಗವರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ	[illegible] ಒಂದು [4]
[illegible] ತಂಬುಳಿಗಸಮಯದವರು	ಅಲ್ಲ	ಭೂದಾನ [5]
ಸೊರಟೂರ ತಂಬುಳಿಗಮಿತ್ರರು	ಅಲ್ಲ	ಹಣದಾನ [6]

ಮೇಲಿನ ದಾನಗಳಿಂದ ತೆಲ್ಲಿಗರು ತಂಬುಳಿಗರು ಹಾಗೂ ಪಕರು ಬಹುಪಾಲು ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ತೆಲ್ಲಿಗರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೇವಾಲಯದ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು,

1 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 5C ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
2 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 50 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
3 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).
5 ಎ.ಕ. XVI ಸಂಖ್ಯೆ 77-79 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1037).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 145 ಸೊರಟೂರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1098-99).

ಗರ್ಭ ಗೃಹಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ದೇವಾಲಯದ ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವನ್ನು, ನಾಲ್ಕು ಕಪೋತದ [illegible] ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ [illegible] ಭಕ್ತ [illegible] ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಹೊಸ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಣನೆಯು ಹಲವಾರು, [illegible] ಮೇಲಿನ [illegible] ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ [illegible] ಅನ್ವಯವಾದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಣನೆಯು ಇಂತಹ ಹೊಸದಾದ [illegible] ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಂತರ [illegible] ಅಥವಾ ನಂತರ ಬಂದು ವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ [illegible] ಮೊದಲು ವರ್ಣನೆಯು [illegible] ಅಥವಾ [illegible] ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ [illegible], ನಾಲ್ಕು [illegible] ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ [illegible]. ಇದೇ ಬಗೆಯ [illegible] ನಾಲ್ಕು [illegible] [illegible] ದೇವಾಲಯ, [illegible] [illegible] ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ [illegible] [illegible]. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಣನೆಯ ಹಲವನ್ನು [illegible] ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ [illegible] ಇದು ವರ್ಣನೆಯ [illegible] ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೂ [illegible]. ಇದು ವರ್ಣನೆ [illegible] ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

2. [illegible] : [illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible][1]
[illegible]	[illegible]	[illegible][2]
[illegible]	[illegible]	[illegible][3]

1 [illegible] XV 565 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1165).

2 [illegible] XII [illegible] 48 [illegible] ([illegible] 1214).

3 [illegible] XIX [illegible] 35-39 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1142).

ವಲ್ಲಿಸೆಟ್ಟಿ, ಕುಮಾರಸ್ವಸೆಟ್ಟಿ, ಮಾಳದ ಕೇತಿ
ಸೆಟ್ಟಿ, ಸೂರಿಸೆಟ್ಟಿ, ಕೇತಸೆಟ್ಟಿ, ಕಾಳಸೆಟ್ಟಿ,
ಕೊಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ, ಕೋಲಸೆಟ್ಟಿ, ಮೊದಲಾಗುಳ
ಮೊದಲಾಗಿ — [illegible] ನಗರದ
ಗವರೆ [illegible] ಮೊದಲಾದವರು.

ಕೇದಗಾವೆ ಮಡ್ಡಿಗೌಡ, ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	ಗೊಂಡೆಕಾಲರು	ಹಾವು ಹಾರುವೆಗೊಂಡ, ಭೂಮ, ಮಹಾದೇವ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು ಕೋಂಗೆ [illegible] [illegible] ಆಡೆ ಕೋಂಗೆ [illegible] ಹಾವು ಹಾರು [illegible] [illegible] [illegible] ಹಾರು [illegible] ಮಾರಿದ[1]
ಅಯ್ಯಸೆಟ್ಟಿಕಾರರು	ಹರಿಯು ಬನದ ಹಾಸ್ತ್ರಗಾಪ್ತ	ಅಂದಿದ ಅಂಗಡಿ[2]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಮಹಾಪುರ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಸ್ವಾಮಿ 36[illegible] ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು [illegible] ನಾನಾದೇಶಿಯರು	ಕೊಪ್ಪಣದ ಆಯ್ಯದ [illegible] ಅಂಗಡಿಗಳ ರಂಗಡಿಗಳ ಅಲ್ಲ [illegible] [illegible] ನಂದಿ [illegible] ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಹಾರದ [illegible]	ನಂತೆ ಅಂದು[3]

1 ಎ.ಕ. V 21 ಕೇದಗಾವೆ (ಹಾ) ಅಯ್ಯೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1125).
2 ಎ.ಕ. III ಭಾಗ 1 14 ಭುವನೆ (ಹಾ) ಭುವನೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1545).
3 ಕ.ಕ.ಪ್ರ.ರಿ.ಅ.ಬ.ನಂ 84 ಅರಕೆ (ಹಾ) ಸ್ವಾಮಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

[illegible]	[illegible]	[illegible] [1]
[illegible] — 3000 [illegible]	[illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [4]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [5]

1 [illegible] 11-2 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).
2 [illegible] XIII [illegible] 19-22 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
3 [illegible] 9 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1078?).
4 [illegible] VI [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).
5 [illegible] XV 169 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1223).

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿ, ಮುಮ್ಮುರಿದ ಗಾತ್ರಗಳು ತೆಲ್ಲಿಗರ ಸೆಟ್ಟಿಗಳು	ತೆಲ್ಲಿಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಎಕ್ಕೋಟಿ [1]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಪ್ರಮುಖ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ನಾನಾದೇಶಿಯರು	ನಾಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಸಂತೆ ಆಯ [2]
ಹಲವು ನಗರ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	ನಗರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ದತ್ತಿ [3]
ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ಮತ್ತು ತೆಲ್ಲಿಗರ ಸೆಟ್ಟಿಗಳು	ಗವರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗದ್ಯಾಣ ಆಯ [4]
ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ನೀತ್ಯರು ಮತ್ತು ಹಲವು ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	ಮಹಾದೇವ, ನಾರಾಯಣ ಗುಡಿ	ಸಂತೆ ಆಯ [5]
ಕಲಿಯುಗ, ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	ರಾಜೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಸಂತೆ ಆಯ [6]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 ಕಂದಾನೂರು (ತಾ) ಕುಮಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 165 ಮಾಮನೂರು (ತಾ) ಮಾಮನೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1176).
3 ಎ.ಕ. XII ಪಾವಗಡ 50 ನಿಡುಗಲ್ಲು (ಕ್ರಿ.ಶ.1248).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 49 ಅರಸೀಕೆರೆ (ತಾ) ಹೊಳಗುಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ.1154).
5 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).
6 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 3?2 ಹೊಸಪೇಟೆ (ತಾ) ರಾಜೇಶ್ವರಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1187).

36 ಊರಿನ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು, ಸಾಹಸಿಗಳು	ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಗುಡಿ	ಸಂತೆ ಆಯ [1]
[illegible]-300ರ [illegible], ವ್ಯಾಪಾರಿ, [illegible] [illegible] [illegible]	ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ದತ್ತಿ [2]
ಪಟ್ಟಣದ [illegible], [illegible], ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	[illegible] ಗುಡಿ	ಸಂತೆ ಆಯ [3]
[illegible] [illegible] [illegible], ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	ಸಿದ್ಧನಾಥ, ಗಂಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಸಂತೆ ಆಯ [4]
ಸಾಹಸಿಗಳು, [illegible]	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಸಂತೆ ಆಯ [5]
[illegible], [illegible]	[illegible]ಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಸಂತೆ ಆಯ [6]

1 [illegible] 93 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1108).
2 ಎ.ಕ. XV 147 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1189-90).
3 ಎ.ಕ. VI 42 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1237).
4 [illegible] XI [illegible] 121 [illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1240).
5 [illegible] III 47 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).
6 [illegible] 72 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ, ನಾನಾ ದೇಶಿಯರು	ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಗುಡಿ	[illegible][1]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು, ಅನೇಕ ನಾನಾ ದೇಶಿಯರು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][2]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][3]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]	ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible][4]
ಐನೂರ್ವರು [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][5]

---

1 ಎ.ಕ. VI [illegible] 86 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 391 [illegible] (ಬ) [illegible] (ಶ.ಕ.12).

3 ಕ.ಕ.[illegible] 94 [illegible] (ಬ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1209).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 63 [illegible] (ಬ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 [illegible] (ಬ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).

ಕುಂದೂರು—3000ದ ನಾಲ್ವತ್ತು ಮಹಾಜನ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರು ಅಲ್ಲಿಯ ನಾನಾದೇಶಿ ಯರು ಹಳೆಯ ಹೊನ್ನುಂಡೂರ ನಗರದ ನಗರದ ಸಮಸ್ತರಿಂದಲು	ಅಂಕೇಶ ದೇವಾಲಯದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ	ನಂದಿ ಅಯ್ಯ [1]
ನಾಲ್ವತ್ತು ಮಹಾಜನರು ಹಾಗೂ ಗೊತ್ರಗಳು	ಸಾಮಂತರಾಯರ, ನಾಗೇಶ್ವರದ	ಹೊಂಡ [2]
ಅಯ್ಯಾವಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು 36 ವೀರ ಸಮಸ್ತರಿಂದ ಅಂದ— 1000ದ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ ನಿಂದವರ- ವರುಷದವರ ಸೆಟ್ಟಿ, ವೀರಗಿಂದು ನಗರ ಕಾಳಕೆಯರು	ಬಲ್ಲಾಳೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಹೇರಿನ ಹೇರಿಂಗೆ 2 ಅಡಕೆಯಹೇರುವ ಎತ್ತುಹೆಕ್ಕೆ ಹೊರೆಯ ಭತ್ತದ ಹೇರಿಂಗೆ ಮಾನ,ಎರಡು ಹೇರಿಂಗೆ...ಅದ ಯ ಹೇರಿಂಗೆ 10,ಅದ ಅದರ ಹೇರಿಂಗೆ.....[3]
ಹೊಯ್ಸಳರು ನಾಗಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ ಸೆಟ್ಟಿ ಮಹಾ ಅಯ್ಯಾವಳೆಯರು	ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಗುಡಿ	ಹೇರಿಯ ಮಾರಿಗೆ ಹೊಂಗರಿದೆ, ಹಣವಿಗೆ ಒಂದು, ಮಾದ ಹೇರಿಂಗರದ [4]

1 ಕ.ಇ.ಇ.ಸ್ತ್ರೀ—ಎ.ಎ. X ಪುಟ 248—49 ಹೇಮಗಿ (ಅ) ಗೋಕರ್ಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1218).
2 ಕ.ಇ. V 31 ಧಾರವಾಡ (ಜಿ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
3 ಎ.ಕ.ಸ.ಬಿ.ಎ.ಬಿ. ನಂ 88 ಹಸ್ತಿ (ಅ) ಅರಸೀಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).
4 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 242 ಬಂದಳಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1163).

[illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] [1]
[illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] 1 [illegible] 1, [illegible] 100 [illegible] 50 ([illegible]) [2]
[illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] 1 [illegible] [3]
36 [illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] 1, [illegible] 25, [illegible] [4]
36 [illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] [5]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 156 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).

2 ಎ.ಕ. XI [illegible] 41 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

3 ಎ.ಕ. VIII [illegible] 328 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1159).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 103 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1100).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 85 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

ಗವರೆ, ಗಾತ್ರಿಗರು	ಧೋರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಕೊಳಗೆ 50 (ಐದು), ಕೊಂಗೆ ಅಡಕೆ[1]
4 ನಾಡಿನ ಸೇನಬೋವರು ಮೊದಲಾದ ಒಡಂಬಡು ಹಾಗೂ ನಾನಾದೇಶಿಯರು	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಎತ್ತು, ಕತ್ತೆ, ಕೋಣದ ಹೇರು (ಸುಂಕವನ್ನಾಗಿ)[2]
ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ನಕರ, ತೆಲಿಗರು	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಾಲಯ	ತಾವು ಕೊಂಡ ಕೊಂಗೆ ಅಡಕೆ 10 ಭಾಗ, ಕೊಂಡರೆ ಹಣ 1 ಕೊಂಡರೆ ಹಣ (ಒಂದು)[3]
ಮೊಸೆಟ್ಟಿಗಳು ಎಣ್ಣೆ ವರ್ತಕರು ಕೊಳಗ ಸೆಟ್ಟಿಯರು ಕತ್ತೆಯ ಸೆಟ್ಟಿಯರು	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಕೊಳಗೆ 2 ಹಣ 2 ಭತ್ತ[4]
ಊರ ಮಹಾಜನರು ಕೊಳಗ ತೆಲಿಗ ಅನ್ನದ ನಾನಾದೇಶಿಯರು, ತೆಲಿಗರ (?) ಸೆಟ್ಟಿಯರು	ಗವರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಬಾಜಿಗೆ ಹಣ ಒಂದು[5]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 85 ಹರೆಹರದ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1124).

2 ಕ.ಇ. V 64 ಗೊಬ್ಬೂರು (ತಾ) ಜಮಖಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1173).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ.XX 100 ಹಲಸಂಗಿ (ತಾ) ಇಂಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1129).

4 ಪಿ.ಕೆ.ಹ.ಬಿ.ಅ.ಸಂ 23 ಹುಲಗೂರು (ತಾ) ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1087).

5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 297 ಕುರಗೋಡು (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1177).

ಕೇತಿಯು ಹಮ್ಮರಸರ ಪ್ರಭು ಬಂಟನಾಗು ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ನಾಗದೇವನೊ ಬಾಗೂರ ದ ಹಮ್ಮನೊ ನಾಚಿಯಪ್ಪಯ್ಯ ಹನ್ನೊಂದು	ಗವರೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ಅಡಕೆಯ ತೋಂಟ ಬೆಳೆ [1]
ಚಾಮುಂಡಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ದೇವಸ್ಥಾನದ, ದೂರಣೆ ಕೊಳ್ಳ, ಬದ 1 ಕೊಳಗ ಬದ (ಒಂದು) [2]
ಹಂಪಾಣಿಕಾರರು, 4 ಮಾಳಿಗೆಯವರು	ಬಲದೇವೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ತೆಂಗಿನ ಬದ ಅರ್ಧ, ತೆಂಗಿನ ಬದ ಹೊಸ್ತಿಲ ಮರ ವೃತ್ತಿ ಬಾಗ [3]
ಜನೋದ್ಧಾರು, ಹಳಬರು	ಭೋಗೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ನಾಗೇಶ್ವರದ ಭತ್ತ ಕೊಳಗ 1 ಎಣ್ಣೆ ಅಣ್ಣು ಗೋಧಿ ಬಳ್ಳ 2 ಅಂಗಡಿಯವರು ಹಾ 1 ನಾಣ್ಯ ಹೊನ್ನ [4]
ಹಂಪಾಣಿಕಾರರು, ಹಜ್ಜಿಗರು	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಗುಡಿ	ತೆಂಗಿನ ಅರ್ಧ ಪ್ರತಿ [5]

1 ಕ.ಇ. IV 34 ಮುಗಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 115 ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಬೈಲಹೊಂಗಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
3 ದ.ಕ.ಜಿ.ಸಂ 51 ಶಿವಳ್ಳಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1203-16).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 158 ಬಿಂಕಾಪುರ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).
5 ಹೈ.ಆ.ಸಿ. III 4 ಸಾಗರ (ತಾ) ದಿವ್ಯಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1087).

[illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 50([illegible])[1]
[illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible][2]
[illegible] [illegible] 3000 [illegible] 4 [illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	[illegible] 65 ([illegible])[3]

1 [illegible] IX-i 285 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1172).
2 [illegible] III [illegible] 81 [illegible] ([illegible] 1281).
3 [illegible] I [illegible] 49–50 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1186).

[illegible]	[illegible]	[illegible] [1]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible] 56 [illegible]	[illegible]	[illegible] [4]

---

1 ಎ.ಕ. V 66 ಧಾರವಾಡ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).
2 ಎ.ಕ. XI [illegible] 61 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1143,1172).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. III 42 [illegible] (ತ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1116).
4. ಎ.ಕ. IV [illegible] 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1298).

8 [illegible] 36 [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible]	[illegible] [1]
[illegible]—300ರ [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible]	[illegible] [3]

---

1 [illegible] XX 299 [illegible] (ಶ.ಸ.12).
2 [illegible] XX 78 [illegible] (ಶ.ಸ.1118).
3 [illegible] IX [illegible] 31 [illegible] (ಶ.ಸ.1267).

[illegible]	[illegible]	[illegible][1]
[illegible]	[illegible]	[illegible][2]
[illegible]	[illegible]	[illegible][3]
[illegible]	[illegible]	[illegible][4]
[illegible]	[illegible]	[illegible][5]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 111 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1165).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 344 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1282).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 172 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1106).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 71 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1109).
5 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 141 [illegible] (ಜಿ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1136).

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು ಸ್ವಾಮಿಯ ಸಾಸಿರ ಮೇಳ 36 ಪಟ್ಟಣ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ ಚಿತ್ರಕ 4000 ಹುಂಡೀಗ ಗೂಳಿಯಾಳ್ವರ ಮುಂತಾಗೊಡೆ ಗವರೆ ಸೆಟ್ಟಿಗಳು ಮುದ್ದಾರ ಅಂಕಕಾರ ನಲ್ ಮದರು	ಗವರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆ, ನೈವೇದ್ಯ	ಹಾಗ ಆಯ[1]
ಸಿಂಗಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ಧೂಳಿಸೆಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನಕರರು	ನಾಗೇಶ್ವರ, ನಾರಾಯಣ, ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಬಸದಿ ದೇವಾಲಯ	ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ದ್ರಮ್ಮ 1, ಹೊಸ್ತಿಲು ದ್ರಮ್ಮ (ಒಂದು)[2]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು, ನಕರ ಗಾವುಂಡರು ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು	ಗವರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಕಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು ಅಡ ತೊಟ್ಟಗೆ ಹಾಗ ತೊಡ್ಡ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡಕೆ ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ಬಗೆ ಒಡೆಲ್ ಹೊರಗೆ ಎಲೆ ಬಿತ್ತ ಒಯ್ಯೆ ಅಡಕೆಯ ಹೇರಿಗೆ ಮಾನಿಯ ಹಿಡಿಗ[3]
ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡರು ಹಾಗೂ ನಕರ ಒಬ್ಬರು	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು	ಎತ್ತು, ಕತ್ತೆ, ಹೇರಿಗೆ ಹಾಗ ಬದ್ದಗ[4]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. III 32 ಅಂದಾಸುರ (ಕ) ಅಂದಾಸುರ (ಶ.ಸ.1182).
2 ಇ.ಪ್ರ.ಮಾ.ಸಂ 3 ಹರ್ಷೀರ (ಕ) ದೇಸೂರು (ಶ.ಸ.1047).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 43 ಬೆಳಗಾವ (ಕ) ರೋಣ (ಮು.ಶ.11–12).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 138 ಪ್ರುಣಂಬಾರ (ಕ) ಇಂಡಿ (ಶ.ಸ.1182).

ಬೆಳ್ಗಾವೆ ಮಹಾಜನಂಗಳು	ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಕೈತ್ತುದ	1ಹಣ ಹಾಗಾ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ 1 ಬಳ್ಳ ಅಕ್ಕಿ[1]
ಅಂತುಮಾತ್ರವರು ಮಹಾಜನಂಗಳು ಸೋಮನಾಥ ದೇವರ ಸಹಿತ ನಾಡವರು	ಗವರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ	ಅಂಗಡಿಗಳು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಪಣ ಹಣ[2]
ಅಶೇಷ ಮಹಾಜನಂಗಳು	ಸತ್ರ	ಭೂದಾನ[3]
ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತಿ ಬಂಟರು ನಾಡಿನ ಹೊಲದೊಡೆಯರು ಹಿರಿಯ ಸಮಸ್ತ ಮಹಾಜನಂ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮೂವರ ಗುಹೆ ಸರ್ವರು ಸಮಸ್ತ ಮಹಾಜನಂ ಸಹಿತ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಕೊಟ್ಟರು	ನಾಗೆಯನಾಯಕ	ಎತ್ತು 10ಕ್ಕೆ ಆವು[4]

---

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 3 ಬೆಳ್ಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1080).

2 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 118 ಬೆಳ್ಗಾವೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 57 ಹರ್ತಿ (ತಾ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-i 384 ಸಂಡೂರು (ತಾ) ಬಳ್ಳಾರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1287).

ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಪತ್ರಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಂದಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಂತರ ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಪಂಥಿಯು ದಿನ್ನಪತ್ರಗಳ ಸ್ವಗ್ರಾಮ ತೋರುವ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲ ವೈಷ್ಣವ, ಜೈನ, ಶೈವ ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಂದರೆ ದೇವಾಲಯ ಹೇಳಿ ಬರೆದಿರುವ ಪಂಥಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಗಿ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ದತ್ತಿಯು ಪಡೆದ ಮಠದ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮದ ಒಂದೊಂದು ಪಾಠದ ಪಟ್ಟಿಯು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ ಮುದ್ರಿತಪಡಿಸುವ ಆಯಾಯದೃಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಪಾಠಾಂತರವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

3. ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಪತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸನಗಳ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಮತ್ತು—ಇಂಥದ್ದರ ರವರ 1 ಶತಮಾನದ ಮಠಾಧಿಪ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಪಡೆಯುವ, ಮುಖ್ಯರು ಶೈವಮತೀಯರಾಗಿರುವ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇವಾಲಯ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಪತ್ರಗಳು ಅನ್ಯಧರ್ಮದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೂಡ ದೇವಾಲಯ, ದೇವತೆಯಾಗಳಿಗಾಗಿ ಹಲವು ರೀತಿಯ ದಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[1]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ, ಸುವರ್ಣದಾನ[2]
[illegible]	[illegible]	[illegible][3]
[illegible]	[illegible]	ಭೂದಾನ[4]
[illegible] 12000 [illegible]	[illegible]	[illegible][5]

1 [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).
2 ಎ.ಕ. XII [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1556).
3 ಎ.ಕ. XII [illegible] 21 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1160).
4 [illegible] V 68 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ. 1515-17).
5 ಎ.ಕ. XV [illegible] 332 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

[illegible] | [illegible] | [illegible][1]

[illegible] | [illegible] | [illegible][2]

[illegible]

---

1 ಎ.ಕ. XVI [illegible] 52–56 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).

2 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30–34 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1135).

[illegible]	[illegible]	[illegible][1]
[illegible] 1200 [illegible] 1200[illegible] [illegible]	[illegible]	[illegible][2]
[illegible]	[illegible]	[illegible][3]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

1 ಎ.ಕ. VII ಶಿಕಾರಿಪುರ 225 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
3 ಎ.ಕ. II ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ 444 ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (ಕ್ರಿ.ಶ.1181).
4 [illegible] 6-3 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).

[illegible]	[illegible]	[illegible] [1]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [4]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [5]

1 [illegible] 47 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1334).
2 [illegible] IX-i 387 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1287).
3 [illegible] [illegible] 321–322 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1243).
4 [illegible] XVIII 181 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1170).
5 [illegible] [illegible] 277–278 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1138).

[illegible] 120 [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][1]
[illegible] 36 [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] 100, [illegible] 100, [illegible] 1 [illegible] 2 [illegible] 25...[2]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 25 [illegible] 2 [illegible][3]

---

1 [illegible] IX-i 138 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1074).
2 [illegible] 89 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1180).
3 [illegible] XX 106 [illegible] ([illegible])([illegible]) [illegible] ([illegible] 1134).

[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] ಹೋಗಿ....[1]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][2]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible]...[3]
[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 50 (ಎರೆ), [illegible] ([illegible])[4]

1 ಎ.ಕ.VIII [illegible] 170 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1128).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ.IX-i 215 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1126).

3 ಸೌ.ಇ.ಇ.XVIII 144 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1139).

4 ಸೌ.ಇ.ಇ.XX 111 [illegible] (ಅ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1140).

[illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] 100 ([illegible]), [illegible] 50 ([illegible]), [illegible] 10 [illegible] 1 [illegible] 100, [illegible] [1]
[illegible] 400 [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible] [2]
[illegible] 36 [illegible]	[illegible]	[illegible] [3]

1 ಎ.ಕ. VI [illegible] 18 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1168).

2 [illegible] III 1 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1092).

3 [illegible] IX [illegible] 298-99 [illegible] [illegible] 17).

ವಸ್ತ್ರವ್ಯಾಪಾರಿ ಹೊಯ್ಸಳಸ್ವಾಮಿ ಶೆಟ್ಟಿಹೊಳಲ್ ಅವನ ತಾಯಿಯರ ಮಾಚಾಜಿ ಪ್ರಭು ಗೌಡ ಪ್ರತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು	ಮೂಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಹೊಲಮಣ್ಣ ಮತ್ತು 4000 ಹಾಗಲ ಭೂಮಿ [1]
ತಲಾರಿಗಳಾದವರು ನಗರ ಮಹಾಜನ ಗಳು	ಗವರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಎರಡು ಹೇರಿಗೆ ಅಡಕೆ 1 ಹೊಲದೊಳಗೆ ಸುಂಕ ಮಾನ್ಯವು [2]
ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರು ಮುಮ್ಮುರಿ ದಂಡರು ಬಣಂಜು ಪ್ರಮುಖರು ನಗರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ದೇವರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದವರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು	ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	30 ಎಕ್ಕರೆ 20 ಕೊಳಗ [3]
ಶ್ರೀ ಶಿವಮಯ್ಯ ದಂಡನಾಯಕ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಹೊಸಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಧಾನಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮಹಾಜನರು ಮೊದಲಾದವರು ಸಹಿತ ಸೇನಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ	ಭೂತೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ದತ್ತಿ [4]

1 ಎ.ಕ. VI ಕಡೂರು 125 ಹಿರೇನಲ್ಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1272).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 68 ರಾಜೂರ (ಧಾ) ರೋಣ (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).
3 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-28 ಮುಗುಳಖೋಡ (ಬೆ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).
4 ಕ.ಇ.ಸ್ಸ.ರಿ. ಆ.ವ.ಸಂ 72 ಬನವಾಸ್ಯ (ಕಾ) ಬನವಾಸ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143).

[illegible] ಪುರಾಣದ [illegible] ದೇವಿಯರ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ದೇವಿ [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವ, [illegible]	[illegible] [illegible] 50 [illegible][1] ([illegible])
[illegible] [illegible] ಪುರಾಣದ [illegible], [illegible]	[illegible]ಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible][2]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	[illegible][3]
[illegible]	[illegible]ಶ್ವರ, ಕೇಶವ ಗುಡಿ	[illegible][4]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಪುರಾಣದ [illegible]	[illegible]ಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ಗ್ರಾಮ, [illegible][5]
[illegible] [illegible] ಪುರಾಣ[illegible]	[illegible]ಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible][6]

1 ಎ.ಕ. XI [illegible] 58 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 210 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 111 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1140).
4 [illegible] III 43 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1141).
5 ಕ.ಇ. I ಸಂಖ್ಯೆ 23 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1055).
6 ಕ.ಇ. II ಸಂಖ್ಯೆ 31 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1080).

ದೇವಿ, ನಾಯಕರು	ಭೋಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ನಂದಾ ದೀಪ [1]
[illegible] ನಾಯಕ [illegible]	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	[illegible] [2] [3]
[illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible] [illegible] [illegible]	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ	ನಂದಾ ದೀಪ
[illegible] [illegible] [illegible] 8 [illegible] [illegible] ಗದ್ದೆ [illegible] [illegible] [illegible] —1000 [illegible] [illegible]	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಕಲಿದೇವ ಗುಡಿ	ನಂದಾ ದೀಪ [4]

1 [illegible] IX 20 [illegible] — [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).
2 [illegible] XVIII 123 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1123).
3 [illegible] IV [illegible] 57 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1366).
4 [illegible] V [illegible] 15–20 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1161).

[illegible]	[illegible]	[illegible] [1]
[illegible] 120 [illegible] 5 [illegible] 5 [illegible]	[illegible]	[illegible] [4]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [2]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [3]
[illegible]	[illegible]	[illegible] [5]

1 ಎ.ಕ. VI [illegible] 79 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1140).
2. ಎ.ಕ. VI [illegible] 94 [illegible] (—).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-ii 182 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1098).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XI-i 97 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1062).
5 ಎ.ಕ. VII [illegible] 43 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	ದತ್ತಿ [1]
[illegible] 36 [illegible] [illegible](?) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible](?) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	ದತ್ತಿ [2]
[illegible] [illegible] 14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] [illegible]	ದತ್ತಿ [3]
[illegible] 60 [illegible] 120 [illegible] 1700 [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	ದತ್ತಿ [4]
[illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ಗುಡಿ	ದತ್ತಿ [5]

---

1 [illegible] V 37 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

2 [illegible] 27 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1119).

3 ಎ.ಕ. III [illegible] 74 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1211).

4 ಎ.ಕ. VII [illegible] 19 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.13?9).

5 ಎ.ಕ. XII [illegible] 39 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.920).

ಹೊಲದ [illegible] ಅಕ್ಕಿಯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible] ದೇವಾಲಯ	ಭೂಮಿ[1]
ಮಹಾಸಾಮಂತ [illegible] [illegible]	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ	ದೇವಾಲಯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][2]
[illegible] ಮಹಾಜನರು [illegible]-300 [illegible]—70 [illegible]—70 ರ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible], [illegible] ದೇವಾಲಯ	ಮಠ[3]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 120 [illegible]	ಗ್ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ದೀಪ ಧೂಪ ನೈವೇದ್ಯ [illegible] [illegible] [illegible]	ಸುಂಕ[4]

---

1 ಎ.ಕ. XVIII [illegible] 188–193 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1104).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 157 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1152).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ XV 106 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 76 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).

ಕಲಿದೇವರು ಪಾರ್ಶ್ವಭೂ ಕರಿಯದಂಡನಾಯಕ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ [illegible] ಅಮೃತೆಯ ನಾಯಕರು	ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ ಗಂಡ ಭೇರುಂಡ ದೇವ ವೃತ್ತಿ [illegible] ಅಂಗರಂಗಭೋಗ	ಕಲಿದೇವರು ಹಿರಿಯದೇವರು [1] [illegible]
ಬಸವದೇವರು ಪುಷ್ಪಗಳು [illegible] [illegible] ನಾಯಕರು	ಚಕ್ರೇಶ್ವರ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ಮಹಾದೇವಾಲಯದ [illegible] ಅಂಗರಂಗಭೋಗ [illegible]	ಆದಾಯ [2]
ಮಹದೇವರು [illegible]	ಮಹಾದೇವ, ಮಹಾ[illegible], ಮಾರ್ಕಂಡೇಶ್ವರ [illegible] ಅಂಗರಂಗಭೋಗ ನೈವೇದ್ಯ	ಭೂದಾನ [3]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 228 [illegible] (ಸಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 140 [illegible] (ಸಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1164).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 58 [illegible] (ಸಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1184).

ಚಾಳುಕ್ಯ ವಂಶಾಖ್ಯಾನ ನಳರ ಮಹಾಮಾತ್ಯರು ಬಂಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ಅರಾಯ ಮಹಾದೇವಿ ಅರಸು ಗಾವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ	ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಅಭ್ಯುದಯ	ಅರಸು[1]
ಬಳ್ಳಾರು ಹೊಸೂರ ನಗರ	ಮಹಾದೇವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ನೈವೇದ್ಯ	ಅಂಗಡಿಯುಬ ಅರಸಾಣಿ ಗೊಳೆಕ್ಕ ಮಹಾಲ ಕ್ಷೇತ್ರ[2]
ಹಿರಿಯ ಹೆಗ್ಗಡೆಯರು ಮಹಾಪ್ರಧಾನರ ಲು ಗಣಿಯನ ಮಲ್ಲನ ಅಳಿಯನುಮಾ ಹಾರು ಅಧಿಪತಿಕ್ಕಳು	ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಾನ ಅಂಗಡಿಯ ಗದ್ದೆಯ ಹಮ್ಮೇಡಿಯ ದಾನ ಕೊಡುವ	ಕೊಂಡ್ಲರ್ ಕಾಣಿ ಕೊಂಡ್ಲರ್ ಹಾಣಿ ಅರಸು ಹೊಂಗಳದ[3]
ಹೆಂಡಗೆ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರರು ನಾಣ್ಯ ಗದ್ಯಾಣ 36 ಗಳನು ಹೊನ್ನಿನ ನಗರ ಮಹಾಜನರು ಹೊಸೂರ ನಗರ	ದಾನ	ಮಹಾಜನರ[4]

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 388 ಕಾಳೇರಿ (ಜಿ) ಕಾಳೇರಿ (ಸು.ಶ.13).

2 ಕ.ಇ. II ಸಂಖ್ಯೆ 131 ಅಬ್ಬಲೂರ (ಜಿ) ಗದಗ (ಕ್ರಿ.ಶ.1080).

3 ಕ.ಇ. V 19 ಹಾನಗಲ್ (ಜಿ) ಹಾನಗಲ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.1121).

4 ಕ.ಇ. II ಸಂಖ್ಯೆ 82-83 ಹೆಂಬಾರ (ಜಿ) ಆಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1147).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY DHARWAD 580003

ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರಭು ಸಾರೋಟಿಯ ಪ್ರಭಾವಿ ವಂಶಾವಳಿಯ ಮನೆತನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಜ ಮಾಂಡಲಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು — ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಜನ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಧರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡುವ ಕಥೆ ಕಾಣಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸಹಜ ಕೂಡಿದ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವರು ನೀಡಿದ ದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೆ ಅಂಗಡಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಭೂದಾನ ಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪೋಷಕ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಇವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ಹರಕೆ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಅಧಿಕ. ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ವರ್ಣ, ವಯಸ್ಸುಗಳ ಅಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಪಾತ್ರಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಿಧ

ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ; ನಿರ್ಮಾಣ — ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷ, ಭಕ್ತಿಭಾವ, ತ್ಯಾಗ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದ ಸಾಮರಸ್ಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಬಿದ್ದ ವರ್ಗ(ಮಠ)ದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧ ಬಾಂಧವ್ಯ, ಮತ್ತು; ತೋರಿದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಗಮನಾರ್ಹ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವರ ಸಂಘಟನೆ, ಒಲವು, ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅನುಕರಣೀಯವು, ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವೆನಿಸಿವೆ.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಸಮಾಜದ ಅಭ್ಯುದಯದೆಡೆ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಧಾನ ಘಟಕವಾದ ವರ್ಗಗಳು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾದುದರಿಂದ ವೈದಿಕ—ಶೈವ—ಶಾಕ್ತ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ; ದೇವತಾ ಮೂರ್ತಿ, ಮಂಟಪ, ಸುಕನಾಸಿ, ಮಠ (— ಅಗ್ರಹಾರ), ಕೆರೆ, ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ದಾನ — ಇವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಕೂಡಿದಂತ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿರಂತರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ದೇವಾಲಯದ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಪಕ್ಷೋತ್ಸವ ಮಾಸೋತ್ಸವ ವೈಶಾಖ ಚೈತ್ರ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಪರ್ವ ಸಂದರ್ಭಗಳು (ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದೀಪಾವಳಿ) ಪೂಜೆ (ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ, ರಂಗಪೂಜೆ) — ಮಜ್ಜನ ಧೂಪ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಕಾರ್ಯ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] '[illegible]', '[illegible]'[1], '[illegible]'[2], '[illegible]'[3] '[illegible]'[4], '[illegible]'[5], '[illegible]'[6], '[illegible]'[7], '[illegible]'[8] [illegible] (Meeting) [illegible]. [illegible] [illegible][9], [illegible][10] [illegible]

---

1 [illegible] :([illegible])[illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].12-13).
2 [illegible] V [illegible] 15-20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1161).
3 [illegible] VI [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1228).
4 [illegible] XX 165 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1176).
5 [illegible] 391 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].12).
6 [illegible] IX-1 [illegible] 242 [illegible] ([illegible].1163).
7 [illegible] VII V 64 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1173).
8 [illegible] IX [illegible] 31 [illegible] ([illegible].1267).
9 [illegible] 15 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1186).
10 ಕನ್ನಡ. ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ; ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ — ಧಾರವಾಡ, ನಂ ೨೬೬.

[illegible] [1] [illegible]. [illegible] [2] "[illegible] [illegible] (ಂ) [illegible] ..... [illegible]" [illegible]. '[illegible]' [3], '[illegible]' [4], '[illegible]' [5], '[illegible]' [6] [illegible]. [illegible] '[illegible]' [illegible]. [illegible]

---

1 [illegible] VI [illegible] 8 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1306).
2 [illegible] (ಪು.ಶ.12-13).
3 [illegible] 31 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1134).
4 [illegible] XVIII 157 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1152).
5 [illegible] XVIII 76 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1072).
6 [illegible] IX-1 387 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.[illegible]).

ಠಾಣಿಗೆ :

[illegible] 'ಠಾಣಿಗೆ', ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್[1] ಹಾಗೂ ಬಿ.ಎ.ಸಾಲೆತೊರೆ[2] ಅವರು 'ಠಾಣಿಗೆ' ಒಂದು [illegible] ಎಸ್.ರಾಮರಾವ[3] ಅವರು '[illegible]' ಎಂದೂ ಪಿ.ಬಿ. ದೇಸಾಯಿ[4] ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಭಂಗಿಯೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್.ರಾಮರಾವರದು [illegible], ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್, ಸಾಲೆತೊರೆ, ದೇಸಾಯಿಯವರದು [illegible]. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಬಿ.ಎ.ಸಾಲೆತೊರೆ ಹಾಗೂ ಪಿ.ಬಿ. ದೇಸಾಯಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ [illegible].

ಠಾಣಿಗೆ, ಸಮಸ್ತಪದ. ಸಾಲೆತೊರೆ ಅವರು ಕುಳಿತಿರುವ ಠಾಣ (ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು), ಠಾಣಿಸಿ (having seated) ಎಂದು 'ಠಾಣ'ವನ್ನು [illegible]; 'ಠಾಣ' ಪದದ ಮೂಲ ಪ್ರಾಕೃತ [illegible] 'ಗೆ' (ಕನ್ನಡ) ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಠಾಣಿಗೆ [illegible]. 'ಠಾಣ' ಪ್ರಾಕೃತ [illegible] ಸಾಲೆತೊರೆ [illegible]. [illegible] ಠಾಣಿಗೆ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಗೆ' [illegible].

1 Mysore and coorg from Inscriptions: p.182.

2 Karnatak Transa oceanic contacts : p.26-27.

3 [illegible] : ಪುಟ 212.

4 [illegible] ; ಪುಟ 89-91.

ಡಾ. ಪಿ. ಬಿ. ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತ [illegible] ,
[illegible]
' [illegible] ' [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ' [illegible] ' [illegible]
[illegible]
[illegible] (site) [illegible]
[illegible] [1] [illegible] [2] [illegible] (ಸಂಸ್ಕೃತ
ಧಾತು) [illegible] > (ಪ್ರಾಕೃತ) [illegible] > [illegible] > (ಅಪಭ್ರಂಶ) [illegible] >
(ಕನ್ನಡ) [illegible] ಬಂದಾಗಿದೆ.

[illegible]
[illegible]

---

1 The comparative Dictionary of Indo- Aryan languages no.2245.

2 [illegible]
[illegible]
[illegible]

ಬಾಡಿಗೆ (ಬಾಡು + ಇಗೆ), ಉಡಿಗೆ (ಉಡು + ಇಗೆ), ಅಟ್ಟಿಗೆ (ಅಟ್ಟು + ಇಗೆ) ಪದಗಳಲ್ಲಿಯ 'ಇಗೆ' ತದ್ಧಿತಪ್ರತ್ಯಯ, 'ಬಳಸುವ ವಸ್ತು'[1] ಅರ್ಥವುಳ್ಳದು. ಈ ಪದಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಇದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹೇಳಿದ ವಸ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ವಿಗ್ರಹ : ಬೈಸಾ + ಗೆ, ಬೈಸಾ + ಇಗೆ ಅಥವಾ ಬೈಸ + ಇಗೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಬೈಸಣಿಗೆ ಪದದ ಅರ್ಥ ಶಾಸನಗಳ ಸಂದರ್ಭದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮಂಜಸವಾದ ಸೂಚಿತವಾದ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೈಸಣಿಗೆ ಯಾಗಿ'[2], 'ಬಯಸಣಿಗೆಯಾಗಿದ್ದರ್'[3], 'ಬಲ್ಲಬೈಸಣಿಗೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರ್'[4] 'ಬಲ್ಲ ಬೈಸಣಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರ್'[5], 'ಭೂಷಣೆಗೆಯಾಗಿದ್ದರ್'[6] ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದಲೂ 'ಜನರ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ' ಎಂಬರ್ಥವೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

---

1 ಉಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದರೆ ಉಡುವ ವಸ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದರ್ಥ.
2 ಎ.ಕ. X ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ 112 ರಾಮೇಶ್ವರ (ಶ.ಶ.1378).
3 ಕ.ನಾ.ಶ.ಕೊ.ಸ್ವೀ. ನಂ 15 ಹಿರನಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
4 ಎ.ಕ. V ಬೇಲೂರು 75 ಬೇಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1382).
5 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 ಮಮದಾಪುರ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).
6 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. X ಪುಟ 248-49 [illegible] (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಿಂಬುಸಣಿಗೆ,[1] ಬೈಸಣಿಗೆ[2] ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದ ವಿಕಲ್ಪತೆಯಿದೆ, ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೈಸಣಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ವಜ್ರಬೈಸಣಿಗೆ,[3] ವಜ್ರಬಯಿಂಬುಸಣಿಗೆ,[4] ವಜ್ರಬಾಸಣಿಗೆ[5] ಪದಗಳೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೈಸಣಿಗೆ (ವರ್ತಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ) ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸನವಾದರೆ, ವಜ್ರಬೈಸಣಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ (ವರ್ತಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ) ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವಜ್ರಖಚಿತವಾದ ವಿಶೇಷ ಆಸನ. ಹೀಗೆ ಬೈಸಣಿಗೆ, ವಜ್ರಬೈಸಣಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ವರ್ತಕರು ದಾನಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1672ರ ಚಾಪನಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನದ "ವಜ್ರಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಂಬಿರುವಂತಹ ಪರಾರಾ ಶಿವ ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿಗಳು"[6], ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ತಾಳೆಗರಿಯ "ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಸಿಂಹಾಸನಾಸೀನನಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕುಳಿತ ಸ್ವದೇಶ ಪರದೇಶ ಅಲ್ಲಿಯ ನಾನಾದೇಶ

---

1 ಕ.ಇ. I ಪುಟ 49–50 ಸಿಂದಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).
2 ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ರಾ.ಏ.ಸೊ. X ಪುಟ 248–49 ಹೊಸೂರು (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).
3 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 18–28 ಮುದನೂರು (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).
5 ಎ.ಕ. VI ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 8 ಹೊಸಹೊಳಲು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1306).
4 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).
6 ಎ.ಕ. XVI ಗುಬ್ಬಿ 73, 74 ಚಾಪನಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1672).

[illegible] [1] [illegible]
[illegible] [2] [illegible]

[illegible] ಕ್ರಿ.ಶ.1280 ರ [illegible] ಶಾಸನದ [3] "[illegible]

---

1 ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ : ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ — ಕಾಗದ, ನಂ 966.
2 ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ : ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ — ಕಾಗದ ನಂ.966.
3 ಎ.ಕ. XI ದಾವಣಗೆರೆ 59 ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1280).

ಸ್ಥಾಯಿಯ ನಾನಾದೇಸಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಸಮಯಂಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಟ್ಟ ಬಂಧುಸಾಗರೆಂಯಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು", ಕ್ರಿ.ಶ. 1219ರ ಸೇಡಂಗಿ ಶಾಸನದ[1] "ಕಡೆಂಬಿ ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಾಲ್ಕುಂ ಪ್ರಭುಗಳ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಾನದ ನಾನಾದೇಸಿ ಗಳುಂ ಎಮ್ಮೆಳವರ್ ಬಂಡೆದುಪರೆಸ್ತಳ ಸಮಸ್ತ ನಖರ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳು ಶ್ರೀಮತ ಅದಿನೆಂಟುವಾದ ಸೇನಬೋವನು ಶ್ರೀಮತ್ಪೊಳೆಯಾರ ಶ್ರೀಕಂಠದೇವರ ದೇವಾಲಯಾದಿ ಅಶೇಷ ಸಭೆಯಾಗಿ ಧೃತಿಯಿಂಕೆಯ್ದರು", ಮುಮುಡಾಪುರ ಶಾಸನದ[2] "ಶ್ರೀಮದಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳುಂ ಎಳ್ಕವರ್ ಬಂಡೆಯಿಂದುವರೆಯು ಸ್ಥಾಯಿನಾನಾದೇಸಿಗಳುಂ ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರ ಮುದ್ರಿತ ಮುದ್ರ ಭೂಮಂಡಲದ ನಖರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಂತರುಂ ಸಮಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಲಿದೇವಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಕಡೆಂಬಿ ಮುನ್ನೂರುಂ ನಾಸಿರದ ಕಳ್ವಂಯಬ್ಬ ಕಂಡಾದ ಮೊದಲ ಅರವಿಯ ಬಣಂಜುಪಟ್ಟದಿಂ ಕಳ್ವಂಯಬ್ಬದಂಯ.. ಪಟ್ಟವಸಾಗೆಯಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು", ಸಿರಸಂಗಿ ಶಾಸನದ[3] "ಶ್ರೀಮದಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ವರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳುಂ ಮುಖ್ಯ ಶ್ರೀಮತು ಸಮಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಯ... ಯಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಸೋವಿ ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಮುಖ್ಯ ವಿರಘುನಾರ್ಧರುಂ ಪ್ರಭುಗಳ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರುಂ ನಖರ

1 ಹ.ಬಾ.ಬ್ರಾ.ಕ.ದಾ.ಸಿ.ಸೊ. X ಪು 248-49 ಸೇಡಂಗಿ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1219).

2 ಎ.ಇ. XIX ಪು 19-26 ಮುಮುಡಾಪುರ (ತಾ) ಗೋಕಾಕ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).

3 ಇ.ನಾ.ಕ.ಕೊ.ಸ್ಟೇ.ನಂ 15 ಸಿರಸಂಗಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

Chapter - 9

ಅಧ್ಯಾಯ : ಒಂಬತ್ತು

[illegible]

ವರ್ತಕರ ಶ್ರೇಣಿಗಳು

ವರ್ತಕರು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸರಕು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಮಾರಿದ ಸರಕಿನಿಂದ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತರುವಾಗ ದಾರಿಗಳ್ಳರ ದಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಾರಿಗಳ್ಳರ ಉಪಟಳದಿಂದ ಸರಕು, ಹಣ, ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ತಕರು ಇಂಥ ಒಂದು ಯೋಧಪಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ? ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಯೋಧಪಡೆ ಯಾವುದು? ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಧಪಡೆ 'ಬಿಲ್ಲವಯ್ಯಾಸಾವಿರರು' ಹೆಸರಿನದಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಈ ಯೋಧರ ಹೆಸರು ಬಿಲ್ಲರು. ಅವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂಘ 'ಬಿಲ್ಲವಯ್ಯಾಸಾವಿರರು'. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು "ವಿಜಯನಗರ ಪಟ್ಟಸಾವತಿ ದೋರಸಮುದ್ರ ಗುತ್ತಿ ಪೆನುಗೊಂಡೆ ಆದವಾನಿ ಉದಯಗಿರಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಮುಳುಬಾಗಿಲು ಸಾಂತಿ ಕಡಪನೀಲಾ ಚದುರಂಗ ಪಟ್ಟಣದ ಬಾರಕೂರು ಹೊನ್ನಾವರ ಚಂದಾವರ ಅರಗ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಅಣ್ಣಿಗೆರೆ ಹುಣಿಸೆ ನಿಡುಗಲ್ಲು ಚಿಮುತ್ತನಕಲ್ಲು ತರೀಕಲ್ಲು ಆನೆವಿದ್ದಸರಿ ಕಲ್ಲೆಯ ತೆರಕಣಾಂಬಿ ಸಿಂಗಪಟ್ಟಣ ಹೊಸಬಾದ ಸಂತೆಶಾಸನ ಪೇಟೆ ಒಳಗಾದ ಸಮಸ್ತನಕರ ಸಾಹ ಪಟ್ಟಣದ ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡಂಗಳು ಸಾಲ ಸಾಮಂತರೆಲ್ಲರು ಅವರ ಕಾಲ್ನಡೆಯ ಬಿಲ್ಲವಯ್ಯಾದೊಳಿಬ್ಬರು (ಮಹಾಸಾವಿರರು)"[1],

1 ಎ.ಕ. V ಬೇಲೂರ 75 ಬೇಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1382).

"[illegible]"[1], "[illegible] [illegible] (ಶ) [illegible]"[2] [illegible]

[illegible][3] "[illegible]", [illegible][4] "[illegible] ..... [illegible] ..... [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] /#
[illegible] ll"

---

1 [illegible] V [illegible] 15-20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1161).
2 [illegible] V [illegible] 15-20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1161).
3 [illegible] XV 211 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1196).
4 [illegible] XV 38 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1148).

[illegible] [1]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥

[illegible] [2] [illegible] "[illegible]" [illegible] [3] [illegible]

1 [illegible] 51 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1203).
2 [illegible] 15–20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1161).
3 [illegible] — [illegible], [illegible] 72.

[illegible]

[illegible][1] [illegible] —70[illegible]

[illegible][2]

1 [illegible] XVI [illegible] 73–75 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1007–08).

2 [illegible] XI–11 148 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1089).

[illegible]

1 [illegible] IV 55 [illegible] (1000).

[illegible] [1] [illegible]

[illegible] [2]

[illegible] [3] [illegible]

---

1 [illegible] 1928 [illegible] (—).
2 [illegible] 18 [illegible] (1176).
3 [illegible] 97 [illegible] (1158).
[illegible]
[illegible] 138 [illegible] (1162).
[illegible]

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾವಿನೋದಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲಕರು ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನಾ ಸಾಹಸ, ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂದಿನ ಹೋರಾಟಗಳಷ್ಟೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಯುಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ ಪಾಲಕರು ಯೋಧರಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಜನರಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಶಾಶ್ವತ ಸೈನಿಕರಾಗಲೀ, ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ತಂಡವನ್ನು ಸೈನಿಕರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲೀ ತುರುಗೋಳ್, ಪೆಣ್ಬುಯ್ಯಲ್, ಊರಳಿವು, ವಿದ್ರೋಹ, ಸಂಚುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವೀರರಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದು ಜೀವನದ ಸಾಫಲ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂಥ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅನೇಕ ವೀರಾದಿಗಳು ವೀರಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಪೂಜ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ತುರುಗೋಳ್ : ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಲೌಕಿಕ ಜೀವನವು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ 'ತುರುಪಡೆ' 'ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಹಾನಿಯುಂಟಾದರೆ ಸೊತ್ತನ್ನು ಹೋರಾಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವುದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸವೆನಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ತುರುಪಡೆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನದ ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಜೀವನದ ಕರ್ತವ್ಯವೆನಿಸಿತು[1]. ಇಂಥ ತುರುಗೋಳ್

---

1 ಸಮಾಧಿ-ಬಲಿದಾನ — ವೀರ ಮರಣ ಸ್ಮಾರಕಗಳು: ಪುಟ 74.

[illegible][1] [illegible][2] [illegible][3] [illegible][4] [illegible][5] [illegible]

[illegible] : [illegible]

1 [illegible] IX [illegible] 9,10 [illegible] ([illegible] 918,920).
2 [illegible] XIV [illegible] 82 [illegible] ([illegible] 1164).
3 [illegible] VI [illegible] 180 [illegible] ([illegible] 1705).
4 [illegible] X [illegible] 245 [illegible].
5 [illegible] 1926 [illegible] 80 [illegible] ([illegible]) [illegible] (—).

ತ್ತಿದ್ದರು (ಆರ್ತನಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು). ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ದಾಳಿಕಾರರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಪೆಣ್ಬುಯ್ಯಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಹೋರಾಡಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾಳಿಕಾರರು 'ಪೆಂಡಿರುಡೆ ಸುಲಿ'ವಾಗ ಬನ್ನಿಸಿಯೂ ಆತನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಮರಣಹೊಂದಿದುದು[1] ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ತುರುಗೋಳ್ : ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಕಾರಣ ರಾಜರ ಸೈನ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಸಮೀಪ ಗ್ರಾಮದ ದಾಳಿಕಾರರು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿಂದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಆಕ್ರಮಣದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಹೊತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ದಾಳಿಕಾರರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶೇಷ ಮನೆತನದವರು ಇಂತಹ ದಾಳಿಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ವೀರಮರಣವಪ್ಪಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಬಾಳದ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ತೋಳಬಡಿಸುವಾಗ,[2] ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಕಾವ ದೇವರಸನ ಕೊಳ್ಳಿಗೊಳ್ಳೆಯ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಾಯುವಾಗ,[3] ಹೋರಾಟ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 81 ಗದಗ (ತಾ) ಬಳಗಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1101).
2 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 23 ರಾಜಘಟ್ಟ (ಕ್ರಿ.ಶ.1101).
3 ಕ.ಇ. IV 4 ಸಾತೇನಹಳ್ಳಿ (ತಾ) ಹಿರೇಕೆರೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1203).

[illegible][1] [illegible]
[illegible][2] [illegible][3] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible][4]

[illegible][5] [illegible][6] [illegible]

[illegible] : [illegible][7] [illegible][8] [illegible]

---

1 [illegible] III [illegible] 142 [illegible] ([illegible] 998-98).
2 [illegible] X [illegible] 118 [illegible] ([illegible] 1010).
3 [illegible] X [illegible] 85 [illegible].
4 [illegible] 1915 [illegible] 55 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1242).
5 [illegible] VII [illegible] 140 [illegible] ([illegible] 1281).
6 [illegible] VI 26 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1138).
7 [illegible] VIII [illegible] 306 [illegible] ([illegible] 1186).
8 [illegible] 1928 [illegible] 81 [illegible] ([illegible]) [illegible] (-).

[illegible]

[illegible] [1] [2] [3] [4] [5] [6] [illegible]

[illegible]

1 [illegible] VI [illegible] ([illegible] 1166).
2 [illegible] XII [illegible] 44 [illegible] ([illegible] 865).
3 [illegible] XII [illegible] 64 [illegible] ([illegible] 1260?).
4 [illegible] XI [illegible] 92 [illegible] (—).
5 [illegible] XI [illegible] 130 [illegible] ([illegible] 1226).
6 [illegible] 1916 [illegible] 53 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]).

ಕೊಂಡು ವಿಜಯಗಳಾಗಿ ಹಿಂದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪಶ್ಚದ್ವಾರದಿಂ ಮುತ್ತಿಗೆ [illegible]
(ಗಂಗವಾಡಿ-96000 ದ ಕುಂದನಾಡು-70ರ ಹೆಬ್ಬಾಡಿ ಗ್ರಾಮದವ) ಹಿ(ಕೊ)ಲ್ಲ
ದಾರಿಯ ಪಟ್ಟ ಹೀಗೆಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹುಲ್ಲು, ಬಂಗಾರ, ಗದ್ದೆಗಳ
ಗೌಡತನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡುದು[1] ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ
ವಿವಿಧ ಯುದ್ಧಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತನದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಮಡಿದುಕೊಂಡ ಅವರ
ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ [illegible] ವೀರಗಲ್ಲು ಅಥವಾ ಕಲ್ಲು
ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಲೆಂಕರಾಗಿದ್ದರು. ಲೆಂಕರು ಅರಸನಿಗೋಸ್ಕರ
ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಥವಾ ಅರಸ ಮರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡು
ತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಚಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನಗಳು[2] ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀ [illegible]
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೆಂಕಳಾಗಿದ್ದು, ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ
ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ

"ಗಂಡನಾದ [illegible] ಮಾರದೇವ [illegible]
ಲೆಂಕರುಂ [illegible] ॥

---

1 ಎ.ಕ. IX ಬೆಂಗಳೂರು 142 ಬೆಂಗಳೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1105).

2 ಎ.ಕ. IV ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 9, 10 ಬಾಚಹಳ್ಳಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1257, 1297).

ಅವರ ಮಗ ಜೋಯಿಸನಸ್ಥಿ ಮಾದವೆ ನಾಯಕಿತಿಯರುಂ ಅವರುಂ ಲೆಂಕರುಂ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನರ ಕೂಡೆ ಸಂದರು.

ಅವರ ಪುತ್ರ ಕೂಚಿಯ ನಾಯಕ ಮಾರಕ್ಕೆ ನಾಗ್ರಿಯಕಿತಿ ಚಿಕ್ಕ ವಿಹಾದವ್ವೆ ನಾಚಿಕಿತಿಯರುಂ ಏಳು ಪ್ರಜೆ ಲೆಂಕರುಂ ನಾರಸಿಂಹದೇವರವರ ಕೂಡೆ ಸಂದರು.

ಅವರ ಪುತ್ರ ಸಿರಿಯ ನಾಗ್ರಿಯಕಂ ಅಯ್ವರು ಲೆಂಕರುಂ ಮೂವರು ಲೆಂಕಿತಿಯರು ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳದೇವನೊಡನೆ ಬಾಸೆಯುಂ ಪೂರೈಸಿದ.

ನಾರಸಿಂಹದೇವರನೊಡನೆ ಅವರ ಪುತ್ರ ಬಿದಿಯ ನಾಯಕಂ ತನ್ನ ಲೆಂಕಿತಿ ಗಂಗಾದೇವಿಯುಂ ಅಯ್ವರು ಲೆಂಕರುಂ ಮೂವರು ಲೆಂಕಿತಿಯರು ವೀರ ಬಾಸೆಯುಂ ಪೂರೈಯಿಸ್ಸಿದರು.

ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವನೊಡನೆ ಕರೆಯ ನಾಯಕಂ ತನ್ನ ಲೆಂಕಿತಿಯರು ಹೊನ್ನವ್ವೆ ಚಿಕ್ಕವ್ವೆ ಕಲ್ಲವ್ವೆಯುಂ ಚಿಕ್ಕ ಬೂಚಿಸಲೆಂಕಿತಿಯರುಂ ಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಮಾನಿಸಲೆಂಕರುವೆರಸಿ ಗಜಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಬಾರಿ ಗರುಡನಾಗಿ ಬಾಸೆಯುಂ ಪೂರೈಯಿಸಿದನು.

ಶಕವರುಷದ 1214ನೆಯ ನಂದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶು ಬಿದಿಗೆ ಸೋಮವಾರದಲ್ಲು ನಾರಸಿಂಹದೇವರನು ಕೂಡಿ ಕರೆಯ ನಾಯಕನ ಮಗ ಬಂಗಾರನಾಯಕಂ ತನ್ನ ಲೆಂಕಿತಿ ಲಕ್ಕವ್ವೆ ನಾಯಕಿತಿ ಜೋಮವ್ವೆ ನಾಯ

Chapter - 10

[illegible]

[illegible]

Conclusion.

[illegible]

[illegible] 450 [illegible] 1565 [illegible]

[illegible]

ಬಣಂಜುವವೃತ್ತಿ, ಗಾತ್ರದ-ಬಣಂಜುವವೃತ್ತಿ, ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ಹೊಸದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣಂಜುವವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರದ-ಬಣಂಜು ವೃತ್ತಿಯು ವರ್ತಕರು, ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಣಂಜು ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರದವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿ-ಬಣಂಜು, ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ, ನಕರ, ಮುಮ್ಮುರಿದಂಡ, ಉಭಯನಾನಾದೇಶಿ, ಗವರೆ, ಗಾತ್ರಿಗ, ಸೆಟ್ಟಿಕಾರ, ಕಂದು, ಎಲೆ, ನಾಂದಿ ಮುಂತಾದ ವರ್ತಕಪ್ರಭೇದಗಳು; ವರ್ತಕ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ' ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು " ಎಂಬ ಬಣಂಜು ವರ್ಗದ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಶಾಸನಾಧಾರಗಳಿವೆ. ಇದರಂತೆ ಗಾತ್ರದ-ಬಣಂಜು ವೃತ್ತಿಯು ಕುಂಬಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಬಡಗಿ, ಸಮಗಾರ, ಮೇದರು ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗಾತ್ರದ– ಬಣಂಜು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗಾತ್ರದ–ಬಣಂಜುವು ವರ್ತಕರು ಸ್ವಭಾವ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಣಂಜು ವರ್ತಕರಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಧರ್ಮ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಬಣಂಜು

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲನ್ನು ನೀಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ. ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೇಂದ್ರವಾದ ಐಹೊಳೆ ಅಗ್ರಹಾರವು ಆಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಐಹೊಳೆ, ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಮುಖಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಈ ಐಹೊಳೆಗ್ರಾಮದ ಐನೂರು ಸದಸ್ಯರುಳ್ಳ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ಎಂಬ ವಿವಿಧಯ(ವರ್ತಕ) ಸಂಘದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೇ ಈ ವರ್ತಕ ಸಂಘ ಐಹೊಳೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿವಿಧಯ ಸಂಘದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ಮೂಲ, ರಚನೆ, ದೈವ, ಧ್ವಜ, ಲಾಂಛನ, ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಘದ ಸಂವಿಧಾನ, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸನ, ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು ಮೌನತಾಳಿವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘದ ವಿಷಯ ಇಡಿಯಾಗಿಯೂ ಬಿಡಿಯಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಂಡಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಶಾಸನಗಳು ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದಿನ ಪ್ರಭುವರ್ಗ, ಪ್ರಜಾವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ವರ್ತಕಸಂಘ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಮನ್ನಣೆ, ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ವರ್ತಕರಾದ ತಂಬುಳಿಗರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂಘದ ಹೆಸರು 'ತಂಬುಳಿಗ ಸಾಸಿರ್ವರು'. ಈ ಸಂಘದ ರಚನಾಸ್ವರೂಪ, ಸಂವಿಧಾನ, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಗ್ರ ವಿವರಗಳು ಕಾವ್ಯ, ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಂಬುಳಿಗರು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ನೆಲೆಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ [illegible] ತುಳು ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಪರ್ಶಿಯನ್ ವರ್ತಕರ ಸಂಘ, 'ಅಂಜುಮಾನ'. ಬಸರೂರು, ಕೋಟೇಶ್ವರ, ಬಾರಕೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘಗಳಿದ್ದುವು. ಈ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಅಂಜುಮಾನದವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಹಿವಾಟನ್ನು ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದರು.

ವರ್ತಕ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಕಾರ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ-ಐನೂರ್ವರು' ಸಂಘ. ಈ ವರ್ತಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿ [illegible] ಅಲ್ಲದೆ ಸಮುದ್ರ ಸಾಹಸಿಗರು, [illegible] ಗೋತ್ರಗಳ ಮತ್ತು [illegible] ಸದಸ್ಯರು [illegible] (ಅಂಗರಕ್ಷಕರಾಗಿ) [illegible] ಆಗಿದ್ದರು. [illegible] ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ವಿಜಯನಗರದ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ತಕ ಪ್ರಕಾರದವರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂತೆ—ಪೇಟೆ—[illegible]—ಅಂಗಡಿಗಳ ವಿಷಯವು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ-ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಭು—ವರ್ತಕ ಶ್ರೇಣಿಯವರು [illegible] ಸಂತೆ [illegible], ಸಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. [illegible] ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಅಂಗಡಿ,

472

[illegible] (Street) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (450 [illegible] 1585) [illegible]

Appendix-1

[illegible]

[illegible]
[illegible]

•⁝•

[illegible]

1

[illegible] ....[1]

2

[illegible]

---

1 [illegible] 25 [illegible] ([illegible] 991).

[illegible][1]

3

.........ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ [illegible] ....[2]

4

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನ [illegible]

---

1 ಕ.ಇ.IV 55 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1000).

2 ಎ.ಕ.III [illegible] 59 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1033).

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [1]

8

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

---

1 ಎ.ಕ. VII [illegible] 118 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

[illegible]
[illegible] ....
[illegible]
[illegible] [1]

6

[illegible] ......
[illegible] ......
[illegible] ....
...... [illegible] ......
[illegible] ......
[illegible]
[illegible] ......
[illegible]
[illegible] [2]
[illegible]

7

[illegible]
.... [illegible] ......

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 118 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1054).

2 ಸೌ.ಇ.ಇ. IX-1 139 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1074).

[illegible] ......[1]

[illegible] [2]

......[illegible]

---

1 [illegible] 1928 [illegible] 103 [illegible] ([illegible] 1077)

2 [illegible] VII [illegible] 94 [illegible] ([illegible] 1094).

[illegible] [1]

10

[illegible] [2]

11

[illegible] [3]

12

[illegible]

1 [illegible] XX 83 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1098).
2 [illegible] XI-ii 148 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1099).
3 [illegible] XI-ii 158 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1109).

1

[illegible]

13

[illegible]

---

1 [illegible] XI-ii 172 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1121).

[illegible][1]

14

[illegible]

15

[illegible]

---

1 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 30-34 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1135).

2 ಎ.ಕ. XIX [illegible] 35-39 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1142).

ಸಾಧನ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಲಿಂಗಿತ ವಿಶಾಳವಕ್ಷಸ್ಥಳಂ ಭುವನಪಾತ್ರಮೊಕ್ಕಿತಮುಂ
ವಾಸುದೇವ ಶಂಖಕೇದಯಾಳಭದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರು ಭಗವತಿ.... ವರಪ್ರಸಾದ...
... ಷಾಡ್ಗುಣ್ಯ ದಾನಸ್ತ್ಯಾಗೋದಯ ಸಕಳದಿಗಾಶ್ರಯ ನಾನಾದೇಶಾಭ್ಯಂತರ
.... ಮಹಿಮಾ ಶ್ರೀ .... ಮೊದಲಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರ ಮತಂ ನೆಲಂ
ಪಸುಂಡೆಯುಮಾಗಿಯುಮನ್ಯರೊಳ್ ಕಾಳಗದು ಕ............ವರಾಗೆ ಮೊದಲುಳ್ಳ
ಪೊಳಲಸುಂಡೆಯುಮಾಗೆ ಬಟ್ಟಂಗಿ ಕೊಡೆಗೆ ಕುಡಿಸಿ ಪರ ಸುರಿಗೆಯುಮಾಗೆ ಪಕ್ಕ...
ವಾಗೆ.....ವಸ್ತುಗಳೆ ವಸ್ತುವಾಗೆ ಜೇಜ ಕೊಳಕಾಣ್ಯಮಾಳಯು ನಂಗಳ
ಕೊನೆಯ ಸಾಹಸಸ್ಥ ದಂಡಾಸ್ಥ ಕುರುಂಬ ಕಾ................ನಿಂದ್ಯ......
ಬಟ್ಟರಂಪಾಲಕನವ್ವೆಕನಾದ ಲಯಕಮ್ಮರಸ್ಯ ದಾಣ್ಯಗೊಳಕಾಯ ವೆಂಬ ನೂನಾದೇಶ
ದೇಶಾಂತರ...............ಗಳ ॥ಕಂದ॥ ಭದ್ರಮಸ್ತು ಜಿನಶಾಸನಗಳಂ ಕೊಂಡಿಂದ್ರ
ನೀಲಕಂಠ ಕಾಂಚಮುಖಕಳ.......... ನೀಳ ವಜ್ರ .... ನಾನಾವಸ್ತುಗಳಂ
ಕೊಂಡೆಲಾ ಲಬಗ ವಂದಾ ಪಂಚಶತವೀರ ಕುಂಕುಮ ಸುಗಂಧ...... ಲಾಂಛನ
ನುಂಕಮಂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯುಮ ಪ(ವ)ರಿಯಾ(ಜಾ)ರಂ ಬರೆದು ಮಹಾಜನಸ್ಥಿರ....
.... ಚತುರ್ವರ್ಣಮುಯು ಷಾಂಡರ ಬಿರಿದ ವಿದಗ್ಧಪಂಡಿತಮುನಿಜನಂಗಳುಗೆ
ನಿಜ........ದೇವರಾಗಿ ಬಗೆದು ಧರ್ಮಾರ್ತ್ತಕಾಮಮೋಕ್ಷಂಗಳಂ ಸಾಧಿಸು
ಭಯಮಿತ್ರ ಪುರುಷ ಗಂಧರ್ವ ವಾಹನರುಂ....... ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.....ಬಸಾದ
ಪದಿನೆಣ್ಬರುಂ ಗವರೆ-ಗಾತ್ರಿಗರುಮುಂಕಾರ್ರ್ಯರುಂ ಸೆಟ್ಟಿಯುಂ ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರುಂ ಸೆಟ್ಟಿವರುಂ
ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತರುಂ ಗಾವುಂಡರುಂ ಗಾವುಂಡಸ್ವಾಮಿಗಳುಂ.... ಭಯಂಕರದಂಡನ್ನ
ರಾಷ್ಟ್ರಯುಮನೆಯು ಘೇರಿಯುಮಾಗೆ,ಘೇರಿಯು ಪಟ್ಟಣಯುಮಾಗೆ,ಪಟ್ಟಣ ಸೀಮಾಗೆ,ನೆಲಂ
ಕಳನಾಗೆ, ... ಯುಮಾಗೆ ಸಮುದ್ರ ನಿಗಾ(ಗಾರ)ದಿ(ಳ)ಯುಮಾಗೆ
ದಂಡಾಸ್ತ್ಯರುಂ ಪೆಂಡವಾಗಿ ಹಿಡಿದ ಕೊಂಗವಾಗೆ ಕೇತನ ಸುರಿಗೆಯುಮಾಗೆ ನಿಡಿ

[illegible] 1

16

[illegible] 2

17

[illegible] 3

1 [illegible] XX 112 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1144?).
2 [illegible] V [illegible] 19-20 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1161).
3 [illegible] : 11-2 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible].1165).

18

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನ ವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚ [ಶತ] [illegible]
ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ ಸತ್ಯ ಶೌಚಾಚಾರ ಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತಿಪಾಲಕ [illegible] ....
[illegible]
[illegible]
[illegible]

19

.... [illegible] ..... [illegible] .... [illegible]
[illegible] .... [illegible] ..... [illegible] ..... [illegible] ..... [illegible] ...
[illegible] ..... [illegible] ..... ಸಮಸ್ತ [illegible] .....
[illegible] ..... [illegible] ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ [illegible] ....
.....[illegible] ಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ [illegible] ಪ್ರತಿಪಾಲ ....
[illegible]
[illegible] .... [illegible]
[illegible]

20

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ [illegible] ಭುವನ
[illegible] ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ [illegible]

1 ಸೌ.ಇ.ಇ. 106 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1166).
2 ಎ.ಕ.ನ್ಯೂ. XV [illegible] 83 [illegible] (ತಾ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

[illegible][1]

21

...... [illegible] ...... [illegible]

[illegible] ...... [illegible]

...... [illegible]

[illegible] .... [illegible]

[illegible] ....[2]

22

[illegible][3]

23

[illegible]

[illegible]

1 [illegible] 84 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1172).

2 [illegible] XV 124 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1174).

3 [illegible] 88 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1175).

[illegible] [1]

24

[illegible] [2]

25

[illegible] [3]

26

[illegible]

1 [illegible] 165 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1178).
2 [illegible] 32 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1182).
3 [illegible] VI [illegible] 10 [illegible] ([illegible] 1184).

[illegible]

27

[illegible]

28

[illegible]

1 [illegible] 65 [illegible] ([illegible].1185).

2 [illegible] XII / VII [illegible] 90 [illegible] ([illegible].1185).

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ಯನೂರ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳು[1]

29

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತವೀರ ಶಾಸನಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾ
ಲಂಕೃತ ಸತ್ಯಶೌಚ ಚಾರುಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವೀರಬಣಂಜುಧರ್ಮ್ಮ
ಪ್ರತಿಪಾಳನ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಣಗ್ರಾಹಿ ವಿರಾಜಮಾನ ಸಾಹಸ ಸತ್ಯಬಳ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಆಲಿಂಗಿತ ವಕ್ಷಸ್ಥಳ ಭುವನ ಪರಾಕ್ರಮೋಪೇತರುಂ ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಲಿಮೂಲಭದ್ರ
ವಂಶೋದ್ಭವರುಂ ಭಗವತೀದೇವೀಲಬ್ಧ ವರಪ್ರಸಾದರುಂ ವಿಶ್ವಕವೀಶ್ವರರುಂ ಕಲಿ
ಸಂಪೂರ್ಣ್ಣರುಂ ಐನೂರ್ವರಿಂತು ಗುಣದಂತುನೂರುಬಲ್ವರುಂ.... ಸ ಪ್ರಧಾನರುಂ
ಐನೂರ್ವರಿಂತು ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ವೇಳಾ .... ಪುರಂ ಅಷ್ಟಾದಶಪಟ್ಟಣಂ ಘಟಿಯ
ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿಯಪ್ಪಂತಿರ್ದ್ದಯ್ಯಾವೊಳೆಯಯ್ನೂರ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮುಂಬಾಗಿಲ
ಪೆಂಡತಿ ಬಲದ....ಯುಂವರುಂ ಬಲದ ಉಭಯೋಕ್ತಧರ್ಮರುಂ ಕಟ್ಟಿಗದ
ಕಾರ್ಯನವರುಂ ನಕ್ಕದ ಧರ್ಮ್ಮಸೂತ್ರನವರುಂ ಸಾಹಸದ ಭೂಷಣನವರುಂ ಪರಾ
ಕ್ರಮದ ಪುಣ್ಯನವರುಂ ಅಧಿಕದ ಸಹದೇವನವರುಂ ಪಾಂಡ್ಯದ ಗಾಂಗೇ
ಯನವರುಂ ಕೇಶವಮಾಳದಿತ್ಯನವರುಂ ಭೋಗದ ದೇವೇಂದ್ರನವರುಂ ಶೋಭ
ದೊಳಗ್ನಿಯನವರುಂ ಗಾಂಧೀರದ ಮಹಾಸಮುದ್ರನವರುಂ ಯಶಃ ಚಂದ್ರ
ದುದ್ಧಿಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನವರುಂ ರೂಪಿನ ಕಾಮದೇವನವರುಂ ಕಾಡಿ ಸೋಲದುದ್ದಿಂ
ಧನಂಜಯನವರುಂ ಸರದ ನಂಟು ಕರದ ಮಂಡಳಿಕ ವಾದಸೇವರುಂ ಸರಾಗ
ವಜ್ರ ಪಂಜರರುಂ ಪರನಾರೀ ಸಹೋದರರುಂ ಭಂಡಲೋಭವಸ್ತ್ರರುಂ ಸುಬುದ್ಧಿ
ಮತ್ತೋನವರುಂ ವರ್ದ್ಧಿಯಾಗೆ ಕಾಪರುಂ ಕೆಸರ ಕಿತ್ತಯರುಂ ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯ

1 ಇ.ಸಾ.ಶ.ಕೊ.ಸ್ಕೆ. ನಂ 15 ಮುನವಳಿ (ತಾ) ಸವದತ್ತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ.1186).

KARNATAK UNIVERSITY LIBRARY
DHARWAD
580003

[illegible][1]

30

[illegible][2]

---

1 [illegible] XII 211 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1196).

2 [illegible] IX-1 391 [illegible] (ಶ) [illegible] (ಸು.ಶ.12).

31

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನ ವಿಖ್ಯಾತರುಂ ಪಂಚಶತವೀರ ಶಾಸನ ಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣ ಗಣಾಲಂಕೃತರುಂ ಸತ್ಯಶೌಚಾಚಾರಚಾರಿತ್ರ ನಯ ವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನರುಂ ವೀರಬಣಂಜುಧರ್ಮ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲಕರುಂ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠರುಂ ವಿಶಾಳ ವಕ್ಷಸ್ಥಳರುಂ ಭುವನ ಪರಾಕ್ರಮರುಂ ವಾಸುದೇವ ಖಡ್ಗಧಾರಿಗಳ..... ಶೋಭಿತ್ಭವರುಂ,ಭಲುಷ್ಟುಂಕಿದಂಡ ದಸ್ತರುಂ[1]

32

ಶ್ರೀಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತವೀರ ಶಾಸನಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ ಸತ್ಯಶೌಚಾಚಾರಚಾರಿತ್ರನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವೀರಾವತಾರ ವೀರಬಣಂಜುಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾಲನ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿರಾಜಮಾನ ಸಾಹಸ ಸತ್ವಬಳವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮಾಲಿಂಗಿತ ವಕ್ಷಸ್ಥಳ, ಭುವನ ಭವನ ಪರಾಕ್ರಮೋಪೇತರುಂ ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಗೊಳು ಭದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರುಂ ಭಗವತೀದೇವಿ ಲಬ್ಧವರ ಪ್ರಸಾದರು ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿಗಳಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಗಳು[2]

33

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನ ವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತ ವೀರಶಾಸನಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂ···· ತ್ಯಶೌಚಾಚಾರ ಚಾರುಚಾರಿತ್ರ ನಯ ವಿನಯದ ಖ್ಯಾತ ವೀರಬಣಂಜುಧರ್ಮ······ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿರಾಜಿತಮಾನ ಸಾಹಸ ಸಮ···· ······· ತ ವಾಸುದೇವ ಖಡ್ಗರಿಮಾಳಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್······ಯಾನಕ ಪುರಾಪರಮೇಶ್ವರೀ

---

1 ಸೌ.ಇ.ಇ.XX 299 ಕಡ್ಲೇವಾಡ (ತಾ) ಸಿಂದಗಿ (ಸು.ಶ.12).

2 ಶಿವಾನುಭವ : 5-7 ಕೊಂಡಗೂಳಿ — ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (ಸು.ಶ.12).

ನಾಲ್ಕು ಭುವನಾಶ್ರಯಂ ನಾಲ್ಕು.... ಗಜಗಿನಿಸಂ ಗಾತ್ರಗದಂಡಕಶಾರ್ದೂಲಂ

ಬೀರರಸಂ.... ವರಂ ಸಮಸ್ತ ಭುಯಾಕದಂ ಶಸ್ತ್ರ........[1]

34

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ನಾನಲಾಪುರಾಧೀಶ್ವರ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ ಸತ್ಯರಾಧೇಯ [illegible] ವಿಜ್ಞಾನ [illegible] ಪ್ರತಿಪಾಲಕ ವಿಷಯದ ಗುಣಕ್ಷೇತ್ರ [illegible] ಸಹ ಸಮಾಲಿಂಗಿತ ವಕ್ಷಸ್ಥಳ ಭುವನ ಮಹಾಸಾಮಂತ ವಸುದೇವ [illegible] ಭ್ರಮರ [illegible] ನಾನಾದೇಶಾಧಿಪ [illegible] ನಾಲ್ಕು ಭುವನಾಶ್ರಯಂ [illegible] ನಾಲ್ಕು ನಾಡ ಗಜಗಿನಿಸಂ ಗಾತ್ರಗದಂ ಗಾಸಿಗದಂ [illegible] [illegible] ಸೇನ [illegible] ಬೀರರ [illegible] ಸಮಸ್ತ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ನಾಡ [illegible] [illegible] [illegible] ಪಟ್ಟಣಾಂಗ [illegible] ಸೊಲ್ಲಕ ರಾಗೆ [illegible] [illegible] ಸಮಸ್ತ [illegible] ಸ್ವಾದಾಗೆ [illegible] [illegible].... .. [illegible] ಸಾಸಿರ್ದರಾ [illegible] [illegible] [illegible] ಸಮ [illegible] ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ. 2

1 ಎ.ಕ. III ನಂಜನಗೂಡ 359 ಕಳಲೆ (ಸು.ಶ.12-13).

2 ಎ.ಕ. X ಕೋಲಾರ 170 ಸೊಲ್ಲಾಪುರ (ಸು.ಶ.12-13?).

35

[illegible] [1]

36

[illegible] [2]

37

[illegible] [3]

38

[illegible] [4]

1 ಎ.ಕ. XIII [illegible] 19-22 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1204).
2 ಸೌ.ಇ.ಇ. XV 232 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1206).
3 ಸೌ.ಇ.ಇ. XX 228 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1207).
4 ಸೌ.ಇ.ಇ. XVIII 203 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1208).

39

[illegible] [1]

40

[illegible] [2]

41

[illegible]

---

1 [illegible] XI [illegible] 124 [illegible] ([illegible] 1208?).

2 [illegible] X [illegible] 248-49 [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] 1219).

[illegible][1]

42

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ [illegible][2]

43

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ [illegible][3]

44

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ [illegible][4] [illegible]

---

1 [illegible] XV 164 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1220).
2 [illegible] XX 248 [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1228).
3 [illegible] : [illegible] ([illegible]) [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).
4 [illegible] III [illegible] 63 [illegible] (ಕ್ರಿ.ಶ.1229).

45

[illegible][1]

48

[illegible]

---

1 [illegible] XIII [illegible] 268 [illegible] ([illegible] 1245).

ವಾಸುದೇವಖಂಡಲಿ ಮೂಲಭದ್ರ ವಂಶೋದ್ಭವರುಂ। ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಪುರವರಾ
ಧೀಶ ಶಿಖರುಂ। ಅರಿದಿಂದ ಪಂಚಶತ ದೇಶೇಂದ್ರ ಮುಖಾಭಿವಂದಿತರುಂ ಶ್ರೀ
ಪದ್ಮಾವತೀದೇವೀಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದರುಂ ವೀರಣಾರಾಯಣದೇವರ ಸ್ವರ್ಗ[1] ಪರಿಪಾಲನ:
ಕಾರಾಯುವಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಮದಯ್ಯಾವಳೆಯ ಐನೂರ್ವರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

47

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನ ವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತ ವೀರಶಾಸನ ಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ
ಸತ್ಯಶೌಚಾಚಾರಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವೀರಾವತಾರ ವೀರಬಣಂಜುಸಮಯ ಧರ್ಮ
ಪ್ರತಿಪಾಳಕರುಂ ವಿಶುದ್ಧ ಗುಣ ಗಣಪ್ಪರುಂ ದಿರಾಜಿತಾಸನಾಣ ಸಾಹಸೋತ್ಸಾಹ್ಯಂ
ಗರುಡ ಕೇತನ ಚರಣಾಂಬುಜರುಂ ನಿಜಭುಜಬಲಯುಗಾಭ್ಯಂತರಗತ ವಿಶಾಲ ವಕ್ಷಸ್ಥಳರುಂ
ತ್ರಿಭುವನ ಪರಾಕ್ರಮೋನ್ನತರುಂ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರರುಂ ಬಲದೇವ
ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಲಿ ಮೂಲಭದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರುಂ ಬಲ್ಲಾಂಕಿತದಂಡಸ್ವಾಮಿರುಂ ಅನೇಕ
ಕಂಡುಳಿಕೆ ಕಾಡುದೇವರುಂ ಶೇಕರಾಭರಣಾಭೂಷಿತರುಂ ಕೋಳಿಕಹಕಾಂಕಿತರುಂ
ಚಾಳುಕ್ಯಸನ್ನಿಯಸುಭ ಆಂ... ನ ಅರುವರಾಳ ಕೋರವಂತೆಸ್ತಿನಿದರು. ಅಯ್ಯಾ
ದ್ವಿಜ...... ಅಯ್ಯಾವಳೆಯಂಐನೂರ್ವರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳುಂ [2]

48

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತವೀರಶಾಸನಲಬ್ಧಾನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತ
ಸತ್ಯ ಶೌಚ ಆಚಾರ ಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವೀರಾವತಾರ ವೀರಬಣಂಜು
ಸಮಯ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಳಕರು[3]

1 ಎ.ಇ. XIX ಪುಟ 19-26 ಬುಧಬಾಧುರ (ಶಾ) ಗೋಲೇಶ (ಕ್ರಿ.ಶ.1246).
2 ಎ.ಕ. IX ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ 31 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1267).
3 ಎ.ಕ. XI ಹೊಳಲಕೆರೆ 137 ಹೊಸ್ಕೆರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ.1307).

49

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವ್ಯಾಪ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಭರತಖಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಶಾಭಾಗದ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಪಂಚಶತವೀರಶಾಸನರುಂ ಅನೇಕ ಗುಣಗಣಾಲಂಕೃತರುಂ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಶುಚಿತ ಚಾರುಚರಿತ್ರರುಂ ನಯವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವೀರಾವತಾರರುಂ ನಾಲು ಸಮಯಾಳೆ ಬಣಜು ಪರಿವಾರ ಸಮಯಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲಕರುಂ ಮಹಾಮಹೋನ್ನತರುಂ ಸಾಹಸೋತ್ತುಂಗರುಂ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನಾವಲ್ಲಭರುಂ ಬಲದೇವ ವಾಸುದೇವ ಖಂಡಲಿ ಮೂಲಭದ್ರೋತ್ತುಂಗ ಬಂಧಕೀರ್ತಿ ದಿಶಾನ ವಂಶೋದ್ಭವರುಂ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರರುಂ ಅಹಂಕಾರಪುರುಷರುಂ ವಿಚಾರ ನಿರ್ಣಯರುಂ ಏಕ್ಕವೀರರುಂ ಲೋಕೈಕ ಮಹಾನ್ಯರುಂ....[1]

50

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತ ಸತ್ಯಸಾಹಸಾದಿ ಚರಿತ್ರರುಂ ದೇಶಾಭರಣ ಭೂಷಿತರುಂ ಪರರ್ಕೆಗೆ ಕಾಳರುಂ ಸಿಂಗಳವಿಭು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪ್ರಧಾನೆಯುಂ ಪ್ರಧಾನನಂ ಕೊಂಡ ಪಟುಳರವಲ್ಲಭರುಂ ಬಂಧ್ಯವ ಪ್ರಧಾನಿ ಪಾರುವರ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ. ಅಗಳುಂ ಶ್ರೀಗಂಗಪತಿ ವಿಯಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದರಪ್ಪ ಅಯ್ಯಾವೊಳೆಯ ಐನೂರ್ವರುಂ ಸ್ವಾಮಿಗಳು.[2]

---

1 ಎ.ಕ.V ಬೇಲೂರು 75 ಬೇಲೂರು (ಕ್ರಿ.ಶ.1382).

2 ಎ.ಕ.IV ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ 55 ಸಿಂಗಾನಲ್ಲೂರ (ಕ್ರಿ.ಶ.1398).

Appendix - 2

[illegible]

[illegible] Bibliography

[illegible]

∴

ಗ್ರಂಥಋಣ — Bibliography

ಗ್ರಂಥಗಳು

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು :

ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳು (ಸಂ) ಎಲ್.ಬಸವರಾಜು 1977

ಅಲ್ಲಮನ ವಚನಚಂದ್ರಿಕೆ (ಸಂ) ಎಲ್.ಬಸವರಾಜು 1960

ಧರ್ಮಾಮೃತಂ (ಸಂ) ಆರ್.ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ 1924,1926

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಸೂಚಿ (ಸಂ) ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ 1975

ನಂಬಿಯಣ್ಣನ ರಗಳೆ (ಸಂ) ಟಿ.ಎಸ್.ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ 1970

[illegible] (ಸಂ) ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ 1932

ಪಂಪಭಾರತ (ಸಂ) ಬೆಳ್ಳಾವೆ ವೆಂಕಟನಾರಣಪ್ಪ 1973

ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ (ಸಂ) [illegible] 1974

ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು (ಸಂ) ಆರ್.ಸಿ.ಹಿರೇಮಠ 1968

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ (ಸಂ) ಡಿ.ಎಲ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ 1970

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ (ಸಂ) ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ 1976

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಂ (ಸಂ) ಎಫ್.ಕಿಟೆಲ್ [illegible]965

ಶಿವಶರಣೆಯರ ವಚನಗಳು (ಸಂ) ಆರ್.ಸಿ.ಹಿರೇಮಠ 1968

ಸಕಲ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು ಸಂಪುಟ : ಒಂದು (ಸಂ) ಆರ್.ಸಿ.ಹಿರೇಮಠ 1972

ಸಕಲ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು ಸಂಪುಟ : ಎರಡು	(ಸಂ) ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ	1976
ಸಮಯ ಪರೀಕ್ಷೆ	(ಸಂ) ಬಿ.ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	1958
ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು	(ಸಂ) ಆರ್.ಸಿ.ಹಿರೇಮಠ	1968
ಸೋಮನಾಥ ಚಾರಿತ್ರ	(ಸಂ) ಆರ್.ಸಿ.ಹಿರೇಮಠ ಎಂ.ಎಸ್.ಸುಂಕಾಪುರ	1967

ಮುಖ್ಯ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು :

ಐಹೊಳೆ : ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆ	ಎ.ಎಂ.ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ	1974
ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	ಎಂ.ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ	1966
ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ	ಮೂಲ: ಅ.ಪ.ಕರಮರಕರ ಅನು : ನಾರಾಯಣ ಪಟಾರ್	1943
ಜಾನಪದಸಾಹಿತ್ಯದರ್ಶನ (ಭಾಗ: 7)	(ಸಂ) ಎಸ್.ಎಂ.ವೃಷಭೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ	1981
ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ	ಕೆ.ವಿ.ರಮೇಶ	1968
ತುಳುನಾಡು : ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯತ್ತ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೇಶ	ಪಿ.ಗುರುರಾಜಭಟ್ಟ	1963
ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣ : ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	ಜೋಮನ್ಯು ಸೀತಾರಾಮಾಚಾರ್	1976
ಸಂಯಮನ ಮತ್ತು ಅವನ ಕೃತಿಗಳು	ಬಿ.ಬಿ.ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ	1978

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಎಸ್. ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ	1972
ಉಜ್ಜಯಿನಿ(ಪೀಠ)ದ ಸಿಂಹಾಸನ ಬೃಹನ್ಮಠದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು	1953
ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ	ಎಸ್. ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ	1975
ಯುಗಯುಗಾತ್ರೀ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಸಂಪುಟ 1,2)	ಪ್ರ.ಸಂ. ಶೆ.ಶಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ	1970 1971
ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ : ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ (ಅಪ್ರಕಟಿತ)	ಪಿ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ	1974
ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು	ಜಿ. ಆರ್. ಕುರ್ಡೇಕರ	1976
ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು	ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ	1978
ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ (ಭಾಗ: 2)	ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ	1975
ಸಮಾಧಿ – ಬಲಿದಾನ – ವೀರಮಾಸ್ತಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳು.	ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ	1980
ಸಂಗಮ ರಾಜಕೀಯ – ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಮಯಿಲೈ ಎಸ್ ಸುಬ್ರಮಣಿಯನ್ ಅನು : ನಿರಂಜನ	1979
ಸಾರ್ಥವಾಹ	ಮಯಾಲ ? ಮೋತಿಚಂದ್ರ ಅನು : ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ.	1972

ಇಂಗ್ಲೀಷ ಗ್ರಂಥಗಳು :

Agraharas in Ancient Karnatak (un published Thesis)	Leela Shantakumari	1970
Ancient Indian colonisation in South -East Asia	R.C. Majumdar.	1971

A Study of Economic and social conditions in Mediaeval Andhra	K. Sundaram	1968
A Study in the Economic conditions of Ancient India	Pran Nath	1929
Choudadanpur- A Monograph	S.C.Nandimath	1973
Corporatelife in Ancient India	R.C.Majumdar	1969
Early Indian Economics	G.M.Ahhya	1966
Economic conditions in South India (Two volumes)	A. Appadorai	1936
Economic conditions in Karnatak	G.R. Kuppuswamy	1975
Foreign Notices of South India	K.A.N.Shastry	1939
Foreign Trade and Commerce in Ancient India	Prakash Charan Prasad	1977
Hindu Polity	K.P.Jayaswal	1967
Historical and Cultural Studies of the Region Around Basava-Kalyan (un published Thesis)	M.S. Kulkarni	1979
Hoysala Vamsa	Coelho-William	1950
Jainism in South India and some Jaina Epigraphs	P.B.Desai	1957
Karnataka's Trans-Oceanic contacts	B.A. Saletore	1956

Local Government in Ancient India	R.Mookerji	1920
Local self-Government in Mediaeval Karnatak	G.S.Dixit	1964
Mysore and Coorg from Inscriptions	B.L.Rice	1909
Sangam Polity	N.Subrahmaniam	1966
Social and Political life in Vijayanagar (Two volumes)	B.A. Saletore	1934
Some Aspects of Economic and Social life in Karnatak	S.Gururajachar	1974
South Indian Guilds	K.R.R.Shastry	1925
South Indian Polity	T.V.Mahalingam	1955
Taxation in Ancient and Mediaeval Karnataka (un published Thesis)	S.G. Ghatapanadi	1977
The Chalukyas of Badami(ed)	M.S.Nagarajarao	1978
The Chalukyas of Kalyani	Krishnamurari	1977
The colas	K.A.N.Shastry	1955
The Economic life of Northern India in Gupta Age	S.K.Maity	1957
The Economic life of North India	Gopal Lallanji	1955

The Gangas of Talakad	M.V.Krishnarao	1936
The Geographical Dictionary of Ancient and Mediaeval India	N.L.Dey.	1927
The Hoyslas	J.D.M.Derrett	1957
The Hoysala Dynasty (ed)	Sheikh Ali.B.	1972
The Indian Craftsman	A.K.Coomaraswamy	1969
The Kadamba kula	G.M.Moraes	1931
The Kadambas of Goa and their Inscriptions (un published Thesis)	R.N.Gurav	1970
The Mahamandalesvaras under the chalukyas of Kalyani	Dinakar Desai	1951
The Rashtrakutas and their Times	A.S.Altekar	1934
The Socio-Economic History of Northern India	B.P. Mazumdar	1960
Trade and Commerce in Ancient India	H.Chakraborthy	1966
Trade and Trade Routes in Ancient India	Motichandra	1977

ಅರ್ಥಕೋಶಗಳು, ಅಭಿಧಾನಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ :

ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು

ಕಿಟೆಲ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ

ಶಬ್ದಕಲ್ಪದ್ರುಮ

Sanskrit -English Dictionary

Tamil Lexicon

The comparative Dictionary of Indo-Aryan languages

ಸದ್ಭಾವನೆ (ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಗ್ರಂಥ)

Studies in Indian History and Culture (P. B. Desai commemoration Volume)

Vijayanagar Sexcentenary Commemoration Volume.

ಲೇ ಖ ನ ಗ ಳು

ಕನ್ನಡ :

ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ

ಪಾರ್ಶ್ವಪಂಡಿತನ ಕಲ್ಯೂರ್ ಶಾಸನ : (6–3) ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ

ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು (6–3) ಚೆನ್ನಕ್ಕ ಎಲಿಗಾರ

[illegible] (8–3) ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ

ಅಗರ ಮಹಾಜನರು (9–3) ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ

ಆಯುಧಜೀವಿಗಳ ಸಂಘಗಳು (10–1) ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾ—ಸಂಕೇತಗಳು (10–3) ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ

ವಿಶ್ವನಾಯಂಗಿಯ ಶಾಸನ (11–2) ಆರ್. ಎನ್. ಗುರವ

ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ

ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯದೊಡನೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ (51–3)—ಎಸ್. ನಾಗರಾಜು.

ಮಾನವಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು (4–3) ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್

<u>ಶಿವಾನುಭವ</u>

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನಗಳು (5-7) ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ

ಕೊಂಗವಾಡ ಶಿಲಾಶಾಸನ (5-7) ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ

ಹುಲಿಯಂಬಟ್ಟದ ಶಿಲಾಶಾಸನ (7-6) ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ

<u>ಇತರ</u>

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಆಡಳಿತಗಳು (ಅನುವಾದ) ಟಿ.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯ

ವಿಜಯನಗರಕಾಲದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ(ಕನ್ನಡ ಲೇಖನ) [illegible]

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ (ಸುಧಾ 22 ಏಪ್ರಿಲ 1978) ಬಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ :

<u>Annals of Indian Oriental Conference</u>

Krishnadevarayas economic policy (IX- P 53.) - Y. Venkataraman.

Amnuttt - uvar (X.p 349) K.R. Venkataraman.

<u>Indian Antiquary</u>

Mediaeval ports of Western and Southern India (IIp.212). — H. Yule

The town of Sanjaman referred to in three Silahara grants of the tenth and eleventh centuries (XLI,p 173). — J.J. Modi

Vartta-the ancient Hindu economics (XLVII p 233). — Narendranath Law.

Interstate Relations in Ancient India (XLIX p 129 etc) — Narendranath Law

~~corporate life in Ancient India (XLIX,p 175).~~

Journal of the Andhra Historical Research Society.

The Vaisy community of Mediaeval Andhra (XXX,p 11)
K.Sundaram

Local self government in Mediaeval Andhra(XXXI,p 113)
T.Venkateshrao

Industrial and Mercantile communities of Mediaeval Andhra (XXXI, p 129)
K.Sundaram.

Journal of Indian History

Organization of Insustries in Ancient India (Vol.42,p.887)
Lallanji Gopal

Economic Groups and the Caste system in Ancient India Vol .43,p.771)
Lallanji Gopal

The Artisan Community of Mediaeval Andhra (Vol 43,p 905)
K.Sundaram.

Journal of Karnatak University (Humanities)

Group Organization in Mediaeval Karnatak (1-2) G.S. Dixit

Constitution of trade Guilds in Mediaeval Karnatak (3-2)
G.S. Dixit.

Okkalu - A corporate body of Mediaeval Karnatak (4-2)
G.S. Dixit

Journal of Karnatak University (Social Science).

Guilds of Artisans in mediaeval Karnatak (VI)

S.C. Ghatapanadi.

Quarterly Journal of Mythic Society

Economic Conditions in Mediaeval Karnatak (XXXIX,P 158)

A.P.Karamarkar.

Miscellaneous

Vajra -baisanige: Derivation and Interpretation

(Srikanthika, p.89) P.B.Desai

Mahanadu (Srikanthika p 92) G.S. Dixit.

Trade Guilds in Karnatak (The voice of Ahimsa -1959)

P.B.Desai .

[illegible] :

A corpus of Inscriptions in Kannada Districts of Hyderabad State.

A Topographical list of the Inscriptions of South India

Choudadanpur A Monograph

Corpus of Telengana Inscriptions

Epigraphia Andhrica

Epigraphia Carnatica

Epigraphia Indica

Hyderabad Archaeological Series

Inscriptions from Nanded District

Inscriptions in Northern Karnatak and Kolhapur State

Kannada Inscriptions of Andhra Pradesh

Karnataka Inscriptions

Select Stone Inscriptions

South Indian Inscriptions

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು

ತುಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

ಶಾಸನ ಪರಿಚಯ

ಶಾಸನ ಸಂಪದ

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಯ

Annual Reports of Indian Epigraphy

Annual Reports of South Indian Epigraphy

Annual Reports of the Archaeological Survey of India.

Annual Reports of the Mysore Archaeological Department

Kannada Research Institute progress Reports

Indian Historical Quarterly

Journal of Asiatic Society of Bengal

Journal of Bombay Branch of the Royal Asiatic Society

ಸಾಧನ ಪತ್ರ.

* * *

ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳು

ಆ.ರಿ.ಇ.ಎ.	—	Annual Reports on South Indian Epigraphy
ಇ.ಆ.	—	Indian Antiquary
ಇ.ನಾ.ಕ.ಕೊ.ಸ್ಟೇ.	—	Inscriptions in Northern Karnatak and Kolhapur State
ಎ.ಇ.	—	Epigraphia Indica
ಎ.ಕ.	—	Epigraphia Carnatica
ಇ.ಫ್ರಾ.ನಾ.	—	Inscriptions from Nanded District
ಕ.ಇ.	—	Karnatak Inscriptions
ಕೃ.ಚ.	—	ಕೃಷ್ಣಚರಿತ
ಕೃ.ಚ.ಸು.	—	ಕೃಷ್ಣಚರಿತ ಸುಮುಖಾದು
ಕ.ಆರ್.ಇನ್.	—	Kannada Research Institute
ಗೋವ.ಕ.	—	ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರು
ಚೌ.ಎ.ಮೊ.	—	Choudadanpur A Monograph
ಜ.ಬಾ.ಬ್ರಾಂ.ರಾ.ಏ.ಸೊ.	—	Jounal of Bombay Branch of Royal Asiatic Society
ಜೈ.ಸೌ.ಇ.	—	Jainism in South India and some Jaina Epigraphs
ತಾ	—	ತಾಮ್ರಪಟ
ತು.ನಾ.ಶಾ.	—	ತುಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು
ದ್ವಿ.ಆ.	—	ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿ
ಧಾ.ತಾ.ಶಾ.	—	ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು.

ಸಂ	—	ಸಂಪುಟ
ಪ್ರ.ಸಂ.	—	ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಮೈ.ಆ.ರಿ.	—	Mysore Archaeological Reports
ವ.ಸಂ.	—	ವಚನಸಂಖ್ಯೆ
ಬಿ.	—	ಬಿಜಾಪುರ
ಸಂ.	—	ಸಂಪಾದಕರು
ಸು.ಶ.	—	ಸುಮಾರು ಶತಮಾನ
ಸೌ.ಇ.ಇ.	—	South Indian Inscriptions.
ಹಿ.ಕ.ಸ್ಟ.ರಿ.ಅ.ಬ.	—	Historical and cultural Studies of the Region Around Basavakalyana
ಹೈ.ಆ.ಸಿ.	—	Hyderabad Archaeological Series
ಟೊ	—	[illegible]
P	—	Page.